

SKP:n
ASIAKIRJOJA
VUOSILTA
1944-1948

KANSANKULTTUURI OY

HELSINKI

Julkaisija:

Suomen kommunistinen puolue

Luettavuuden helpottamiseksi on vierasperäisten sanojen kirjoitusasu ja ison ja pienen alkukirjaimen käyttöä asiakirjoissa muutettu nykyistä käytäntöä vastaavaksi

ISBN 951-615-072-1

Satakunnan Yhteisvoima Oy Pori - 1974

JOHDANTO

Tänä syksynä tulee kuluneeksi 30 vuotta Suomen kommunistisen puolueen julkisen toiminnan alkamisesta, josta päätettiin lokakuussa 1944 puolueen maatakäsittävässä neuvottelukokouksessa. Mutta SKP:n julkisen toimintakauden historiaa ei ole vielä kirjoitettu. Kuitenkin kiinnostus puolueen toimintaa kohtaan on yhä kasvanut. Varsinkin opiskelijat ja historian tutkijat kaipaavat jatkuvasti tietoja SKP:n toiminnasta.

Lievittääkseen edes osittain tätä puutetta on SKP:n historia-toimikunta päättänyt julkaista tämän teoksen. Se sisältää SKP:n 7. ja 8. edustajakokouksen, puolueneuvoston ja puolue-toimikunnan päätöksiä ja julkilausumia SKP:n julkisen toimintakauden neljältä ensimmäiseltä vuodelta. Kokoelman tarkoituksena on antaa asiakirjojen välityksellä tietoa paitsi SKP:n toiminnasta myös maamme tilanteesta sodan päätyttyä. Teokseen on otettukin varsinaisten puolueen aineistojen lisäksi mm. kolmen suurimman eduskuntaryhmän yhteistyösopimus, SKDL:n vuoden 1945 vaaliohjelma, sotaan syyllisten rankaisemisesta tehty välikysymys ja hallituksen vastaus, jonka esitti silloinen pääministeri J. K. Paasikivi.

Tässä yhteydessä julkaistaan myös toveri Yrjö Enteen v. 1947 laatima kirjoitus, joka käsittelee maamme teollisuuden keskittymistä. Siinä on mielenkiintoisia asiatietoja, jotka silloin samoin kuin myöhemminkin antoivat virikkeitä kansallistamisesta käytyyn keskusteluun. V. 1944—1948 käytiin ankaraa taistelua maamme edistyksellisten ja taantumuksellisten voimien välillä. Syyskuussa 1944 solmittu välirauhansopimus merkitsi historiallista käännettä maamme poliittisessä elämässä. Luopuminen natsi-Saksan asekumppanuudesta, kommunistien ja mui-

den sodan- ja fasisminvastustajien vapauttaminen vankiloista, toimintaoikeuksien myöntäminen kansanvaltaisille järjestöille, fasististen järjestöjen lakkauttaminen, sotaan syyllisten ja sotarikollisten rankaiseminen olivat tämän käänteen huomattavimpia piirteitä. Nämä toimenpiteet loivat sisäpolitiikassa edellytyksiä demokraattiselle kehitykselle sekä käänteen aikaansaamiselle maamme ulkopolitiikan alalla, ennen kaikkea suhteiden rakentamisessa Neuvostoliiton kanssa ystävyuden ja yhteistoiminnan perustalle.

Välirauhansopimus loi siis tietyt puitteet maamme demokraattiselle kehitykselle. Meistä itsestämme, koko Suomen kansasta riippui miten tuo kehitys tulisi kulkemaan, millaiseksi muodostuisi se demokraattinen Suomi, joka sodan päätyttyä häämötti edessämme. Meillä ei ollut pienintäkään epäilystä siitä, että edessä oli, kuten ennenkin, kova taistelu. Nyt olivat edistykselliset voimat vain edullisemmassa asemassa kuin aikaisemmin niin omassa maassamme kuin kansainvälisestäikin. Mutta taantumusvoimat pitivät tiukasti kiinni asemistaan luopuen niistä vain pakon edessä.

Suomen kommunistisen puolueen toiminnassa nämä julkisen toiminnan ensimmäiset vuodet olivat puolueemme siihenastisen toiminnan merkittävintä aikaa. Puolueemme eteen nousi monia sellaisia tehtäviä, joihin emme olleet valmistautuneet. SKP:n siirtyminen maanalaisuudesta julkisuuteen tuossa tilanteessa, jolloin sen järjestökoneisto oli vielä sodanaikaisen vainon ja terrorin runtelema, asetti puolueemme kovaan kokeeseen.

Mutta SKP:llä oli kuitenkin takanaan 26 maanalaisen toiminnan vuotta. Tuona aikana puolueemme oli käynyt ankaran taistelun koulua ja kasvanut ja karaistunut siinä sellaiseksi työväenluokan taistelujärjestöksi, joka kykeni myös uudessa tilanteessa, maamme itsenäisyyden ajan suurimpana murroskautena, arvioimaan oikein silloisen tilanteen ja puolueen tehtävät, kuten myöhemmin on voitu todeta.

Jo parin viikon kuluttua välirauhansopimuksen solmimisesta 4.—5. 10. 1944 pidettiin Helsingissä puolueen neuvottelukokous, johon osallistui 30 edustajaa eri puolilta maata, suurin osa heistä juuri vankiloista ja turvasäilöstä vapautuneita. Kokous ei suorittanut varsinaista arviota puolueen sodanaikaisesta toiminnasta. Neuvottelukokouksen huomio kohdistui sen ajankohdan tilanteeseen ja puoluetta odottaviin tehtäviin. Näistä kysymyksistä esitettiin kokouksessa useita alustuksia tai alustavia puheenvuoroja, kustakin niistä keskusteltiin erikseen, minkä jälkeen lähemmät toimenpiteet jätettiin valittavan puoluetoimi-

kunnan valmisteltaviksi ja päätettäväksi.

Piirisihteerien selostuksista ilmeni, että järjestötoiminta oli nopeasti viriämässä. Ensimmäisiä julkisia tilaisuuksia sodan jälkeen olivat poliittisten vankien vastaanottotilaisuudet, joita pidettiin eri järjestöjen nimissä sen mukaan mikä järjestö kullakin paikkakunnalla sopi tähän tarkoitukseen. Monilla paikkakunnilla pyrkivät valtiollisen poliisin miehet edelleen terrorisoimaan kommunisteja uhkaillen, että vallitseva tilanne on vain väliaikainen ja kohta kommunistit taas pannaan telkien taakse. Viranomaiset asettivat esteitä poliittisten vankien vastaanottotilaisuuksien järjestämiselle. Osa poliittisia vankeja oli edelleen vankilassa. Viimeiset heistä vapautuivat vasta vuoden 1945 puolella.

Kokouksessa käsiteltiin julkilausumaluonnos ja ehdotus puolueen säännöiksi, jotka eräin huomautuksin jätettiin puoluetoimikunnalle lopullista muotoilemista varten. Siinä valittiin puolueen johtavat elimet, puoluetoimikuntaan 10 vakinaista ja 5 varajäsentä, puolueen puheenjohtaja ja puoluesihteerit.

Päätettiin yksimielisesti puolueen legalisoimisesta ensi tilassa. Siitä aiheutuvat toimenpiteet jätettiin puoluetoimikunnalle.

Neuvottelukokouksen valmisteluihin ei ollut käytettävissä paljon aikaa, minkä vuoksi löydämme sen työstä puutteita. Mutta kokous oli tarpeen juuri tuona ajankohtana. Tärkeintä oli, että sen tekemät päätökset osuivat pääkohdissaan paikalleen.

Neuvottelukokouksen merkitys oli siinä, että se teki päätöksen puolueen siirtymisestä maanalaisuudesta julkisuuteen. Se viitoitti tuon kauden puoluetoiminnan välittömät tehtävät, mikä taas auttoi ja joudutti puolueen käynnistämistä uudessa tilanteessa.

Puolueen siirtyminen maanalaisuudesta julkisuuteen merkitsi myös sen julkaisutoiminnan legalisoimista puolueen julkisen toiminnan tarpeita vastaavasti. Puolue tarvitsee aina oman lehensä. Sen tarve koettiin erittäin kipeästi juuri tuossa vaiheessa.

Marraskuun alussa 1944 alettiin ns. kuutosryhmän kanssa julkaista Vapaata Sanaa. Kun SKDL perustettiin lokakuun lopulla v. 1944, tuli Vapaasta Sanasta sen äänenkannattaja.

Mutta se ei voinut korvata puolueen omaa lehteä.

Lehdistökysymystä pohtiessaan puolueen johto päätyi aluksi poliittis-teoreettisen aikakauslehden perustamiseen. Lehden nimeksi tuli Kommunisti ja sen ensimmäinen numero ilmestyi marraskuun 16 p:nä 1944. Lehti ilmestyi kerran viikossa vuoden 1945 loppuun saakka. Kun Kommunisti oli puolueen ainoa lehti, jouduttiin siinä julkaisemaan myös sellaista puoluetoimintaa

koskevaa aineistoa, joka kuuluu päivälehdelle. Siksi se ei täysin vastannut puolueen poliittis-teoreettiselle lehdelle asetettuja vaatimuksia.

Niinpä puoluetoimikunta päätti kesäkuussa 1945 ryhtyä valmistelemaan puolueen päivälehdien julkaisemista. Monien vaikeuksien jälkeen saatiin lehden ensimmäinen näytenumero julkaistuksi 1. 12. 1945. Sen nimeksi tuli Työkansan Sanomat. Lehti ilmestyi aluksi puoli vuotta iltapäivälehtenä ja heinäkuun 1 päivästä 1946 aamulehtenä. Työkansan Sanomien levikki oli v. 1946 heinäkuussa 16 420 kpl ja v. 1948 kesäkuussa 35 900 kpl.

Työkansan Sanomien päätoimittajana oli vuoden 1946 kesäkuun 30 päivään Aili Mäkinen. Sen jälkeen päätoimittajaksi tuli Mauri Ryömä, joka hoiti tehtävää kunnes Työkansan Sanomat ja Vapaa Sana yhdistettiin Kansan Uutisiksi, SKDL:n ja SKP:n yhteiseksi pää-äänenkannattajaksi tammikuun alusta v. 1957.

Kommunistin päätoimittajana oli lehden perustamisen jälkeen Aimo Aaltonen. Matti Janhusen vapauduttua vuoden 1944 lopulla vankilasta hänet nimitettiin vuoden 1945 alusta lehden päätoimittajaksi. Tätä tehtävää hän hoiti v. 1963 tapahtuneeseen kuolemaansa saakka.

Välirauhansopimuksen jälkeen SKP asetti tärkeimmäksi tehtäväksi fasismin hävittämisen maastamme. Se ei aiheutunut puoluepoliittisista tarkoituksista, vaan oli välttämätön maan demokraattisen kehityksen kannalta. Kaikki muut toimenpiteet kuten täydellisen käänteen aikaansaaminen maamme suhteissa Neuvostoliittoon, maamme sisäisten olojen demokratisoiminen, työväen ja muiden työtätekevien taloudellisen aseman parantaminen ja sosiaalisten oikeuksien lisääminen, kulttuurielämän kohottaminen ym. liittyivät samaan kysymykseen: fasismin hävittämiseen sen kaikissa ilmenemismuodoissa.

Suomen irrottautuminen natsi-Saksan asekkumppanuudesta ja välirauhan solmiminen merkitsivät luopumista fasismiystävällisestä politiikasta ja astumista demokraattisen kehityksen tielle. Välirauhansopimuksessa oli selvät ja täsmälliset määräykset fasististen järjestöjen lakkauttamisesta ja fasistisen tai fasisminluonteisen toiminnan estämisestä. Sen 21. artiklassa sanottiin: "Suomi sitoutuu — heti hajoittamaan kaikki sen alueella toimivat hitleriläismieliset (fascisminluontoiset) poliittiset, sotilaalliset ja sotilasluontoiset samoin kuin muutkin järjestöt, jotka harjoittavat yhdistyneille kansakunnille ja erityisesti Neuvostoliitolle vihamielistä propagandaa, sekä vastaisuudessa olemaan sallimatta tämäntapaisten järjestöjen olemassaoloa." Nyt oli kysymys siitä miten välirauhan ehdot täytetään, millainen

demokratia maahamme luodaan. SKP:n linja näistä asioista oli selvä ja johdonmukainen, ja se näkyy oheisesta aineistosta. Muissa puolueissa taantumuksellisilla tai suorastaan fasistisilla aineksilla oli sellainen asema, että ne kykenivät vaikuttamaan puolueittensa asenteisiin ja jopa maamme valtiolliseen ja yhteiskunnalliseen elämään siten, että fasisminvastaisia toimenpiteitä suoritettiin äärettömän hitaasti. Maamme taantumukselliset piirit elivät siinä toivossa, että vallitseva tilanne olisi vain väliaikainen. Ne yrittivät pitää yllä käsitystä, että Neuvostoliiton ja Yhdysvaltojen välillä tapahtuu suhteiden kärjistymistä, mikä muuttaisi myös Suomen tilannetta. Tällaisin toivein taantumukselliset ainekset rohkaisivat omiaan demokratianvastaisessa taistelussa.

Tilanteelle oli kuvaavaa, että vain SKP, sos.dem. puolueesta erotetut kuutoset ja sosialidemokraattinen oppositio, jotka muodostivat kansandemokraattisen vaaliliiton, esiintyivät v. 1945 maaliskuun eduskuntavaaleissa selvin fasisminvastaisin tunnuksin. Minkään muun puolueen tai ryhmän vaaliohjelmissa tai tunnuksissa ei esiintynyt fasisminvastaisia tunnuksia. Vaikka Isänmaallisen kansanliikkeen keskusjärjestö oli lakkautettu, sen edustajat istuivat eduskunnassa ja kunnanvaltuustoissa vaaleihin saakka. Isänmaallinen kansanliike (IKL) ja Akateeminen Karjala Seura (AKS) lakkautettiin syyskuussa 1944, suojeluskunta ja lottajärjestö marraskuussa 1944 ja Aseveliliitto tammikuussa 1945.

Fasististen järjestöjen lakkauttamisen yhteydessä niiden toimihenkilöitä ei vangittu eikä asetettu syytteeseen rikollisesta toiminnastaan, kuten muissa maissa, jotka vapautuivat fasismin kahleista. Meillä ei muka löytynyt lakia, jonka perusteella heidät olisi voitu asettaa syytteeseen. Aikanaan olivat kyllä löytyneet tarvittavat lait, kun kommunisteja raahattiin vankiloihin, eikä siinä tarvittu aina edes oikeudenkäyntiä.

Valtiovallan fasisminvastaiset toimenpiteet olivat hitaita ja puolinaisia myös siksi, että virkamieskunta, poliisilaitos ja armeijan johto olivat fasististen ja taantumuksellisten aineiden käsissä. Maan hallituksessakin oli henkilöitä, joilta oli vaikea saada tukea monille tarpeellisille, jopa välttämättömille toimenpiteille fasistien toiminnan lopettamiseksi. Puolueemme, SKDL, eduskuntaryhmämme ja lukemattomat työläisten kokoukset esittivät vaatimuksia virkamieskunnan, poliisilaitoksen ja armeijan puhdistamisesta fasisteista ja sellaisten vaikutusvaltaisessa asemassa olevien henkilöiden erottamista, jotka olivat huomattavalla tavalla osallistuneet vanhan, maallemme turmiol-

lisen politiikan edistämiseen.

Uuden eduskunnan, joka oli edeltäjänsä huomattavasti edistysystävällisempi, kokoonnuttua saatiin huhtikuussa 1945 SKDL:n eduskuntaryhmän aloitteesta aikaan sosialidemokraattien ja maalaisliiton eduskuntaryhmien kanssa kolmen suurimman eduskuntaryhmän yhteistyösopimus. Tälle sopimukselle annettiin puolueemme ja SKDL:n taholta ilmeisesti suurempi merkitys kuin minkälaiseksi se käytännössä osoittautui. Jos sosialidemokraattisen puolueen ja maalaisliiton eduskuntaryhmät ja niiden edustajat maan hallituksessa olisivat todella vakavasti tarkoittaneet sitä mitä sopimuksessa sanottiin, olisi siitä muodostunut Suomen valtiollisessa kehityksessä merkittävä asiakirja. Esitettiin siinä, että "ulkopolitiikan alalla on päättävästi ja lopullisesti pyrittävä luopumaan siitä maalle ja koko kansalle turmiollisesta suuntauksesta, jota meillä taantumukselliset piirit viime vuosina, jopa koko itsenäisyytemme aikanakin ovat noudattaneet. Suhteemme kaikkiin demokraattisiin valtioihin, ennen kaikkea Neuvostoliittoon, on saatava todella vilpittömälle, molemminpuolisen luottamuksen ja kunnioituksen sekä keskinäisen kanssakäymisen ja kestävän ystävyyspohjalle." Se miten sosialidemokraattisen puolueen ja maalaisliiton eduskuntaryhmät suhtautuivat tämän sopimuksen ulkopolitiittiseen velvoitukseen, nähtiin mm. niiden käyttäytymisessä kamppailtaessa ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen solmimisesta Suomen ja Neuvostoliiton kesken. Nehän pyrkivät viime hetkeen saakka estämään sopimuksen syntymistä.

Kovasta yya-sopimuksen vastaisesta kamppailusta huolimatta, jonka taustamiehinä olivat tietenkin fasistiset ja muut taantumusaineekset, saatiin aikaan sopimus, jolla muodostettiin luja perusta Suomen ja Neuvostoliiton välisille suhteille.

Kolmen suurimman eduskuntaryhmän yhteistyösopimuksen sisäpoliittisessa osassa sanottiin: "Fasismi on juuritettava pois yhteiskunnastamme ja sitä on vastustettava kaikissa sen ilmenemismuodoissa." Siinä esitettiin tehtäväksi maan virkamieskunnan demokratisoiminen, armeijan, oikeus- ja poliisilaitoksen uudistaminen ja maan talouselämän kehittäminen aina kansallistamistoimenpiteitä myöten. Mutta näitä maan demokraattisen kehityksen kannalta tarpeellisia toimenpiteitä eivät sosialidemokraattisen puolueen ja maalaisliiton eduskuntaryhmät halunneet toteuttaa.

Me pyrimme yhteistyösopimuksen pohjalla siihen, että olisi saatu aikaan myös näiden puolueiden perusjärjestöjen välistä toimintaa, mutta ei sekään luonnistunut. Sosialidemokraattisen

puolueen johtohan on aina vastustanut tällaista yhteistoimintaa.

V. 1948 pidetylle puolueemme 8. edustajakokoukselle esitettyssä selostuksessa todettiin kolmen suuren eduskuntaryhmän sopimusta arvioitaessa, että se erosi kansandemokraattisissa maissa syntyneistä yhteistyösopimuksista siinä, että näissä maissa oli yhdistynyt työväenluokka kansantuntaman johtavana voimana. Meillä ei sopimuksen pohjalla muodostunut kansantuntamaa. Sopimuksella oli kuitenkin merkitystä siinä, että se eristi maan äärimmäisen oikeistopuolueen, kokoomuksen, maan hallituksesta. Sillä oli erittäin suuri merkitys juuri tuona aikana, jolloin hallituksen taholta tarvittiin tavallista suuremman määrän toimenpiteitä fasistisia ja muita taantumuksellisia aineksia vastaan.

Vaikka kolmen eduskuntaryhmän sopimus ei tuottanutkaan sellaisia tuloksia kuin sitä laadittaessa oli edellytetty, saatiin tuona aikana ja erityisesti M. Pekkalan hallituskaudella kuitenkin huomattava määrä sen suuntaisia tuloksia, joihin puolueemme oli pyrkinyt. V. 1954 puolueemme 10. edustajakokouksen selostuksessa tehtiin seuraavia yhteenvetoja yhteistyökauden saavutuksista:

"Niihin aikoihin kansamme saavutti suurta menestystä taloudellisen rakennustyön alalla. Vuoteen 1948 mennessä korjattiin sodan aiheuttamat hävitykset ja teollisuustuotanto samoin kuin maataloustuotantokin kohotettiin suurin piirtein sodanedelliselle tasolle. Sen seurauksena työväen reaali-palkka nousi ja talonpoikaiston reaali-tulot lisääntyivät jatkuvasti, koko kansan elintaso kohosi. Sosiaalista huoltoa tehostettiin eduskunnan ja hallituksen hyväksyessä kansandemokraattien lukuisia sosiaalisia lakeja. Maataloustuotantoa tuettiin monella tavalla ja asutustoiminnassa otettiin huomattavia edistysaskeleita, vaikka perusteellista maareformia kansandemokraattien yrityksistä huolimatta ei saatukaan aikaan. Maalaisliiton ja sosialidemokraattisten johtajien jarrutustaktiikan tähden ei myöskään pystytty toteuttamaan monopoliyhtymien ja suurpankkien kansallistamista, mutta Suomen talouselämää terrorisoivan kahdenkymmenen kapitalistiperheen mielivalta ei voinut rehottaa yhtä rajoittamattomasti kuin aikaisemmin. Vuodet jolloin kansandemokraatit olivat mukana Suomen hallituksessa, muodostuivat taloudellisen rakennustyön ja väestön hyvinvoinnin lisääntymisen vuosiksi.

Samalla tavoin niinä vuosina tapahtui jatkuvaa nousua kulttuurielämässä. Demokraattisten voimien saatua vaikutusvaltaa radiossa, koululaitoksessa, teatterissa ja muissa kulttuurilaitok-

sisä, näiden toiminta muutti luonnettaan kansanvaltaiseen suuntaan. Työväenvihamielinen, kommunismin- ja demokratianvastainen luokkahenki väheni, kulttuurielämään ilmestyi suurempi suvaitsevaisuus, sotapropagandan harjoittajat ja kansallisivihan lietsojat eivät enää päässeet entiseen tapaan ehkäisemään demokraattisen kulttuurisuuntauksen pyrkimyksiä. Ulkolaisiin esikuviin nojaava rappiokulttuuri alkoi tehdä tilaa kansallisten kulttuuriarvojen vaalimiselle edistyksellisessä hengessä.”¹

Käsitellessään Mauno Pekkalan johtaman hallituskauden saavutuksia sosiaaliministerinä toiminut Matti Janhunen totesi että kausi ”maaliskuusta 1946 heinäkuuhun 1948 oli kansanvaltaisin ja edistyksellisin aikakausi sotien jälkeen. Sosiaalisella ja kulttuurialalla hallituspolitiikkamme periaatteena oli kansan työvoiman suojeleminen ja kasvatuksen suuntaaminen rauhanomaisille urille. Vv. 1946—48 säädettiin yhteensä 20 sosiaalista lakia. Tältä ajalta ovat mm. uusi vuosilomalaki, uusi työaikalaki, lapsilisälaki ja invalidihuoltolaki. Pekkalan hallituskauden päättyessä v. 1948 oli valmisteltavana 16 uutta lakia. Stipendilaki tuki varattomia ylioppilaita korkeakouluopiskelussa ja yleinen koulu-uudistussuunnitelma hahmotteli koululaitoksessamme uudistamisen perusteita.”²

Muutamia kuukausia ennen 1948 heinäkuussa toimitettuja eduskuntavaaleja esitettiin provokatorinen väite SKP:n muka suunnittelema vallankaappauksesta. Tätä väitettä vatvottiin ahkerasti porvarillisessa ja erittäin innokkaasti myös sosialidemokraattisessa lehdistössä välittämättä siitä, ettei sen tueksi ollut olemassa mitään tosiasioita. Luotettiin siihen, että kun jatkuvasti toistetaan samaa väitettä, siihen lopulta uskotaan ja siten saavutetaan tarkoitus mihin pyrittiin. Puolueemme johto vaati asian perusteellista tutkimista sekä levottomuuden ja sekasorron lietsojien saattamista vastuuseen. Asian johdosta suoritettiin joitakin tutkimuksia, jotka osoittivat huhujen perättömyyden, mutta niiden alkulähteille ei näissä tutkimuksissa päästy korkeiden virkamiesten suojellessa toisiaan.

Vallankaappausta suunnittelivat tosiasiasa ne, joita maamme demokraattinen kehitys ei miellyttänyt. Jo v. 1945 osoitettiin sitovasti, että maassamme valmisteltiin aseellista taantumuksellista väkivaltayritystä, jonka johdossa oli joukko armeijan yleisesikunnan upseereita. Tuon asekätkentäsalaliiton sunni-

¹ ks. Kommunisti 11/54

² SKP:n vuosikirja 1955

telmia ryhdyttiin laatimaan jo muutamia päiviä ennen välirauhansopimuksen solmimista. Asekätkijäin kuulusteluissa kävi selville, että kätkeytyjä aseita olisi käytetty jos länsivaltain ja Neuvostoliiton välit olisivat rikkoutuneet, jolloin olisi ryhdytty sotatoimiin Neuvostoliittoa vastaan. Toisena tarkoituksena oli sisäisen kaappauksen toimeenpaneminen ellei hallitus olisi ollut suostuvainen länsivaltain liittolaiseksi.

Tässä ei ollut kysymys suinkaan pienestä ja vähäpätöisestä puuhailusta sillä asekatkentalaliiton organisaatio ulottui koko maahan, lähes jokaiseen kuntaan. Keväällä v. 1945 asekatkijäin salainen armeija käsitti 40 sissipataljoonaa, yhden jokaisessa suojeluskuntapiirissä ja neljä erillistä pataljoonaa. Tämän salaisen armeijan varustukseen kuului aseita noin 300 000 miehen aseistamista varten erilaisilla aseilla, ammuksilla, räjähdysaineilla, miinoilla, kenttäradioasemilla ym. Aseiden suhteen ei ollut tarkoitus rajoittua vain asekatkoihin, vaan salaisen liiketallallepanon mukaan oli kätkeytyillä aseilla varustettujen sissijoukkojen määrä valloittaa armeijan asevarastot ja siten hankkia käyttöönsä lisää aseita. Organisaatio suunnitteli näin saavansa haltuunsa koko maan aseistuksen.

Tähän salaliittoon osallistuneiden syytteeeseen asettamisesta ja rankaisemisesta käytiin vuosikausia kestänyt kamppailu. Salahanke tähtäytyi niin selvästi maamme demokraattista suuntausta vastaan ja oli myös välirauhansopimuksen vastainen, etteivät porvarilliset puolueet ja sosialidemokraattinen puolue voineet sivuuttaa sitä ilman minkäänlaisia toimenpiteitä.

Uusittu valtiollinen poliisi Valpo teki suuren työn asekatkijäin paljastamisessa, mutta sen mahdollisuudet eivät yksin riittäneet näin laajan salaisen toiminnan selvittämiseen. Siksi hallituksen toimesta nimitettiin erillinen tutkijaelin, jonka tehtävänä oli tämän jutun kaikinpuolinen selvittäminen. Hallitus piti tarpeellisena myös erityisen lain säätämistä tähän salahankkeeseen osallistuneiden syytteeeseen asettamiseksi ja tuomitsemiseksi. Siinä tarkoituksessa hallitus antoi elokuun 9 pnä 1946 eduskunnalle esityksen laiksi luvattoman aseellisen toiminnan rankaisemisesta. Tästä toiminnasta olisi voitu rangaista myös voimassa olevien lakien mukaan, mutta hallituksen lakiesitys annettiin siinä tarkoituksessa, että toiminnan rikollisuuden arviointi voitaisiin suorittaa yhtenäisten perusteiden mukaan ja asia käsitellä samassa tuomioistuimessa.

Hallituksen lakiesitys oli erittäin lempeä. Mutta sekin kohtasi vastustusta eduskunnassa eikä vain kokoomuspuolueen ryhmän taholta, vaan myös muiden porvarillisten ryhmien ja sos.dem.

ryhmän taholta. Niinpä perustuslakivaliokunnan enemmistö teki lakiesitykseen siinä määrin huononnuksia, että tuskin montakaan asekatkentaan osallistunutta olisi voitu sen perusteella asettaa edes syytteeseen, tuomiosta puhumattakaan. Siksi hallitus kieltäytyi hyväksymästä perustuslakivaliokunnan huononnuksia vaalien lain hyväksymistä oman esityksensä mukaisena. Näin lopulta tapahtui. Tammikuun lopulla 1947 laki sai vahvistuksensa, joten oikeudenkäynti saattoi alkaa.

Kuitenkin rankaisutoimenpiteet kuivuivat vähiin, ja v. 1948 valtaan päässyt Fagerholmin sosialidemokraattinen hallitus vapautti loputkin asekatkijat.

Taistelussa fasistien toimintaa vastaan oli valtiollisen poliisin uusimisella tärkein merkitys. Se joutui noina vuosina selvittämään ja tuhoamaan monia maamme kannalta vaarallisia salaliittoja. Siksi porvaristo ja oikeistososialidemokraatit kehittivät sitä vastaan valtavan ajojahdin, joka päättyi Valpon lakkauttamiseen, minkä Fagerholmin sosialidemokraattinen hallitus toteutti.

SKP pyrki yhdistämään kaikki fasismin- ja sodanvastaiset voimat työhön fasismin hävittämiseksi ja demokraattisen Suomen rakentamiseksi. Sotapolitiikkaa olivat tukeneet maamme kaikki poliittiset puolueet lukuun ottamatta kommunistista puoluetta. Taantumuksellisten poliitikkojen johtamissa puolueissa oli kuitenkin ryhmiä, jotka olivat jo ennen sotaa, mutta varsinkin sotien alussa suhtautuneet sotapolitiikkaan kielteisesti, kuten sos.dem. puolueessa kuutosryhmä, sekä jo alkuun tietyin varauksin ja myöhemmin kielteisesti asennoitunut ns. Kedon ryhmä. Näiden lisäksi oli eri puolueissa yksittäisiä henkilöitä, joiden asenne oli koko sodan ajan ollut sotapolitiikkaan nähden enemmän tai vähemmän kriittinen.

Neuvottelut yhteistoiminnan aikaansaamisesta aloitettiin kohta kommunistien ja kuutosryhmän vapauduttua vankiloista ja keskitysleireiltä. Kuutosiin kuuluivat sodan aikana vangitut kuusi sos.dem. eduskuntaryhmän ja sodanvastaisen opposition jäsentä: Karl H. Wiik, Mikko Ampuja, Kaisu-Mirjami Rydberg, Cay Sundström, Johan Helo ja Yrjö Räisänen. Neuvotteluun osallistui myös silloisen sosialidemokraattisen puoluetoimikunnan jäsen, kaupunginjohtaja J. W. Keto ja eräitä muita. Päätös SKDL:n perustamisesta tehtiin kommunistien ja kuutosten välisissä neuvotteluissa. J. W. Keto ja muut sos.dem. puolueessa olevat opposition jäsenet halusivat vielä yrittää saada sos.dem. puolueen kannalleen 1944 syksyllä pidettävässä puoluekokouksessa. SKDL perustettiin 29. 10. 1944. Sen perustavaan kokouk-

seen osallistui kommunistien ja kuutosten lisäksi aikaisemmin sos.dem. puolueesta erotettujen järjestöjen kuten Toveriseuran ja Akateemisen Sosialistiseuran edustajia. Liiton puheenjohtajaksi valittiin sos.dem. puolueen entinen puoluesihteeriksi K. H. Wiik, varapuheenjohtajaksi Cay Sundström ja sihteeriksi Tyyne Tuominen.

Suomen Naisten Demokraattinen Liitto päätti perustavassa kokouksessaan joulukuussa v. 1944 liittyä SKDL:ään. Touku-kuussa 1945 liittyivät SKDL:ään J. W. Keto, M. Pekkala, K. L. Kulo, R. Svento ja Einari Peuranen, jotka hyväksyttiin samalla liittotoimikunnan jäseniksi.

SKDL:ään liittyi siis jo sen perustamisvaiheessa useita huomattavassa asemassa olevia sosialidemokraatteja. J. W. Keto ja M. Pekkala olivat sosialidemokraattisen puoluetolimikunnan jäseniä. Kansanedustajat Sylvi-Kyllikki Kilpi ja Atos Virtanen erosivat sosialidemokraattisesta ryhmästä ja liittyivät SKDL:n eduskuntaryhmään v. 1945 eduskuntavaalien jälkeen. Eino Kilpi liittyi SKDL:ään myöhemmin. Sos.dem. puolueessa vallitsi syvä tyytymättömyys puolueen politiikkaan, minkä johdosta toista sataa puolueen perusjärjestöä liittyi SKDL:ään.

Myöhemmin osa sos.dem. puolueesta erotettuja tai eronneita henkilöitä perusti Sosialistisen Yhtenäisyyspuolueen, joka kuului myös SKDL:ään. Puolueella oli oma äänenkannattajansa, Vapaa Pohjola. Tämä puolue ei kuitenkaan toiminut kauan. Sen jäsenet jäivät edelleen SKDL:ään.

SKP ja SKDL pyrkivät yhteistoimintaan myös sos.dem. puolueen kanssa. Ensimmäinen yritys tehtiin tammikuussa 1945. Ehdotettiin yhteisen vaaliliiton muodostamista maaliskuun eduskuntavaaleissa. Vaaliliiton ehdoksi asetettiin ainoastaan, että se suuntautuu fasismia vastaan ja että edustajaehdokkaiksi ei aseteta sotapolitiikassa kompromettoituneita henkilöitä. Saman toivomuksen esitti yleisessä muodossa myöhemmin myös pääministeri J. K. Paasikivi. Sos.dem. puoluetolimikunta torjui yhteisen vaaliliiton yhden äänen enemmistöllä. Sen sijaan saatiin v. 1945 aikaan yhteiset vappujuhlat, joissa myös SAK oli mukana. Myös saman vuoden joulukuussa suoritetuissa kunnallisvaaleissa SKDL ja SDP olivat yhteisessä vaaliliitossa. Sen jälkeen ei ole ollut yhteisiä vappujuhlia, paitsi yksittäisillä paikkakunnilla, joilla paikalliset sos.dem. järjestöt eivät ole noudattaneet puolueensa johdon ohjeita. Myös valtiollisella ja kunnallisella alalla yhteistoiminta SDP:n kanssa oli kovin vähäistä, vaaliliitoista puhumattakaan. Kirjelmiä ja ehdotuksia yhteistoiminnan aikaansaamiseksi tehtiin useita, mutta SKP:n ja SDP:n

kesken käytiin vain muutamia neuvotteluja, jotka eivät johtaneet käytännöllisiin tuloksiin, vaikka sos.dem. eduskuntaryhmä oli allekirjoittanut yhteistyösopimuksen, joka olisi edellyttänyt yhteistoimintaa laajemmissakin puitteissa kuin eduskunnassa ja maan hallituksessa.

Taistelu maan uuden ulkopolitiikan puolesta yhdistyi kiinteästi maan demokratisoimiseen. Fasististen järjestöjen lakkauttaminen ja fasistien toiminnan estäminen olivat tärkeimpiä edellytyksiä myös ystävällisten ja luottamuksellisten suhteiden rakentamiselle Neuvostoliiton kanssa. Mutta tuon ystävyyspolitiikan esteenä eivät olleet vain fasistiset järjestöt. Pitkäaikainen vihankylvö Neuvostoliittoa ja neuvostojärjestelmää kohtaan oli jättänyt ennakkoluuloja ja virheellisiä käsityksiä, jotka muodostivat otollisen maaperän taantumuksellisten ainesten puuhille.

Neuvostoliitto osoitti kohta välirauhansopimuksen solmimisen jälkeen suurta myötämielisyyttä maattamme kohtaan ikään kuin ei olisi ollutkaan kyse äskeisestä vihollisesta. Kun Suomessa oli sodan päätyttyä huutava puute elintarvikkeista, antoi Neuvostoliitto viljaa, vaikka maa oli sodan hävittäjä ja sillä itselläänkin oli elintarvikkeista suuri puute. Neuvostoliitosta maamme teollisuus sai myös kipeästi tarvitsemiaan raaka-aineita. Neuvostoliitto myönsi useita helpotuksia sotakorvaus-toimituksiin. Pääasiassa sotakorvauksien ja myöhemmin neuvostoliittolaisten laivatilauksien ansiosta maahamme rakennettiin metalliteollisuus, jonka tuotannon bruttoarvo ja työntekijäin määrä on jo ylittänyt puunjalostusteollisuuden.

Vuosina 1944—48 luotiin Suomen ja Neuvostoliiton välisille suhteille niin vankka perusta, että sitä ei edes Fagerholmin yöpakkashallitus kyennyt murtamaan.

On todettava, että Fagerholmin hallituksen muodostaminen ei tapahtunut ilman ulkoisia esikuvia. Elettiin ns. kylmän sodan vuosia, jolloin kommunistit poistettiin myös muitten Euroopan kapitalististen maitten hallituksista. Tämä taantumuksen paineen lisääntyminen tuntui myös meillä. Mutta kansainvälinen taantumus ei ollut enää yhtä vahva kuin aikaisemmin. Myös omassa maassamme demokraattiset voimat kävivät kovaa taistelua demokraattisen suuntauksen palauttamiseksi maahamme.

Maamme sisäpolitiikan alalla Fagerholmin hallituksen tavoitteena oli maamme demokraattisen kehityksen pysäyttäminen ja jo saavutettujen tulosten mitätöiminen. Erittäin raivokkaan hyökkäyksen tuo hallitus toteutti työväen elinehtojen huonontamiseksi ja palkkataisteluiden nujertamiseksi. Siinä se sai te-

hokasta apua SAK:n sosialidemokraattisilta johtajilta. Työläisten palkkataisteluiden murtamiseksi Fagerholmin hallitus ei häikäillyt käyttää myöskään poliiseja kuten Arabian työläisten pamputukset ja Kemin lakkolaisten ampumiset osoittivat.

SKP:n toiminta maan talouden jälleenrakentamiseksi, työväestön ja muiden työtätekevien elinolojen parantamiseksi käynee selville julkaistavasta aineistosta. Maan talouselämä oli sodan aikana alistettu kokonaan palvelemaan rikollisen sodan päämääriä. Sodan päätyttyä vallitsi huutava puute niin teollisuuden kuin maataloudenkin tuotteista. Päätehtävänä oli saada tuotanto ja kansan elintaso mahdollisimman pian kohotetuksi. SKP vaati reaalipalkkojen viipymätöntä korottamista v:n 1938 tasolle.

Mutta työväestön ja muiden palkansaajien taloudellista asemaa ei voitu parantaa vain palkkoja korottamalla. Samanaikaisesti oli sekä teollisuuden että maatalouden tuotantoa kohotettava. Tässä tilanteessa SKP esitti palkkauksen sitomista tuotannon lisäämiseen, toisin sanoen urakkapalkan entistä laajempaa käytäntöön ottamista. Samanaikaisesti vaadittiin valtiollisvallan tehokasta kontrollia, etteivät työnantajat pääsisi alentamaan palkkoja työn tulosten kohotessa.

Työväen taloudellisen aseman ja työsuhteiden parantaminen liittyi kiinteästi ammatillisen liikkeen voimistamiseen ja sen rakentamiseen työväen yhteiseksi taistelujärjestöksi. Se oli eräs ensimmäisiä tehtäviä ja sitä käsiteltiin jo 1944 lokakuun alussa pidetyssä puolueen neuvottelukokouksessa. Puolueen kehotukset liittymisestä ammatillisiin järjestöihin tuottivat pian tuloksia, mikä näkyi SAK:n jäsenmäärän nopeasta kasvusta. Mutta kysymyksessä ei ollut vain ammatillisiin järjestöihin liittyminen vaan niiden rakentaminen järjestöiksi, jotka taistelevat rehellisesti ja vilpittömästi työväen etujen puolesta ja joihin työväestö voi luottaa.

Suuryhtymien kansallistamisesta käytiin useiden vuosien aikana sitkeä kamppailu, joka ei kuitenkaan johtanut toivottuun tulokseen. Valtioneuvosto asetti tosin asiaa tutkimaan komitean, johon se sittemmin haudattiin.

SKDL:n eduskuntaryhmä teki kansallistamislakialoitteen, joka rajoitettiin koskemaan vain suuryrityksiä, mutta se ei saanut tukea muilta eduskuntaryhmiltä. Ei edes sosialidemokraateilta, vaikka he joskus puhuvat "sosialisoimisesta". Sosialidemokraattisen puolueen taholta päinvastoin käynnistettiin kansallistamislakialoitettamme vastaan laaja kamppailu, jossa väitettiin että me muka pyrimme sillä estämään työväen lakko-oikeuden.

Maataloudesta toimeentulonsa hankkivalle väestölle oli sodan päätyttyä maakysymys kaikkein tärkein. Siihen kiinnitti huomiota jo lokakuun alussa 1944 pidetty puolueemme neuvottelukokous, joka antoi puoluetoimikunnan tehtäväksi valmistaa pikaisesti ohjelmallisen asiakirjan maaseutuväestön elinolojen parantamiseksi. Jo kuukautta myöhemmin eli marraskuun alussa pidettiin talonpoikain neuvottelukokous, jonka päätöslauselmassa viitotettiin ne pääkeinot, joilla pienviljelijäin ja muiden maaseudulla puutteessa elävien asemaa voitaisiin parantaa.

SKP ei kiinnittänyt huomiota vain maakysymykseen kuten tästä päätöslauselmasta ja lukuisista eduskunta-aloitteista näkyy. Maakysymys oli kuitenkin keskeisin ja tärkein. Siksi eduskunnassa tehtiin useita esityksiä maareformin aikaansaamisesta, jota laaja maantarvitsijain liike tuki.

Maantarvitsijain kokouksia pidettiin kaikkialla maassa. Liikkeen erääksi kohokohdaksi muodostui tammikuun alussa v. 1946 Helsingissä pidetty maantarvitsijain edustajakokous, johon oli eri puolilla maata pidetyissä kokouksissa valittu 344 maantarvitsijain edustajaa.

Kesäkuun alussa v. 1946 jätettiin hallitukselle maanomistusojoja koskeva SKDL:n eduskuntaryhmän välikysymys. Eduskuntaryhmä ei tehnyt sitä hallituksen kaatamistarkoituksessa, vaan siksi, että maanomistussuhteissa ilmeneviä epäkohtia olisi ryhdytty vakavasti ja pikaisesti korjaamaan.

Maareformia joka olisi tyydyttänyt maantarpeessa olevia viljelijöitä ei kuitenkaan saatu, sillä porvaristo ja sosialidemokraatit eivät halunneet kajota suurtilallisten, yhtiöiden, seurakuntien ym. suurmaanomistajien maihin.

Näinä vuosina saavutettiin kuitenkin maan demokraattisen suuntauksen alalla tuloksia, joilla on pysyvä arvo ja joiden pohjalla on voitu edelleen toimia kovia kokeneen kansamme hyväksi.

SKP ei missään tapauksessa halua laskea tuon kauden tuloksia vain omaksi ansiokseen. Ne on saavutettu demokraattisten voimien yhteisin ponnistuksin, ennen muuta työväenjoukkojen tarmokkaan taistelun tuloksena. Mutta liioittelematta voidaan sanoa, että ilman SKP:tä tulokset olisivat jääneet huomattavasti vähäisemmiksi.

Tuona aikana rakennettiin pienestä maanalaisesta puolueestamme julkinen joukkopuolue, jolla on vankka paikkansa ja merkityksensä maamme poliittisessa ja yhteiskunnallisessa elämässä. Myös näinä vuosina SKP:llä oli kiinteä yhteys kansain-

väliseen kommunistiseen liikkeeseen, jonka työkokemuksista se on aina ottanut oppia. Erittäin merkityksellisiä puolueemme kaikissa vaiheissa ovat olleet Neuvostoliiton kommunistisen puolueen rikkaat taistelukokemukset.

Heinäkuussa 1974

V i l l e P e s s i

1. SKP ASTUU JULKISUUTEEN

Yhteistyöhön kansamme vapauden,
paremman elämän ja valoisamman
tulevaisuuden puolesta

Suomen kommunistinen puolue syntyi v. 1918 käytyjen sisäisten taistelujen tuloksena. Vankileireillä ja maasta siirtyneiden pakolaisten keskuudessa syntyi aate uuden puolueen perustamisesta. V. 1918 käytyjen taistelujen kritiikki osoitti, että tarvitaan uuden tyyppin puolue, joka vain voi kyetä johtamaan maamme työtätekevät joukot yhteiskunnallisen kumouksen kautta uuteen elämään, joka vain voi kyetä johtamaan voittoisaan taisteluun pääomavaltaisesti hallitun maamme muuttamiseksi maaksi, jossa vallitsee laaja työtätekevien demokratia.

Suomen kommunistinen puolue perustettiin v. 1918 elokuussa Neuvostoliitossa. Maassamme vallitsi silloin ankara valkoinen vaino ja terrori. Siksi ei puolueemme perustavaa kokousta voitu pitää Suomessa.

SKP on toiminut maassamme salaisena siis jo yli 26 vuotta. Se on tämän ajan ollut maamme suurpääomaa edustavien piirien kaikkein kiivaimman vihan ja parjauksen kohteena vain siksi, että se on johdonmukaisesti aina ja kaikkialla, mihin sen toiminta ja vaikutus on ulottunut, ajanut työväen, talonpoikaiston, henkisen työn tekijäin ja yleensä koko työtätekevän kansan etuja ja oikeuksia. Sen jäsenet ovat saaneet pitkiä kuritushuone- tuomioita, mutta mitkään vainotoimenpiteet eivät ole voineet puolueemme toimintaa estää, niin lujaan sen olemassaolon tarve ja välttämättömyys on syöpynyt kansamme tietoisuuteen. Muutenhan ei voi ollakaan, sillä puolueemme olemassaolo on luokkataistelun esilletuoma välttämättömyys, kapitalismia vastaan käytävän taistelun voiton ehto. Sen toiminta perustuu tieteelliseen sosialismiin — marxilais-leniniläiseen teoriaan, jonka pätevyys on elävässä, käytännöllisessä elämässä todistettu.

SKP JA SUOMEN MAA JA KANSA

SKP on aina ajanut itsenäistä politiikkaa. Se ei ole milloinkaan, missään vaiheessa liittoutunut maamme suurkapitalistien kanssa, vaan on aina pyrkinyt tunnuksillaan ja toiminnallaan kokoamaan ja yhteiseen toimintaan ja taisteluun vetämään maamme työtätekevien laajat kerrokset, sillä puolueemme on käsittänyt, että työn ja pääoman välinen vastakohta on sovittamaton. SKP on rehellisesti ja johdonmukaisesti aina ja kaikkialla ajanut teollisuustyöväestön, maaseudun palkkatyöväen, talonpoikaiston ja henkisentyöntekijäin taloudellisia ja poliittisia vaatimuksia.

Maamme itsenäisyys ja kansamme itsemääräämisoikeus on puolueellemme ollut aina kallis ja pyhä, vaikka meitä on syytetty siitä, että haluaisimme myydä maamme Neuvostoliitolle. Neuvostoliitto antoi vapaasta tahdostaan maallemme itsenäisyyden v. 1917; se ei ole koskaan halunnut kansaamme tuhota ja maamme itsenäisyyttä viedä, kuten sen kanssa käydyt sodat ovat selvästi osoittaneet, joten tältäkin kannalta katsoen tuo väite puolueettamme vastaan on perätön. Puolueemme on aina ajanut läheisten, ystävällisten suhteiden solmimista Neuvostoliiton kanssa. Kun tällaista on vastustettu, kun maamme vallassaolevat piirit ovat kiihkomielisesti ajaneet neuvostovastaista politiikkaa, on puolueemme joutunut tämän vuoksi parjausryöpyn kohteeksi.

Maamme fasistinen suurporvaristo ja sosialidemokratian fasistisoitunut oikeisto on aina nähnyt kommunistisessa puolueessa ainoan vaarallisen ja vakavan vastustajan. Siksi sen toiminta on ollut kiellettyä, siksi sen ääntä ei ole haluttu päästää julkisuuteen. Kun puolueemme toiminta nyt, fasismin ja demokratian välisen taistelun tuloksena, viranomaisten suostumuksella, on tullut julkiseksi, tarjoutuu mahdollisuus laajemmille kansankerroksille kuin ennen tutustua puolueemme toimintaan. Meillä ei ole mitään salattavaa. Me asetamme avoimesti vaatimuksemme ja tunnuksemme kaikkien arvosteltavaksi. Pyydämme kaikkien niiden kannatusta ja tukea, jotka hyväksyvät nämä tunnukset ja olemme valmiit yhteistyöhön kaikkien niitten kanssa, jotka vilpittömästi yhtyvät meidän kansamme toimintaan maamme ja kansamme etua silmälläpitäen. Meillä ei ole ajettavana eikä puollettavana mitään etuja eikä mitään pyrkimyksiä, jotka eivät olisi koko työväenluokan ja koko työtätekevän kansan etujen ja pyrkimysten mukaisia.

SOTA JA SEN VAIKUTUKSET

Maamme on ollut fasistisen Saksan kanssa uuvuttavassa ja rasittavassa neuvostovastaisessa sodassa. Maamme kansantalouden voimavarat on käytetty tyyten sodankäyntiin. Teollisuuslaitokset ovat kuluttaneet raaka-ainevarastonsa. Maatalous on raskaiden sotavuosien aikana rappeutunut, tuotanto vähentynyt, karjakanta pienentynyt, työvoiman käyttö vähentynyt, valmiiden teollisuus- ja maataloustuotteiden varastot ovat loppuun käytetyt. Sota on myös suoranaisesti tuhonnut yksityisten ja yhteisöjen omaisuutta. Osa kansaamme on siirtoväkenä joutunut muuttamaan pois entisiltä asuinsijoiltaan. Täten sota on syvällisesti vaikuttanut maamme talous- ja yhteiskuntaelämään.

Maamme poliittiseen elämään on lyönyt leimansa Neuvostoliiton kanssa solmittu välirauhansopimus. Se on muuttanut kokonaan maamme poliittisen tilanteen. Sen johdosta on jouduttu, tosin kovin väkinäisesti ja hitaasti rajoittamaan fasistien toimintaa, vapauttamaan poliittisia vankeja ja antamaan myös kommunisteille ja Neuvostoliiton ystäville julkisia toiminta-oikeuksia. Kansamme etu vaatii, että Neuvostoliiton kanssa solmittu välirauhansopimus täytetään.

SKP haluaa kaikin voimin olla mukana siinä työssä, jonka tehtävänä on auttaa kansaamme mahdollisimman hyvin selviytymään niistä vaikeuksista, jotka edessämme ovat, mutta se ei voi antaa anteeksi niille, jotka ovat syösseet kansamme neuvostovastaiseen, rikolliseen sotaan liitossa maailman suurimman rosvovaltion, natsi-Saksan kanssa. Siksi vaadimme tutkimuksen toimeenpanoa ja sodan aiheuttajien rankaisemista.

Kaikki ne henkilöt, jotka käydyn sodan aikana ovat osallistuneet raakuuksiin ja julmuuksiin sekä suomalaisia että muun maan kansalaisia vastaan, on saatettava vastuuseen teoistaan.

DEMOKRAATTINEN RINTAMA FASISMIA VASTAAN

SKP vaatii, että maassamme pikaisesti luodaan täydellinen demokratia ja että fasistiset ja taantumukselliset ainekset mitä pikimmin syrjäytetään valtiollisen ja yhteiskunnallisen elämän johdosta. Demokratian turvaamiseksi on välttämätöntä, että kaikki fasistiset ja puolifasistiset järjestöt heti lakkautetaan ja lainlaadinnan kautta tehdään fasististen ainesten osanotto yhteiskunnalliseen elämään täysin mahdottomaksi. Kaikki niin sodan

aikana kuin ennen sitä tehdyt poikkeuslait on viipymättä kumottava.

Toiminta fasismia vastaan viranomaisten taholta maassamme on niin kauan vain näennäistä, kun sen toimeenpanijoina ovat kiihkokasistinen valtiollinen poliisi ja fasistisoitunut poliisilaitos. Siksi on välttämätöntä, että valtiollinen poliisi lakkauteaan ja poliisilaitos puhdistetaan fasisteista perustuksiaan myöten. Samoin on fasistiset ainekset eroitettava kaikista maamme virastoista ja tuomioistuimista.

Fasistiset ainekset ovat miehittäneet myös armeijamme johdon kasvattaen siten sen riveissä maamme nuorisoa kiihkokansallisessa, maallemme turmiolliseksi osoittautuneessa neuvostovastaisessa suur-Suomi -hengessä. Siksi on fasistiset upseerit eroitettava armeijasta. Asevelijärjestöt, jotka ovat muodostaneet fasistisen organisaation sekä armeijan keskuudessa että sen ulkopuolella, on hajoitettava.

Kaikille ei-fasistisille henkilöille, joita on syytetty poliittisesta toiminnasta maamme itsenäisyyden aikana osallistumisesta maamme sisällissotaan v. 1918 ja SKP:n toimintaan, on myönnettävä täydellinen poliittinen amnestia. Tämän toiminnan johdosta ulkomaille paenneille on annettava oikeus palata kotimaahan, mikäli he sitä haluavat.

Hyvät työläistoverit! Arvoisat kansalaiset! Ne miehet, jotka ovat kansamme nimissä tai valtuuttamina maamme asioita hoitaneet, ovat käyttäneet saamaansa valtaa väärin. Räikeimmin on tämä tullut näkyviin sotavuosina, jolloin kansamme etu olisi vaatinut tyyten toisenlaista politiikkaa, kuin mitä maamme virallinen johto on noudattanut. Kansamme ääni ei kuitenkaan ole voinut kantautua kuuluville. Kansallamme ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa maamme asioiden hoitoon. Ettei näin vastaisuudessa tapahtuisi, täytyy ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka suovat mahdollisuuden laajempien kansanjoukkojen osallistumiseen maan hallintaan. Jos miehet, jotka toimivat kansan nimissä tai sen valtuuttamina, eivät toimi kansan tahdon mukaisesti, tulee kansalla olla oikeus eroittaa heidät tehtävistään.

Ulkopolitiikan alalla SKP vaatii läheisten ja ystävällisten suhteiden solmimista ja ylläpitämistä erikoisesti Neuvostoliiton, mutta myös kaikkien muiden demokraattisten maiden kanssa. Nimenomaan länsimaissa olevien edistyksellisten piirien kanssa on kehitettävä läheisiä, ystävällisiä suhteita ja yhteistoimintaa.

Taloudellisella alalla SKP vaatii töiden järjestämistä kaikille. Reaalipalkka on viipymättä nostettava v:n 1938 tasolle. Kun on riittänyt varoja suunnattomiin sotakustannuksiin, niin

ei pääomien puute saa olla esteenä myöskään ihmisten sijoittamiselle tuottavaan työhön.

Työttömille on valtion ja kuntien varoista myönnettävä tähänastista suurempi avustus.

Maamme työtätekevä kansa ei ole halunnut sotaa, siksi sen harteille ei enää ole säilytettävä sodan aiheuttamia taloudellisia rasituksia. Kansamme on jo sodan aikana saanut maksaa korvaamattomat menetykset sodan johdosta. Siksi me vaadimme, että kaikki sodan aiheuttamat taloudelliset korvaukset ja niistä johtuvat verot on siirrettävä maamme suurporvariston — finanssipääoman maksettavaksi. Puolueemme vaatii korvauksen maksamista siirtoväelle ja kaikille niille, jotka ovat omalla työllään hankkimansa omaisuuden sodan aikana menettäneet. Ei riitä, että siirtolaisille annetaan vain ennakkoavustuksia, kuten nyt on tehty, vaan täytyy heidän elämänsä järjestämistä varten saada pikaisesti ennakkokorvauksia, kunnes ehditään heidän korvauskysymyksensä lopullisesti ratkaista.

Maamme kalastajaväestö tarvitsee kipeästi valtiovallan tukea elinkeinoelämänsä järjestämiseen. Siksi on heille myönnettävä halpakorkoisia lainoja työnsä saattamiseksi tuottoisammalle pohjalle.

Maamme ruotsinkielinen väestö tulee saattaa käytännössä eikä vain sanoissa, täysin samanlaiseen asemaan suomenkielisen väestön kanssa sekä taloudellisen että sivistyksellisen elämän aloilla.

Sodassa tuhottujen rakennusten, viime vuosien vähäisen rakennustoiminnan ja suuren siirtolaisuuden vuoksi on asuntokysymys maassamme muodostunut kireäksi. SKP vaatii, että huone ja henkilö-periaatetta, josta on ollut viime aikoina julkisessa elämässä puhetta, ryhdytään viipymättä soveltamaan käytännössä samalla, kun aletaan pikaisesti voimaperäiseen rakennustyöhön uusien asuntojen saamiseksi.

Verotuksessa SKP vaatii tähänastista jyrkempää progressiivisuutta.

Köyhyyden takia maksamatta jääneet verorästit on kuolettava.

Köyhäinhoitovelat on poistettava.

Kaikille tulee maksaa sama palkka samasta työstä.

On järjestettävä maksuton opetus. Kouluopetuksen täytyy kulkea täysin demokraattisessa hengessä. Venäläisvihän lietsonta ja fasistinen nuorisokasvatus on lopetettava ja fasistiset opettajat on eroitettava viroistansa.

On järjestettävä vähintään kahden viikon kesäloma ja kai-

kille mahdollisuus lomanviettoon.

Terveystenhoidon alalla on vähäosaisille kansankerroksille turvattava ilmainen lääkärinhoito sekä lääkeaineiden että sairaalahoidon muodossa entistä laajemmissa mittasuhteissa. Kansan terveyttä on kaikin tavoin edistettävä. On viipymättä suunniteltava ja aloitettava tarkoituksenmukaisten sairaalarakennusten rakentaminen.

Maakysymys on maassamme muodostunut entistä kipeämmäksi sen johdosta, että suuret määrät siirtoväkeä on joutunut pois asuinsijoiltaan ja sotavuosina on vain hyvin rajoitetussa määrässä raivattu uutta viljelysmaata. Tämän vuoksi astuu entistä välttämättömämpänä eteen SKP:n vaatimus suurtilallisten, suuryhtiöiden ym. suurten maaomaisuuksien takavarikoinnista ja jakamisesta maattomille ja vähämaisille. On vihdoinkin ryhdyttävä käytännöllisiin toimenpiteisiin pienviljelijäin laidunkysymyksen ja muiden taloudellisten parannusten aikaansaamiseksi.

Korkokantaa on alennettava. Omaisuutensa menettäneille sekä muille kipeästi lainaa tarvitseville pienviljelijöille on myönnettävä korottomia lainoja.

Sellaiset suuryhtymät, jotka hallitsevat kokonaisia tuotantoaloja ja suurpääomiensa avulla, monopolioikeuksiensa turvin jarruttavat tuotannollisen elämämme suuntaamista maamme ja kansamme hyvinvoinnin turvaamiseksi, on kansallistettava. Pienyrittäjäin ja vapaa ammatinharjoittajain toiminta on turvattava.

Yllä on esitetty pääpiirteittäin ne vaatimukset ja tunnukset, joiden pohjalle ja ympärille Suomen kommunistisen puolueen tämän hetken toiminta kytkeytyy. Näitten tunnusten taakse SKP kehoittaa yhtymään kaikki ne piirit, jotka hyväksyvät ne omikseen. Kansamme elää nyt vapaampien aikojen aamunkoitossa. Meistä itsestämme riippuu ratkaisevalla tavalla millaisiksi olot maassamme muodostuvat. Siksi on koko työtätekevän kansan kaikkien edistyksellisten voimien nyt koottava yhteinen joukkovoimansa murskatakseen fasistisen taantumuksen linnakkeet perustuksiaan myöten, luoden kansallemme uuden, vapaan, valoisan tulevaisuuden.

Sisäiset erimielisyydet on nyt jätettävä sivuun, mutta asiallinen arvostelu kaikesta menneestä on sallittava. Nyt on työtätekevien yhteiset voimat koottava niitten tunnusten taakse, jotka on toteutettava ja jotka yhdistävät kaikki rehelliset kansalaiset ja eroittavat heidät taantumuksellisesta porvaristosta ja siitä työväenliikkeen johdosta, joka on harjoittanut rikollista

yhteistyöpolitiikkaa maamme fasististen piirien ja finanssipääoman kanssa johtaen kansamme onnettomalle ja väärälle tielle.

Tässä mielessä SKP kehoittaa työhön ja toimintaan.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

Yhteistyöhön kansamme vapau-
den, paremman elämän ja valoi-
samman tulevaisuuden puolesta.

12 s.

Helsinki 1944

Maamme nykyisestä tilanteesta ja
SKP:n tämän hetken tehtävistä

Ville Pessin puhe Messuhallissa 1. 11. 1944

Tämän tilaisuuden järjestäminen on tärkeä merkkipaalu maamme historiassa. Onhan tämä ensimmäinen julkinen juhlatilaisuus, jonka Suomen kommunistinen puolue maassamme järjestää. Tämä merkitsee sitä, että puolueemme astuu nyt avoimesti esiin maamme valtiollisessa elämässä.

Kommunistisella puolueella ei ole vielä koskaan aikaisemmin ollut julkisia toimintaoikeuksia. Olen vakuutettu, että siitä on ollut maallemme ja kansallemme suurta vahinkoa. Olen vakuutettu siitä, että jos kommunistinen puolue olisi saanut vapaasti toimia, vapaasti osallistua maamme valtiolliseen ja yhteiskunnalliseen elämään, olisi kansamme säilynyt niiltä raskailta uhreilta, jotka osaksemme ovat erikoisesti viime vuosina tulleet. Tämä on kiistaton tosiasia, joka nyt täytyy myöntää jokaisen, joka rehellisesti ja objektiivisesti tarkastelee menneitä aikoja ja tapahtumia.

En yritäkään tässä yhteydessä kuvata sodan tuottamia taloudellisia vaurioita. Sen kautta suistettiin koko kansamme elämä pois normaaleilta raiteiltaan. Vie kauan, ennenkuin jäljet on edes osittain poistettu. Tehtyä ei saa tekemättömäksi.

Maamme talouselämä on nyt useiden vuosien ajan palvel-

lut yksinomaan sodan käyntiä. Kiihkeä sodanvalmistelu, revanssiottelu, kuten sitä sanottiin, antoi leimansa maamme talouselämään sotien väliajalla vv. 1940—41. Taloudellisesti on maamme nyt loppuun saakka sodan näännyttämä. Kaikista teollisuustuotteista on huutava puute, valmiiden tuotteiden varastot on käytetty. Raaka-ainevarastot ovat lopussa.

Maatalous on pitkien sotavuosien aikana rappeutunut. Tuotanto on vähentynyt, karjakanta pienentynyt. Maamme on nyt maataloustuotteisiinkin nähden riippuvainen ulkolaisesta tuonnista.

Suuria sotamenoja ei ole voitu läheskään kokonaan peittää mitä moninaisimmilla ja raskailla verotuksilla, vaan on valtiovelka kasvanut huimaavasti sotavuosina. *Suomen kommunistinen puolue esittää, että nämä suunnattomat sotavelat ja sotakorvaukset on jätettävä niitten maksettavaksi, jotka ovat sotaa halunneet.* Kansamme suuri enemmistö on ollut sotaa vastaan ja saanut sen johdosta jo riittävästi kärsimyksiä. Sitä ei ole enää rasitettava sodan aiheuttamilla verotuksilla. Verotuksessa on muutenkin otettava käytäntöön tähänastista jyrkempi progressiivisuus, asteittain ylenevä verotus.

Rakennustoiminta on maassamme sotavuosina ollut vähäistä. Kun sodan aikana on jonkun verran asuintalojakin tuhoutunut, tosin suhteellisen vähän siihen verraten kuin monissa muissa maissa, on kaupungeissa ja tiheissä asutuskeskuksissa huutava asuntopula. On tehty päätöksiä asuntopulan lieventämiseksi, mutta niitä ei ole vielä ryhdytty käytäntöön soveltamaan. *Asuntopula on niin kireä, että asia ei siedä enää viivyttelyä. On ryhdyttävä viipymättä "huone ja henkilö" -periaatteen mukaisiin toimenpiteisiin.* Rakennusalan raaka-ainepuutteen poistamiseksi on ryhdyttävä ripeisiin otteisiin, että rakennustoiminta saadaan jälleen voimakkaaseen käyntiin.

Suomen kommunistinen puolue ryhtyy ponnekkaasti vastustamaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on nykyisen palkkatason alentaminen. Meille on saapunut tietoja palkkojen alennuksista, ennenkaikkea Helsingin rakennustyömailta, mutta olemme kuulleet, että joillakin muillakin aloilla olisi suunnitteilla samanlaisia toimenpiteitä. Näyttää ilmeiseltä, että työnantajat valmistautuvat yleiseen palkkojen laskuun siinä yhteydessä, kun sotaväki kotiutetaan ja tulee suuri työvoiman tarjonta. *Nyt ei ole palkkojen laskun aika, sillä elinkustannukset ovat noususuunnassa. Päinvastoin on varsinkin pienempi-palkkaisten palkkoja viipymättä korotettava.* Suomen kommunistinen puolue esittää lähimmän ajan vaatimuksena reaali-

palkkojen korottamisen v. 1938 tasolle.

Sodan johdosta on osa kansaamme joutunut jättämään kotinsa ja kontunsa ja muuttamaan siirtoväkenä pois entisiltä asuinsijoiltaan. Heidän asemansa ja elämänsä on monessa tapauksessa muodostunut äärettömän tukalaksi. Monet heistä ovat menettäneet omaisuuttaan siinä määrin, että elämän alkaminen uusissa oloissa tuntuu suorastaan riipaisevan raskaalta. Ei riitä, että heille vain jaetaan pieniä ennakkoavustuksia, joilla he eivät pitkälle pääse. Siirtoväki vaatii, että pitää saada ennakkokorvauksia, kunnes heidän korvausasiansa on saatu lopullisesti järjestykseen. *Suomen kommunistinen puolue yhtyy täysin tähän ja vaatii korvauksen maksamista kaikille niille, jotka sodan aikana ovat omalla työllään hankkimansa omaisuuden menettäneet.*

Maamme taloudellisen elämän alalla esiintyy nyt suuria vaikeuksia, mutta ne on voitettava. Tuotannollinen elämä on saatava nopeasti käyntiin, ei itsekään voiton tuottamisen mielessä ja tarkoituksessa, vaan kansamme tarpeita tyydyttämään. *Kun pääomia on riittänyt sodankäyntiin, täytyy niitä löytyä myöskin töiden käyntiinpanoon niin paljon, ettei pääse muodostumaan joukkotyöttömyyttä silloin, kun armeijassa olevat miehet kotiutetaan.*

Maamme on saatava nopeasti lopullisesti irti sodasta. *Saksalaiset natsit on ajettava nopeasti pois maastamme.* Miehet on pikaisesti kotiutettava rauhan töihin. Sodan tuottamat taloudelliset vauriot on korjattava. Nyt on työtä paljon. Ei enää rikollista hävitystä, vaan rauhallista rakennustyötä! Meillä on kaikki mahdollisuudet nopeasti jälleenrakentaa tämä maa ja korjata sodan hävitykset, jos se suoritetaan koko kansan etuja silmälläpitäen, eikä vain joidenkin harvojen pääoman omistajien itsekästä voiton pyynnistä.

Suomen kommunistinen puolue haluaa koko voimallaan auttaa kansaamme selviytymään niistä vaikeuksista, jotka edessämme nyt ovat. Meidän puolueellamme ei ole suinkaan mitään sellaisia pyrkimyksiä, jotka eivät olisi työtätekevien etujen mukaisia, maamme työväestön, talonpoikaiston ja henkisen työn tekijäin etujen mukaisia.

Meillä on vaikeuksia, mutta ne ovat voitettavissa, jos maamme politiikka muutetaan sellaiseksi, että se saa todella kansamme laajojen piirien kannatuksen. *Samoin meillä on mahdollisuuksia saada myös ulkopoliittiset suhteet sellaisiksi että käy mahdolliseksi saada tehokasta taloudellista tukea, jota maamme välttämättä tarvitsee. Mutta kaikki tämä voi tapahtua*

vain siten, että maamme nykyistä politiikkaa muutetaan niin, että maamme saa täyden luottamuksen demokratian puolesta taistelevien maiden taholta.

On ensinnäkin lakattava hautomasta uutta revanssia Neuvostoliiton kanssa. Tällaisella vahingoitetaan maamme asemaa ulospäin, ennen muuta luottamuksellisten suhteiden solmimista Neuvostoliittoon. Siksi on tuollaisen hankkeen puuhaajat ja puhujat paljastettava ja asetettava syytteeseen. Eiköhän maassamme löydy sellaista lakia, jonka perusteella tällaiset rikolliset voidaan tuomita.

Valtiovaltamme on käytävä tyyten toisella kurssilla näihin rikollisiin aineksiin käsiksi kuin mitä on nyt tehty. Ei silloin vitkasteltu, kun käytiin työväenjärjestöjen kimppuun. Ei silloin vitkasteltu, kun raahattiin näiden järjestöjen luottamusmiehiä linnaan. Tämä tehtiin vain siksi, että nuo järjestöt, että nuo miehet ja naiset, jotka olivat noiden järjestöjen luottamuspaikoilla, puolustivat vilpittömästi työväen oikeuksia. Keitä fasisteja on nyt meidän maassamme vangittu, kun heidän järjestöjään on viime aikoina lakkautettu? Ei ketään, lukuunottamatta joitakin, jotka ovat osallistuneet sotarikoksiin Karjalassa, josta oli sanomalehdissä äsken lyhyt maininta. *Jos aiomme maamme asiat saattaa oikealle tolalle on tässä maassa saatava aikaan tyyten toinen kurssi kuin tähän asti.* Maamme valtiovallan taholta ilmenee suoranaista haluttomuutta käydä kiinni fasistisiin aineksiin. Tämä on hyvin ymmärrettävää nykyisen hallituskokoomuksen taholta, mutta ei mitenkään puolustettavissa. Lisäksi tämä on täysin ymmärrettävää myös siksi, että tämän fasisminvastaisen toiminnan käytäntöönpanijana on ollut kiihkofasistinen ohranalaitos eli valtiollinen poliisi.

Nuo toimenpiteet, joihin maassamme fasismia vastaan on äärettömän hitaasti ja väkimmäisesti ryhdytty, eivät riitä. Fasistien rikollinen toiminta on nyt kerta kaikkiaan estettävä. Siitä riippuu koko kansamme tuleva elämä. Me tiedämme varsin hyvin, että ne miehet, joille tämä tehtävä nykyään kuuluu, eivät tule sitä tekemään. Sen vuoksi on miehiä muutettava. *Valtiollinen poliisi nykyisessä muodossaan on ehdottomasti lakkautettava.* Fasistit ovat sen niin tyyten tarkkaan miehittäneet, että mitkään puhdistukset eivät siinä riitä. *Myös poliisilaitos ja kaikki maamme virastot on puhdistettava fasistisista aineksista.* Asevelijärjestöt, jotka muodostavat fasistisen organisaation armeijan keskuudessa, on lakkautettava. On välttämätöntä muodostaa erikoiset tuomioistuimet, jotka käsittelevät fasisteja vastaan nostetut syytteet. Nykyiset oikeuslaitokset fasistiystä-

vällisyytensä vuoksi ovat siihen kelpaamattomat.

Maamme yhteiskunnallisessa ja poliittisessa elämässä ei ole vielä tapahtunut sellaista muutosta, jota nykyinen tilanne vaatii. *Ei riitä, että muutetaan vain joitakin miehiä valtiovaltamme johtoon, vaan täytyy myös maamme politiikkaa muuttaa paljon suuremmassa määrin kuin mitä nyt on tapahtunut.* Se, että maassamme ei ole saatu aikaan nykyisen tilanteen vaatimaa muutosta valtiollisessa ja yhteiskunnallisessa elämässä, johtuu siitä, että fasistisilla ja taantumuksellisilla aineksilla yleensä vielä on johtava ja määräävä osuus maamme asioissa. Mitkään puolueet maassamme eivät ole tähän kiinnittäneet huomiota. Ovatko ne kaikki niin tyyten taantumuksellisten ainesten miehittämät? Jos niin on, kuten näyttää, silloin on näihin kuuluvien jäsenjoukkojen annettava niille uutta henkeä. Joukot ovat paljon pidemmällä demokratisoimisen tiellä kuin sosialidemokraattisen ja porvarillisten puolueiden johdot. Näiden puolueiden johtopaikoilla on taantumuksellisia aineksia, fasisteja, jopa sotarikollisiakin. Onhan selvää, että ne pidättävät kaikkien edistyksellisten virtausten esilletuloa. *Suomen kommunistinen puolue kehottaa maamme eri puolueisiin lukeutuvia kansalaisia tarkasti harkitsemaan: vastaako noiden puolueiden nykyinen toiminta niitä vaatimuksia, jotka kansamme eteen nyt ovat tulleet. Ellei, niin älkäämme suomalaisella hitaudella enää kyhnikö, vaan ryhtykäämme asian vaatimiin toimenpiteisiin.*

On myönnettävä, että sosialidemokraattisen puolueen sisällä on muodostunut näkyvä oppositio. Siellä ei siis sentään kaikkia puolueen jäseniä ole tyydyttänyt tuo politiikka, jota sosialidemokraattisen puolueen johto on sodan aikana harjoittanut. Ehkäpä tuon opposition jäsenet suhtautuvat arvostelevasti ja tuomitsevat puolueensa johdon kannan monissa muissakin kysymyksissä. Mutta sosialidemokraattisen puolueen sisällä valitseva Tannerin diktatuuri koettaa estää opposition laajemman toiminnan.

Suomen kommunistinen puolue ei ryhdy minkäänlaiseen yhteistoimintaan sosialidemokraattisen puolueen tannerilaisen johdon kanssa. Me emme halua olla missään tekemisissä sotarikollisten kanssa. Sitä vastoin me kehoitamme sosialidemokraattisia työläisiä ja muita rehellisiä sosialidemokraattisen puolueen jäseniä sanoutumaan irti tannerilaisista ja heittämään heidät yli laidan. Jos sosialidemokraattisen puolueen johtoon muuttuvat sellaiset miehet, jotka haluavat vilpittömässä mielessä työväen ja yleensä työtätekevien asiaa ajaa, niin me kommunistit olemme sen kanssa valmiit yhteistyöhön. Ellei näin

tapahdu, jos puolueen johto ja sen käytännöllinen toiminta pysyy samanlaisena kuin tähän saakka, tulevat kommunistit olemaan yhteistoiminnassa vain sosialidemokraattisten työläisten kanssa työpaikoilla, ammatillisissa järjestöissä ja sosialidemokraattisen puolueen perusjärjestöjen kanssa, niissä käytännöllisen elämän kysymyksissä, jotka nyt yhdistävät työläiset, talonpojat ja henkisen työn tekijät yhteiseen taisteluun, yhteistä vastustajaa vastaan.

Meillä puhutaan paljon demokratiasta. Siitä puhuttiin paljon myös silloin, kun meillä oli vain demokratian raamit, mutta sisältö oli fasistista diktatuuria. Eikö näin ollut? Silloin puhuttiin kaikkein eniten maassamme vallitsevasta "ennenkuulumattoman laajasta demokratiasta ja vapaudesta". Näin paasasivat yhdessä kuorossa kaikki maamme sanomalehdet. Näin puhuivat kaikki puhujat. Maamme oli muka "lännen klassillisen demokratian suojamuurina idän tyrannivaltaa vastaan". *Todellisuudessa maamme on ollut fasistien päävarustus Pohjolassa, Euroopan pohjoiskolkassa.*

Täytyy asettaa kysymys siitä, onko meillä saavutettu sellainen demokratia, joka vastaa kansamme tarpeita? Ellei ole, niin mitä on tehtävä sen saavuttamiseksi? Maamme vallitsevat piirit ovat menneet väkinäisesti, pääasiassa ulkoisen pakon vuoksi, niihin laihoihin toimenpiteisiin, joihin maassamme on ryhdytty. Käytännöllisessä toiminnassa koetetaan kaikin keinoin demokraattisten oikeuksien myöntämistä estää ja jarruttaa, samalla kuin annetaan fasistien toimia melkoisen avoimesti. Kommunistisen puolueen rekisteröimistä viivyteltiin. Se on rajoittanut ja estänyt toimintaamme. Kirjapainot eivät ota vastaan meidän töitämme. Työväentalot, jotka ovat tannerilaisten hallussa, eivät myönnä meille toimistohuoneita ja kokouspaikkoja. Nämä talot ovat työläisten rakentamia. Tannerilaiset ovat ne fasististen aineiden kanssa yhteistoiminnassa ryöstäneet pois niiden oikeilta omistajilta, vasemmistotyöläisiltä. Nyt niihin on sijoitettu jos minkin väristä ja -laatuista toimistoa, kuten esimerkiksi Helsingin työväentalossa, mutta niissä ei vain myönnetä toimipaikkoja Suomen kommunistiselle puolueelle.

Työväestö odottaa kärsimättömästi meiltä toimintaohjeita. Meille saapuu Helsingistä ja eri puolilta maata yhtämittä kyselyjä Suomen kommunistisen puolueen toiminnasta. *Kansanjoukot vaativat toimintaa, aivan toisenlaista toimintaa kuin mitä on tähän saakka ollut. Ellei sitä voida saada aikaan viranomaisien suostumuksella, on lähdettävä liikkeelle murtaen ne esteet, jotka nyt ovat olleet toiminnan tiellä.*

Meille on saapunut tietoja eri puolilta maata, miten valtiollisen poliisin miehet edelleenkin uhkailevat ja terrorisoivat kommunisteja. Tässä asiassa on saatava pikaisesti muutos aikaan. *Kaikki ne henkilöt, jotka vakaumuksensa mukaisesti ovat asettuneet vastustamaan sotaa Neuvostoliittoa vastaan ja saaneet siitä tuomion, on vapautettava. Samoin on jo lopultakin lakattava vainoamasta samoista syistä paossa olevia maamme kansalaisia ja sallittava heidän vapaina kansalaisina astua normaaliin elämään.*

Erinäiset poikkeuslait ja -asetukset, joilla estetään kansan demokraattisten piirien vapaata toimintaa, ovat edelleen voimassa. Nykyinen tilanne vaatii kiireesti kaikkien toimintaamme estävien poikkeuslakien kumoamista. Maamme demokraattisten ainesten on saatava vapaasti kokoontua sisällä ja ulkona. Meidän on saatava vapaasti lausua mielipiteemme suullisesti ja kirjallisesti maamme nykytärkeissä kysymyksissä. *Meidän on nopeasti järjestettävä koko kansamme yhteinen joukkovoima fasismin ja taantumusta vastaan sen lopulliseksi murskaamiseksi ja hävittämiseksi maastamme.*

Maamme asioita on hoidettu diktatorisin keinoin, erikoisesti sota-aikana, sillä tavoin, joka ei ole vastannut kansamme keskuudessa vallinneita käsitystapoja, ennen muuta kysymyksessä sodasta Neuvostoliittoa vastaan. Tässä, ja monessa muussa asiassa, ei ole kansan ääni päässyt kuuluville. Kansallamme on ollut äärimmäisen rajoitetut keinot vaikuttaa maamme asioiden hoitoon. Ettei näin vastaisuudessa tapahtuisi, ettei maamme asioita niin väärällä ja vahingollisella tavalla vastaisuudessa hoidettaisi, täytyy ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka takaavat mahdollisuuden laajempien kansanjoukkojen osallistumiselle maan hallintaan. *Kansalla täytyy olla myös oikeus kontrolloida niiden toimintaa, jotka toimivat sen nimissä tai valtuuttamina. Kansalla täytyy olla oikeus ja mahdollisuus erottaa tehtävistään, silloin kun se haluaa, sellaiset henkilöt, joiden toiminta ei ole kansan etujen mukaista. Tällainen muutos on meidän valtiollisessa ja yhteiskunnallisessa elämässämme saatava aikaan.*

Nyt puhutaan maamme julkisessa elämässä siitä, että on saatava järjestyseen hyvät ja luottamukselliset suhteet itäisen naapurimme, Neuvostoliiton kanssa. Suomen kommunistinen puolue yhtyy täysin tähän. Me vaadimme tätä ei vain puheissa, vaan myöskin käytännössä. Meitä kommunisteja on valheellisesti syytetty siitä, että me haluaisimme myydä maamme Neuvostoliitolle. Tämä on törkeä valhe. *Maamme petturit ja myyjät*

ovat löydettävissä aivan toiselta taholta. Periaatteittemme mukaisesti on meille kommunisteille maamme itsenäisyys ja kansamme itsemääräämisoikeus kallis. Me olemme sen puolesta työtä tehneet ja olleet vainottuja niiden taholta, jotka ovat maastamme kauppaa käyneet, viimeksi Hitler-Saksan kanssa. Me olemme aina esittäneet, että Neuvostoliiton kanssa on saatava aikaan rauhalliset ja hyvät suhteet.

Käydyt sodat ovat opettaneet paljon. Viimeinen revanssi suoranaisesti pakoitti muuttamaan suhtautumisen Neuvostoliittoon toiseksi kuin mitä se on ollut. Nyt aletaan nähdä porvaristonkin taholta asiat uudessa valaistuksessa. Olisi hyvä, kun nyt virallisella tahollakin muutetaan suuntaa Neuvostoliittoon nähdessä, että rehdisti ja avoimesti tunnustettaisiin tässä asiassa aikaisemmin tehdyt virheet. Meillä kommunisteilla on aina ollut tapana järjestöelämässä avoimesti kritikoida tehtyjä virheitä, mikä tapa olisi suositeltavaa porvaristollekin. Näin sopisi tehdä myös koko kansakuntaamme koskevassa asiassa, mikä olisi takeena siitä, että virheet halutaan vastaisuudessa estää toistumasta. *Maamme tulee saada hyvät suhteet ei vain Neuvostoliittoon, vaan kaikkien demokraattisten maiden kanssa. Elävää yhteistyötä on kehitettävä näissä maissa olevan työväenliikkeen ja kaikkien edistyksellisten piirien kanssa.*

Kun edellä on ollut puhe siitä, minkälaisen asenteen meidän puolueemme ottaa maamme nykyhetken kysymyksiin, saanen lopuksi vielä esittää muutaman sanan puolueemme johdosta ja Suomen kommunistisen puolueen suhteesta kansainväliseen työväenliikkeeseen. Meitä kommunisteja on aina syytetty siitä, että me otamme ohjeemme maan rajojen ulkopuolelta. Meidän puolueemme johto, puoluetoimikunta, on pantu kokoon täällä Helsingissä olevista työväen luottamusta nauttivista kommunisteista. Puolueemme johto on vastuussa kaikesta siitä, mitä se tekee tai tekemättä jättää, puoluekokoukselle. Puolueemme johto kantaa myös suurimman vastuun koko puolueen käytännöllisestä toiminnasta, sillä se johtaa puolueetyötä puoluekokousten välisellä ajalla. Luonnollisesti me haluamme olla yhteistoiminnassa muissa maissa olevien kommunistipuolueiden kanssa, mikäli se on käytännöllisesti mahdollista. Otamme myös ohjeita ja neuvoja vastaan toisilta kommunistipuolueilta, mikäli ne niitä meille antavat; emme näe siinä mitään pahaa, päinvastoin. Koetamme myös itse tutustua kansainväliseen työväenliikkeeseen ja rikastuttaa sen antamalla opetuksilla maamme työväenliikettä.

Kommunistien nimissä on esiintynyt ja esiintyy vieläkin kai-

kenlaisia aineksia. Monet sellaiset henkilöt, joilla ei ole siihen mitään oikeutta, esiintyvät meidän nimissämme. Saattavatpa meidän vastustajammekin esiintyä kommunistien nimissä provokaatiotarkoituksessa.

Tällainen meidän nimemme väärä käyttömahdollisuus tosin nyt melkoisesti pienenee, kun puolueemme tulee toimimaan julkisena. Kaikille tulee parempi mahdollisuus seurata ketkä ovat kommunisteja, mutta edelleenkin tulee olemaan henkilöitä, jotka syystä tai toisesta esiintyvät väärin meidän nimissämme.

Kommunistisuudella ei leuhkita. Vain työ ja toiminta näyttää mitä kukin on. Kommunistina oleminen teoissa, eikä vain sanoissa, ei ole ollut tässä maassa helppoa eikä tule sitä olemaan vastaisuudessakaan. Se merkitsee työväenluokan ja koko työtätekevän kansan etujen asettamista yläpuolelle omien henkilökohtaisten pyyteiden. Se merkitsee kaikkensa antamista kansamme hyväksi. Se merkitsee olla tietoinen tehtävistään, olla marxilainen, leniniläinen.

Kansamme elää nyt vapaampien aikojen aamun sarastuksessa. Meistä itsestämme riippuu nyt ratkaisevalla tavalla ja lopullisesti minkälaisiksi olot maassamme muodostuvat. Siksi on kootava koko työtätekevän kansan yhteinen joukkovoima yhteiseen suureen työhön ja toimintaan luodaksemme maahamme sellaiset olot, jotka turvaavat kaikille kansalaisille taloudellisesti kunnollisen toimeentulon ja antavat edellytykset kulttuurisen elämän voimakkaalle nousulle.

Kommunisti-lehti
N:o 1, 1944

Suomen kommunistisen puolueen
kutsu puolueeseen

TAISTELUUN FASISMIA JA TAANTUMUSTA VASTAAN

Joka päivä tulee puoluetoimikunnalle kymmenittäin kirjeitä, joissa toverit eri puolilta maata ilmaisevat syvän ilonsa SKP:n julkiseksi tulon johdosta. Sadoittain tulee kyselyjä päästä liittymään SKP:n jäseneksi. Tuhannet ovat ilmaisseet vilpittömän

halunsa tiivistyä puolueen ympärille taistelussa fasismia ja taantumusta vastaan, demokratian ja kansamme paremman tulevaisuuden puolesta. Taisteluhalu on nyt suuri ja pyrkimys päästä SKP:n jäseneksi kasvaa päivä päivältä.

Samaan aikaan SKP:n edessä ovat jättiläismäiset tehtävät kaikilla valtiollisen ja yhteiskunnallisen elämän aloilla. Lähestyvät valtiolliset vaalit asettavat puolueen voimat kovalle koetukselle. Kansa odottaa SKP:ltä paljon. Työkenttä on laaja ja monipuolinen. Ajan vaatimukset ovat suuret. Yhteiskunnallisista oloistamme ja historiallisesta menneisyydestään johtuen SKP on vielä jäsenmäärältään heikko. Se on organisatorisesti vielä pieni niiden jättiläistehtävien rinnalla, joita nykyinen tilanne sille asettaa. Sen järjestöllinen tila ei ole suhteessa sen poliittiseen asemaan. Poliittisesti SKP:stä on kehittynyt mahtava tekijä. Sen vaikutusvalta maamme valtiollisessa ja poliittisessä elämässä on suuri, mutta järjestöllisesti se ei vielä ole kehittynyt poliittisen vaikutusvaltansa ja nykyisten tehtäviensä tasolle. Tämä organisatorinen jälellejääneisyys on nyt korjattava.

Puoluetoimikunta ei ole voinut olla huomioimatta tätä tilannetta. Se ei ole voinut olla kuuro tuhansien rehellisten ihmisten pyrkimyksille päästä SKP:n jäseneksi.

Puoluetoimikunta julistaa puoluekutsun kaikille aktiivisille ja uhrautuville fasisminvastaisille taistelijoille. Puoluetoimikunta kutsuu SKP:n jäseneksi kaikkia rehellisiä kommunisteja.

Puoluetoimikunnan erikoispäätöksellä helpotetaan puolueeseen pääsyä seuraavan kahden kuukauden ajaksi ennen puoluekokousta. Kullakin paikkakunnalla olevia parhaita kommunisteja tulee ottaa SKP:n jäseniksi ilman koejäsenaikaa. Koejäseniä on vedettävä rohkeasti puolueeseen. Koteloituneisuus järjestöllisessä rakennustyössä on voitettava. Puolueen riveihin ja sen ympärille on vedettävä työtätekevän kansan parhaat voimat taista, työpaikoilta, kylistä ja pelloilta. Tänä aikana, ennen puoluekokousta, on työtämme kaikin keinoin voimistettava ja kehitettävä. Puolueen tulisi saada järjestönsä jokaiseen tehtaaseen, jokaiseen suurempaan työpaikkaan ja jokaiseen kylään. Kaupungeissa ja suuremmissa asutuskeskuksissa tulee muodostaa puolueosastoja tehtaiden ja työpaikkojen ulkopuolella olevien työläisten mukaan vetämiseksi. Jokaiselle puolue-elimelle, jokaiselle uudelle puolueosastolle on laadittava suunnitelma puolueen organisatoriseksi kehittämiseksi ja jäsenmäärän lisäämiseksi.

Mutta ei vain organisaatiota ole kehitettävä. Ennen kaikkea on joukkotyötä voimistettava ja laajennettava. Kansamme vai-

kean aseman parantaminen vaatii nyt sitkeää ja määrätietoista työtä. Tämä työ yhdistyy eroittamattomasti nykyisen poliittisen päätehtävämme kanssa taisteluun fasismia ja taantumusta vastaan laajan kansandemokratian puolesta. Tulevista vaaleista riippuu suurelta osaltaan onko maata edelleenkin hallitseva fasisminen porvaristo vai saako kansa vallan. SKP:n tunnus on: valta kansalle.

Se on perustunnus, jonka puolesta ja pohjalla on työtä tehtävä. Siihen työhön SKP:n puoluetoimikunta kutsuu kaikkia fasisminvastaisia edistyksellisiä voimia.

Puolueestamme on luotava organisatorisesti luja ja toimintakykyinen järjestö. Sen järjestöllinen tila on saatava sen poliittisen vaikutuksen tasolle. Sen toiminta- ja taistelukyky kehitettävä nykyisiä vaatimuksia vastaavaksi. Sisäisesti luja, järjestöllisesti voimakas ja iskukykyinen puoluejärjestö on parhain ase taistelussa fasismia ja taantumusta vastaan, demokratian ja kansamme paremman tulevaisuuden puolesta.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

Kommunisti-lehti
N:o 6—7, 1944

Päätöslauselma talonpoikain neuvottelukokouksesta 8. 11. 1944

Pientalonpoikain asema ei tässä maassa ole milloinkaan ollut helppoa, mutta erikoisesti sodan aikana ovat raskaudet monessa suhteessa muodostuneet raskaiksi. Yli kahdenkymmenenviiden vuoden ajan eri porvarilliset puolueet ja oikeistososialidemokraatit ovat julkaisseet toinen toistaan vetävämpiä maatalousohjelmia. Tästä huolimatta köyhän talonpoikaiston asema on pysynyt entisellään. Köyhä talonpoikaisto ei ole päässyt taloudellisesti kohoamaan siitä kurjuudesta, johon suurpääoma on sen painanut. Ja varmaa on, että se ei tule siitä pelkillä porvariston ja oikeistososialidemokraattien propaganda- ja vaaliohjelmilla pääsemäänkään. Ne ohjelmat eivät ole alunperinkään laaditut

siinä mielessä, että ne käytännössä toteutettaisiin. Siitä ovat todisteina menneet vuodet ja tämän päivän köyhä talonpoikaisto.

Suomen kommunistinen puolue ja Suomen kansan demokraattinen liitto esittävät seuraavassa eräitä välttämättömpiä vaatimuksia, joiden nopea toteuttaminen pientalonpoikain elämänehtojen parantamiseksi on välttämätöntä.

MAATA MAATTOMILLE JA VÄHÄMAISILLE

Vuoden 1941 tilastojen mukaan on maassamme 315.759 maanviljelystilaa jakautuen peltoalan suuruuden mukaan seuraavasti:

$\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ ha	15.442	10— 15 ha	36.794
$\frac{1}{2}$ — 1 „	26.257	15— 25 „	27.119
1— 2 „	38.712	25— 50 „	12.412
2— 3 „	31.636	50—100 „	2.567
3— 5 „	49.581	yli 100 „	755
5—10 „	74.488		

Kuten tilastosta näkyy on suuri osa tiloista sellaisia, joilla ei ole niin paljoa maata kuin viljelijät perheineen voisi viljellä saadakseen siitä toimeentulonsa, vaan ovat nämä pieneläjät pakoitettuja joko suuremmassa tai pienemmässä määrässä hankkimaan lisäansiota palkkatyöläisinä teollisuuskeskuksissa tai maakapitalistien tiloilla. Pientilalliset kärsivät myös laidunmaan puutetta, siitä huolimatta että laitumiksi sopivia maa-aloja on ylen runsaasti suurtilallisten, suuryhtiöiden ja seurakuntien omistuksessa. Samoin maanparannusaineitten, kuten mudan, saven ja soran saantimahdollisuudet ovat niinkään pienviljelijällä rajoitetut. Heidän maansa on yleensä huonoimmilla paikoilla ja maanparannusaineet näin ollen ovat välttämättömät. Sopimattomasta maanjaosta y.m. seikoista riippuen on pientilallisten kotitarvepuuiden saanti ollut jatkuvasti päivänpolttavana kysymyksenä.

LISÄMAAN TARVE PIENTALONPOJILLA ON HUUTAVA

Lukemattomat kerrat ovat he tehneet esityksiä vallassaolijoille tämän epäkohdan korjaamiseksi, mutta turhaan. Sellaiset esitykset ovat olleet ristiriidassa suurkapitalistien etujen kanssa

ja kysymykset on hiljaa haudattu komiteoihin.

Suurkapitalistien ja heidän apulaistensa sos.-dem. oikeistojohdajien aloittaman, kansallemme paljon kärsimyksiä tuottaneen rikollisen sodan seurauksena on Karjalan kansa ollut pakotettu vasten tahtoaan siirtymään kotikonnuiltaan. Suuri osa heistä on maata viljelevää väestöä. He ovat joutuneet jättämään kaiken, ja alkamaan aivan alusta. Siksi kysymys heidän kohdaltaan vaatii erikoisen nopeita toimenpiteitä. Heille on valtion toimesta järjestettävä sellaista maata josta tarpeellinen osa on valmista peltoa, vähintään niin paljon kun viljelijä perheineen voi viljellä saadakseen siitä toimeentulonsa.

KATOALUEITTEN PIENTALONPOIKIA AUTETTAVA

Erikoista huomiota on kiinnitettävä niiden pientalonpoikain aseman parantamiseksi joita on kohdannut kato. Heille on valtion toimesta järjestettävä m.m. karjan rehua niin ettei tarvitse teurastaa tai hävittää karjaansa yli normaalin. Heidän siemenviljan saantinsa m.m. on turvattava.

MAATYÖLÄISILLE MAATA

Pienviljelijöiden lisäksi on olemassa huomattava määrä maataloudessa työskentelevää palkkatyöväestöä, kuten muonamiehiä ja päiväpalkkalaisia, jotka tahtoisivat saada maata ja jotka ovat oikeutettuja sitä saamaan. Tähän asti he ovat työskennelleet vierailta vainioilla. Tästä alkaen heidän täytyy saada tilaisuus työskennellä omaksi hyväkseen, omalla tilallaan.

ARMEIJASTA PALAAVIEN MAANSAANTI

Suurkapitalistit ja sosdem. oikeistijohtajat pitävät suurta ääntä armeijasta palaavien maansaanti-kysymyksestä. Mahdollisuuksista huolimatta ei kysymyksessä käytännöllisesti ole tehty mitään. Armeijasta palaaville on nopeasti järjestettävä mahdollisuus päästä viljelijöiksi omille tiloille. Viivytykset tässä suhteessa eivät saa jatkua. Tuomitsemme taantumuspiirien taholta harjoitetun poliittisen keinottelun armeijasta palaavien maansaantikysymyksessä ja vaadimme, että kaikkien maata tarvit-

sevien ja haluavien on saatava maata ja että heille turvataan riittävä toimeentulo.

MISTÄ SITTEEN ON SAATAVISSA MAATA

Sitä saadaan ensikädessä pakkoluovuttamalla suurtilallisten, yhtiöiden, seurakuntien maat ja n.s. rappioutilat, myös sellaiset tilat on jaettava, joiden omistajat eivät asu tilallaan vaan saavat toimeentulonsa muilta aloilta. V. 1929 tilaston mukaan 1,3 % suurmaanomistajista omistaa n. 15 % koko maasta. Kaikissa näissä tapauksissa käytetään maata riiston välineenä suurmaanomistajien hyödyksi. Tästä on tehtävä loppu. Nämä maat on jaettava maattomille ja vähävaraisille maantarvitsijoille.

Maan saannista ei saa muodostua sellaisia seurauksia, että talonpojat sen johdosta joutuvat sietämättömään velkaorjuuteen. Maa on luovutettava joko maksutta tai pientä korvausta vastaan. Valtion toimesta on heitä tuettava lainoilla päästäkseen kunnollisesti alkuun.

SALAOJITUS-, KONE-, LAIDUN- JA UUTISVILJELYS- PALKKIOITA LISÄTTÄVÄ

Viljelyspinta-alaa lisäävää, mutta huomattavia peruskustannuksia vaativaa salaojitusta on valtion taholta entistä enemmän tuettava. Erikoisesti pien- ja keskikokoisten viljelijäin tarpeita silmälläpitäen on pyrittävä perustamaan kone- ja traktoriasemia, joita valtio tukee. Uutis- ja laidunraivauspalkkiot ovat entistään huomattavasti koroitettava pienviljelystiloilla.

AVUSTUKSIA METSÄNPARANTAMISTA, AIV-SÄILIÖIDEN JA LANTALOIDEN RAKENTAMISTA VARTEN

Suoranaista avustusta on valtion annettava pienviljelmien metsänparannustöihin ja metsämaiden ojittamiseen, AIV-säiliöiden ja lantaloiden rakentamiseen, sekä siitoseläinten hankintaan. Valtion on ryhdyttävä tukemaan pienviljelijöiden rakennustoimintaa ja tilusteiden tekoa.

Yleensä on tarpeellisessa määrässä avustettava ja tuettava pientalonpoikia, jotta luodaan tarpeelliset edellytykset kannattavan pienviljelyksen harjoittamiseen.

PIENTALONPOIKAIN JA TYÖLÄISTEN VEROTUS

Nykyinen verotusjärjestelmä on vähävaraisten riistämistä ja suurmaanomistajien suosimista.

Verojen asettamisessa ei oteta juuri lainkaan huomioon onko verotettava maksukykyinen. Eikä myös sitä riittäkö verotettavan tulot edes kunnolliseen elatukseen.

Alin tuloraja, josta jo asetetaan veroa, on niin alhainen ettei sillä tulolla saa riittävää elinmahdollisuutta.

Pientalonpoikien ja työläisten on maksettava veroa elämises-tään, kun taas suuromistajille jokainen verotusvuosi tuo lisää pääomaa.

Eri tahoilta kirjoitetaan ja luvataan maata maattomalle väes-tölle, mutta osoittautuukin, että nuo annettavat maat ovatkin raivaamatonta korpea jota nyt olisi varattomien, kaikkea kalus-toa vailla olevien ryhdyttävä perkaamaan viljelyksiksi. Puhutaan kauniisti kuinka täten saadaan Suomelle uutta tuottavaa pelto-alaa ja uutisviljelijän sankarillisesta taistelusta erämaata vas-taan. Mutta jätetään sanomatta kuinka tällaiseen peltoraivaukseen ryhtyvää nykyisellä verotusjärjestelmällä uhkaa jo kohta alussa raskaan työn ja ahtaan elämän lisäksi ylivoimaisten ve-rojen maksu ja lopulta työnsä tulosten täydellinen menetys. Ve-rojärjestely on muutettava siten, että verojen maksu asetetaan niiden maksettavaksi, joilla on siihen riittävät tulot ja omai-suus. Tämän vuoksi on:

Valtion- ja kunnallisverotuksen perustaksi alin tuloraja, josta veroa voidaan asettaa, on määrättävä niin suureksi, että veroja ei kanneta välttämättömään elämiseen tarvittavista tuloista, ja että vähävarainen väestö, joka ryhtyy uutisraivausviljelijäksi vapautetaan määrääjäksi kaikista veroista, ja heistä sellaiset, joilla on osittaisia raivausviljelyksiä, myönnetään verohelpo-tuksia.

Suurtiloille ja suuromistuksille on asetettava jyrkästi kohoava veroperuste.

Pankkiliikkeet ja korkotulot asetettava erikoisverotukseen.

Maatalouden n.s. isäntävero on asetettava viljelys- ja metsä-tilojen suuruuden mukaan kohoavaksi.

KANSANHUOLLOLLISET SÄÄNNÖSTELYMÄÄRÄYKSET

Kansanhuollon säännöstelymääräyksissä on hyvin yleisesti ta-sapuolisuus sivuutettu, minkä vuoksi ne epäoikeudenmukaisina

ovat raskaasti kohdanneet pientalonpoikia, joille teknilliset ja taloudelliset vaikeudet asettavat suuria rajoituksia tyydyttävälle tuotannolle. Tämän vuoksi on säännöstely- ja viljelysmääräyksiin saatava pikainen muutos aikaan.

Kasvinviljelytuotteiden luovutuksessa on peltojen luontainen hyvyys — luokitus — otettava huomioon ja yleensäkin on pyrittävä luovutukset määräämään yksityiskohtaisemmin tiloittain.

Maataloustuotteiden ja lihan luovutuksessa on päästävä hehtaariperusteeseen, sillä suurempien ja pienempien viljelmien maidontuotanto peltohehtaaria kohden on suunnilleen yhtä suuri, mutta tuotanto lehmää kohden on suurtiloilla usein kaksinkertainen tai suurempikin pientiloihin verrattuna. Vaaditaanhan toisaalta kaikilta tiloilta prosenteissa laskien samansuuruisia leipäviljan viljelystiloja ja perunanviljelyksessä järjestelmän epäoikeudenmukaisuuden vuoksi pienviljelmillä joudutaan viljelemään perunaa suhteellisesti paljon suuremmilla aloilla kuin muilla viljelmillä. Maidontuotanto muunnettuna peltohehtaaria kohden ennen sotia oli 800—900 kiloa. Kun kokonaismaidontuotanto kuluneen sodan alussa väheni noin 500 maitokilon muunnettuna hehtaaria kohden, niin pientalonpojilta vaadittiin lihasakoista päästäkseen 1.000 maitokilon hehtaari tuotantoa, vaikka suurtiloillakin päästiin vain noin 500 maitokilon tuotantoon muunnettua hehtaaria kohden. Lihasakot johtuivat liian korkeista tuotantovaatimuksista lehmää kohden. Tämä epäsuhte luovutusnormien välillä ja siitä johtuneet sakkorästit on poistettava. (Luovutuksina olisi huomioitava myös perheen jäsenille armeijaan lähetetty voi ja liha.)

Koelypsypakko on poistettava sillä mitään neuvontaa ei tämän pakon alaisille viljelystiloille anneta, eikä kyseessä näin ollen ole lehmien tuotannon parantaminen. Koelypsypakon alaisen tilojen lehmien tuotantonumeroille ei myöskään kansanhuollossa anneta mitään merkitystä, sillä lihasakko on odottamassa, ellei lehmää kohden määrättyä tuotantorajaa ole saavutettu. Koelypsypakko perustuukin lähinnä kansanhuollon pientalonpojille asettamiin vaikeuksiin, muun muassa molemmat pienviljelijäjärjestöt vastustivat koelypsypakon aikaansaamista.

Leipäviljan viljelyspalkkioita on vähennettävä niiltä tiloilta, jotka luovuttavat maitoa, lihaa ja perunoita kokonaispeltohehtaaria kohden keskimäärää vähemmän. Päinvastaisessa tapauksessa taas on palkkiota lisättävä, jotta tasapuolisuus saavutettaisiin. Ellei näin menetellä, on koko leipäviljan palkkiojärjestelmästä luovuttava.

Perunan viljelyksessä on viljeltävän pinta-alan alarajaa koro-

tettava sekä määrättävä myös yläraja, suhteellisesti samantapaisesti kuin leipäviljan viljelyksessäkin. Alarajaksi olisi sopiva 2,5—3,0 % ja ylärajaksi 4,5—5,0 % kokonaispeltoalasta. Kun leipäviljan sekä perunan kasvualojen määräämisessä ja luovutuksessa v. 1944 ei noudatettu oikeudenmukaisuutta, niin vastikeluovutuksia ei mainitulta vuodelta saa vaatia.

Väkilannoitteiden jaossa on perustaksi saatava eri viljelyskasvien kasvualat. Kun tasapuolisuus tässäkin asiassa sivuutettiin melko jyrkästi, niin on tiloilta, joille annettiin keskimäärää runsaammin lannoitteita vaadittava myös vastaavasti suurempia luovutuksia, joita ei saa huomioida lisäpalkkioiden maksussa.

Niihin luovutusmääräyksiin, joissa oma kulutus huomioidaan vain osaksi on saatava korjaus aikaan.

Pakkohakkauksia toimeenpantaessa on pientalonpojille turvattava riittävä kotitarvemetsä.

Maataloustuotannon tehostamista on nyt kaikin keinoin edistettävä, myös tuontia käyttäen, *jotta niin pian kuin suinkin vapauduttaisiin kansanhuollosta ja sen asettamista poikkeusmääräyksistä.*

KORKOKANTAA ALENNETTAVA

V. 1929 tilaston mukaan on Suomen maanviljelystiloista vain 1/5 sellaisia joilla ei ole velkaa.

30 %:lla oli velkaa 1.000—3.000:— peltoha kohden

18 " " " 3.000—6.000:— " "

Lopuilla oli velkaa yli 6.000:— peltoha kohden, jolloin jo katsotaan että maanviljelys ei kannata.

Keskimääräinen velka tilaa kohden oli 12.555 mk. Ylläolevasta selviää se riippuvainen asema, jossa talonpoikaisto joutuu elämään. Lainan antajina yleensä ovat henkilöt, jotka täten saavuttamansa aseman käyttävät kapitalistien tunnetulla häikäilemättömyydellä. Lukemattomat ovat ne tapaukset, jolloin pankkien vasarat ovat paukkuneet talonpojan nurkissa ja hän on saanut jättää aherruksensa tulokset näiden suurriistäjien hyväksi. Tähän on ollut suurelta osalta vaikuttamassa se, että korkokanta on ollut korkea ja korkorasitukset muodostuneet niin suuriksi, että talonpoika ei ole voinut niistä suoriutua. Jos varakkaampi osa talonpoikaista onkin jossain määrin voinut sodan aikana lyhentää velkojaan, niin köyhän talonpoikaiston, jolla ei ole ollut mitään myytävää, asema ei ole muuttunut. Jos mielitään kohoittaa maatalous siitä rappeutuneisuuden tilasta johon se on

sodan aikana vajonnut, merkitsee se uusia rahansijoituksia, uusia vaikeuksia myöskin keskivarakkaille viljelijöille. Siksi on korkokanta maataloudessa alennettava 1 %:tiin.

TULLIKYSYMYS

Tullit ovat joko finanssitulleja, siis sellaisia, joiden avulla kerätään valtiolle varoja ja suojatulleja, joiden avulla saadaan tavarain hinnat pysymään korkeammalla tasolla. Kulutustarvikkeiden tullien avulla on valtiolle kerätty vuosittain enenevänä määränä välillistä veroa, joka pieneläjille on muodostunut varsin raskaaksi ja täten suurituloiset ovat vapautuneet tulojensa mukaisesta veron maksusta. Kun kiinteällä verotuksella esim. 1.000.000 mk:n tuloista verotettu maksoi 100 kertaa enemmän veroja kuin 10.000 mk:sta, niin ei 1 milj. tuloista verotettu voi välttämättömiä kulutustarpeita käyttää 100 kertaa enemmän, vaan varsinkin suurmaanomistajat useilta tavarain osalta vapautuvat kokonaan tulliverojen maksamisesta, kun taasen ainaverotettu maksoi 100 kertaa enemmän veroja kuin 10.000:kin alle 16—20 hehtaarin viljelysalojen omistajat, eli noin 260 tuhatta pienempien viljelysalojen omistajaa maksavat suhteellisesti korkeamman veromäärän. Enintään 15—20 tuhatta suurmaanomistajaa hyötyvät tästä tullijärjestelmästä, osa keskisuurista maanomistajista ovat siinä asemassa, että niiden hyöty tai vahinko riippuu perhesuhteista ja paikallisista oloista. Kun yleensä on pyrittävä siihen, että suurtuloiset ovat saatettavat suuremman verotuksen alaiseksi on vaadittava, että välttämättömiltä kulutustarvikkeilta poistetaan tullit ja tullipolitiikka on muutettava sellaiseksi ettei se rasita pientalonpoikaista.

Kuten edelläolevasta käy selville, on pientalonpoikain taloudellisessa asemassa ja sen parantamisessa suuri työkenttä. Rohkeasti on epäkohtiin käytävä käsiksi ja pientalonpoikaiston elämisen ehdot saatettava nopeasti sille tasolle, joka vastaa riittäviä ja kohtuullisia elämänvaatimuksia. Tulevissa vaaleissa ratkaistaan suurelta osalta miten työtätekevän talonpoikaiston etuja tulevaisuudessa ajetaan. Siksi on jokaisen talonpojan käytävä äänestämään vain omia luotettuja ehdokkaitaan.

**SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE JA
SUOMEN KANSAN DEMOKRAATTINEN LIITTO**

Kommunisti-lehti
N:o 3, 1944

Suomen demokraattiselle nuorisolle

Kansamme on elänyt raskaita vuosia. Fasistiset poliitikot ovat ohjanneet maamme onnettomaan sotaliittoon Hitler-Saksan kanssa Neuvostokansoja ja koko maailman demokraattista rintamaa vastaan. Kansamme nuoriso on armottomasti tuhottu rikollisessa sodassa ja maamme talous on saatettu täydelliseen rappiotilaan.

Nykyiseen tilanteeseen emme ole joutuneet mistään historiallisesta oikusta. Se on johdonmukainen seuraus tiestä, jolle Suomen kansa vuosikymmenien ajan on johdettu.

Taantumuksellinen politiikka on ollut kaikessa nuorisokasvatuksessa leimaa antava. Johtavana ajatuksena on kaikkialla havaittavissa kiihkeä sotavarustelu. Kansakoulujen opetusohjelmaa ja koulujen henkeä on militarisoitu. Sama sotaintoilu ja naapurimaamme Neuvostoliiton parjaus on rehoittanut nuorisokirjallisuudessa ja -lehdistössä. Radio- ja filmiohjelmisto on saman taantumuksellisen suunnan läpikäymä. Kaiken tämän sotalietsomman ja kansallisintoilun takana ovat olleet oman maamme fasistiset ainekset, Hitler-Saksan sota-agentit.

Eivät yksinomaan avoimesti fasistiset Sinimusta-järjestöt ole tämän seikkailupolitiikan ajamiseen syyllisiä. Masentavan vaikutuksen nuorisomme keskuudessa teki se, että myöskin demokraattisina esiintyviä järjestöjä on suistunut fasistisen sotapolitiikan tukijoiksi. Suomen kansalle ja sen nuorisolle turmiollisen sodan lietsojana esiintyi fasististen järjestöjen rinnalla erikoisella auliudella Sosialidemokraattisen työläisnuorisoliiton johto. Sen osuus sotakiihoitukseen on sitäkin rikollisempaa, kun se suuntautui erikoisesti maamme laajimman nuorisojoukon työläis- ja maaseutuköyhälistön keskuuteen. Liiton tannerilainen johto petti perinpohjin aikaisemmin julistamansa rauhan periaatteet ja polki maahan jäsenistönsä rauhan ja itsenäisyyden tahdon solmiessaan aatteellisen liiton fasistien kanssa, kun se yhtyi hyökkäyssotaan Neuvostoliittoa vastaan. Kansamme tuntee liiton johdon toimenpiteet rauhan ja demokratian puolesta toimivien kansalaistemme tuhoksi ja demokraattisen rauhanliikkeen nousun tukahduttamiseksi.

Kymmenet tuhannet hautakummut, sotainvalidit, sotaorvot ja katkerat kyynelvirrat ovat Suomen kansan osa fasistisesta sotapolitiikasta. Nälkä ja yleinen puute, lasten ja koko kansan aliravitsemustila, talouselämämme rappio ja kansan elintason romahdusmainen aleneminen ovat käydyn, kansamme elinietujen vastaisen sodan seuraamuksina edessämme.

Taantumuksellinen sotapolitiikka on nyt kärsinyt romahduksen. Sen tuhoiset seuraukset on rakentavalla työllä korjattava. Kansanvallan lujittaminen on kaiken rakentavan työmme edellytys.

MAAMME NUORISON TOIMEENTULO ON TURVATTAVA

Nuorison opinnot ja ammattikasvatus on järjestettävä niin, että se on mahdollista ilman rasittavia taloudellisia huolia.

Työ- ja palkkausoloissa on nuorison toimeentulo taattava.

Maaseutunuorison tulevaisuus on turvattava lisäämaan ja uudistilojen hankinnalla valtion toimenpiteiden kautta.

Verotuksesta on vapautettava nuoriso, jonka tulot eivät riitä edes alkeellisenkaan toimeentulon ylläpitämiseen.

NUORISOLLA ON OIKEUS SIVISTYKSELLISEEN ELÄMÄÄN

On välttämätöntä, että takapajuisuus, mikä on vallinnut erikoisesti maaseutunuorison elämässä, on saatava poistetuksi. Sivistävien ja ajanvietemahdollisuuksien järjestäminen nuorisolle ei ole mahdottomuus. Urheilukentät ja urheiluvälineiden rahoitus kuntien ja valtion tukemana, lukutuvat radioineen, musiikki- ym. harrastusvälineineen eivät ole voittamattomien vaikeuksien takana. Kansanvaltaisen sanoma- ja aikakauslehdistön, maamme ja kansainvälisen kirjallisuuden parhaimpien teosten saattaminen nuorison käytettäväksi, kirjastojen puhdistaminen epäkansanvaltaisista teoksista ovat toimenpiteitä, joita maamme nuoriso kaipaa kulttuuritasonsa kohottamiseksi.

Sodan seurauksena levinnyt juopottelu ja sen rinnalla esiintyvä huliganismi vaativat tehokkaita torjuntatoimenpiteitä. Omatoimisuuteen nojautuva nuorisotoiminta, arvokkaiden ajanviete- ja huvitilaisuuksien laajempi järjestäminen sekä yleinen nuorison elintason kohottaminen ovat ne keinot, joilla estämme nuorisoa etsimästä ala-arvoista ajanvietettä ja turmiollista itsehuumausta alkoholin avulla.

Nuorisotoverit!

Me olemme maamme tulevia rakentajia. Meille siirtyy tulevaisuuden vastuu kansamme kohtaloista. Meidän on tuohon vastuuseen kypsyttävä. Siksi on välttämätöntä, että jo nyt osallis-

tumme yhteiskunnalliseen toimintaan.

Mutta nykyisyyskin asettaa meille tehtäviä. Meillä on yhteiskunnallisia velvollisuuksia, mutta ei oikeuksia. Meillä on elämämme vaikeudet, jotka vaativat korjauksia. Meillä on siviilisyksellisiä tarpeita, jotka on saatava tyydytetyiksi. Koko nykyelämämme vaatii nuorison omakohtaista osallistumista yhteiskunnalliseen ja valtiolliseen toimintaan. Suomen myyminen Hitler-Saksan sotarengiksi oli rikos Suomen itsenäisyyttä ja kansamme onnea vastaan. Meidän on oltava mukana sodan raunioittaman maamme jälleenrakennustyössä. Lähestyvissä vaaleissa on kansanvaltaisen nuorison kaikki voimat yhdistettävä kiinteään yhteistyöhön fasismin lopulliseksi murskaamiseksi Suomessa, kansanvallan lujittamiseksi ja laajentamiseksi, sekä ystävällisten, rauhanomaisten suhteiden luomiseksi Neuvostoliittoon ja kaikkiin demokraattisiin maihin.

SKP:n NUORISOTYÖNTEKIJÄIN EDUSTAJISTO

Kommunisti-lehti
n:o 4, 1944

2. SKP OTTAA PAIKKANSA VALTIOLLISESSA ELÄMÄSSÄ

Miksi Suomen kommunistinen puolue osallistuu nykyiseen hallitukseen

Maamme uuden hallituksen muodostaminen on ollut suuren huomion kohteena sekä kotimaassa että ulkomailla. Ulkoinen huomio maamme kohtaan on viimeaikoina ollut muutenkin tavallista suurempi sodan pakoittaman muutoksen vuoksi maamme sisä- ja ulkopolitiikassa. Ennen kaikkea on herättänyt suurta mielenkiintoa kysymys millä tavalla Suomi tulee täyttämään liittoutuneiden sille asettamat välirauhan ehdot. Tämä kysymys muodostui eronneelle hallitukselle vaikeimmaksi ja se johti myös sen eroon.

Välirauhasopimuksen jälkeen muodostuneen, nyt eronneen hallituksen kokoonpano, ei vastannut maamme muuttunutta poliittista tilannetta. Tämä myönnettiin porvarillisella tahollakin, mutta siitä huolimatta ei haluttu siinä suorittaa välttämättömiä käyneitä muutoksia. Tämä ilmentää ennen kaikkea sitä, miten suuri vaikutus maamme asioiden hoitoon on fasistisilla ja muilla taantumuksellisilla aineksilla. Näitten piirien vaikutus ilmeni voimakkaana ja vaikeutti suuresti myös nykyisen hallituksen muodostamista.

Sosialidemokraattisen puolueen oikeistojohdolla ja heidän liittolaisillaan fasisteilla oli määräävä vaikutus eronneessa hallituksessa. Se näkyi selvästi sen noudattamassa politiikassa. Tämän politiikan tarkoituksena oli, ja näyttää olevan edelleenkin, istuttaa omia miehiään niin monta kuin suinkin mahdollista hallitustuolille, pitää kynsin hampain kiinni näistä paikoista ja koettaa sitä kautta kaikin keinoin estää ja jarruttaa välirauhasopimuksen täyttämistä, fasististen järjestöjen lakkauttamista ja fasistien toiminnan estämistä sekä demokraattisten

ja kansanvaltaisten uudistusten toimeenpanoa maassamme.

Tuon eronneen hallituksen taantumuksellisen, maallemme vahingollisen politiikan vuoksi oli Suomen kommunistisen puolueen suhde siihen erikoisen kriitillinen ja hyökkäävä. Puolueemme ei ole voinut mitenkään hyväksyä niitä väkinäisesti suoritettuja, puolinaisia toimenpiteitä fasisteja vastaan, sitä hitautta, mikä on ilmennyt saksalaisten ajamisessa pois maasta. Puolueemme ei ole voinut mitenkään hyväksyä sitä, että maassamme on yhä edelleen vangittu ja vainottu niitä, jotka vakauksensa perusteella ovat kieltäytyneet taistelusta Neuvostoliittoa vastaan. Puolueemme ei ole voinut mitenkään hyväksyä sitä, että maassamme ei ole ryhdytty pikaisiin toimenpiteisiin erinäisten poikkeuslakien ja -asetusten kumoamiseksi. Monissa muissa kysymyksissä ei puolueemme voinut hyväksyä hallituksen toimenpiteitä.

Suomen kommunistinen puolue haluaa kaikin keinoin auttaa kansaamme selviytymään siitä tilanteesta, johon rikollinen sotapolitiikka on maamme johtanut. Tässä mielessä me olemme osallistuneet nykyiseen hallitukseen koettaen sitäkin kautta tehdä voitavamme niitten kysymysten ratkaisuun, jotka nyt edessämme ovat. Puolueemme osallistuminen maamme hallitukseen ei siis ole käsitettävä sellaiseksi, että meidän asenteemme maamme sisä- ja ulkopoliittisiin kysymyksiin olisi mitenkään muuttunut. Suomen kommunistinen puolue ja varmaan koko kansamme enemmistö tulee vaatimaan ja odottamaan nykyiseltä hallitukselta ripeitä toimenpiteitä fasismin kitkemiseksi pois maastamme. Fasisteihin nähden on nyt otettava kerta kaikkiaan luja ote. Ne ovat jo kyllin paljon tuhoa aikaansaaneet. Niitten rikollinen puuhailu on nyt lopetettava. Se on avainkysymys muitten tehtävien ratkaisuun. Tämän tehtävän suorituksessa tulee Suomen kommunistinen puolue antamaan hallitukselle kaiken tukensa.

Suomen kommunistinen puolue ei näe mitään syytä, minkä vuoksi pitäisi estää ja rajoittaa maamme demokraattisia piirejä nauttimasta perustuslain turvaamia kansalaisoikeuksia ja -vapauksia. Päinvastoin on aivan välttämätöntä maamme aseman vakiinnuttamiseksi, että kaikki fasisminvastaiset ainekset saavat kaikin puolin täysin vapaat toimintaoikeudet. Sitä rajoittavat esteet on viipymättä poistettava.

Suhtautumisessa metsäkaartilaisiin ja sotilaskarkureihin on lopultakin saatava aikaan täydellinen käänne. Maamme virkamieskunnan kokonaisuudessaan on vihdoinkin käsitettävä, että näihin henkilöihin nähden ei enää noudateta sellaista politiikkaa

kuin tannerilais-hitleriläisen komennon aikana maassamme.

Siirtoväen elämän järjestely, talonpoikain maantarpeen tyydyttäminen, maan koko tuotannollisen elämän käyntiinpano, vaativat nyt hallituksen tarkkaa huomiota.

Nykyisen hallituksen vaikeudet ovat laadultaan sisäpoliittisia. Ulkopoliittisia vaikeuksia ei tule olemaan, jos hallitus suhtautuu täysin asiallisesti liittoutuneiden kanssa solmitun välirauhasopimuksen täyttämiseen, pitää fasistiset hulinoitsijat kurissa, lopettaa revanssin puuhaajien hommat ja muutenkin pyrkii vakaviin, hyviin ja luottamuksellisiin suhteisiin Neuvostoliiton ja kaikkien demokraattisten maitten kanssa.

Käytäntö tulee osoittamaan, miten nykyinen hallitus tulee suhtautumaan tehtäviinsä. Se määrää myös lopullisesti minkälaiseksi kommunistisen puolueen asenne siihen tulee muodostumaan. Nykyisen hallituksen kokoonpano ei tässä suhteessa anna suuria toiveita.

Kommunistiset puolueet ovat viime aikoina ottaneet osaa hallitukseen kaikissa Hitlerin vallan alta vapautuneissa maissa. Suomen kommunistisen puolueen edustaja on nyt ensimmäistä kertaa hallituksessa. Tämä ei ole vain historiallinen tapaus. Tämä kuvaa ennen kaikkea maamme tilannetta, kommunistisen puolueen asemaa maassamme, joukkojen tiivistymistä puolueemme ympärille. Luotamme siihen, että osanottomme nykyiseen hallitukseen ymmärretään vilpittömänä, rehellisenä tarkoituksena työtätekevän kansanosamme etujen ja oikeuksien ajamisessa.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

Kommunisti-lehti
n:o 3, 1944

Demokratian puolesta fasismia
ja taantumusta vastaan

Suomen Kansan Demokraattisen Liiton vaaliohjelma

Suomen kansa varustautuu eduskuntavaaleihin olosuhteissa, jotka eivät muistuta mitään aikaisempia vaalikausia. Nämä

vaalit tulevat hyvin ratkaisevasti vaikuttamaan tilanteen vastaiseen kehitykseen maassamme.

VÄLIRAUHAN VAIKUTUS

Välirauhansopimuksen allekirjoittaminen Suomen ja Neuvostoliiton välillä syyskuun 19 päivänä 1944 muutti äkillisesti sekä sisä- että ulkopoliittisen tilanteen maassamme. Ei ainoastaan siirrytty sodasta rauhaan, vaan jouduttiin suurelta osalta arvioimaan arvot uudestaan, ainakin mitä tulee maamme viralliseen suhtautumistapaan. Itseasiassahan tämä oli pitkäaikaisen kehityksen tulos. Se oli tulosta Saksan katastrofimaaisesta perääntymisretkestä Stalingradista Varsovaan, Kannaksen läpimurrosta ja Laatokan pohjoispuolen "strategisten rajojen" kestämydestä. Se oli tulosta koko fasistisen ideologian ja sen maailmanvaltiuden mahdottomuudesta ja sen liittolaisena olemisen turmiollisuudesta. Se oli tulosta edistyksen ja demokratian voiton välttämättömyydestä. Mutta itse tapahtuma oli äkillinen ja hyppäyksenomainen.

Suomen kansa pelastui välirauhan solmiamisen kautta kohdalta, jonka se tällä hetkellä voi vain aavistaa. Sillä ei ollut edessään vain jatkuva ja suuria uhrauksia vaativa sota, joka olisi nopeasti muuttunut todella "totaaliseksi", yli maan ulottuvaksi, vaan sodan kiihtyminen olisi varmasti johtanut siihen, että natsikomento olisi meillä pantu lopullisesti täytäntöön. Sitä toteutettiin meillä tosin jo monilla aloilla, mutta enimmäkseen suomalaisten miesten kautta. Tämäkin komento vankileireineen, teloituksineen, kidutuksineen, ratsioineen, pakkotöineen, pakko- luovutuksineen lieneen vielä kaikkien muistissa. Tapaukset Pohjois-Suomessa suomalaisten jouduttua karkoittamaan entisiä liittolaisiaan alueeltaan, ovat antaneet kalpean kuvan siitä, mitä koko maassa olisi myöhemmässä perääntymisvaiheessa ollut odotettavissa: Asumusten ja muiden rakennusten polttamista maan tasalle, karjan hävittämistä, omaisuuden ryöstämistä, viljan ja peltojen tuhoamista. Tämä kaikki on sittenkin ollut pientä siihen verrattuna, mitä fasismi on suorittanut pesiydyttyään pitemmäksi aikaa johonkin maahan. Se johtaa silloin mitä suurimpiin julmuuksiin ihmisiä kohtaan, joukkomurhiin ja suoranaisten orjatyön käytäntöön ottoon muinaisajan malliin. Ilman tällaista komentoa ei fasismi voi missään pysyä vallassa. Sen on täytynyt turvautua näihin keinoihin omissa maissaankin. Sitä suuremmalla syyllä se on tarttunut niihin vieraisissa maissa,

joissa kansa on ollut kokonaisuudessaan alistettava. Mikään ei olisi lopulta pelastanut meidänkään kansaamme tältä kohtalolta, sillä kansan vastarinta, tappiot ja muut vastaavanlaiset seikat olisivat ennemmin tai myöhemmin johtaneet siihen, että saksalaiset olisivat ottaneet näkyvän isäntävallan maassamme. Niinhän on käynyt muissakin Hitlerin liittolaismaissa viime vaiheessa. Meidän maamme ei olisi ollut poikkeusasemassa.

Täten oli maamme ja kansamme onni, että se pääsi ajoissa irti raivoavasta liittolaisestaan ja salaisesta käskijästään. Se lakkasi yhdellä iskulla olemasta fasismin sotilaallisena liittolaisena. Se ei vielä siirtynyt kokonaan demokratian rintamaan, mutta sen mahdollisuudet muuttaa puolta kasvoivat suunnattomasti. Sen eteen on auennut tie, jota pitkin kulkien se voisi päästä rauhaarakastavien ja vapauden puolesta taistelevien kansojen rinnalle.

ITSENÄISYYDEN AJAN POLITIIKKA

Tälle tielle lähteminen ei käy helposti, sillä koko itsenäisen Suomen aikainen historia on sille esteenä. Suhde Neuvostoliittoon on se kompastuskivi, johon Suomen vallassaolevien ryhmien pyrkimykset tulla demokratian tunnustamaksi, niin helposti pysähtyy. Niiden on vaikeata muuttaa vihamielistä katsomustaan suureen itäiseen naapuriinsa, monelle aikaisemmin valtioelämässämme vaikuttaneelle se näyttää olevan jopa mahdotontakin.

Tämä suhtautumistapa on perintöä vuoden 1918 tapahtumista ja sen jälkeisestä kehityksestä maassamme. Kansalaisodassa suuntautuivat työläiset vastamuodostuneeseen sosialistiseen Neuvostoliittoon, kun taas porvaristo etsi apua keisarilliselta Saksalta. Porvariston päästyä voitolle sen vihamielisyys ja epäluulo Neuvostoliittoa kohtaan jatkui, ja tähän tuli lisäksi eräiden omistavien piirien tavoittelema aineellisen ja alueellisen voiton pyrkimys Neuvostoliiton kustannuksella. Kaikki muistavat vielä Karjalan ja Aunukset retket, osallistumisen Leningradin valloituspuuhiin ynnä muun seikkailupolitiikan, joka oli vain kuin alkusoittoa viime vuosien tapahtumille. Niiden ensimmäisten yritysten rauettua tyhjiin Suomi sulki visusti itäisen rajansa ja alkoi sitä varustaa kaikilla nykyaikaisen sotatekniikan keinoilla. Se varustautui myös henkisesti kohottaen Runebergin sotaa ihannoivan runouden nuorisokasvatuksen suomalaisiksi perustaksi ja suunnaten sen Neu-

vostoliittoa vastaan. Samalla se liittoutui aina sen ulkonaisen valtaryhmän kanssa, joka näytti aktiivisimmalta neuvostovastaisuudessaan ja useimmiten sellaiseksi osoittautui Saksa, jonka yhteiskunnallinen järjestys on ollut Euroopan taantumuksellisimpia.

Tältä kiihkokansalliselta pohjalta kehittyi myös se ristiriita maamme suomalaisuuden ja ruotsalaisuuden välillä, jota entisillä kansallisilla ihanteilla ruokittuna on ylläpidetty koko itsenäisyyden ajan.

Vuoden 1918 perintöä on ollut myöskin se epäluulo ja painostus, jonka alaisena maamme työläiset, etenkin n.s. vasemmistotyöväki on ollut. Ei ole riittänyt, että työväki on ollut taloudellisesti riistettyä vaan se on joutunut meillä lisäksi suuremman poliittisen painostuksen alaiseksi kuin useimmissa muissa maissa. Meillä ei ole sallittu kaikkia sen luokkajärjestöjä. Kommunistinen puolue ei ole koskaan tähän mennessä saanut toimia laillisissa puitteissa, mutta muitakin työväenjärjestöjä ja työväenlehtiä on alituisesti lakkautettu, niiden toimihenkilöitä vangittu ja ylläpidetty kaikenlaisia niiden toimintaa estäviä kieltoja. Milloin vasemmistolainen työväenliike on näyttänyt saavan vähänkään vaikuttavamman jalansijan julkisessa elämässämme, se on armotta tukahdutettu mm. käyttämällä "kansanliikkeiksi" lavastettuja taantumustoimenpiteitä ja fasistisia menettelytapoja.

Täten on maamme työväestö ollut erittäin suuressa valtiollisessa oikeudettomuuden tilassa, mikä puolestaan on vaikuttanut sen taloudelliseenkin asemaan, jota se on täten ollut verrattain heikko puolustamaan.

Vaikka torpparit vuoden 1918 tuloksena vapautuivat, jäi suuri osa maaseudun vähäväkistä väestöä, heidän joukossaan juuri entisiä torppareita, mitä vaikeimpaan ja riippuvaisimpaan asemaan. Pula-ajat ja monet muut tekijät ovat lisäksi aiheuttaneet, että meillä on maaseudulla paljon maatonta väestöä ja pien-tilallisia, jotka eivät saa maataloudesta kunnollista toimeentuloa. Köyhän maaseutuväen asunto-olot ovat yleensä kaiken arvostelun alapuolella. Maatyöläisten palkkaus- ja työaikasuhteet ovat meillä erittäin takapajuisella kannalla.

Kaikki nämä seikat ovatkin johtaneet niinsanottuun maaltapakoon, ja puolestaan vaikuttavat tehdastyöläistenkin palkkatasoon.

SODAN SEURAUKSET

Tämän lisäksi tulevat ne haavat, jotka sota on iskenyt niin maan taloudelliseen elämään, etenkin sen vähäväkisen osan toimeentulomahdollisuuksiin, kuin myös kansan henkiseen ja moraaliseen kuntoisuuteen.

Tuotannon muututtua yksinomaan sotaa palvelevaksi, on koko elinkeinoelämä joutunut pois normaaleilta raiteiltaan ja kärsii tällä hetkellä uudelleenjärjestelyn välttämättömyydestä johtuvaa kriisiä. Vanhat ulkomaiset markkinat ovat suljetut, eivätkä uudet ole vielä täysin avautuneet sen politiikan takia, jota maamme vallassaolijat ovat harjoittaneet.

Kymmenientuhansien parhaassa iässä olevien, työkuntoisten miesten kuolema on jo sinänsä korvaamaton tappio maalle, mutta ennenkaikkea niille onnettomille perheille, jotka ovat menettäneet huoltajansa tai tulevaisuudentoivonsa. Lukemattomat lesket ja orvot sekä raajarikkoisten, sokeiden ja muiden sotainvalidien valtava armeija on nyt yhteiskunnallisen huollon varassa, eikä sen riittämättömyyden vuoksi pysty saamaan kunnollista elatusta.

Luovutetuilta alueilta muuhun Suomeen sijoitettu *monisatatuhan* *siirtoväki* elää juuretonta elämää väliaikaisilla asuinsijoillaan vieraiden nurkissa. Heidät on jo toisen kerran ajettu pois asuinsijoiltaan eikä heille annettu lupauksia täydellisestä korvauksesta ja maansaannista ole lunastettu.

Maattomien lukumäärä maaseudulla on täten suunnattomasti lisääntynyt, työttömien armeija kasvanut. Armeijan kotiuttaminen ja sotateollisuuden supistaminen ovat sitä myös lisänneet, koska tuotantoa ei ole pystytty järjestämään sellaiselle kannalle, että se antaisi riittävästi työtä kansallemme ja pystyisi korjaamaan sodan aiheuttamat vauriot. Sotakorvausteollisuuteen ei ole vielä päästy käsiksi, koska suhteet ulkovaltoihin eivät ole normaalit, eikä pääomia ole otettu sieltä, missä niitä olisi ja mistä pitäisi ottaa.

Työväen ja henkisyöntekijäin palkkataso on alhainen, ja vaikka elinkustannukset nousevat yhtämittäisesti, ei palkkoja nosteta vastaavasti. Joissakin tapauksissa toimeenpannut koroitukset myöhästyvät aina huomattavasti hintatason kohoamisesta. Elintarvikkeiden ja vaatetustavaran puute aiheuttaa n.s. mustan pörssin valtavan leviämisen yli koko maan, mikä taas on samaa kuin hintojen moninkertaistuminen.

Asuntokurjuus on monissa kaupungeissa, varsinkin suurimmissa, mitä huutavin. Monin paikoin asuu jopa useita perhei-

täkin yhdessä ainoassa huoneessa, kun sensijaan on olemassa ylellisiä, monihuoneisia asuntoja vain yhden tai parin henkilön hallussa. Asuntovuokralautakunnat eivät ole pystyneet millään tavoin ratkaisemaan asuntopulaa.

Nuoriso on sota-aikana kasvanut ilman koulua ja harrastuksia. Se on nähnyt vain sotaa, kuullut vain sotapropagandaa. Se on saanut elää vailla nuoruuden terveitä iloja ja on ajautunut pelkkään ravintoloissa istuskeluun, mikä ei sitä kehitä, vaan saattaa useinkin alttiiksi hyvin ikäville seurauksille. Se ei tiedä mitään reippaasta yhteistoiminnasta ja aatteellisesta innostuksesta. Se on kuullut vain kansalliskiihkoista ja sotaa ihannoivaa rummutusta, mikä ei voi sitä tyydyttää eikä kasvattaa.

Sota-ajan lapset ovat heiveröisiä ja aliravittuja. Tuhannet suomalaiset lapset oleskelevat edelleen vieraassa maassa erotettuina vanhemmistaan ja sisaruksistaan. Niin hyvä kuin heillä siellä lieneekin olla omiin oloihimme verrattuna, ei tällainen tila voi jatkua loppumattomiin. Oman maamme asiat on saatava sellaiselle kannalle, että lapset ja vanhemmat voivat elää yhdessä. Yhteiskunnan on tehtävä kaikkensa lasten ja äitien suojelemiseksi, kansan tulevaisuus on turvattava.

Sitä vaativat monet muutkin ilmiöt. *Juoppous on lisääntynyt. Samoin taudit, rikollisuus* ja kaikki ne epäkohdat, joita sodat tuovat tullessaan. Mutta pahinta on, että raaistuminen ja välinpitämättömyys ihmisestä ovat saaneet mitä iljettävimpiä ilmauksia. Kansallisen ja poliittisen kiihkon kannustamina ovat monet sotilashenkilöt ja valtiollisen poliisin virkailijat harjoittaneet mitä epäinhimillisintä ruumiillistakin räökkäystä. Teloitukset ja murhat alkoivat tulla jokapäiväisiksi.

Vaikka nämä tapaukset jäävät määrättyjen henkilöiden ja piirien laskuun, osoittavat ne kuitenkin, miten kauhistuttavaa jälkeä kiihkokansallinen kasvatus ja sotapropaganda saavat aikaan. Ne antavat kansallemme vakavan varoituksen siitä, että on pidettävä kurissa ne ainekset, jotka haluaisivat tällaista asiaintilaa jatkaa.

EDUSKUNTA

Kansanvaltaisessa maassa on eduskunnalla mitä suurin merkitys. Senvuoksi ei ole lainkaan yhdentekevää, minkälaisia edustajia tulevaan eduskuntaan valitaan. Riippuuhan siitä myös suurelta osalta, mihin määrään demokratiaa meillä yleensä

tullaan toteuttamaan, sillä juuri nykyinen eduskunta kantaa mitä suurimman vastuun siitä politiikasta, jota maassamme tähän asti on harjoitettu.

Nyt eroava eduskunta on ollut määräenemmistöltään taantumuksellisempi kuin ainoakaan aikaisempi. Se on ollut fasismin ja taantumuksen tärkein välikappale. Sodan aikana se ajoi maassamme täysin natsimielistä politiikkaa. Se hyväksyi kaikki kiristyslait, joilla alkeellisimmatkin kansalaisoikeudet tehtiin mitättömiksi. Se antoi vangita keskuudestaan sotaa vastustaneet kansanedustajat. Se ei vaatinut tilille niitä valtiomiehiä, jotka tekivät rikollisia sopimuksia Hitlerin ja hänen käskyläistensä kanssa. Eikä se itse ole katsonut olevansa kansalle vastuussa suhtautumisestaan sen elintärkeisiin kysymyksiin.

Vaikka nykyisen eduskunnan oli pakko hyväksyä välirauhan-sopimus Neuvostoliiton kanssa ja sitoutua toteuttamaan demokratialle suotuisten uudistusten aikaansaamista maassa, niin se on edelleen jatkanut fasismia suosivaa politiikkaa. Se ei ole ryhtynyt fasisminvastaisen lainsäädännön aikaansaamiseen. Se ei ole tahtonut millään tavoin turvata demokratian pystyttämistä eikä parantanut kansamme elinehtoja.

Tällainen kansanedustuslaitos vaatii ehdottomasti uudistusta. Se on saatava vastuuvolliseksi ja toimintakykyiseksi. Sen on pystyttävä pitämään kurissa miehet, jotka hallituksesta käsin pyrkivät toimimaan vastoin kansan tahtoa ja elinetsiä, mutta sen on myös itsensä kuunneltava kansan tahtoa. Suomen kansan demokraattisen liiton edustajat tulevat pitämään yllä alituista kosketusta valitsijoidensa kanssa ja ajavat sellaisen lain aikaansaamista, jonka mukaan valitsijoilla tulee olemaan oikeus kutsua pois eduskunnasta sellainen edustaja, joka toimii toisin kuin on luvannut toimia ja kuin hänen valitsijansa vaativat.

UUDEN SUUNTAUKSEN VÄLTTÄMÄTTÖMYYS

Suurimmat onnettomuutemme ovat johtuneet väärästä ulkopoliitikasta, joka on johtanut maamme tuhoisiin ja kohtalokkaisiin sotiin natsi-Saksan rinnalla demokraattisia valtoja vastaan ja ennenkaikkea sitä maata vastaan, jonka olisi pitänyt olla luonnollinen liittolaisemme. Ystävälliset suhteet Neuvostoliittoon olisivat taanneet ja takaavat tänäkin päivänä meille sekä rauhan ja turvallisuuden että suuremman taloudellisen menestyksen kuin mikään tähänastisista suuntausyrityksistä.

Se olisi estänyt maamme natsilaisuuden astinlaudaksi tulemisen häpeältä ja onnettomuudelta.

Mutta ulkopolitiikkaa ei voida erottaa sisäpolitiikasta. Sisäpolitiikan alalla vallitseva taantumushan on juuri pakottanut etsimään taantumuksellisia liittolaisia. Fasismille myötämielisten ainesten pääseminen valta-asemiin valtiollisessa elämässämme on johtanut siihen politiikkaan, jota on harjoitettu.

Tämän politiikan turmiollisuuden samoinkuin maallemme ja kansallemme ehdottoman välttämättömän uudelleensuuntauksen tarpeellisuuden ymmärtävät nyt jo monet kansalaiset. Siitä ovat merkinä rauhaa ja naapurisopua sekä demokratiaa kannattavien järjestöjen ilmiömäisen nopea kasvu senjälkeen, kun välirauhansopimus teki tällaisten järjestöjen toiminnan mahdolliseksi. Monet yksityiset, huomattavat henkilöt maassamme ovat selvin sanoin ilmaisseet haluavansa olla edistämässä terveemmän katsantokannan valtaanpääsyä yhteiskunnassamme.

Ensimmäisenä sen on käsittänyt maamme työväestö, joka onkin eniten kärsinyt maassamme aikaisemmin vallinneista olosuhteista. Ennenkaikkea on tämän uuden suuntauksen takana työväestön n.s. vasemmistoaines, joka on aina ollut vapaa ennakkoluuloista suurta naapurimaatamme kohtaan ja vaatinut laajempaa kansanvaltaisuutta sisäisissä oloissamme. Vaikka se haluaa aikaansaada kauaskantoisempia muutoksia maamme yhteiskunnallisissa oloissa, asettaen päämääräkseen sosialismin toteuttamisen, niin se ymmärtää, että parannus nykyiseen olotilaan verrattuna on mahdollinen ja välttämätön jo nykyisen yhteiskunnan pohjalla. Riippuuhan Suomen työväenliikkeen kohtalo siitä, minkälaiset elinmahdollisuudet sille annetaan. Toisaalta vaativat työväen edut samaa kuin koko kansankin etu.

SUOMEN KANSAN DEMOKRAATTINEN LIITTO

Ei siis ole ihme, että juuri valveutuneen työväen edustajat sosialistinen eduskuntaryhmä (kuutoset) sekä Suomen kommunistinen puolue tekivät aloitteen sellaisen yhteistoimintamuodon löytämiseksi, joka yhdistäisi kaikki maan demokratisoimiseen ja hyvien naapurisuhteiden luomiseen sekä hätääkärsivän kansamme olosuhteiden parantamiseen tähtäävät kansalaiset yhteen järjestöön. Täten nämä poliittiset ryhmät, jotka olivat joutuneet vainon alaisiksi juuri tuon katsomuksensa vuoksi

maassamme vallinneina taantumuksen ja natsiliittolaisuuden vuosina, tarjosivat kätensä kaikille niille, jotka nyt käsittävät uuden ja rohkean käänteeseen välttämättömyyden.

Uskonto, puoluekanta tai kansallisuus ei saa olla esteenä kaikkien demokratian puolesta taistelevien ainesten yhteenliittymiselle. Demokratiahan juuri edellyttää, että kukin saa vapaasti tunnustaa ne periaatteet ja katsomukset, jotka hän itse on parhaaksi katsonut. Ainoastaan maalle ja kansalle ja koko ihmiskunnalle vaaralliset, kaiken vapaan ajattelun ja ihmisoikeuden viholliset, fasistit, joita vastaan demokraattinen liike on tähdättykin, ovat siitä poissuljetut.

Suomen kansan demokraattisen liiton saama kannatus on osoituksena sen esittämän ajatuksen elinvoimaisuudesta. Samaa todistaa sekin, että kaikki puolueet ja poliittiset ryhmät maassamme ovat omaksuneet juuri sen esittämät tunnukset ja koettavat siten kilpailla sen kanssa sen omilla aseilla. Ero on vain siinä, että useimmat muut ryhmät käyttävät vain sanoja kansanvallan ja luottamuksellisten naapurisuhteiden parantamisen puolesta, mutta Suomen kansan demokraattinen liitto vaatii tekoja.

Tämän vuoksi Suomen kansan demokraattinen liitto kääntyy vaalien lähestyessä kaikkien niiden kansalaispiirien ja yksityisten henkilöiden puoleen, joita nykyinen puolinen, taka-ajattusten kyllästävä ja muodollinen suhtautuminen liittoutuneiden kansakuntien vaatimukseen ei tyydytä ja jotka haluavat, että Suomi nopeasti pääsisi demokratian rintamaan sen täysiarvoisena jäsenenä.

Suomen kansan demokraattinen liitto ei tule kilpailemaan niiden piirien, ryhmien ja yksilöiden kanssa, jotka pyrkivät samaan päämäärään kuin sekin, vaikka eivät siihen liittyisikään, vaan tulee tukemaan heidän toimintaansa minkä hyvänsä puolueen sisällä tai niiden ulkopuolella. Mutta koska voimien kokoaminen on välttämätöntä, semminkin, kun taantumus tällaisen voimien kokoamisen on jo suorittanut ja hyökkää mitä häikäilemättömimmin edistyksen voimien kimppuun, niin se pitää kansanvaltaisten voimien yhteenliittymistä menestyksen ehtona ja kehoittaa kaikkia kansanvaltaisia järjestöjä ja yksityisiä henkilöitä liittymään sen riveihin ja kannattamaan sen eduskuntaehdokkaita. Nämä ehdokkaat ovat kaikki fasisminvastaisessa taistelussa karaistuja ja kokeneita kansanvallan puoltajia, jotka eivät tule kannastaan luopumaan pahimmankaan vastuksen edessä. Siitä on heidän tähänastinen toimintansa takeena.

MUUTOKSEN EDELLYTYKSET

Täydellisen ja varauksettoman muutoksen ehtona Suomen kansan demokraattinen liitto pitää sitä, että tehdään tili menneisyyden kanssa, nimenomaan sen viime vuosina harjoitetun politiikan kanssa, jonka seurauksista koko kansamme on saanut niin paljon kärsiä. On anteeksiantamatonta ja demokration hengen vastaista, että meillä edelleen on vallalla puolustava suhtautuminen siihen rikolliseen menettelyyn nähden, jota muutamat, maamme kohtalosta vastuuta kantavat miehet ovat harjoittaneet. Ja on häpeäksi maallemme, että nämä samat miehet vielä suurelta osalta ovat mitä huomattavimmilla paikoilla maamme julkisessa elämässä ollen siten elävänä todistuksena siitä, että todellista muutosta ei ole tapahtunut ja että irtautuminen fasismin rintamasta on vastahakoista eikä vapaaehtoista.

Ei riitä, että sanoissa tunnustetaan uuden suuntautumisen välttämättömyys. Missä ei muuteta käytäntöä eikä toimeenpanijoita, siellä ei mitään muutosta itse asiassa ole tapahtunutkaan. Siellä on paluu entisyyteen vielä mahdollinen, ja maamme fasistiset ainekset työskentelevätkin sen puolesta jatkuvasti.

Tämä ei varmasti ole kansan tahto. Kansa ei halua takaisin sodan, pakkotöiden, vankiloiden ja täydellisen henkisen pimennyksen kauteen. Kansalle ei rauha ole raskaampi kuin sota, kuten se on joillekin niistä, jotka ovat kansamme sotaan jottaneet. Kansa ei pidä välirauhanehtoja niin kovina, etteikö sota olisi monin kerroin kovempaa ja sen tuottamat tappiot vaikeampia kantaa. Se ymmärtää myös, mitä olemme toiselle kansalle velkaa ja tietää, että vilpittömällä suhtautumisella ja demokration puolelle asettumalla olemme saavuttava tuloksia, jotka tavalla tai toisella helpottavatkin nykyistä ahdinkoamme. Taloudellinen menestyksemmekin tulee riippumaan tästä muutoksesta.

POLIITTISET VAATIMUKSET

Vaalitoiminnan keskeisimpänä kysymyksenä tulee siis olemaan *välirauhanehtojen varaukseton täyttäminen* ei vain sanoissa, kuten tekevät tällä hetkellä kaikki julkisessa elämässämme esiintyvät piirit, vaikka ne mieleltään olisivat fasismille myötätuntoisiakin, vaan siten, että välirauhanehtojen *henki* tu-

lee toteutetuksi, että yhtäkään sen kirjainta ei kierretä, että ei yritetä "tulkita" sen sanamuotoa toisin kuin selvästi ilmenee sen tekstistä ja tarkoituksesta.

Tämä ei ole tärkeää vain suhteidemme vuoksi Neuvostoliittoon ja muihin demokraattisiin valtoihin, vaan ennenkaikkea siksi, että välirauhanehdot ovat luoneet *demokratian mahdollisuudet* omassa maassamme ja edellyttävät sen täytäntöönpanoa. Se on siis ensisijaisen tärkeää juuri oman kansamme menestyksen kannalta.

Luopuaksemme täydellisesti entisyyden taantumuksellisesta ja rikollisesta suhtautumistavasta kansamme onneen ja menestykseen on *sotaan syylliset saatettava vastuuseen menettelytään*.

Heillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka näinä kohtalokkaina vuosina olivat vastuussa maamme politiikasta, jotka estivät kansamme turvallisuuden kannalta tärkeiden sopimusten aikaansaamisen Neuvostoliiton kanssa, johtivat maamme sotaan sitä vastaan, kutsuivat saksalaiset maahan, kieltäytyivät tekemästä rauhaa kysymättä kansan tai edes eduskunnan mieltä, ja edelleenkin puolustavat tuota menettelyään ilmeisesti siten todistaen tahtovansa jatkaa samaa politiikkaa.

Nämä henkilöt ovat vastuussa kaikesta, mitä maassamme on tapahtunut, mutta siitä huolimatta on olemassa muitakin, joiden rikoksia ei voida unohtaa.

Sotarikolliset on paljastettava ja asetettava oikeuden tuomittaviksi.

Sota on jo sinänsä kyllin raakaa. Sotalakien rikkominen, mieltettömät sotavankien teloitukset, pieksämiset, nälällä kiduttamiset ja räökkäykset ovat epäinhimillisyyttä, jota ei sulata minäkään kansan oikeustajunta. Sotarikollisiin verrattavia ovat ne henkilöt, jotka ovat samalla tavoin kohdelleet oman maansa kansalaisia, koska nämä eivät ole tahtoneet taistella fasismin puolesta tai toimineet demokratian voiton hyväksi. Vasta näiden henkilöiden tuomitseminen on antava kansallemme riittävän turvallisuudentunteen uuden terroriaallon nousemisen suhteen.

Fasististen ja puolifasististen järjestöjen toiminta on lopetettava.

Tähänastiset lakkautukset ovat olleet suurelta osalta näennäisiä. Fasististen aineiden on sallittu naamioitua uusiin muotoihin (Vapaan palokunnan, aseveliliiton, urheilutoiminnan, ompeluseurojen yms. varjolla). Natsimielisten lehtien lakkautus ei myöskään ole ollut täydellinen. Aseveliliiton aatteellinen toi-

minta on ollut ehdottomasti demokratianvastaista, Neuvostoliitolle vihamielistä, joten sen lakkautuksen pitäisi olla välittömästi päiväjärjestyksessä. Sen huoltotyö olisi siirrettävä valtiolle.

Lakkautettujen järjestöjen omaisuus olisi otettava valtiolle huolimatta sen estämiseksi tapahtuneista lahjoituksista, myynneistä ja muusta omaisuuden siirrosta.

Valtiollinen poliisi on nykyisessä muodossaan lakkautettava, sillä palveltuaan koko olemassaolonsa ajan päinvastaisia tarkoituksia kuin demokratian vaaliminen ja fasismin salaisen ja julkisen toiminnan estäminen, se on täysin epäluotettava. Sen tilalle on luotava uusi, kansanvaltaista järjestelmää suojeleva laitos, jolle maamme edistykselliset voimat antavat tukensa.

Armeijan ja poliisilaitoksen päällystö on uusittava. On kasvatettava uusi upseerikunta, joka ei näe vihollista jokaisessa Neuvostoliitolle ystävällisessä kansalaisessa ja vapaamielisten kansalaispiirien sekä työväenjärjestöjen jäsenissä, vaan panee kaikki voimansa liikkeelle taistelussa natsilaisuutta vastaan.

Valtion ja kuntien laitoksissa samoin kuin sivistyselämän piirissä, radiossa, koululaitoksessa, lehdistössä ynnä muualla on toimeenpantava puhdistus siten, että natsimielisiä virkamiehiä, opettajia ja muita toimihenkilöitä ei suvaita näissä paikoissa, vaan heidän tilalleen asetetaan demokratiaa kannattavia ja toteuttavia henkilöitä. Ennenkuin koneisto on uudistettu, ei voi olla kysymystä sen toiminnan muuttumisesta. Ne henkilöt, jotka omaavat kylliksi siveellistä rohkeutta todetakseen tähänastisen toimintansa vahingollisuuden, ilmaiskoot sen selvästi sanoin ja teoin, jotta heihin voitaisiin luottaa.

Demokraattisille voimille ja maamme työväenjärjestöille on suotava täydet toimintaoikeudet. Niitä rajoittavat poikkeuslait on kumottava. Ei käy laatuun, että monin paikoin estetään mainittuja järjestöjä saamasta kokoushuonetta, että niiltä evätään kokoustenpito kansanvallan merkeissä ja hyväksi, että niiden toimintaa valvotaan ja rajoitetaan, vaikka sitä pitäisi edistää. Työväeltä riistetyt talot on palautettava niiden oikeille omistajille tai korvattava menetys muulla tavoin. Lakkautettujen järjestöjen toimipaikat olisi luovutettava demokraattisten ja rauhaarakastavien kansalaispiirien käyttöön.

TALOUELLISET VAATIMUKSET

Taloudellisten ja yhteiskunnallisten olojemme puutteellisuus tulee ajan oloon vaatimaan syvällisiä ja laajakantoisia muutoksia maamme talouselämässä, eräiden koko kansalle tärkeiden elinkeinoalojen ottamista yhteiskunnan haltuun. Ensi sijassa ovat tässä suurpankit, suurmaanomistus ja aseteollisuus. Mutta on eräitä toimenpiteitä, jotka eivät siedä pienintäkään viivytelyä, ja ne koskevat kansamme jokapäiväistä elämää, tämän hetken välittömiä elinvaatimuksia.

Sotakorvauksiin tarvittavia pääomia on ryhdyttävä ottamaan sotaan syyllisiltä, sotarikollisilta ja sodasta hyötyneiltä sotateollisuuden harjoittajilta!

Sodanaikaiset ylimääräiset verot on poistettava ja muutenkin helpotettava köyhimpien kansankerrosten verotaakkaa!

Suromistukselle on asetettava jyrkemmin kohoava veroasteikko!

Köyhyiden takia maksamatta jääneet verorästit on poistettava!

Siirtoväelle on myönnettävä täydellinen verovapaus määräajaksi!

Siirtoväki on koetettava sijoittaa siten, että kukin saa entistä elinkeinoaan vastaavaa työtä ja kunnollisen toimeentulon!

Heille on annettava täysi korvaus menettämästään omaisuudesta sen todellisen eikä nimellisen arvon mukaan!

Maaseudun siirtoväelle on taattava omistus heidän entistä omaisuuttaan vastaavaan viljelykseen, karjaan ja kalustoon!

Työväen palkkatasoa on korotettava!

Henkisyöntekijäin elinehtoja on parannettava!

Samasta työstä on maksettava sama palkka ikään ja sukupuoleen katsomatta!

Leskille ja orvoille sekä invalideille on annettava riittävä avustus ja luotava inhimillisiä vaatimuksia vastaavat elinehdot!

Työttömille on hankittava työtä!

Naisia ei ole erotettava työpaikoista miesten armeijastapaaluun vuoksi, vaan työtä on järjestettävä kaikille!

Maattomille ja vähämaisille sekä armeijasta palaaville on annettava maata, ottaen sitä niiltä, jotka eivät itse viljele maataan sekä valtiolta, pankeilta, yhtiöiltä ja kunnilta!

Maatyöväestön elinehtoja on parannettava! Heille on hankittava oikeutta myös työaikaan nähden!

Omaisuuksensa menettäneille sekä muille kipeästi lainaa tarvitseville on myönnettävä korottomia lainoja!

Armeijan nahka- ja vaatevarastot luovutettava siviiliväestön käyttöön!

Asuntopulan poistamiseksi on ryhdyttävä ripeisiin toimenpiteisiin!

Uusia asumuksia on rakennettava valtion ja kuntien kustannuksella!

Suurten asuntojen jakamiseen on ryhdyttävä vihdoinkin täydellä todella. Asunnontarvitsijain on päästävä edustajainsa kautta osallistumaan näiden asiain järjestelyyn!

Samoin on kansan kaikkien kerrosten oltava mukana sen omien kysymysten hoitamisessa!

Taisteluun ja toimintaan kansanvaltaisemman, natsilaisesta holhouksesta vapaan ja itsenäisen Suomen puolesta. Hyvän naapurisovun turvin rakentamaan parempaa, turvallisempaa ja vauraampaa tulevaisuutta!

SUOMEN KANSAN DEMOKRAATTINEN LIITTO

Demokratian puolesta
fasismia ja taantumusta vastaan

Suomen Kansan Demokraattisen
Liiton vaaliohjelma.

16 s.

Helsinki 1945

Julkilausuma

*Suomen kommunistisen puolueen
puolueneuvoston kokouksesta 18—19. 4. 1945*

Toinen maailmansota lähenee loppuaan. Mahtavana punainen armeija liittolaisineen murtaa natsismin viimeisiä sotilaallisia pesäkkeitä Euroopassa. Edistyksen voimat kaikissa maissa ovat vahvistuneet hävittämään fasismia ikuisiksi ajoiksi maailmasta. Taistelu demokratian puolesta taantumusta ja fasismia vastaan on yhdistänyt kansat historiassa ennentuntemattomalla tavalla. Liittoutuneitten viitoittamaa tietä seuraten valmistautuvat kansat sodan tuhojen korjaamiseen niin taloudellisella kuin poliittisella ja kulttuurisella alalla.

Rikollinen sota, johon taantumukselliset piirit johtivat kansamme, on saattanut maamme talouselämän rappiotilaan ja aiheuttanut kansallemme mittaamattomia kärsimyksiä. Eristettyinä muusta maailmasta ja teollisuutemme sekä maataloutemme alhaisen tuotantokyvyn johdosta elämme nyt vaikean alituotannon kriisin puristuksessa. Valtaosa kansastamme kärsii kroonista elin- ja kulutustarvikkeiden puutetta. Vaikeuksia lisää vielä asuntojen ja polttoaineiden puute.

Taantumukselliset kapitalistityönantajat ja työväenliikkeen taantumukselliset johtajat ovat määrätietoisesti pyrkineet säilyttämään sodan taloudelliset rasitukset työtätekevien hartioille. Työpalkat on vallitsevan palkkasäännöstelyn turvin pidetty minimaalisen alhaisina, samalla kun tarvikkeiden hintoja on jatkuvasti korotettu ja veroja lisätty. Vähävarainen talonpoikaisväestö on joutunut ylipääsemättömien vaikeuksien eteen suhteettoman raskaiden luovutusvelvollisuuksien ja välttämättömien tarvikkeiden ja verojen takia. Maattomien ja vähämaisten maansaanti ei ole vielä ratkaistu. Varsinkin siirtoväki joutuu sen johdosta elämään raskaissa olosuhteissa.

Maamme työtätekevään kerrosten tyytymättömyys vallinneeseen ulko- ja sisäpolitiikkaan on ilmennyt ennen näkemättömän voimakkaana kansanliikkeenä demokratian puolesta taantumusta ja fasismia vastaan. Taantumuksen ja fasismin hyvin organisoidusta vastarinnasta huolimatta murtautui tämä liike kommunistisen puolueen johdolla esiin ja on lyhyen ajan kuluessa monista vaikeuksista huolimatta kasvanut suuntaa antavaksi liikkeeksi maamme valtiollisessa elämässä. Edustajavaaleissa saavutettu menestys, jota täydensi taantumuksellisten tappioiden muissa puolueissa, antoi mahdollisuuden yhteistoiminnalle johtavien eduskuntaryhmien välillä, joka on suuntana demokraattisen ohjelman toteuttamiselle käytännössä.

Puolueemme on muodostunut hyvin keskeiseksi tekijäksi maamme poliittisessa elämässä. Nyt on pidettävä huoli siitä, että puolueemme organisatorinen kasvu vastaa sen poliittista vaikutusta. Siinä suhteessa on vielä huomattavissa jäljellejääneisyyttä. Tilanne ja tehtävät edellyttävät nyt kommunistisen joukkopuolueen luomista.

Päätehtävänä on nyt demokratian toteuttaminen ja fasismin lopullinen hävittäminen. Se merkitsee käytännössä:

että vihdoinkin ryhdytään käytännöllisiin toimenpiteisiin fasismin toiminnan kertakaikkiseksi lopettamiseksi ja maamme valtiokoneiston ja virkamieskunnan puhdistamiseksi fasistisista ja fasismille myötämielisistä henkilöistä;

että maahamme luodaan kansaan nojautuva ja kansan etuja ajava demokraattinen hallitusvalta, joka turvaa sen, että maamme ei enää milloinkaan voida käyttää taantumuksellisen politiikan tukikohtana.

Kansan elintaso on saatava kohoamaan nykyisestä alhaisesta tasostaan. Sitä varten on palkkatasoa nostettava ja samalla saatava aikaan tehokas hintasulku. Suuret sotavoitot on asetettava erikoisverotuksen kohteeksi. Korkeita voitto-osinkoja on pienennettävä ja siten osaltaan turvattava työpalkkojen korotus ilman hintojen samanaikaista nousua.

Siirtoväen ja muitten maan tarpeessa olevien aseman parantamiseksi on maareformi kiireellisesti toimeenpantava jakamalla suuryhtiöiden, rappiutilojen ja suurkartanoiden maita. Sodan tuhoaman Pohjolan jälleenrakennustyötä on kiirehdittävä ja tuettava sen vaikeuksiin joutunutta vähävaraista väestöä.

Veroperusteet on kokonaan uusittava.

Elin- ja kulutustarvikkeiden tuotantoa täytyy lisätä ja valvoa niiden oikeudenmukaista jakoa. Tuotannon kehitystä sabotoivat yksityiset keinottelijat vedettävä vastuuseen ja sellaiset laitokset otettava valtion haltuun (kansallistettava).

Ruotsalaisen väestön keskuudessa ilmenevä eristäytymispyrkimys, joka saa osittain selityksensä suomalaisesta nationalistisista on nykytilanteessa vahingoksi maallemme ja ennen kaikkea maamme ruotsinkieliselle väestölle itselleen. Se johtaa ruotsinkielisen työtätekevän väestön ruotsinkielisten suurpääoman omistajien vanaveteen ja on usein juuri tämän suurporvariston sanelemaa. Nyt on katsomatta kieli- y.m. eroavaisuuksiin, koko kansamme yhteiset voimat koottava ylläolevien tehtävien suorittamiseen. Se takaa myöskin maamme ruotsinkieliselle väestölle sen omien erikoiskysymysten oikean ratkaisun.

Edelläesitettyjen poliittisten ja taloudellisten tehtävien toteuttaminen edellyttää jo aikaansaadun eduskuntaryhmien yhteistyösopimuksen kiinteätä toteuttamista käytännössä ja koko kansamme edistyksellisten ja demokraattisten voimien kokoamista tämän yhteistyön tueksi.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUENEUVOSTO

**Kommunisti-lehti
N:o 19, 1945**

Eduskuntatyöstä

*Hertta Kuusisen alustus SKP:n
puolueneuvoston kokouksessa 19. 4. 1945*

Meillä suomalaisilla, ainakin kommunisteilla on ollut sellainen tapa, että kun me löydämme hyvän ladun, me kulkea jökötämme sitä myöten, kunnes kolautamme otsamme johonkin seinään ja vasta sen jälkeen käännämme reittiä. Tilanne ei aina pysy samana. Se muuttuu ajan mukana. Tällä kertaa puolueemme ja äskettäin kokoontunut eduskuntaryhmämme on yrittänyt ottaa huomioon tämän ja myöskin koettanut sovittaa taktiikkansa sen mukaan. Tuloksena on, että me olemme tällä kertaa suuren huomion kohteena, ei ainoastaan omassa maassamme, vaan myöskin maamme rajojen ulkopuolella.

Vaalien tulos on eräs niitä tekijöitä, jotka aiheuttivat uuden arvioinnin välttämättömyyden. Vaalit osoittivat, että suhde kommunisteihin oli muuttunut. Saimme vaalivoiton, jollaista kaikki puolueemme jäsenetkään eivät uneksineet, saatikka vastustajamme, jotka loppuun saakka ennustivat meille 15—30 paikkaa. Laskettiin, että uudet ikäluokat ovat kasvaneet vaikutuksemme ulkopuolella. Epävarmuuden aiheutti juuri kysymys uusista joukoista, joihin muutkin puolueet kohdistivat suurimman huomionsa.

Demokraattinen, sotaa ja fasismia vastustava vaaliliittomme oli ajankohtainen. Kommunistinen puolue oli ainoa, joka puolueena ei ollut osallistunut millään tavalla sotaan ja sen valmisteluihin, vaan oli johdonmukaisesti taistellut sitä vastaan. Kun siis kaikki muut puolueet olivat sotapoliittisesti kompromenttoineet (häpäisseet) itsensä, niin tämä saneli meidän taktiikkamme vaalitaistelussa. Se antoi meille mahdollisuuden arvostella niitä ja pakoitti meidät taistelemaan niitä vastaan, koska ainoakaan niistä ei ollut sanoutunut irti entisyydestään, vaan riippui siinä kiinni ja suuntasi hyökkäyksensä nousevia demokratian voimia vastaan.

Vaalien tulokset loivat hyvin harvinaisen ja omituisen tilanteen. Syntyi kolme aivan yhtä suurta ryhmää eduskuntaan, nimenomaan sen suurimmat ryhmät: kansandemokraattinen, sosialidemokraattinen ja maalaisliittolainen ryhmä. Tämä on omalaatuisena tapauksena parlamentin historiassa, ja jos halutaan siellä jotain saada aikaan, niin on otettava nämä voimasuhteet huomioon.

Eduskuntaryhmämme edessä oli kaksi mahdollisuutta. Oli mahdollisuus mennä vanhaa tietä, joka varmasti on hyvin pitkä tie, nimittäin olla täydessä oppositioasenteessa valtiossa, suunnilleen siten kuin kommunistinen puolue on Ruotsissa. Ruotsin puolueellahan ei ole muuta mahdollisuutta.

Ei ole kysymys siitä, emmekö vaatisi parannuksia hyvinkin voimakkaasti ja arvostelisi tehtyjä virheitä, mutta meille on ennenkaikkea tärkeätä päästä vaikuttamaan maamme poliittiseen elämään. Meillä on mahdollisuus tällä hetkellä todella vaikuttaa siihen, mitä tässä maassa tehdään ja tämä sanelee myös sen, että meidän menettelytapamme on erilainen kuin niiden puolueiden ja ryhmien, jotka ovat puhtaasti oppositioasenteessa.

Millä tavoin me pääsemme tunkeutumaan koko yhteiskuntaelämän, koko valtiollisen elämän toimintaan. Sillä tavalla, että demokraattiset ainekset tulevat niissä valtiollisissa ja kunnallisissa elimissä edustetuiksi, jotka suuntaavat tämän maan politiikkaa. Siitä nyt on kysymys. Tämän asettamuksen mukaisesti täytyy myös eduskuntaryhmämme määritellä suhteemme sekä eduskuntapuolueihin että koko työhön nähden. Entisen mukaisesti me olisimme ainoastaan tehneet aloitteita osoittaaksemme tämän yhteiskunnan mädännäisyyden. Tällä hetkellä meidän on otettava määrätietoinen asenne siihen nähden, mitä täällä on tehtävä, mihin täällä on käytävä käsiksi ja mitä toimeenpantava. Meidän täytyy nyt osoittaa, että pystymme toteuttamaan sen, mitä vaaleissa lupasimme. Meidän tekemiemme aloitteiden ja koko eduskuntatyömme täytyy olla sen mukaista. Ne kaksi muuta suurinta puoluetta, joiden eduskuntaryhmät ovat yhtä suuret kuin kansandemokraattienkin, ovat puolueita, jotka ovat osallistuneet sotapolitiikkaan. Siinä meillä ei ole minkäänlaista harhakäsitystä. Toisaalta kuitenkin nämäkin puolueet ovat joukkopuolueita. Vaikka tiedämme, että työläiset eroavat sosialidemokraattisesta puolueesta ja että sen vaikutus on vähenemässä, kulki sen mukana kuitenkin noin 400.000 työläistä näissäkin vaaleissa.

Entä maalaisliitto? Vaikka tiedämmekin, että maalaisliittoon kuuluu myös suurmaanomistajia, niin ne joukot, jotka äänestävät maalaisliittoa, eivät suinkaan ole kaikki suurmaanomistajia. Ei meillä ole 400.000 suurmaanomistajaa.

Lisäksi näissä puolueissa on eräs ilmiö, joka myöskin on tulos nykyisestä tilanteesta, nimittäin niissä esiintyvä oppositio. Sosialidemokraattisessa puolueessa on oppositio tätä nykyä välttämätön. Sen jälkeen kun "Kuutoset" eroitettiin sieltä ilmestyi Kedon oppositio, kun se tuli vaaliliittoon kanssamme, syntyi

jälleen uusi oppositio. Itse puolueen luonnekin on määrättyssä mielessä muuttumassa. Tannerin on täytynyt vetäytyä pois näkyvältä paikalta, koska sotapolitiikka on saanut tuomionsa. On luonnollista, että Tannerin vaikutuskin on heikentynyt, joten on selvää, että tuo toinen vaikutus pääsee siellä voimakkaammin esille. Sos.dem. puolueessa on tapahtunut voimien siirtyminen vasemmalle. Samoin on laita myöskin maalaisliiton, josta meillä on ollut vähemmän tietoa. Kehitys sielläkin on ollut samanlaista.

Siis on ilmeistä, että tilanteeseen oli tullut uusia tekijöitä. Siitä johtui, että oli pyrittävä määrättyyn suuntaan, oli pyrittävä laajempaan rintamaan kuin tähän asti. Tässä olisi jälleen ollut kaksi mahdollisuutta. Koska näissä molemmissa puolueissa on oppositio, eikö olisi riittänyt että olisi muodostettu yhteisrintama vain niiden kanssa. Silloinhan meillä olisi ollut kenties mahdollisuus saada puolet, tai vähän ylikin puolet eduskuntaa taaksemme. On kuitenkin muistettava, että yksityiset jäsenet eivät pääse helposti ryhmästään eroon, vaikka he sitä haluaisivatkin. Ryhmä pitää heitä vallassaan. On pitkäaikainen prosessi, ennenkuin tuollaiset yksityiset henkilöt tai ryhmät eroavat puitteistaan. Sitä paitsi, että se on pitemmän ajan prosessi, se on myöskin epävarma. Tämän vuoksi oli tarpeen saada nuo puitteet, siis itse ryhmä myöskin mukaan. Tässä mielessä lähdettiin nyt syntynyttä yhteisrintamaa laatimaan. Ensin tarjottiin yhteistoimintasopimusta sosialidemokraateille. Siellä oltiin hyvin ihmeissään tuollaisesta. Tarjous tuli suurena yllätyksenä ja siellä suhtauduttiin siihen jonkinverran epäluuloisesti, ennenkuin oltiin tosiaan varmoja siitä, että todella tahdottiin olla yhteisrintamassa. Kun sitten nousi kysymys maalaisliiton saamisesta mukaan, niin sosialidemokraatit sanoivat, että se on mahdotonta. Itse asiassa oli kosketusta ollut jo ennenkin maalaisliiton vasemmiston kanssa. Tulos olikin, että meillä nyt on tämä yhteistoimintaohjelma, jonka kautta päästään paljon eteenpäin monissa käytännöllisissäkin kysymyksissä.

On paljon puhuttu esim. puhemiesvaalista, jossa ryhmämme asettui kannattamaan sosialidemokraatteja, sen kautta joutui kokoomus eristettyä, ja niinpä sitten, kun oli kysymys meidän ehdokkaastamme puhemiehen paikalle, oli kokoomus ainoa ryhmä, joka kokonaisuudessaan ei ryhtynyt kannattamaan meidän ehdokastamme ensimmäiseksi varapuhemieheksi. Tämän asenteemme kautta olivat muiden ryhmien epäluulot meidän ryhmäämme kohtaan jo suuresti hävinneet ja se loi pohjaa myöhemmille toimenpiteille ja yhteistoiminnalle yleensä.

Kun me nyt olemme yhteistoiminnassa muiden ryhmien kanssa sekä eduskunnassa että hallituksessa, emme kuvittele, että meidän pitäisi lopettaa kaikki arvostelu. Meillä on siihen täysi oikeus aina, milloin siihen katsomme olevan aihetta. Mutta eri kysymys on se, kannattaako meidän alituisesti penkoa sitä, mistä vaalitaistelussa jo riittävästi puhuttiin. Se on tarpeen vain silloin, milloin nykyhetki antaa siihen aihetta.

Onko nyt kysymys siitä, että n.s. työväenpuolueet jakavat keskenään työläiset, ja maalaisliitto pitää talonpojat. Ei suinkaan. Sekä työläiset että talonpojat ja henkisentöntekijät on saatava yhä tiiviimmin lähtemään mukaan demokraattiseen rintamaan fasismia ja taantumusta vastaan. Tämä on ymmärrettävä jokaisen, joka nyt kotiin palattuaan tahtoo auttaa toimintaamme eteenpäin.

En ryhdy pitemmälle selvittämään hallitusneuvotteluja. Mainitsen ainoastaan, että ryhmämme asettui sille kannalle, että entinen pääministeri Paasikivi oli sopiva henkilö muodostamaan uutta hallitusta. Kolmen suuren ryhmä muodosti perustan hallituskokoomukselle. Ei ollut suinkaan helppoa saada aikaan näinkään vapaamielistä hallitusta ja varsinkin oli vaikea saada selvästi asennoituneen demokratian haltuun eräitä tärkeitä ministeriöitä.

Eduskunnassa on nyt paljon työtä. Siellä jätetään sisään aloitteita. Koetamme tehdä parhaamme täyttääksemme sen, mitä vaalitaistelussa luvattiin.

On kuitenkin hyvä, että saamme niin eduskunnassa kuin hallituksessakin tilaisuuden monenlaisiin tehtäviin. Meillä on nyt mahdollisuus perehtyä maamme asioihin ja niiden hoitamiseen.

Koetamme myös olla alituisesti kosketuksessa valitsijoihimme. Me emme unohda joukkoja. Tässä suhteessa teillä paikallisilla puoluetyöntekijöillä on suuri merkitys. Selostamalla paikakunnallanne vallitsevia mielipiteitä, tapauksia ja toivomuksia ja alituisesti arvostelemalla toimintaamme te autatte työtämme. Siihen apuun me luotamme.

SKDL:n, sosialidemokraattien ja maalaisliiton eduskuntaryhmän yhteistyösopimus

Uuden eduskunnan työtätekevää väestöä edustavat ryhmät, sosialidemokraattinen ryhmä, kansandemokraattinen ryhmä ja maalaisliiton ryhmä ovat jo eduskuntatyön alkuvaiheissa pyrkineet etsimään toistensa myötävaikutusta niiden peruskysymysten ratkaisemiseksi, joita nämä ryhmät pitävät maamme työtätekevien joukkojen, työläisten, pienviljelijäin ja talonpoikien sekä henkisentyöntekijäin, sanalla sanoen varsinaisen kansamme elinetujen kannalta tärkeinä. Tämän yhteistoiminnan perustaksi ovat ryhmät sopineet

maamme itsenäisyyden ja riippumattomuuden sekä kansamme kaikinpuolisen menestyksen ja turvallisuuden takaamaan pyrkivän ulkopolitiikan harjoittamisesta liittoutuneiden kansakuntien viitoittamalla tavalla;

demokraattiset kansalaisoikeudet kaikille kansalaisille takaavan ja voimassa olevan kansanvaltaisen ja parlamentaarisen järjestelmän ylläpitämiseen ja kehittämiseen tähtäävän sisäpolitiikan noudattamisesta;

selvästä ja päättävästä asennoitumisesta, fasismia ja kaikkea taantumuksellisuutta vastaan poliittisella, taloudellisella ja sivistyksellisellä alalla;

järkevästä ja suunnitelmallisesta koko maan etujen sekä varsinkin työtätekevän ja vähävaraisen kansan elintason kohottamiseen tähtäävästä talouspolitiikasta sekä tuotannollisen toiminnan järkipäisyydestä, kansantalouden etuja vastaavasta kehittamisestä;

tähänastista suuremman taloudellisen ja yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden toteuttamisesta; sekä

kaikkien ahdingossa elävien, varsinkin sodasta kärsimään joutuneiden kansalaisten aseman parantamisesta ja heille todellista apua tuovan sosiaalisen huollon järjestämisestä.

Näiden perustehtävien suorittamiseksi katsovat edellä mainitut eduskuntaryhmät välttämättömäksi ryhtyä yhteistoimin toteuttamaan seuraavaa lähiajan toimintaohjelmaa:

ULKOPOLITIIKAN ALALLA

on päättävästi ja lopullisesti pyrittävä luopumaan siitä maalle ja koko kansalle turmiollisesta suuntauksesta, jota meillä taantumukselliset piirit viime vuosien, jopa koko itsenäisyytemme aikanakin ovat noudattaneet. Suhteemme kaikkiin demokraattisiin valtoihin, ennen kaikkea Neuvostoliittoon, on saatava todella vilpittömälle, molemminpuolisen luottamuksen ja kunnioituksen sekä keskinäisen kanssakäymisen ja kestävän ystävyyden pohjalle.

Tähän onkin nyt mahdollisuutta sodan päätyttyä ja rauhanomaisten olojen palauduttua. Jotta maamme entinen poliittinen suuntautuminen ei jättäisi varjoa uutta asennoitumistamme häiritsemään, asettuvat ryhmät jyrkästi vastustamaan kaikkea taantumuksellista ja fasistista politiikkaa ja odottavat sotaan liittyvien kysymysten nopeata selvittämistä ja tutkimista sekä asianmukaisten johtopäätösten tekoa näin selville saatujen tosiasioiden perusteella.

Maamme ulkopoliittikkaa on tästä lähtien ohjattava koko kansan etujen mukaisesti eikä vain joidenkin pienten piirien pyyteitä silmälläpitäen. Pysyväinen rauhantila, voimakas kaupallinen ja sivistyksellinen kanssakäynti kaikkien edistysystävällisten kansojen ennen muuta suuren naapurimaamme, Neuvostoliiton, sekä Skandinavian maiden kanssa on oleva maamme ulkopoliittikan tavoitteena.

Kaikkalainen maamme etujen vastainen salakähmäisyys ja vehkeily ulkopoliittikan alalla on saatava loppumaan ja ulkomainen edustuksemme vastaamaan voimassa olevan demokraattisen valtio- ja yhteiskuntajärjestyksemme vaatimuksia.

SISÄPOLITIIKASSA

on noudatettava niitä suuntaviivoja, joita meillä edellytetään voidaksemme astua tasa-arvoisena valtiona muiden kansanvaltaisten maitten rinnalle. Maamme julkinen elämä on sen vuoksi saatava niin ulos- kuin sisäänkinpäin kantamaan tähänastista kansanvaltaisempaa leimaa. Fasismi on juuritettava pois yhteiskunnastamme ja sitä on vastustettava kaikissa sen ilmenemismuodoissa. Maamme virkakoneisto on kansanvaltaistettava ja puhdistettava kykenemättömistä, virkavaltaisista ja fasistisista aineksista sekä saatava virkamiehet käsittämään asemansa kansan palvelijoina. Virastojen työtehoa lisäämällä sekä teknillisillä

parannuksilla ja luopumalla virkamiesten erottamattomuudesta on virkakoneisto kauttaaltaan nykyaikaistettava. Tarpeettomien virastomenojen jatkuva nousu on ehkäistävä. Myös armeija sekä oikeus- ja poliisilaitos on kaikin puolin uudistettava muuttuneita oloja vastaavaksi.

Uusi henki on saatava syntymään virallisessa kasvatustyössä, koululaitoksessa ja koko sivistyselämässämme. Sivistyksen saavutukset ja välineet on saatava varallisuudesta ja yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta jokaisen kansalaisen käytettäväksi ja jokaiselle kansan lapselle on varattava tilaisuus kykynsä mukaiseen tiedolliseen kehitykseen. Oppikirjat ja opetustapa on vastaavasti uudistettava.

TALOUDELLISELLA ALALLA

on pyrittävä määrätietoisesti ja suunnitelmallisesti johdettuun, yleistä elintasoja ja hyvinvointia kohottavaan talouspolitiikkaan. Täystyöllisyyttä tavoitteena pitäen on kaikki reaaliset edellytykset talous- ja tuotantoelämämme elvyttämiseksi ja kohottamiseksi hyväksikäytettävä. Sellaisia elinkeinoaloja, joilla on mahdollisuus lisätä tai synnyttää uutta, joko oman maan kulutuksen tai viennin kannalta tärkeitä ja arvokasta tuotantoa, on pyrittävä yleisen talousohjelman puitteissa kehittämään ja laajentamaan. Sekä maataloudellista että varsinkin teollista tuotantoa on parhaan mahdollisen kokonaistuloksen aikaansaamiseksi ohjattava kansantalouden etujen mukaisesti. Vuoriteollisuuteen ja koskivoimien rakentamisen avulla aikaansaattavaan maaseudun sähköistämiseen on erikoista huomiota kiinnitettävä. Milloin yksityinen yritteliäisyys ei osoita halua uusien tuotannonalojen valtaamiseen, on valtion tehtävä aloite ja varattava tarpeelliset pääomat. Tuotannollisen toiminnan suunnittelun ja valvonnan on kuuluttava elimille, joissa valtiovallan ohella eri etupiirit ovat edustettuina ja jotka toimivat taloudellisen kansanvallan periaatteiden mukaan. On pidettävä silmällä, että tuotannon tuloksista riittävän suuri osa välittömästi palvelee varsinaisen kansan kulutustarpeita ja on siten omansa kohottamaan elintasoja.

Se käsitys on saatava vallitsevaksi, että luonnonrikkaukset ja luontaiset raaka-ainevarat ovat olemassa koko kansaa ja sen yleistä hyvinvointia varten. Samoin on aikaisempien sukupolvien keräämiä pääomia käytettävä lähinnä yleisen edun sanelemalla tavalla. Yksityiset kapitalistit eivät saa päästä niiden

turvin hyötymään, vaan on hyödyn jakaannuttava tasapuolisesti kaikkien kansalaisten osalle. Jotta suurpääoman alistaminen kansantalouden ja yhteiskunnan kokonaisetujen palvelukseen olisi mahdollista on se tarvittavassa laajuudessa otettava yhteiskunnan tai yleistä etua valvovien elinten hallintaan. Erityisesti on pidettävä huolta siitä, että ns. sotakorvausteollisuuden aloilla ei yksityistä voittoa tavoitella.

Sotien johdosta rappeutumaan päässyt maataloustuotanto on nopeasti kohotettava, jotta se voisi tyydyttää kansan tarpeet. Nimenomaan nykyinen tilanne edellyttää, että tässä suhteessa ryhdytään viipymättä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin. Samalla on huolehdittava siitä, että maatalous voisi tarjota kaikille siinä työskenteleville kunnollisen, muiden elinkeinojen antamaa vastaavan toimeentulon. Viljelys-, laidun- ja metsämaata on hankittava ensi sijassa siirtoväelle sekä niille, jotka ovat halukkaita elättämään itsensä maatalouden harjoittajina ja joilla on siihen edellytykset.

VALTIONTALOUTTA

on hoidettava suunnitelmallisesti ja kaukonäköisesti. Koko talouselämälle ja erityisesti piensäästäjille sekä palknauttijoille tuhoisa inflatorinen kehitys on pysäytettävä. Tätä silmällä pitäen on hintojen, tuotantokustannusten ja palkkojen oikeudenmukainen suhde ja tasapaino nopeasti vakiinnutettava sekä hintasäännöstelyssä esiintyviin epäkohtiin kiinnitettävä tähänastista tiukempaa huomiota.

Kysymystä sodan taloudellisten rasitusten jakautumisesta ei ole vielä lopullisesti ratkaistu. Taistelu siitä on suurelta osalta vielä edessämme. Miten tässä taistelussa käy, riippuu olennaisesti siitä, miten valtion finanssipolitiikkaa hoidetaan. Sen avulla on rasitukset pyrittävä jakamaan niin, että niistä mahdollisimman vähäinen osa joutuu niiden kannettavaksi, joilla ennestäänkin on toimeentulovaikeuksia. Inflatorisesti vaikuttava setelirahoitus on lopetettava ja valtion velkaantumiselle pantava tehokas sulku. Valtion menot on rahoitettava ensi sijassa varsinaisten tulojen avulla. Verotus on järjestettävä tähänastista oikeudenmukaisemmaksi ja sen pääpaino on pysytettävä välittömän verotuksen osalla, jolloin sotasuhdannevoittoja sekä sodan aikana tapahtunutta ja sen jälkeen tapahtuvaa varallisuuden lisäystä samoin kuin tuottamatonta pääomaa ja ansiottomia voittoja sekä ylellisyyttä on verotettava muuta raskaammin.

Verotus on saatava nykyistä jyrkemmin progressiiviseksi sekä verovapaa toimeentulominimi välttämättömiä elinkustannuksia vastaavaksi ja rahan arvossa tapahtuvia vaihteluita noudattavaksi. Voimassaoleva vanhentunut ja epäoikeudenmukainen kunnallisverojärjestelmä on perusteellisesti uudistettava. Siirtoväelle ja uudisraivaustöihin ryhtyville on myönnettävä verohelpotuksia ja varattomuuden takia maksamatta jääneet verot poistettava. Verotarkkailua on tehostettava, tulojen salaaminen ankarasti rangaistava ja verohallitus aikaansaattava.

Valtion tulojen lisäämiseksi on sen tuloatuottavaa omaisuutta lisättävä, sen liikeyrityksiä laajennettava ja monopoliasemaan päässeitä suurtuotantolaitoksia sosialisoitava.

SOSIAALIPOLITIikkaA

on johdettava päämääränä mahdollisimman suuren sosiaalisen turvallisuuden hankkiminen jokaiselle kansalaiselle. Maan tärkeintä ja arvokkainta tuotannon tekijää, sen kansalaisten työvoimaa, on erikoisesti suojeltava ja ylläpidettävä. Jo etukäteen on varattava työtilaisuuksia niitä varten, jotka syystä tai toisesta voivat joutua menettämään työpaikkansa ja joiden työvoima muuten on vaarassa jäädä yhteiskunnan hyväksi käyttämättä. Työnvälitys on nopeasti järjestettävä tehokkaaksi ja tarkoitustaan vastaavaksi. Sodan aiheuttamia vaurioita korjattaessa on invalidit, sotalesket ja -orvot samoin kuin siirtoväki ja muut heihin verrattavat asetettava ensisijaisen huolenpidon kohteeksi. Näille väestöryhmille on palautettava ne taloudellisen toimeentulon edellytykset, jotka he sodan vuoksi ovat menettäneet.

Yleinen sairashoito, työkyvyttömiä ja vanhuksien sekä äitiys- ja lapsihuolto on järjestettävä tehokkaaksi ja tarkoitustaan vastaavaksi. Varattomille kansalaisille on kuntien ja valtion varoilla turvattava riittävä toimeentulo.

Työaika ja yleiset työsuhteet on sekä maa- ja metsätalouden että teollisuuden alalla järjestettävä sellaisiksi, että ne vastaavat työväestön oikeutettuja vaatimuksia. Ammattientarkastusta on laajennettava ja tehostettava.

Asuntopulan lievittämiseksi on valtion ja kuntien ryhdyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin. Yksityistä rakennustuotantoa on tuettava, mutta erityisesti on pyrittävä edistämään ns. yleishyödyllistä asuntotuotantoa ja omakotitoimintaa. On pidettävä huolta siitä, että vuokria jatkuvasti säännöstellään sekä että

uusien asuntojen vuokrat sopivin toimenpitein ja avustuksin pysytetään kohtuullisina. Sinä aikana, jolloin uusia asuntoja ei vielä ole käytettävissä, on asunnottomille järjestettävä asun-
totilaa jo olemassa olevissa suurissa asunnoissa.

Kaikissa edellä mainituissa ja muissakin eduskuntatyössä esille tulevissa asioissa ja kysymyksissä allekirjoittaneet eduskuntaryhmät tukevat toisiaan toivoen siten parhaiten voivansa edistää niitä pyrkimyksiä, joita nimenomaan näiltä ryhmiltä niiden kannattajat edellyttävät. Ryhmät pitävät kiinni valitsijoilleen antamistaan lupauksista ja tekevät voitavansa, jotta uusi eduskunta todella ansaitsisi kansanvaltaisen ja edistysystävällisen eduskunnan nimen.

**SUOMEN KANSAN DEMOKRAATTISEN LIITON
EDUSKUNTARYHMÄ.
SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ.
MAALAI SLIITON EDUSKUNTARYHMÄ.**

SKDL:n, Sosialidemokraattisen ja
Maalaisliiton eduskuntaryhmien
yhteistyösopimus.

8 s.

Helsinki 1945

Välikysymys sotasyölyllisten rankaisemisesta

EDUSKUNNAN HERRA PUHEMIEHELLE

Poliittinen tila maassamme on aselevon jälkeen ollut uudella perustalla. Se edellyttää, että meidän on toimittava siten, että voitamme yhdistyneitten kansakuntien luottamuksen. Se edellyttää myös, että toteutamme yhteiskuntahengen, joka turvaa häiriöttömän kehityksen uusilla linjoilla. Tällaista uutta suuntausta ei voida aikaansaada sanoutumatta selvästi irti niistä mielipiteistä ja ihanteista, jotka aikaisemmin innoittivat eräitä piirejä maassamme. Kysymyksen ratkaisu ei enää siedä vähäisintäkään viivyttelyä. Meidän on osoitettava, että pystymme selvittämään sotapoliittisen lopputilin. Hallituksen olisi ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin se aikoo ryhtyä saattaakseen pois

päiväjärjestyksestä kaikki ne poliittiset kysymykset, jotka liittyvät maan osallistumiseen sotaan Saksan rinnalla sen hyökätessä Neuvostoliittoa vastaan, erinäisten sopimusten rikkomisiin, antikomintern-sopimuksen hyväksymiseen, ns. Ribbentrop-sopimuksen allekirjoittamiseen ym. Suomen kansainvälistä asemaa heikentäviin toimenpiteisiin, joista eduskunnalle ei aikanaan ole annettu riittäviä selontekoja eikä eduskunta ole ollut niihin liittyvien tapausten tasalla.

Haluamme edellisen lisäksi johtaa hallituksen huomion siihen seikkaan, että kansalaisia, jotka ovat joko fasistisen tai demokration vastaisen hengen henkilöitymiä, ovat esiintyneet onnettomutta tuottaneen saksalaisen suuntauksen ilmeisinä edustajina, edelleen on johtavilla paikoilla vaikeuttaen sisäpoliittista asemaamme. Emme voi salata hämmästyttämme siitä, että johdon muutos Suomen Pankissa on kestänyt niin kauan. Olemme levottomia siitä, että valtion yliopiston ylimmäisinä luottamusmiehinä toimivat henkilöt, jotka pakostakin loitontavat tämän ensiarvoisen tärkeän sivistyslaitoksen niistä pyrkimyksistä, jotka kansan enemmistö on ottanut omakseen. Meitä ihmetyttää, että kansalaiset, jotka poliittisen menneisyytensä vuoksi ovat selvästi komprometoidut, vieläkin ovat johtavilla paikoilla armeijan ja opetuslaitoksen johdossa sekä muillakin hallinnon aloilla. Olemme myöskin huomioineet sen, että monien koko maata käsittävien järjestöjen sekä sellaisten liikeyritysten johto, jotka ovat avainasemissa taloudellisessa elämässämme vieläkin koettavat ilmeisesti syrjäyttää maamme elintärkeät poliittiset edut.

Olemme täysin tietoisia niistä vaikeuksista, jotka ovat yhdistettyinä tämän kysymyksen selvittelyyn. Olisi sen tähden onnellista, että kansalaiset, jotka sotaan liittymiskysymyksessä ovat toimineet fasistisen hengen ja sen mukaisen saksalaissuuntauksen huomattavimpina edustajina, vapaaehtoisesti vetäytyisivät johtavilta ja ulospäin näkyviltä sekä yleisiltä että yksityisiltä paikoilta. Haluamme myöskin uskoa, että ellei näin tapahdu, hallitus käyttäen koko vaikutusvaltansa voi saada aikaan tarpeelliset henkilömuutokset, ja kun olemme sitä mieltä, että tämä koko kansan tulevaisuudelle tärkeä kysymys pitäisi käsitellä ja ratkaista eduskunnan ja hallituksen yhteistoimin, haluamme hallitukselle, nojautuen valtiopäiväjärjestyksen 37. pykälän 2 momenttiin, esittää seuraavan välikysymyksen.

Onko hallitus selvillä siitä, että maamme sisä- ja ulkopoliittinen asema saattaa tuntuvasti heikentyä, jos kysymys sotaan ryhtymisestä Saksan rinnalla samoinkuin siihen liittyvien mui-

den kysymysten selvittely on jatkuvasti ratkaisematta, ja mihin toimenpiteisiin hallitus on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä asian poistamiseksi nopeasti päiväjärjestyksestä saattamalla asianomaiset henkilöt lailliseen edesvastuuseen.

Onko hallitus tietoinen niistä niin hyvin sisä- kuin ulkopoliittisista vaaroista, jotka johtuvat siitä, että fasistiset ja selvästi saksalaissuuntauksen kannattajina työskennelleet henkilöt vieläkin ovat johtavilla paikoilla sekä yleisissä että yksityisissä toimissa maassamme ja täten vaikeuttavat sisä- ja ulkopoliittista asemaamme ja suostuuko hallitus käyttämään koko vaikutusvaltaansa siinä tarkoituksessa, että saadaan aikaan tarpeellinen poliittinen puhdistus maassamme niitä suuntaviivoja ja periaatteita noudattaen, joihin viitataan eduskunnan kolmen suurimman puolueen yhteistoimintasopimuksessa.

Helsingissä kesäkuun 27 päivänä 1945.

*Hertta Kuusinen
Yrjö Kallinen
Väinö Voionmaa
Cay Sundström
Max Sergelius
Eino Pekkala
Albin Wickman
Nils Meinander
Levi Jern
Albert Brommels
Ville Pessi
Ebba Östenson
Atos Wirtanen*

*Matts Forss
Elli Stenberg
Kalle Kauhanen
C. O. Frietsch
Kaisu-Mirjam Rydberg
L. Myllymäki
E. Hietanen
E. Roine
P. Leskinen
A. Uusitalo
A. Prunnila
Helmer Smeds*

Edellä olevaan yhdymme:

*Yrjö A. Manninen
T. I. Sormunen
Johannes Mustonen
Sulo Muuri
Aleksi Rinne
Jalmari Kulmala
Matti Meriläinen
Mikko Järvinen
Arvo Riihimäki
J. T. Järvinen
Eino Tainio
Matti Huhta
Gunnar Anderssen
Konsta Talvio*

*Hugo Manninen
Vilho Lehtonen
Juho Hukari
Toivo Lång
Yrjö Räisänen
Vihtori Metsäranta
Nestori Nurminen
Valter Kuusela
Valfrid Eskola
J. F. Tolonen
Mauri Ryömä
Lauri Kaijalainen
L. A. Heljas
T. Tuominen*

HALLITUKSEN VASTAUS VÄLIKYSYMYKSEEN

Herra Puhemiehen minulle kuluneen kesäkuun 29 päivänä tiedoksiantamassa kirjoituksessa ovat edustaja Kuusinen ja 55 muuta edustajaa valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 2 momentin mukaisesti esittäneet hallitukselle seuraavan välikysymyksen:

”Onko hallitus selvillä siitä, että maamme sisä- ja ulkopoliittinen asema saattaa tuntuvasti heikentyä, jos kysymys sotaan yhtymisestä Saksan rinnalla samoin kuin siihen liittyvien muiden kysymysten selvittely on jatkuvasti ratkaisematta, ja mihin toimenpiteisiin hallitus on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä asian poistamiseksi nopeasti päiväjärjestyksestä saattamalla asianomaiset henkilöt lailliseen edesvastuuseen?

Onko hallitus tietoinen niistä niin hyvin sisä- kuin ulkopoliittisista vaaroista, jotka johtuvat siitä, että fasistiset ja selvästi saksalaissuuntauksen kannattajina työskennelleet henkilöt vieläkin ovat johtavilla paikoilla sekä yleisissä että yksityisissä toimissa maassamme, ja täten vaikeuttavat sisä- ja ulkopoliittista asemaamme, ja suostuuko hallitus käyttämään koko vaikutusvaltaansa siinä tarkoituksessa, että saadaan aikaan tarpeellinen poliittinen puhdistus maassamme niitä suuntaviivoja ja periaatteita noudattaen, joihin viitataan eduskunnan kolmen suurimman puolueen yhteistoimintasopimuksessa?”

Tähän välikysymykseen on minulla kunnia hallituksen puolesta vastata seuraavaa:

On täysin luonnollista, että sellaisen kansallisen onnettomuuden jälkeen, mitä käydyt sodat maallemme ovat merkinneet, kansalaiset haluavat saada luotettavan selvityksen niistä tekijöistä, jotka ovat johtaneet sotiin, varsinkin viimeiseen. Tämä on meidän oloissamme sitäkin enemmän ymmärrettävää, kun monet kaikkein tärkeimmistä ennen sotaa ja sodan aikana tehdyistä poliittisista ratkaisuista on suoritettu niin salaisesti, että vain harvat henkilöt ovat olleet niistä tietoisia, eikä vieläkään ole olemassa julkisempaa selvyyttä monista politiikkamme kulkuun määräävästi vaikuttaneista tapahtumista. Ei liioin ole syytä oudoksua, jos varsinkin ne kansalaispiirit, jotka sotaan nähden olivat omaksuneet vastustavan kannan ja toimineet katsoimuksensa mukaisesti, sodan päätyttyä ja sen lopputuloksen annettua heidän mielipiteilleen oikeutta, vaativat virheelliseen politiikkaan syyllistyneiden henkilöiden saattamista vastuuseen toiminnastaan.

Hallitus on välikysymyksen tekijäin kanssa täysin samaa mieltä siitä, että ne tapahtumat, jotka johtivat Suomen sotaan Sak-

san rinnalla samaten kuin muutkin siihen liittyvät kysymykset, olisi saatava mahdollisimman nopeasti selvitettyiksi. Hallitus on odottanut, että edellisen hallituksen 5 päivänä helmikuuta 1945 asettaman tohtori Hornborgin puheenjohdolla toimiva tutkimuskomitea voisi hankkimansa aineiston nojalla lausua käsityksensä siitä, missä määrin ne henkilöt, joiden johtamana maa on liittynyt sotaan ja sitä käynyt, ovat tehneet itsensä syytäksi voimassa olevan oikeuden mukaan rangaistaviin tekoihin. Komitean työ on valitettavasti vaatinut enemmän aikaa, kuin oli edellytetty, eikä komitean loppupäätelmiä vielä ole käytettävissä. Hallitus tulee kuitenkin viipymättä selvittämään sodan alkamiseen ja pitkittämiseen liittyvien kysymysten rikosoikeudellisen puolen. Viralliseen ulkopolitiikkaan kuuluvien toimenpiteiden luonne tosin on yleensä sellainen, että perästäpäin suoritettava tarkoituksenmukaisuusarviointi, olipa se kuinka jyrkästi tuomitseva tahansa, ei lankea yhteen oikeudellisen rangaistavuuden kanssa. Mutta tämänkin huomioonottaen hallituksen käsityksen mukaan näyttää ilmeiseltä, että eräät hallituksen toimenpiteet eivät ole olleet sopusoinnussa hallitusmuodon kanssa. Sellaisena voidaan ennen muuta mainita tasavallan silloisen presidentin Risto Rytin 26 päivänä kesäkuuta 1944 valtioneuvoston enemmistön esityksestä Eduskuntaa kuulematta Saksan valtakunnankansleri Hitlerille osoittama ja ulkoasiainministeri v. Ribbentropille jättämä kirjallinen lupaus, ettei hän muutoin kuin yhteisymmärryksessä Saksan valtakunnanhallituksen kanssa tee rauhaa Neuvostoliiton kanssa eikä salli, että hänen nimittämänsä Suomen hallitus tai kukaan muu ryhtyy aselepoa tai rauhaa koskeviin neuvotteluihin ilman Saksan valtakunnanhallituksen kanssa saavutettua yhteisymmärrystä. Selvitettävä myös on, oliko — niinkuin todennäköiseltä näyttää — Suomen taholta annettu ennen Saksan 22 päivänä kesäkuuta 1941 Neuvostoliittoa vastaan aloittamaa hyökkäystä joitakin lupauksia yhteisestä sotilaallisesta esiintymisestä sodan syttyessä, niinkuin Saksan valtakunnankansleri sodan alkamisesta ilmoittaessaan vakuutti ja puheessaan marraskuun 9 päivänä 1941 uudelleen vahvisti. Tämä kysymys vaatii huolellisen ja perusteellisen tutkimuksen, sillä Eduskunnan tietämättä tehtynä sitoutuminen sotilaalliseen yhteistoimintaan, on lainvastainen teko jonka seuraukset ovat olleet maallemme niin tuhoisat.

Hallituksen tarkoituksena siis on viipymättä saattaa loppuun tutkimukset sotaan Saksan rinnalla johtaneesta politiikasta ja asettaa syyllisiksi havaitut lailliseen vastuuseen teoistaan. Jotta erinäisten kysymysten oikeuskäsittelylle voitaisiin valmistaa

asianmukaiset edellytykset, on hallitus antanut 29 päivänä viimeksi kulunutta kesäkuuta Eduskunnalle esityksen valtakunnanoikeuden jäsenten uudelleen valitsemisesta.

Hallitus tahtoo erityisesti korostaa, että sen toimintaa ohjaa ainoastaan valtakunnan etu ja yhteiskunnan turvallisuuden vaatimukset. Kun otetaan huomioon se erikoislaatuinen poliittinen kehitys, jonka maamme on vuodesta 1939 lähtien läpikäynyt, on pidettävä oikeana ja luonnollisena, että hallitus pyrkii rajoittamaan sotasyylisyyttä koskevan kysymyksen niin ahtaisiin puitteisiin kuin mahdollista ja saattamaan ainoastaan ne todennäköisesti verrattain harvalukuiset henkilöt syytteeseen, joiden toiminnan rangaistavuus on ilmeinen. Sen ohella on tutkittava, onko ystävällisten valtojen taholta meille sodan aikana tehtyjä esityksiä ja annettuja neuvoja Suomen eroamiseksi sodasta, vieläpä mahdollisesti suhteellisen edullisilla ehdoilla, käsitelty asian vaatimalla vakavuudella ja onko ne saatettu Eduskunnan tietoon.

Sodan poliittinen lopputili ei hallituksen käsityksen mukaan kuitenkaan voi supistua yksinomaan sotaan ja sen pitkittymiseen johtaneiden poliittisten tekojen rikosoikeudelliseen käsittelyyn. Se uusi asema, johon valtakuntamme on sodan päätyttyä joutunut, vaatii muutoksia maamme yleisissä olosuhteissa. Valtiollisella ja taloudellisella alalla niitä on jo suoritettukin. Mutta sen lisäksi on tarpeen myös henkilömuutoksia johtavilla paikoilla yhteiskunnassa. Maan hallituksen puolesta on jo 31 päivänä tammikuuta 1945 Eduskunnalle osoitetussa lausunnossa esitetty se käsitys, että niiden henkilöiden, jotka ovat olleet viime vuosina poliittisilla johtopaikoilla tai noudatettuun onnettomaan tulokseen johtaneeseen politiikkaan huomattavammin vaikuttaneet, olisi vetäydyttävä poliittisesta toiminnasta syrjään. Suurten valtiollisten suunnanmuutosten tapahtuessa, niin hallituksen taholta silloin lausuttiin, on poliittisten johtajien vaihdos, historian todistuksen mukaan, tavallisesti osoittautunut olevan välttämätön.

Hallituksen kannanilmaus tällöin aiheutui ajankohtaisesta kysymyksestä, kun monet turmiolliseksi osoittautuneen politiikkamme johtavimmat henkilöt olivat aikoneet asettua eduskuntaehdokkaiksi maaliskuun vaaleissa. Tästä johtuen silloisessa lausunnossa vaatimus rajoitettiin ainoastaan poliittisen elämän piiriin. Hallitus on kuitenkin alunalkaen ollut selvillä siitä, että maan uusi valtiollinen asema edellyttää henkilömuutosten suorittamista muuallakin kuin varsinaisen poliittisen toiminnan alalla. Sijoittumisemme tunnustettuna jäsenenä uuteen maail-

manjärjestykseen vaikeutuu ja, ennen kaikkea, keskinäiseen luottamukseen perustuvien suhteiden vahvistuminen Neuvostoliiton kanssa ei tule osoittautumaan mahdolliseksi, jos julkista elämäämme jatkuvasti rasittaa sellaisten henkilöiden esilläolo, jotka ovat määräävästi vaikuttaneet saksalaissuuntaukseen ja niin kotimaassa kuin ulospäin edustaneet läheistä yhteistyötä erilaisten saksalaisten piirien kanssa, missä ei vain vihamielisyys Neuvostoliittoa ja sen liittolaisia vastaan ole saanut ilmaisua, vaan myös myötätunto Natsi-Saksan pyrkimykseen ja menettelytapoihin nähden on käynyt ilmi. Sillä tällaiset henkilöt eivät voi saada osakseen luottamusta enempää kotikuin ulkomaillaakaan.

Tämä on niin luonnollinen vaatimus, että hallitus on olettanut myös asianomaisten itsensä olevan siitä selvillä ja tekevän johtopäätöksensä. Niin ei valitettavasti ole tapahtunut. Hallitus käyttää tyydytyksellä tätä tilaisuutta lausuakseen, että se tulee päättäväisesti toimimaan tarpeellisten henkilömuutosten aikaansaamiseksi. Henkilöt, jotka eivät itse käsitä, että heidän aikaisempi, kieltämättömien tosiasiain väärin ymmärtämiseen perustuva toimintansa estää tai huomattavasti vaikeuttaa työtä oleellisesti muuttuneissa uusissa oloissa, on saatava käyttämään työkykynsä toisissa muodoissa kuin tähän asti. Hallitus toivoo, että se tuki, minkä toivottavasti yksimielinen eduskunta arvovallallaan voi hallitukselle suoda, olisi omiaan auttamaan hallitusta sen pyrkimyksissä. Hallitus tahtoo tässä yhteydessä esittää sen vakavan ja velvoittavaksi tarkoitetun toivomuksen, että sotia ja sotavuosien aikana määräävällä tavalla virheellistä sotapoliittista suuntausta kannattaneet ja edistäneet henkilöt, sikäli kuin he ovat todella johtavilla paikoilla valtion hallinnossa, nimenomaisesti myös ylimmissä opetustoimissa, sekä sellaisissa yksityisissä tehtävissä, jotka suhteiden vuoksi ulkomaihin taikka tärkeytensä takia muuten antavat leimaa yhteiskunnallemme, vapaaehtoisesti vetäytyisivät syrjään. Valtiovalalla, eduskunnalla ja hallituksella on tietenkin keinoja tarkoituksensa toteuttamiseksi, mutta hallituksen mielestä on luonnollista, että tähän kuuluviin toimenpiteisiin liittyvien varjopuolien vuoksi, niitä olisi viimeiseen asti vältettävä.

Hallitus on pakotettu tämän ilmoittamaan osittain myöskin sen perusteella, että hallitus on vakavalla huolestumisella havainnut, kuinka maassa on viime aikoina esiintynyt mielialaa, joka on omiaan vaarantamaan valtakuntamme asemaa. Siitä olosuhteiden asteettaisesta rauhoittumisesta joka meillä on tapahtunut, ovat harkintakyvyttömät ainekset tehneet johtopää-

töksen, että menetetyn sodan seuraukset rajoittuvat välirauhanehtojen muodolliseen täyttämiseen, jos siihenkään, ja että maan etu muka vaatisi pidättyväisyyttä pyrkimyksissä hyvien suhteiden aikaansaamiseksi Neuvostoliiton kanssa. Tällaiset sodanaikaista perusteetonta toiveajattelua muistuttavat harhakäsitykset ovat tiettävästi vahvistuneet siitä havainnosta, että henkilöt, jotka kaikkein näkyvimmillä tavalla olivat harjoittaneet saksalaismielistä suuntausta ovat saaneet säilyttää johtavat asemansa julkisissa ja yksityisissä toimissa. Yhteiskuntamme turvaaminen vaatii, että niiden henkilöiden, joiden paikoilleen jääminen, muun ohella, saattaa johtaa yleisen mieliteen harhaan maamme uuden aseman velvoituksista, tulee vetäytyä syrjään.

Hallitus katsoo tässä yhteydessä olevan syytä korostaa, että on kohtalokas erehdys luulla maamme ja kansamme jo nyt elävän säännöllisissä oloissa. Unohdettava ei ole, että ulkopoliittiset kysymykset ovat ja tulevat edelleen olemaan meillä etualalla, kaikkia muita hallitsevina. Milloin päästään ulkopoliittisesti säännöllisiin oloihin, ei vielä voi sanoa. Mutta meidän on niihin kaikin voimin pyrittävä. Hallituksen käsityksen mukaan on jokaisen kansalaisen isänmaallinen velvollisuus omalta kohdaltaan auttaa ja helpottaa näitä pyrkimyksiä, muistaen että kysymys ei ole kenenkään yksityisen eikä puolueen tai ryhmän, eikä myöskään sekasortoon vietyjä oloja selvittämään joutuneen nykyisen ohimenevän hallituksen asia. Noudattaen järkevää ja reaaliset olot huomioon ottavaa politiikkaa ja muuta menettelyä turvaamme parhaiten maamme valtiollisen itsenäisyyden ja kansallisen elämämme.

Hallitus katsoo, että sotasyylisyyttä samaten kuin poliittista puhdistusta yleensäkin koskeva kysymys olisi mahdollisimman pian saatava lopulliseen ratkaisuun. Sitä vaatii maan ulkopoliittinen asema. Mutta se on välttämätöntä myös maan sisäpoliittisen rauhoittumisen vuoksi, sillä niin kauan kuin tämä kysymys on ratkaisematta, pysyy se eräänä keskeisenä asiana poliittisessa elämässämme ja mitä haitallisimmalla tavalla vaikeuttaa sisäisten olojemme tervehtymistä. Hallituksen päämääränä tätä asiaa hoitaessaan on, että sodan perintö saataisiin niin pian kuin suinkin tältäkin osalta pois käytännöllisen poliittisen toiminnan piiristä.

Demokratian rintama vahvaksi

SKP:n PUOLUETOIMIKUNNAN POLIITTINEN JAOSTO SOTASYYLLISTEN TUOMIOISTA

Sotasyällisysoikeus on antanut tuomionsa. Oikeudenkäynti on päättynyt. Se on sitovasti osoittanut syytettyjen päävastuun maamme joutumisessa sotaan natsi-Saksan rinnalla. Oikeuden päätös on tuomio syytettyjen harjoittamalle rikolliselle, kansalliskiihkoiselle anastuspolitiikalle. Tuomiot ovat kuitenkin erittäin lievät. Syytettyjen kansallemme vahingollinen sotapolitiikka olisi ansainnut ankaramman tuomion. Se on ollut kansamme laajojen kerrosten mielipide. Se on käynyt ilmi lukemattomissa kokouksissa ja mielenilmauksissa eri puolilla maata.

Sen vuoksi vallitsee suuri tyytymättömyys lievien tuomioiden johdosta. Kansanjoukkojen esittämät vaatimukset sotapolitiikan pääsyyllisiä rangaistaessa ei ole otettu riittävästi huomioon.

Tuomioiden suuruuteen on ratkaisevalla tavalla vaikuttanut oikeuden kokoonpano. Oikeus on eduskunnan valitsema, eivätkä voimasuhteet eduskunnassa ole vielä sellaiset, että oikeuden kokoonpano olisi vastannut sille kansan taholta esitettyjä vaatimuksia.

Sotasyällisyyskysymyksen yhteydessä kävivät maamme taantumukselliset ja edistykselliset voimat sitkeätä ja pitkäaikaista kamppailua. Taantumukselliset piirit ovat koko ajan esiintyneet sotasyällisten puolustajina. Taantumus pyrki kokonaan vapauttamaan syytetyt, vieläpä tekemään heistä kansallissankareita. Sitkeän taistelun kautta saatu tulos on kuitenkin demokratian voitto. Tämä tulos oli mahdollinen vain sen kautta, että maamme demokraattinen rintama teki uupumatonta työtä. Tuomioita arvosteltaessa ei ole tuijotettava yksinomaan vuosien määrään, vaan asian periaatteelliseen puoleen. Siinä on tämän asian ratkaisussa tullut voitto edistyksellisille voimille.

Vaikka sotasyällisysoikeuden päätös ei voikaan täysin tyydyttää kansamme oikeustajuntaa, ei siis tämän kysymyksen yhteydessä käyty taistelu ole mennyt hukkaan. Päinvastoin juuri sen taistelun tuloksena on sotapolitiikka tuomittu ja syytetyt saaneet tuomionsa.

Mutta tämä oikeusjuttu on eri vaiheissaan myöskin osoittanut, miten vahvat asemat taantumuksella maassamme vielä ovat. Senvuoksi tulos olkoon velvoituksena maamme demokraattiselle liikkeelle käydä entistä päättävämpään taisteluun nii-

den tehtävien parempaan päätökseen viemiseksi, jotka nyt ovat päiväjärjestyksessä poliittisella, taloudellisella ja yhteiskunnallisella alalla.

Vain demokraattisen liikkeen poliittisen ja organisatorisen joukkovoiman vahvistaminen vie kansanvallan asiaa eteenpäin. Vain se on takeena siitä, että tulee suoritettua

- 1) fasismin lopullinen murskaaminen sen kaikissa asemissa;
- 2) virkakoneiston puhdistaminen ja
- 3) kaikkien niiden esteiden pois raivaaminen, jotka jarruttavat maan taloudellista elpymistä ja työtätekevien elintason kohottamista.

SKP:n PUOLUETOIMIKUNNAN POLIITTINEN JAOSTO

Työkansan Sanomat
23. 2. 1945

3. SKP:n 7. EDUSTAJAKOKOUS

Yleinen tilanne ja SKP:n politiikan pääsuunta

*Lyhennelmä Ville Pessin alustuksesta
SKP:n 7. edustajakokouksessa*

Hyvät toverit

Meidän maamme kommunistinen puolue on perustamisestaan saakka, vuodesta 1918 lähtien käynyt ankarain taistelujen koulua. Niissä taisteluissa työtätekevien asian puolesta on puolueemme saanut kantaa raskaita uhreja, mutta niissä taisteluissa on se myös karaistunut ja poliittisesti kehittynyt. Kokonaista 26 vuotta oli puolueemme ylivoimaisen ja häikäilemättömän taantumuksen ahdistama, vailla julkisen puolueen oikeutta. Vasta yhden vuoden ajan olemme voineet toimia julkisesti ja nyt ensi kerran maamme työväenliikkeen historiassa pidetään Suomen kommunistisen puolueen julkinen puoluekokous.

Jo tämäkin seikka osoittaa, että verrattuna edellisen puoluekokouksen aikoihin, joka pidettiin 10 vuotta sitten, on poliittisessa tilanteessa tapahtunut varsin huomattavia muutoksia. Kuten kaikki tiedämme, ei ainoastaan Suomessa ole tilanne muuttunut, vaan myös kansainvälinen tilanne on nyt tyyten toinen. Tästä tilanteen muutoksesta johtuen on käynyt välttämättömäksi ja tarkoituksenmukaisemmaksi ottaa myös puolueemme politiikassa uusi suuntaus, ottaa ajettavaksi uusia tehtäviä ja ajaa niitä uudella tavalla. Siinä onkin tieteellisen sosialismin pohjalle perustuvan työväenpuolueen yksi pääominaisuuksista, että se osaa ja kykenee ottamaan politiikassaan huomioon ulko-kohtaisen tilanteen muuttumiset. Se nojautuu marxilais-leniniläiseen teoriaan, joka tieteenä ei voi seisoa paikallaan, vaan kehittyy ja täydellistyy. Kehittyessään se rikastuu uusista kokemuksista, uusista tiedoista, eivätkä sen eri asettamukset ja johdopäätökset voi olla muuttumatta ajan mukana, eivätkä voi olla

johtamatta uusiin johtopäätöksiin ja uusiin asettamuksiin, jotka vastaavat uusia historiallisia olosuhteita. Sosialismin suuret teoreetikot ovat itse tämän pätevästi todistaneet.

Ellei puolueemme pystyisi tilanteen muuttumista vastaavasti muuttamaan päivänpolitiikkaansa, ei se ansaitsisi todellisen marxilais-leniniläisen työväenpuolueen nimeä, sillä siinä tapauksessa se ei olisi elävän marxilais-leniniläisen opin toteuttaja, vaan jokin kuolleiden uskonkappaleiden verkkoon hämääntynyt kirjanoppineiden lahkokunta.

UUSI ASEMA SUOMESSA JA PUOLUEEMME POLITIIKAN PÄÄSUUNTA

Me kommunistit näimme jo sodan alusta lähtien, että maamme taantumushallituksen fasistinen sotapolitiikka tulisi päätymään surkeasti. Ja tämä sanottiinkin selvästi puolueemme sodan aikana levittämissä julkaisuissa. Mutta meitä ei silloin uskottu, eivätkä monet taitaneet saada tietoonsakaan, mitä maanalainen puolueemme silloin koetti tiedoittaa. Vasta kesällä ja syksyllä 1944 näkivät sitten kaikki, kuinka Rytin, Linkomiehen ja Tannerin johtama sotakomento romahti kokoon.

Tässä fasistisessa sodassa kärsitty tappio merkitsi, että koko taantumusleiri oli tehnyt sotilaallisen ja valtiollisen vararikon. Sotahallituksen päämiesten oli häpeällä lähdettävä paikoiltaan, kun taas heidän vankina pitämänsä kommunistit ja kuutoset astuivat kunnialla vapauteen, jos kohta ilman niitä tovereitamme, jotka sotahallitus oli ennättänyt surmauttaa. Välirohansopimuksen vaatimuksesta myös lakkautettiin vähitellen fasistiset järjestöt ja niiden sanomalehdet. Kansanvaltaiset järjestöt saivat kokoontumis-, paino- ja sanavapauden.

Alkoi uusi kausi Suomen kansan historiassa. Mitkä ovat tämän uuden kauden erikoiset tunnusmerkit? Mitkä piirteet on katsottava nykyisen muuttuneen aseman pääpiirteiksi? Niitä on nähdäkseni kolme pääpiirrettä:

Ensiksi se seikka, että taantumuspiirit ovat kärsineet vakavan tappion ja menettäneet monopoliasemansa valtion johdossa.

Poliittista taistelukykyään ja sisuaan eivät taantumuspiirit suinkaan ole menettäneet, jota paitsi maan virkakoneistossa ja armeijassa on niillä vielä nykyään ylivoittoinen asema. Taantumuksellisten aineiden vaikutusvalta on edelleen huomattava valtion asian kulussa.

Toiseksi se seikka, että demokraattiset ainekset ja järjestöt ovat saaneet suuresti vahvistettua vaikutustaan maan politiikassa ja muutenkin niiden valtiollinen voima on tuntuvasti vahvistunut.

Kolmanneksi, laajat kansan kerrokset, erikoisesti vaalien aikana, osoittivat valmeutensa taisteluun fasismia ja taantumusta vastaan ja esittivät vaatimuksensa demokraattisesta, edistyksellisestä politiikasta yhteiskunnallisen elämän kaikilla aloilla.

Tällaiset ovat poliittisen tilanteen pääpiirteet maassamme tällä hetkellä, jos arvioimme sen ilman liioittelua puolelta tai toiselta kuten vakava politiikka vaatii.

Samanaikaisesti emme saa yliarvioida demokraattisen leirin voimien menestyksiä demokraattisten muutosten saavuttamisessa ja vakaannuttamisessa.

Maassamme vallinneen fasististen voimien herruuden kokemus opettaa, että sotapolitiikan johtajat, jotka edustivat Suomen kansan vähemmistöä onnistuivat terrorin, uhkailun, demagogian, valtiollisen väkivaltakoneiston ja häpeämättömän kansalliskiihkoisen propagandan avulla hajoittamaan demokratian rivit, kylvämään siinä epäuskoa omiin voimiin, olosuhteissa, jolloin osa entisistä demokraattisista johtajista petti kansan ja loikkasi fasismin leiriin, onnistuivat tunkemaan syrjään demokraattiset ainekset, valtaamaan rajoittamattomasti hallitsevan aseman maassa ja johtamaan maan sotaseikkailuihin. Kuluneen kauden tapahtumat antavat täydelliset perusteet olettaa, että taantumukselliset ainekset eivät ole laskeneet aseitaan, eivät ole jättäneet toivoa entisyyden palaamisesta ja revanssista ja käyvät epätoivoista taistelua säilyttääkseen vaikutuksensa Suomen kohtaloon.

Että fasismi ei koskaan enää nostaisi päätään ja että taantumuksen toiveet entisen asemansa palauttamiseen eivät koskaan toteutuisi, täytyy demokraattisen ja edistyksellisen rintaman kehittyä voimakkaaksi ja yhtenäiseksi.

Suomen demokraattisen valtion täytyy olla voimakas ja kykenevä puolustautumaan kaikkia yrityksiä vastaan palautua vanhaan vararikkoutuneeseen politiikkaan, yrityksiä vastaan kääntää historian pyörä taaksepäin.

Tätä varten on välttämätöntä, että armeija olisi varma ja uskollinen Suomen demokraattisen valtion puolustaja ja uskollinen kansalleen.

Tätä varten on välttämätöntä, että valtiollinen poliisi säilyttäisi sisäisen rauhan ja järjestyksen demokraattisen Suomen

vihollisia vastaan. Siksi on välttämätöntä, että valtiollinen koneisto toteuttaisi joustavasti ja täsmällisesti demokraattisen valtion lujittamistehtävän ja joustavasti reagoisi kansan tarpeisiin, että yhteiskunnallisen ja kulttuurisen elämän sekä kasvatuksen kaikilla aloilla turvattaisiin demokraattisten aatteiden voitto ja poistettaisiin fasistisen vaikutuksen jätteet.

Että vapaa demokraattinen järjestys tulisi turvattua ja lujitettua on välttämätöntä kaikkien edistyksellisten ja demokraattisten voimien jatkuva yhteenliittäminen, niiden aktivoiminen ja yhteistyön laajentaminen kaikilla työaloilla.

Joillekin yksityisille tovereille maaliskuussa saavuttamamme vaalimenestys pyrki aluksi hieman nousemaan päähän, niin että heistä alkoi tuntua merkilliseltä, miksei puolueemme pane sosialismin toteuttamista nyt päiväjärjestykseen. He unohtivat hetkeksi, että asemaa on arvioitava tosiasiajn mukaan, eikä pelkien toiveiden ja tunnelman mukaan. Jos he olisivat tyynesti arvioineet edes vaalien tulokset, olisi jo sekin arvio riittävästi valaissut heille tilannetta. Sillä ensiksikin kommunistinen puolueemme sai vaaleissa vasta viidennen osan kaikista äänistä ja yhdessä muiden kansandemokraattien kanssa neljännen osan. Se oli kyllä aluksi hyvänlainen tulos, mutta eihän se neljäs- tai viidesosa samaa ole kuin enemmistö, ei lähestulkoonkaan. Ja toistaiseksi, eihän meidänkään puolueemme esittänyt vaaliohjelmassaan sosialismin toteuttamista pantavaksi nyt päiväjärjestykseen. Siis tietämätöntä on, moniko meidän äänestäjistämme oli valmis kannattamaan sosialismin välitöntä toteuttamista ja moniko heistä kannatti vain demokraattista politiikkaa.

PUOLUEEN OSALLISTUMINEN HALLITUKSEEN

Mutta niihin aikoihin puolueemme eteen astui eräs käytännöllinen kysymys, jota ratkaisemaan me — suoraan sanoen — emme olleet valmistautuneet, nimittäin kysymys puolueen osallistumisesta hallitukseen.

Tilanne oli nyt sellainen, että taantumukselliset eivät voineet sitä estää. Mutta pitikö meidän lähettää edustajamme hallitukseen vaiko jäädä ulkopuolelle, siinä oli kysymys.

Helpommalta tuntui jäädä sivustakatsojan asemaan, siinä ei olisi tarvinnut tehdä juuri muuta kuin poliittista valistus- ja propagandatyötä ja arvostella hallitusta. Mutta olisiko kieltäytymisemme osallistumasta hallitukseen ollut työväen asialle

edullista? Eikö se pikemmin olisi helpottanut taantumuksellisten vehkeilyä entisen vaikutusvaltansa takaisin voittamiseksi.

Edelläolevasta käy jo selväksi, mitkä ovat päämäärämme ja mihin me pyrimme osallistumalla hallitusvaltaan. Me lähdimme siitä, että olisi väärin ja tuhoisaa, jos kommunistit, jotka ovat uuden, demokraattisen Suomen esitaistelijajoukko, olisivat kieltäytyneet osallistumasta hallitukseen ja siten jättäneet taistelukentän jääden oppositioasemaan. Lähdimme päinvastoin siitä, että kommunistien on mentävä kaikkialle, missä on tehtävä jotain koko kansan hyväksi, missä on puolustettava Suomen demokratiaa, missä on taisteltava taantumusvoimien kanssa. Me lähdimme myös siitä, että kommunistienkin on hankittava kokemusta valtion johtamisessa.

Hallituksessa ollen kommunistit saattoivat lujittaa hallituksen fasisminvastaista luonnetta ja tehostaa hallituksen toimintaa taantumuksen syrjäyttämiseksi eri aloilta. Tämän ohella me muistimme vanhan koetellun totuuden, että laajat joukot parhaiten oppivat valtiollista tietoisuuttaan omasta poliittisesta kokemuksestaan, jota pelkällä agitaatiolla ja propagandalla ei voida niille korvata. Nyt tarjoutui meille mahdollisuus osallistumalla hallitusasiain hoitoon teossa vaikuttaa laajain kansanjoukkojen etujen varteenottamiseksi ja siten antaa näille joukoille tilaisuus oman kokemuksensa perusteella tulla vakuuteiksi siitä, että puolueemme ansaitsee niiden täyden luottamuksen.

Meidän edustajaimme osallistuminen hallitukseen on osoittautunut täysin oikeaksi. Puolueemme on heidän kauttaan saanut mahdollisuuden vaikuttaa valtion asiain kulkuun, osallistua hallintoon ja olla yhteistoiminnassa muiden demokraattisten puolueiden kanssa työntäen asemansa aina valtiojohdon keskukseen saakka, missä Suomen valtiollisen politiikan peruskysymykset ratkaistaan. Tämä puolueen antama voima maamme politiikkaan on ilmeinen voitto Suomen demokratian asialle.

Luonnollisesti ratkaiseva merkitys kysymyksessä puolueemme osallistumisessa hallitukseen oli sillä seikalla, millaista politiikkaa hallitus tulee ajamaan ja edistämään. Nimellisen eli muodollisen demokratian lippua ovat kantaneet useat entisetkin Suomen hallitukset, mutta niiden politiikasta on puuttunut demokraattinen sisältö. Ei yksikään niistä ryhtynyt toimenpiteisiin taantumuksellisten valtapiirien pyyteitä vastaan; päinvastoin kaikki ne pääasiallisesti noudattivat taantumuspiirien tahtoa sekä ulko- ja sisäpolitiikassa. Olipa joskus vallassa sellainenkin hallitus, jossa kaikki ministerit olivat sosialidemok-

raattisen puolueen edustajia, mutta kuten muistetaan ei senkään hallituksen politiikka pääsuunnaltaan lainkaan eronnut muiden taantumusta palvelevain hallitusten politiikasta: yhtäläillä sen ulkopoliitikassa vehkeiltiin Neuvostoliittoa vastaan, yhtäläillä sen sisäpolitiikassa vainottiin kommunisteja, Tanner hallituksen puolesta otti vastaan suojeluskuntain paraateja ja muutenkin kaikki kävi nuottien mukaan kulussientakaisen taantumuskoplan heiluttaessa tahtipuikkoa. On päivänselvää, ettei yksikään rehellinen kommunisti ikinä suostuisi lähtemään tuontapaiseen hallitukseen.

Mutta valtioneuvos Paasikiven ensimmäistä ja toista hallitusta muodostettaessa oli kysymys kokonaan toisenlaisesta hallituspolitiikasta. Ensi kerran itsenäisen Suomen olemassaolon aikana aukesi tie taantumuksenvastaisen ja fasisminvastaisen hallituspolitiikan ajamiseen, siis rehellisen demokraattisen politiikan ajamiseen hallituksen taholta. Juuri tämä seikka oikeutti ja velvoitti meidän puolueemme osallistumaan hallituksen muodostamiseen. Kieltäytyminen olisi ollut vain taantumuksellisille kansanvihollisille eduksi. Me kommunistisen puolueen edustajat emme koskaan kieltäydy taistelemasta fasisteja ja muita taantumuksellisia vastaan, ei millään paikalla.

DEMOKRAATTINEN YHTEISTYÖ

Demokraattinen yhteistyö sekä eduskunnassa että nykyisessä hallituksessa on toistaiseksi käynyt tyydyttäväksi joskaan se ei ole vielä paljoa tuloksia tuottanut. Kolmen suurimman eduskuntaryhmän solmima yhteistyösopimus kokonaisuudessaan sisältää sellaisen toimintaohjelman, jota puolueemme nykyään hyvällä omallatunnolla voi ajaa ja kannattaa. Siinä on, kuten sopimuksessa sanotaankin, ”selvä ja päättävä asennoituminen fasismia ja kaikkea taantumuksellisuutta vastaan poliittisella, taloudellisella ja sivistyksellisellä alalla.” Mutta vähän siitä vasta on kansalle hyötyä, jos paperilla on tyydyttävä yhteistyöohjelma. Kaikki riippuu ohjelman läpiajamisesta. Ja tämän yhteisen kansanvaltaisen yhteistyöohjelmamme läpiajaminen on vasta alullaan. Vastaisuudessa saavat kaikki demokraattisen rintaman edustajat näyttää sekä eduskunnassa että hallituksessa, kuinka päättäväisesti he tahtovat toimia hyväksymänsä yhteissopimuksen toteuttamiseksi. Sen hyväksi on toimittava myös kunnallisella alalla, sivistys- ja urheilujärjestöissä, naisten ja nuorten keskuudessa jne.

Suomen kansan demokraattisen liiton edustajilta ja ensi sijassa meiltä kommunisteilta kansa epäilemättä odottaa tässä suhteessa suurinta alotteellisuutta. Maalaisliiton edustajista riippuu kenties kaikkein ratkaisevimmin päätösten lopullinen aikaansaaminen tai tärkeiden ehdotusten raukeaminen. Sosiaalidemokraattisista edustajista taas riippuu aina, tuleeko hyvien ehdotusten puolelle riittävä enemmistö, vai jäävätkö ne hautumaan.

Toivomme, että myös ruotsalaisen kansanpuolueen eduskuntaryhmän enemmistö tulisi entistä enemmän kannattamaan demokraattisten ryhmien yhteistä politiikkaa.

Se olisi epäilemättä täysin sopusoinnussa maamme ruotsalaisen vähemmistökansallisuuden oikeutettujen etujen kanssa, jotka voivat olla vakavassa turvassa vain demokratian vallitessa maassamme. Mutta sanomme suoraan, että niin suuresti kuin ruotsalaisen kansanpuolueen demokraattista kunniaa kohohtaakin sellaisen valtiomiehen kuin puolueen nykyisen puheenjohtajan työ hallituksessa ja muilla aloilla, yhtä paljon sen arvoa vahingoittaa von Bornin tapaisen henkilön jäsenyys ruotsalaisessa eduskuntaryhmässä ja Procopeen myyräntyö eduskunnan ulkopuolella.

Laajan demokraattisen rintaman päävastustajana on eduskunnassa kokoomuspuolueen eduskuntaryhmä.

Tuo puolue yhä nimittää itseään "kansalliseksi" kokoomuspuolueeksi, vaikka se jo muuttui kansallisuudeltaan melko saksalaiseksi ja vaikka se on aina osoittanut kokoavansa yhteen vain taantumuksellisia ja fasisteja. Nykyään sen helmoissa lielee myös lakkautetun IKL:n kantaväki — sieltähän ne urhot olivat lähtöisin. Joku on kyllä sanonut luulevansa, että kokoomuksen seurassa on vielä vanhasta tottumuksesta joitakin yksityisiä henkilöitä, jotka eivät tahdo käydä demokratian vihollisista. Jos se on totta, niin täytyy ihmetellä, kuinka sellaiset henkilöt voivat viihtyä niin huonossa seurassa.

Taantumuksellisia aineksia on lisäksi sosialidemokraattisen puolueen oikealla siivellä, myöskin puolueen johdossa. Sotaaikana, kuten tiedämme, sos.dem. puolue Tannerin johdolla virallisesti ajoi taantumusleirin sotapolitiikkaa ja sillä tiellä teki haaksirikon. Sen johdosta puolue kuluvan vuoden vaaleissa menettikin ison osan kannattajiaan ja olisi silloin menettänyt paljon enemmänkin, ellei puolueessa oleva vasemmisto olisi silloin pelastanut ääniä. Nykyään on sos.dem. puolue kaikkein rikkinäisin puolue maassa. Sellaiset ainekset kuin Varjonen, Leskinen ja Kilpeläinen eivät ole lainkaan sanoutuneet irti Tan-

nerin rikolliselta kannalta eikä omasta sota-aikaisesta aseveli-politiikastaan. Heitä on senvuoksi pidettävä yhä taantumusleiriin kuuluvina. Mutta kuten muutkin taantumusleirin tekijämiehet, ovat hekin tätä nykyä julkisuudessa harvapuheisia. Eivätkä he ole voineet estää sos.dem. eduskuntaryhmän liittymistä yhteistyöhön kansandemokraattien ja maalaisliittolaisten kanssa. Sensijaan Tannerin varjoset tai heidän hengenheimolaisensa värkkäävät ja levittävät salaisia kiertokirjeitä parjaten meidän puoluettamme ja yrittäen rikkoa demokraattisen rintaman yhteistyötä.

KOMMUNISTISEN PUOLUEEMME NYKYINEN KEHITYS

Kun puolueemme viime syksynä, jokseenkin täsmälleen vuosi sitten piti konferenssinsa täällä Helsingissä, päättäen alkaa toimia julkisesti mitä taantumus ei enää voinut estää, ei meillä ollut muuta kuin tyhjät kädet ja joka puolella edessä alkuvaikeuksia. Ei ollut minkäänlaisia toimipaikkoja, ei kokoushuoneita, ei kirjapainoa. Olimme pakotetut järjestämään toimistohuoneita yksityisasuntoihin, samoin perusjärjestöjen kokouksia, vieläpä yleisiä kokouksiakin. Joissakin piireissä on tilanne tässä suhteessa vieläkin samanlainen kuin vuosi sitten. Mutta suurin piirtein katsoen olemme menestyksellä selviytyneet moninaisista alkuvaikeuksista, joita sodanaikaisista oloista maanpäälle nousseella vainotulla puolueellamme oli edessään. Näitten vaikeuksien voittamisessa on kieltämättä puolueemme perusaktiiville annettava tunnustus, joka on innolla ja peräänantamattomalla sitkeydellä ponnistellut eteenpäin. Sen innostus työhön ja työväestön sekä monin paikoin myös talonpoikaiston puolueellemme antama hyvä kannatus ja tuki, ovat olleet ne vipusimet, jotka ovat vieneet työtämme eteenpäin.

On ilman muuta selvää, että saamamme kannatus perustuu siihen mitä puolueemme on osoittanut käytännöllisellä toiminnallaan.

Työväen ja talonpoikaiston valistunein osa luottaa meihin ja antaa kannatuksensa puolueellemme siksi, että meidän puolueemme on Suomessa ainoa, joka on pysynyt periaatteilleen uskollisena, joka ei liannut itseään käydyssä sodassa, vaan vointinsa mukaan taisteli sitä vastaan.

Viime maaliskuussa saattoi puolueemme ensimmäisen kerran julkisesti ottaa osaa eduskuntavaaleihin omin ehdokkain.

Kuten tunnettua, otimme vaaleihin osaa kansan demokraattisen vaaliliiton listoilla. Huolimatta siitä, että tällä vaaliliitolla oli hyvin rajoitetut mahdollisuudet vaalipropagandan harjoittamiseen, saime 40 edustajaa eduskuntaan kansan demokraattien saadessa kaikkiaan 49 paikkaa. Saavuttamamme huomattava edustajamäärä teki mahdolliseksi löytää valtiollisen yhteistyön pohja kolmen suurimman eduskuntaryhmän kesken kansamme tärkeimpien kysymysten ajamiseksi.

Meidän edustajamme ovat kiinteässä yhteydessä valitsijain kanssa. Me asetamme toimintamme avoimesti valitsijain arvosteltavaksi, otamme mielellämme heiltä vastaan evästyksiä eduskuntatyötämme varten ja pyrimme viemään evästyksesi läpi, mikäli ne ovat sellaisia, että niiden toteuttaminen on mahdollisuuksien rajoissa.

Kuten eduskuntavaaleissa, osallistuu puolueemme myös tänä syksynä toimitettaviin kunnallisvaaleihin yhdessä SKDL:n kuuluvien muitten ryhmien kanssa. Eduskuntavaaleihin verraten nyt on se erotus, että on saatu aikaan vaaliliitto kansandemokraattien ja sos.dem. puolueen välillä. Tämä seikka tarjoaa mahdollisuuden saada kunnanvaltuustoihin entistä enemmän työtekevien edustajia ja siten toivottavasti luo edellytyksen työtekevien asiain tehokkaaseen ajamiseen monissa kunnanvaltuustoissa.

Vaaliliitto sos.dem. puolueen kanssa ei millään tavoin sido meitä tannerilaisten taantumukselliseen politiikkaan.

Molempien sopimuspuolten kesken on hyväksytty yhteinen kunnallisvaaliohjelma, joka velvoittaa kumpaakin sopimuspuolta noudattamaan senmukaista kunnallispolitiikkaa. Jos sosialidemokraatit poikkeavat, toisin sanoen, jos he valtuustoissa ryhtyvät ajamaan työtekevien etujen vastaista politiikkaa, niin silloin on meikäläisillä täysi arvosteluvapaus. Meistä kommunisteista tuntuu onnistuneelta, että SKDL:n ja sosialidemokraattien kesken on saatu syntymään yhteinen kunnallisohjelma, jota tullaan selvittämään vaalikamppailussa ja joka luo pohjan sen jälkeiselle käytännölliselle toiminnalle kunnallisella alalla. Tätä ohjelmaa on kunnallisvaalien yhteydessä tehtävä hyvin tunnetuksi samalla huolehtien siitä, että puolueemme taholta asetettavat ehdokkaat tulevat olemaan sellaisia, jotka todella ansaitsevat työtekevien luottamuksen.

Puolueemme jäsenluku on vuoden kuluessa noussut noin 20 000:een. Julkisen toiminnan aikana puolueemme järjestöllinen kasvu on siis kylläkin ollut ripeätä, mutta ei kuitenkaan niin voimakasta, kuin edessäolevat tehtävät edellyttävät.

Sen vuoksi on jäsenmäärän kartuttamiseen ja puoluejärjestön lujittamiseen kiinnitettävä vielä suurempaa huomiota kuin tähän saakka.

Piirijärjestöjen tulee valmistaa organisatoriset suunnitelmat kaikkia tärkeimpiä paikkakuntia ja työpaikkoja varten, joissa puoluetähtä on voimistettava sekä järjestöllisesti että poliittisesti.

Siihen katsoen, että enin osa puolueemme nykyisistä jäsenistä on vuoden kuluessa tulleita uusia jäseniä, on selvää, ettei poliittinen tietoisuus puolueessamme voi olla korkealla kannalla. Kun lisäksi otamme huomioon, että nykyinen tilanne asettaa meille suuria vaatimuksia kyetäksemme ajamaan maamme työtätekevien asiaa parhaalla mahdollisella tavalla, on puolueopiskelulla nyt aivan ensiarvoinen merkitys. Yhdelläkään puoluejäsenellä ei ole oikeutta laiminlyödä poliittista ja teoreettista opiskelua käytännöllisten järjestötehtävien ohella.

Kaaderien kasvatus vaatii meiltä erikoisen vakavaa huomiota. Tässä mielessä on puoluetoimikunta ryhtynyt toimenpiteisiin n.s. puoluekoulun aikaansaamiseksi. Valmistelutyöt ovat niin pitkällä, että koulu voinee alkaa toimintansa marras—joulu—kuun vaihteessa.

Mutta tämä ei läheskään riitä tyydyttämään nykyisiä tarpeita. Myös erilaisia muita kursseja täytyy järjestää sekä itsenäisesti puoluejärjestöjen toimesta että yhdessä muiden järjestöjen kanssa.

Puoluetähtä järjestelyä on opittava parantamaan. Siitä riippuu, miten me suoriudumme edessä olevista varsin vaativista tehtävistä. Meidän järjestöissämme on vallalla sellainen vanha huono tapa, että muutamille henkilöille kasataan kaikki järjestöissä olevat tehtävät. Siitä on seurauksena, että he ovat niin usein ylikuormitettuja eivätkä voi kunnolla hoitaa kaikkia saamiaan tehtäviä, kun taas samaan aikaan järjestöissä on suuri määrä jäseniä, joilla ei ole mitään järjestötehtäviä. Käytännöllisillä tehtävillä ylikuormitetut toverit ovat tavallisesti johtavassa asemassa, josta on seurauksena että heidän ylikuormituksestaan kärsii koko järjestön toiminta, eikä uusien toimitsijavoimien kasvu edisty. Tästä epäkohdasta on koetettava kaikkialla päästä. Uusien toverien totuttamiseksi tehtäviin sopii esim. ottaa käytäntöön sellainen sijaisjärjestelmä, että määrättyssä puoluetähtäössä olevalla vakinaisella työntekijällä on rinnallaan varamies tai apulainen, jonka hän totuttaa hoitamaan kyseessä olevaa tehtävää. Jonkin ajan kuluttua saattaa mahdollisesti varamies, joka tietysti voi olla nainen, ottaa tehtävän hoitaakseen vakinaisesti

tai vakinaisen toverin valvonnan alla. Luonnollisesti saattaa käydä niinkin, että vakinaisen toverin varamieheksi kiinnitetty henkilö syystä tai toisesta ei osoittaudukaan sopivaksi siihen tehtävään. Silloin tulee hänet sijoittaa toiseen tehtävään, ja ottaa hänen tilalleen joku toinen.

Puolueemme laajentaminen, sen jäsenten kasvattaminen ja oikea sijoittelu, työn parempi järjestely ja suurempi suunnitelmallisuus kuin tähän asti, mutta ennenkaikkea periaatteellinen selkeys ja tosiasioihin perustuva arvio, ovat seikkoja, joita nyt ensi kädessä vaaditaan.

TOVERIT!

Edessämme on tärkeä taival.

Se on Suomen kansanvaltaisen kehityksen tie, jonka tienviitat ovat selvät:

Ulkopolitiikassa luja ystävyys suuren Neuvostoliiton kanssa sekä hyvien ja luottamuksellisten suhteiden solmiaminen muiden demokraattisten maiden kanssa.

Sisäpolitiikassa maan virkakoneiston puhdistus ja kansanvaltaistaminen.

Talouspolitiikan sodan tuhoisain seurausten voittaminen ja kansan elintason kohottaminen.

Kaiken kansanvaltaisen politiikan ajamisessa luja liitto työväenluokan ja talonpoikaiston kesken.

Maanhankinta ja valtionapu talonpoikaistyöväestölle maatalouden kohottamiseksi.

Henkisen työntekijäin ja muiden demokraattisten kansalaispiirien yhteiskunnallisen aseman kohottaminen ja näiden piirien liittyminen yhteiseen kansanvaltaiseen rintamaan.

Tämä kansanvallan rintama on oleva valtiollisen yhteistyön ja yhteisen taistelun rintama taantumuksen ja fasismin pimeitä voimia vastaan kaikilla taloudellisen, valtiollisen ja sivistyksellisen elämän aloilla.

Kansan tie eteenpäin on auki. Tällä tiellä on suuret mahdollisuudet. Tällä tiellä on saavutettavissa paremmat elinehdot ja parempi tulevaisuus nousevalle polvelle. Mutta menestys riippuu ennenkaikkea puolueemme ja kansan syvien rivien innosta ja ponnistuksista.

Eläköön vapaa kansanvaltainen Suomi!

Eläköön SKP Suomen kansan etujoukko!

Eläköön kansanvallan voitto taantumuksen ja fasismin mustista voimista.

**Yleinen tilanne ja SKP:n
politiikan pääsuunta.**

61 s.

Helsinki 1946

SKP:n 7. edustajakokouksen päätöslauselma

KANSAINVÄLINEN TILANNE

Tänä vuonna päättynyt toinen maailmansota oli yhtäältä maailmanhistorian hirvein sortovoimain rynnistys kansojen orjuuttamiseksi ja toisaalta valtavin kansain vapaussota, mitä ihmiskunnan elämän varrella on koskaan ollut.

Jos Saksa olisi voittanut sodan, olisivat kaikki kansat Euroopassa ja mahdollisesti muissakin maanosissa joutuneet hitler-Saksan hirmuvallan alle. Saksan liittolaismaatkin, joiden joukossa oli myös Suomi, olisivat lopullisesti menettäneet itsenäisyytensä ja vapautensa. Kaikkialla olisi saatettu voimaan fasistinen hirmuvalta.

Mutta kansain vapauden pelasti ensi sijassa sosialistinen Neuvostoliitto. Sankarillisella vapaustaistelullaan hitler-Saksan päävoimia vastaan saavuttivat Neuvostoliiton kansat jo v. 1943 ratkaisevan käänteen sodan kulussa. Sen jälkeen Saksan imperialismin voimat murskattiin Neuvostoliiton, liittolaistensa Yhdysvaltain, Englannin ja muiden yhdistyneiden kansakuntain yhteisvoimin, ja Japaninkin oli laskettava aseensa ja antauduttava liittolaisvaltain armoille.

Näin päättyneen sodan johdosta kansainvälinen tilanne on suuresti muuttunut. Ennen kaikkea ovat seuraavat muutokset merkille pantavat:

Hitleriläinen valtio on hävitetty. Hitleriläinen sotakoneisto on murskattu Euroopassa. On likvidoitu vihattu hitleriläinen "uusi järjestys", joka perustui kansojen orjuuttamiseen, julmuuksiin ja rauhallisten ihmisten joukkomurhaamiseen, kaupunkien ja kylien tuhoamiseen, hirsipuihin ja keskitysleireihin,

orjuuteen ja alkeellisten demokraattisten vapauksien riistämiseen.

Hitleriläisestä tyranniasta vapautetuille kansoille on palautettu niiden vapaus ja itsenäisyys. Euroopan vapautetut kansat ovat saaneet täyden oikeuden ja vapauden ratkaista kysymyksen valtiollisesta järjestelmästä.

Päiväjärjestykseen on astunut kysymys Euroopan kansojen taloudellisen, poliittisen ja kulttuurisen yhteistyön solmimisesta, joka perustuu keskinäiselle luottamukselle ja avulle, päämääränä saattaa kuntoon saksalaisten tuhoama talous ja kulttuuri.

Päiväjärjestykseen on tullut kysymys sellaisen järjestyksen pystyttämisestä Eurooppaan, joka poistaisi täydellisesti uuden hyökkäyssodan mahdollisuuden.

Päiväjärjestykseen ovat nousseet kysymykset fasismin jätteidensä hävittämisestä ja sellaisesta demokraattisten ja edistysellisten voimien yhteenliittämisestä, joka sulki fasismin vaikutuksen kaikilta valtiollisen, poliittisen, yhteiskunnallisen ja kulttuurisen elämän aloilta.

Voitto fasismista on saattanut poliittiset voimat perinpohjaisen liikehtimisen alaiseksi, nostaten uusia demokraattisia voimia poliittiselle areenalle.

Nämä kansainvälisen tilanteen tärkeät muutokset eivät kuitenkaan merkitse, että taantumukselliset voimat ja pyyteet olisivat jo hävinneet maailmasta tai lakanneet vaikuttamasta. Ei edes fasismi ole vielä kitketty pois juurineen. On kokonaisia valtioitakin (Espanja, Chile, Argentiina), joissa ilmeinen fasismi on yhä vallassa. Ja useissa muodollisen demokration maissa pyrkivät pinnalle vaikutusvaltaisten pankki- ja trustipiirien ja suurten kartanonherrain taantumukselliset ja imperiaalistiset pyyteet. Sellaiset pyyteet eivät tietenkään häviä niin kauan kuin vastaavat talousolot ja luokkaryhmät ovat entisellään vaikuttamassa.

Näin ollen on oletettava, että nyt alkaneella rauhan kaudella sekä kansainvälisellä areenalla, että kunkin kapitalistisen maan sisäisissä oloissa tulee jatkumaan enemmän tai vähemmän kiireä poliittinen taistelu demokraattisten ja taantumuksellisten voimain välillä.

Juuri tämä taistelu on nykyisen kauden päätunnusmerkki. Mutta tässä taistelussa ovat voimasuhteet nyt muuttuneet demokratialle tuntuvasti edullisimmiksi, kuin ennen sotaa. Toisen maailmansodan lopputulos on suuresti heikentänyt taantu-

muksen valta-asemia ja mahdollisuuksia maailmassa, sekä vastaavasti vahvistanut demokratian asemaa ja mahdollisuuksia.

MUUTOKSET OMAN MAAN TILANTEESSA

Myös meidän kansamme historiassa on nyt alkanut uusi kausi.

Suomen taantumuksellinen hallitusvalta oli kytkenyt maamme Saksan imperialismin anastussotaan. Vuoden 1941 alkupuolella Suomen hallituksen silloiset päämiehet olivat salaa sopineet Saksan natsihallituksen kanssa maamme sotavoimien käyttämisestä Saksan armeijan apuvoimina hyökkäyksessä Neuvostoliittoa vastaan, tarkoituksella auttaa Saksan fasisteja pääsemään Euroopan valtiaiksi ja siinä sivussa anastaa Suomelle Neuvosto-Karjalan alueet. Kesäkuussa samana vuonna komennettiinkin Suomen joukot saksalaisten rinnalla hyökkäämään Neuvostoliiton alueelle, missä ne sitten vuosikausia hävittivät kyliä ja kaupunkeja, terrorisoivat paikallista väestöä, kuljettivat Suomeen Neuvosto-Karjalan kansallisomaisuutta ja osallistuivat Leningradin kaupungin saartoon.

Kommunistinen puolueemme työskenteli natsismia vastaan ja koetti maanalaisissa julkaisuissaan nostaa äänensä tuota mielletöntä ja rikollista sotapolitiikkaa vastaan. Mutta puolueemme ääni oli liian heikko, sillä suuri osa sen työntekijöistä oli hallituksen käskystä vangittu jo sodan valmistuskaudella, ja sota-aikana useita parhaita tovereitamme surmattiinkin sodanvastaisen taistelun takia. Sota jatkui yhä pitemmälle, sillä maamme hallitusherrat tahtoivat auttaa Hitlerin rosvosotaa vielä silloinkin, kun jo jokaiselle järjelliselle ihmiselle oli selvää, ettei Saksan eikä Suomen sota voi johtaa muuhun kuin tappioon. Vielä kesällä 1944 presidentti Ryti lähimpien kumppaniensa tietten ja suostumuksella teki maamme puolesta tunnetun sitoumuksen, ettei Suomi luovu sodasta ilman Hitlerin lupaa, ja tuon verisitoumuksen mukaisesti Linkomiehen ja Tannerin hallitus ajoi vielä viime hetkellä tuhansia Suomen sotilaita varmaan kuolemaan. Neuvostojoukot murtivat Suomen armeijan rintaman sekä Karjalan kannaksella, että Syvärin joella ja karkoittivat suomalaiset miehitysjoukot Neuvosto-Karjalan alueelta. Maamme hallitusherrain fasistinen sotapolitiikka romahti.

Neuvostoliitto olisi voinut, jos olisi tahtonut, vallata koko Suomen. Mutta neuvostohallitus säilytti maamme itsenäisyyden

ja riippumattomuuden, sekä solmi välirauhan paljoakaan muuttamatta niitä rajoja, jotka oli määritelty Suomen rikkomassa vuoden 1940 rauhansopimuksessa.

Tappio, johon maamme taantumushallituksen fasistinen sota oli päättynyt, merkitsi, että koko taantumus, koko taantumusleiri, oli tehnyt valtiollisen vararikon. Sotahallituksen päämiesten oli häpeällä lähdettävä paikoiltaan. Välirauhan ehtojen vaatimuksesta oli valtiolliset vangit, fasismin vastustajat, päästettävä vapauteen, hajoitettava fasistiset järjestöt ja lakkautettava niiden lehdet. Kansanvaltaiset järjestöt saivat lainmukaisen kokoontumis-, paino- ja sananvapauden.

Täten alkanut uusi kausi maamme historiassa on jatkunut vasta yhden vuoden ajan, mutta tämän kauden tilanteen luonteenomaiset pääpiirteet ovat selvästi nähtävissä. Ne ovat seuraavat:

1) Maamme äärimmäiset taantumuspiirit ovat menettäneet monopoliasemansa valtion johdossa. Mutta poliittista taistelukykyyään ja sisuaan ne eivät suinkaan ole vielä menettäneet, jota paitsi maan virkakoneistossa ja armeijassa on niillä vielä nykyään ylivoittoinen asema. Taantumuksellisten ainesten vaikutusvalta on edelleen huomattava valtion asiain kulussa.

2) Demokraattiset ainekset ja järjestöt ovat saaneet suuresti vahvistettua vaikutustaan maan politiikassa ja muutenkin niiden valtiollinen voima on tuntuvasti vahvistunut. Mutta voidakseen säilyttää saavuttamansa aseman maan politiikassa ja lujittaa sitä, on demokraattisten ainesten käytävä alinomaista taistelua taantumuksen vaikutusta vastaan, kansanvaltaisen edistyspolitiikan kaikilla julkisen elämän aloilla.

3) Laajat kansan kerrokset ovat osoittaneet valmeutensa taistelussa fasismia ja taantumusta vastaan ja esittävät vaatimuksensa demokraattisesta edistyksellisestä politiikasta yhteiskunnallisen elämän kaikilla aloilla.

Tällaisen tilanteen päätunnusmerkkinä on siis demokraattisten ja taantumuksellisten voimain välinen jatkuva kamppailu. Nykyinen kausi on kansanvaltaisen kehityksen aikaa. Mutta tämä kehitys voi edistyä ainoastaan sikäli kuin maamme demokraattinen väki käy yhteisvoimin taistelua fasismin ja taantumuksen syrjäyttämiseksi kaikilta valtiollisen, taloudellisen ja sivistyksellisen elämän aloilta.

Tämä meidän maassamme vallitsevan tilanteen luonne vastaa kansainvälisenkin kehityksen suuntaa, kuten edellä on todettu. Edessäolevasta tilanteen arviosta lähtien puoluekokous toteaa oikeaksi sen poliittisen linjan, jota puolueemme on ku-

luneena vuonna noudattanut pyrkiessään liittämään kaikki maamme demokraattiset ainekset yhteistyöhön fasismia ja taantumusta vastaan. Tämä demokraattisen yhteistyön politiikka vastaa suunnaltaan maamme työväenluokan ja työtätekevän kansan etua.

POLITIIKKAMME SUUNTA JA TEHTÄVÄT

Puoluekokous kehottaa puolueemme johtoa, kaikkia järjestöjä ja jäseniä edelleen toimimaan samaan suuntaan, erityisesti pyrkien tällöin noudattamaan seuraavia suuntaviivoja:

ULKOPOLITIIKKA

Ulkopolitiikkaan nähden puolueemme toteaa, että maamme on käännekohdassa. Aikaisemmin vallassaolleiden piirien istuttamasta epäluottamuksen ja vihan sanelemasta suhteesta Neuvostoliittoon ollaan siirtymässä vilpittömän ja pysyvän ystävyuden politiikkaan suuren sosialistisen naapurimaamme kanssa. Puolueemme on ylpeä siitä, että se on koko olemassaolonsa ajan ollut ja on edelleen rauhan ja ystävyuden esitaistelijana maamme suhteessa Neuvostoliittoon, mikä politiikka on saanut laajojen yhteiskuntakerrosten täyden tunnustuksen ja hyväksymisen maassamme.

Puolueemme lähtee siitä, että ystävällinen politiikka Neuvostoliiton kanssa vastaa Suomen kansan syvimpiä elinetoja ja siksi puolueemme tekee kaikkensa, jotta laajat kansanjoukot kasvatettaisiin kunnioitukseen ja luottamuksen hengessä kansojen vapauden ja tasa-arvoisuuden suurta puolustajaa, Neuvostoliittoa kohtaan.

Puolueemme pitää eduskunnan ja hallitusvallan tehtävänä ennenkaikkea huolehtia välirauhan ehtojen ja myöhemmin solmittavan rauhan ehtojen tunnollisesta täyttämisestä sekä määrätietoisesti ja johdonmukaisesti toimia täysin luottamuksellisen ja pysyvän ystävyuden aikaansaamiseksi ja lujittamiseksi itsenäisen Suomen ja suuren Neuvostoliiton välillä.

Englannin ja Amerikan sekä kaikkien demokraattisten valtojen kanssa niin Skandinaviassa kuin muuallakin Suomen tulee hankkia ja ylläpitää hyviä ja luottamuksellisia suhteita. Toisaalta Suomen tulee selvästi ja päättävästi sanoutua irti

kaikista niinsanotun "pohjoismaisen blokin" muodostamispuuhista, joita Suomen ja Ruotsin taantumukselliset piirit hautovat.

SISÄPOLITIikka

Sisäpolitiikassa on nyt päätehtävänä demokraattisten voimien yhteistoiminnan lujittaminen ja laajentaminen taistelussa maamme kansanvaltaisen kehityksen puolesta ja fasismin jätteidensä poistamiseksi. Sen vuoksi on välttämätöntä aikaansaada maan virkakoneiston, erikoisesti oikeus- ja poliisilaitoksen demokratisointi, jota varten ensi sijassa on välttämätöntä toimeenpanna tämän koneiston puhdistus fasistisista aineksista ja uusien, tuoreiden voimien esiinvetäminen itsensä kansan keskuudesta.

Eduskunnassa nimettyjen pääsotarikollisten, Rytin, Tannerin, Rangelin, Linkomiehen ja Kivimäen saattaminen oikeuden eteen vastaamaan rikoksistaan rauhaa, kansamme vapautta ja turvallisuutta vastaan, on erittäin kiireellinen ja ensiarvoisen tärkeä asia koko maamme demokraattisen kehityksen ja sen sisä- että ulkopoliittisen menestyksen vuoksi.

Myös ne sotarikolliset, jotka ovat rikkoneet sodan lakeja ja tapoja vastaan, harjoittaen julmuuksia sotavankeja ja muita Neuvostoliiton kansalaisia vastaan ja antaneet määräyksiä epäinhimillisestä menettelystä heitä kohtaan, sekä muut fasistisia menettelytapoja noudattaneet, inhimillisyyttä vastaan rikkomuksia tehneet yksilöt on saatettava ansaitsemaansa rangaistukseen.

Osallistumisessa eri toiminta-alojen, demokraattisten järjestöjen ja maan hallintoelinten toimintaan on otettava huomioon seuraavaa:

EDUSKUNTATYÖ

Eduskunnassa on noudatettava kolmen suurimman eduskuntaryhmän välistä yhteistyösopimusta ja johdonmukaisesti vaikuttettava niin, että tuohon sopimukseen sisältyvää kansanvaltaista toimintaohjelmaa eduskunnan enemmistö todenteolla ajaa läpi eikä vitkuta. Maamme lainsäädäntö on saatava yhä kansanvaltaisemmaksi. On valppaasti pidettävä silmällä kaikkia taantumuksellisten juonia demokraattisen rintaman hajoit-

tamiseksi, ottaen huomioon, että sellaisia juonia voi esiintyä ei ainoastaan kokoomuspuolueessa, vaan myöskin eräiden tosiasiallisesti kokoomuksen vanavedessä kulkevien ainesten taholta, joita on myös maalaisliiton ja sosialidemokraattisen puolueen oikeistossa.

KOMMUNISTIT JA HALLITUS

Kommunistien osallistumisessa hallitukseen on ratkaiseva merkitys sillä seikalla, millaista politiikkaa hallitus ajaa ja edistää. Ensimmäisen kerran itsenäisen Suomen olemassaolon aikana on auennut tie taantumuksen vastaisen ja fasismin vastaisen hallituspolitiikan ajamiseen, siis rehellisen demokraattisen politiikan ajamiseen hallituksen taholta. Tämä seikka oikeutti ja velvoitti kommunistit osallistumaan hallituksen muodostamiseen lujittaakseen sen fasisminvastaista luonnetta. Heidän kieltäytymisensä osallistumasta hallitukseen olisi ollut vain taantumuksellisille kansan vihollisille eduksi. Kommunistien tehtävänä nykyisessä hallituksessa on tehostaa ja jouduttaa hallituksen toimintaa taantumuksen syrjäyttämiseksi eri aloilla ja muutenkin edistää sellaisen politiikan ajamista, mikä vastaa kolmen eduskuntaryhmän yhteistyösopimukseen sisältyvää ohjelmaa ja tässä päätöslauselmassa alempana esitettyjä lähimpiä tehtäviä.

SUHDE SKDL:oon

Osallistuttaessa Suomen kansan demokraattisen liiton toimintaan on pyrittävä edistämään entistä laajempain demokraattisten kansalaispiirien yhtymistä tähän liittoon, sekä uusien paikallisjärjestöjen perustamista, entisten toiminnan kehittämistä ja liiton sanomalehdistön laajentamista. Liiton kaikessa poliittisessa toiminnassa on pidettävä silmällä sen hyväksymän ohjelman toteuttamista.

SUHDE SN-SEURAAAN

Osallistuttaessa Suomi—Neuvostoliitto-Seuran toimintaan on pyrittävä siihen, että kaikki kansalaispiirit, paitsi fasistit ja muut Neuvostoliitolle vihamieliset ainekset, tulisivat mukaan

tämän seuran toimintaan, jolla on suuriarvoinen tehtävä kansamme uudelleen kasvattamisessa venäläisvihan jätteen poistamiseksi ja todellisen naapuriystävyyden kehittämiseksi kaikkien kansankerrosten keskuudessa. Toivottavaa on, että seuran toimielimissä tulee nykyistä paremmin esiin eri kansalaispiirien edustus.

TALOUSPOLITIikka

Talouspolitiikassa on nyt lähimmän ajan pätehtävänä maan pelastaminen fasistisen sotapolitiikan taloudellisten seurausten puristuksesta, rahanarvon alenemisen pysäyttäminen, tuotannon nostaminen ja laajentaminen sekä työtätekevän kansan elintason kohottaminen. Rahanarvon alenemisen pysäyttämiseksi on valtion raha-asiat saatava vakaannutetuiksi ja ennen kaikkea teollisuustuotanto kohoamaan. Viimemainitun tarkoituksen edistämiseksi on palkkakysymys koetettava järjestää järjestyvän urakkapalkkajärjestelmän pohjalle, niin että työläisille annetaan mahdollisuus ansaita parempia palkkoja sen mukaisesti kuin he lisäävät työtehoa, valtion on valvottava yhdessä ammatillisten järjestöjen kanssa, etteivät työnantajat pääse alentamaan palkkatasoa, kuten ennen ovat työtehon lisääntymässä tehneet. On huolehdittava henkisyöntekijäin ja muiden työläisryhmien elineduista, joita urakkapalkan uudelleenjärjestely ei koske. Verotusjärjestelmä on muutettava niin, ettei se alenna työtätekevien elintasoja, eikä muodostu tuotannon jarruksi. Jokaiseen suureen teollisuuslaitokseen on viipymättä järjestettävä tehokkaasti toimiva valtion valvontaelin. Muuten on mahdotonta ehkäistä taantumuksellisten teollisuusharjoittajain yhteiskunnalle vahingollista sabotaasia. Myös liikepankeissa on järjestettävä nykyistä tehokkaampi valtion kontrolli. Vakuutuslaitokset on otettava valtion haltuun. Puoluetoimikunnan on laadittava lähiajan talousohjelma, joka sisältää suuntaviivat maamme talouselämän saattamiseksi jaloilleen ja toteutettuna turvaa työtätekevien kansanjoukkojen elinedot.

MAATALOUS

Maatalouden alalla on sodan johdosta rappiolle joutunut tuotanto saatava nopeasti kohoamaan. Sitä varten on maamme talonpoikaisto kiireellisesti vapautettava nykyisestä natsilais-

ta maataloustuotteiden luovutusjärjestelmästä. Luovutusperusteet on määriteltävä tilojen luontaisten tuotantoedellytysten ja suuruuden mukaisesti. Luokittelu tulee järjestää uudelleen ja luovutettaville tuotteille viljelyspinta-alaa perustana pitäen. Ylijäämätuotteisiin nähden talonpoikaistolle on turvattava täysin vapaa käyttöoikeus aina vapaille markkinoille myymiseen saakka. Sotapoliitikkojen uhreiksi joutuneelle siirtolaistalonpoikaistolle ja muille maantarpeessa oleville on pikaisesti annettava tilaisuus käyttää tarmonsaa ja toimintakykynsä maataloustuotannon kohottamiseen. Siksi nykyisen maanhankintalain täytäntöönpanon etananvauhti on saatava ripeämmäksi ja on se suoritettava kunnollisesti. Mutta kun tämä laki ei pysty poistamaan maanomistusoloissamme vallitsevia epäkohtia, kehottaa puoluekokous hallituksessa ja eduskunnassa olevia puolueen jäseniä vaikuttamaan niin että nämä valtioelimet pikaisesti ottavat harkittavakseen täydellisen maareformin aikaansaamisen maassamme. Kommunistinen puolue tulee aina puoltamaan, ei vain työväen vaan myöskin työtätekevän talonpoikaisväestömme oikeutettuja etuja, käsittäen, että työväenluokan ja talonpoikaiston on oltava keskenään liitossa, jotta taantumukselliset rahavaltiaat eivät pääsisi niitä mielinmäärin sorsimaan. Työväestön talonpojille osoittamaa apua on lisättävä ja edistettävä. Maatalouden koneistaminen ja maaseudun sekä maatalouden sähköistäminen on saatava päiväjärjestykseen.

Myös työtätekevän kalastajaväestön etuja on puollettava. Kalastusolojen ja -lain uudistamista on kiirehdittävä.

Puoluekokous velvoittaa puolue toimikunnan laatimaan perusteellisen maatalousohjelman maataloutemme kohottamiseksi, johon ohjelmaan liittyisi myös erikoinen kalastus- ja metsätysjärjestystä koskeva osa.

Kommunistinen puolue katsoo kansanhuollon alan niin tärkeäksi, että siihen on kiinnitettävä erikoista huomiota. Sen merkitys kansan laajoja piirejä turvaavan hinta- ja palkkapolitiikan tukena on erittäin suuri, ja siksi sen johto on ehdottomasti saatava uudistettua. Nykyisellään se on aivan kelvoton.

SOSIAALIPOLITIIKKA

Sosiaalipolitiikan alalla on lähimpänä päättehtävänä toteuttaa kolmen suurimman eduskuntaryhmän yhteistyösopimuksesta esitettyjä sopimuskohtia. Asuntopulan lievittämiseksi, ku-

ten kolmen eduskuntaryhmän yhteissopimuksessa sanotaan, on valtion ja kuntien ryhdyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin. Yksityistä rakennustuotantoa on tuettava, mutta erityisesti on pyrittävä edistämään ns. yleishyödyllistä asuntotuotantoa ja omakotitoimintaa. On pidettävä huolta siitä, että vuokria jatkuvasti säännöstellään sekä että uusien asuntojen vuokrat sopivin toimenpitein ja avustuksin pysytetään kohtuullisina. Sinä aikana, jolloin uusia asuntoja ei vielä ole käytettävissä, on asunnottomille järjestettävä asuntotilaa jo olemassa olevissa suurissa asunnoissa. Verotus on järjestettävä tähänastista oikeudenmukaisemmaksi ja sen pääpaino on pysytettävä välittömän verotuksen osalla, jolloin sotasuhdannevoittoja sekä sodan aikana tapahtunutta ja sen jälkeen tapahtuvaa varallisuuden lisäystä samoin kuin tuottamatonta pääomaa ja ansiottomia voittoja sekä ylellisyyttä on verotettava muuta raskaammin. Verotus on saatava nykyistä jyrkemmin progressiiviseksi sekä verovapaa toimeentulominimi välttämättömiä elinkustannuksia vastaavaksi ja rahan arvossa tapahtuvia vaihteluita noudattavaksi. Voimassaoleva vanhentunut ja epäoikeudenmukainen kunnallisverojärjestelmä on perusteellisesti uudistettava. Siirtoväelle ja uudisraivaustöihin ryhtyville on myönnettävä verohelpotuksia ja varattomuuden takia maksamatta jääneet verot poistettava. Verotarkkailua on tehostettava ja tulojen salaaminen ankarasti rangaistava. Sosiaalivakuutuslait, erikoisesti äitiys-, vanhuus- ja sairausvakuutus, samoin kuin koko sosiaalinen huolto (invalidit, lesket ja orvot) on parannettava. Sairaanhoidon oloja on kehitettävä kansan tarpeita silmälläpitäen.

KOULULAITOS

Kansanvaltaisen kehityksen tulevaisuutta silmälläpitäen on koululaitoksen kaikinpuolista uudistamista demokraattiseen suuntaan pidettävä yhtenä tärkeimmistä tehtävistä, opiskelijain toimeentulo on turvattava.

SUHDE VÄHEMMISTÖKANSALLISUUTEEN

Suhteissa vähemmistökansallisuuteen puoluekokous antaa Ahvenanmaan sekä maan muiden osien ruotsinkieliselle väestölle täyden tukensa ruotsinkielisen vähemmistön pyrkimyksissä saada takeet kansalliselle turvallisuudelleen. Ahvenanmaalla

esillenoussut eristäytymisliike on olemukseltaan natsismia edistävä ja taantumuksellista, eivätkä sen kautta ruotsinkielisen vähemmistön kansalliset oikeudet tai työtätekevän väestön ja sivistyneistön taloudellisyhteiskunnalliset edut tule turvatuiksi. Ruotsinkielisten väestöalueiden itsehallintaa tulee laajentaa ja parantaa demokraattiseen suuntaan. Ahvenanmaan ja koko ruotsinkielisen vähemmistön kansalliset oikeudet tulevat turvatuiksi ruotsin- ja suomenkielisen väestön yhteistyön kautta demokratian voitoksi Suomessa.

NUORISOKYSYMYS

Maamme nuoriso on saatava mukaan kansanvaltaiseen rintamaan. Nuoriso ei saa enää joutua taantumuksen uhriksi. Nyt on täydet mahdollisuudet pelastaa se sodan ja pakkovalan, taloudellisen puristuksen ja yhteiskunnallisen epäoikeudenmukaisuuden kahleista vapaan kansanvaltaisen, terveen sivistyksellisen ja taloudellisen kehityksen tielle, pois fasismin vaikutuspiiristä ja taantumuksen sorronalaisuudesta. "Nuoriso on tulevaisuutemme", ei saa jäädä pelkäksi iskulauseeksi, vaan nuorisoa tulee auttaa ja kasvattaa niin, että maamme kansanvaltainen tulevaisuus on taattu.

AMMATILLINEN TYÖ

Puoluekokous kehoittaa puolueen jäseniä ja kannattajia aktiivisesti osallistumaan työväen ammatilliseen liikkeeseen, voimakkaasti tukemaan ammatillisten järjestöjen laajenemista ja lujittumista sekä kannattamaan ammatillisten järjestöjen johdon nykyistä yhtenäisyysuuntausta. Ammatillisella valistustyöllä joukkojen keskuudessa on kaikki tannerilaiset ja hajoituspolitiikkaa harjoittavat eristettävä työväen joukoista.

Kaikkialla ammatillisten järjestöjen riveissä on vahvistettava sitä tietoisuutta, että työväenluokan etu vaatii maamme ammatillista liikettä tehokkaasti tukemaan taantumuksen vastaista demokraattista yhteistyötä ja senmukaista hallitussuuntausta, ja että työväenjärjestöjen on nykyisellä kaudella ennistä enemmän osallistuttava valvomaan tuotantoa, jotta yksityisten kapitalistien omanvoitonpyynti ja sabotaasi eivät pääse estämään tuotannon nousua ja vaarantamaan työväen ja koko kansan elintason kohottamista.

Kaikilla muillakin aloilla, osuustoiminnassa, urheiluliikkeessä ja naisten keskuudessa ym. on ajettava kansanvaltaisia periaatteita ja puollettava heikossa asemassa olevien kansankerrosten elinetoja. Päämääränämme on toteuttaa periaate: Samasta työstä sama palkka.

PUOLUEJÄSENTEN VELVOLLISUUDET NYKYHETKELLÄ

Puoluekokous teroittaa kaikkien puolueen jäsenten mieliin, että kommunistisen puolueemme voimakas järjestelmällinen kehitys, sen eheys ja yhtenäisyys, sen järjestöjen ja jäsenten aktiivisuus ja valtiollisen tietoisuuden kasvu ovat välttämättömiä edellytyksiä työmme menestymiselle nykyisellä tärkeällä kehityskaudella.

Puolueemme jäsenmäärä ei ole vielä läheskään niin suuri kuin edessä olevat tehtävät edellyttävät. Paikallisten järjestöjen kasvua on suunnitelmallisesti edistettävä, tehostamalla poliittista ja järjestöllistä työtä ensisijassa kunkin piirin tärkeimmissä asutuskeskuksissa ja huomattavilla työpaikoilla, silti laiminlyömättä ainoatakaan maalaiskuntaa ja kylää.

Yhdenkään puolueen jäsenen ei tulisi laiminlyödä poliittista opiskelua käytännöllisten järjestötehtävien ohella. Sitä varten on jäsenille toimitettava sopivaa puoluekirjallisuutta, järjestettävä opintokerhoja ja kursseja, pidettävä luentoja ja ohjattava heidän itseopiskeluaan sosialismin hengessä.

Puoluetoimikunnan ja kunkin piiritoimikunnan on alati seurattava ja ohjattava kommunististen kaaderien kehitystä ja tarkoituksenmukaista sijoittelua eri toiminta-aloille. Sitä varten tulee, ei ainoastaan puoluetoimikunnassa, vaan myöskin kuskakin piiritoimikunnassa olla joko kaaderijaosto tai ainakin erityinen kaaderisihteeri, jonka työ ei kuitenkaan saa olla irrallista vaan ohjauksen alaista. Tämän työn yhteydessä on myös valvottava, että päästään vähitellen liian monien eri tehtävien kasaantumisesta yksien ja samojen toverien käsiin, joista useinkin kärsii tehtävien kunnollinen hoitaminen ja hidastuu uusien toimintavoimien kasvaminen.

Toimien yhteisrintamassa kaikilla yhteiskunnan aloilla kommunistinen puolue pyrkii koko maan saattamiseen taloudellisen kukoistuksen ja kansanvaltaisen järjestyksen pohjalle. Tukien muissakin puolueissa niitä, jotka ovat demokraattisen ohjelman toteuttamisen kannalla puolue katsoo välttämättömäksi

lujittaa ennenkaikkea omaa voimaansa, jotta tämä koko kansan tulevaisuuden kannalta niin tärkeä ohjelma tulee toteutettua.

Jokaisen puolueen jäsenen tehtävä on toimia ja esiintyä puolueensa puolesta, arvostellen ja korjaten sen virheitä.

Kommunistisen puolueemme toimintaa tarkkaavat nyt laajat työtätekevän kansan joukot. Ne tietävät, että meidän puolueemme ei ole koskaan pettänyt työtätekevään asiaa, se ei ole minäkään vainon edessä luopunut periaatteistaan, se ei ole millään hinnalla antanut lahjoa itseään. Sen vuoksi sadat tuhannet valitsijat viime eduskuntavaaleissa antoivat luottamuksensa meidän puolueellemme. Puolueemme lupasi heille taistella rehellisesti fasismin ja taantumuksen pimeitä voimia vastaan, kansanvaltaisen kehityksen puolesta eri aloilla, työtätekevän kansan elinietujen puolesta. Niin on puolueemme tehnytkin ja tulee yhtä horjumatta tätä taistelua jatkamaan. Siitä ei ole vähintäkään epäilystä, mutta kysymys on siitä, millä ponnella, taidolla ja menestyksellä jokainen puolueemme järjestö ja jäsen pystyy tämän tärkeän tehtävän täyttämään. Se on nyt teossa näytettävä.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN 7. EDUSTAJAKOKOUS

SKP:n 7. edustajakokouksen
päätöslauselma.

23 s.

Helsinki 1946

4. SKP:n PUOLUENEUVOSTON KOKOUS 30. 6. 1946

Maan etu vaatii demokraattisten
voimien yhteistyötä

*Lyhennelmä Ville Pessin selostuksesta puolueeneuvoston
kokouksessa*

On kulunut 8 kuukautta viime syksynä pidetystä erittäin tärkeästä puoluekokouksestamme. Tämä aika on osoittanut, että puoluekokouksen tekemä kansainvälisen tilanteen sekä oman maamme tilannearvio ja niistä johtuvien tehtävien asetelut ovat olleet oikeita. Kuitenkaan kehitys ei seiso paikallaan. Tapauksien vyöry tuo alituisen uusia ilmiöitä, jotka kommunistisen puolueen on otettava toiminnassaan huomioon, voidakseen oikealla tavalla asettaa käytännöllisen politiikan tehtävänsä.

Suomen välirauhansopimus Neuvostoliiton ja Iso-Britannian kanssa merkitsi historiallista käännettä maamme politiikassa. Se edellytti ei vain eroa natsi-Saksan asekumppanuudesta, vaan yleensäkin natsilaisen politiikan hylkäämistä ja siirtymistä demokraattisen kehityksen tielle. Se merkitsi uutta suuntausta sekä sisä- että ulkopolitiikassa. Tämän muutoksen tarpeellisuus ja välttämättömyys käsitetään eri piireissä eri tavalla. Yksi osa käsittää sen siten, että nyt on pidättäydyttävä julkisesti entisen fasistisen suunnan toiminnasta mahdollisimman paljon; ulospäin näkyvän toiminnan tulee olla sellaista, että siihen ei voitaisi päästä kiinni, mutta sen sijaan on valmistauduttava otteluun salaisesti sekä aseellisesti että muuten pitämällä järjestöt ja fasistiset joukot koossa siinä toivossa ja vakaassa uskossa, että tilanne muuttuu. Ennen kaikkea he edellyttävät kansainvälisen tilanteen sikäli muuttuvan, että tulee mahdollisuus palata entiseen politiikkaan. Ulkopolitiikassa on toistaiseksi varottava avointa hyökkäilyä Neuvostoliittoa vastaan, mutta erittäin aktiivisesti kehitellään suhteita länsimaihin, mitä moninaisimpia muotoja käyttäen. Sisäpolitiikassa

heillä on jyrkkä taisteluasenne ennen kaikkea kommunistista puoluetta, mutta myös kaikkia demokraattisia järjestöjä vastaan. Käytännöllisessä elämässä vastustavat *niin pitkälle kuin mahdollista* uuden suuntauksen edellyttämiä toimenpiteitä niin hyvin ulko- kuin sisäpolitiikassakin.

Toinen ryhmä henkilöitä on poliittiselta kokoonpanoltaan kirjava. He myöntävät sanoissa uuden suuntauksen välttämättömyyden ennen kaikkea ulkopolitiikassa, mutta osittain myöskin sisäpolitiikassa. Tosin heidän kantansa sisäpolitiikan kysymyksiin näyttää usein epäselvältä heille itselleenkin. Tämän ryhmän ihmiset ovat monin sitein kiinni vanhan taantumuksellisen politiikan ajajissa. Käytännössä he suhtautuvat maamme uuden suunnan edellyttämiin toimenpiteisiin erittäin arkailen ja varovasti, vieläpä hyvin useassa tapauksessa suorastaan vastustavat niitä. Sen sijaan, että olisivat halukkaita myöskin käytännössä ryhtymään fasisminvastaisiin toimenpiteisiin, ilmenee tämän ryhmän ihmisillä taipumusta edelleenkin yhteistyöhön demokratian vihollisten kanssa. He ovat olleet valmiita fasististen ainesten kanssa hyvinkin radikaalisiin toimenpiteisiin sodan ja fasisminvastaisiin taistelijoihin nähden, mutta tuntevat fasisteihin niin suurta lukkarin rakkautta, että on vaikea saada heitä kaikkein lievempiinkään toimenpiteisiin fasistien koko kansaa vahingoittavan toiminnan lopettamiseksi. Joko tahallisesti tai tyhmyydessään he silloin tällöin fasististen ainesten kanssa yhdessä äänessä esittävät erinäisten rajoitusten poistamista, jotka estävät fasistien aivan avointa toimintaa.

Kolmanteen ryhmään voidaan lukea ne, jotka sekä sanoissa että teoissa kiinteästi toimivat nykyisen suunnan toteuttamiseksi niin ulkopolitiikassa kuin sisäpolitiikan alallakin. Paitsi kommunisteja ja muita SKDL:ään kuuluvia tähän ryhmään kuuluu henkilöitä myös muista kansalaispiireistä.

Tällainen on eri poliittisten ryhmien suhde maamme nykyiseen asemaan. Taantumuksellisten ainesten vahvoista asemista ja demokraattisen liikkeen hajanaisuudesta, epäyhtenäisyydestä johtuu, että tulokset maamme nykyisen suuntauksen mukaan ovat vähäiset ja että eteenpäinmeno on ollut hidasta. Pitkäaikaisen sitkeän työn kautta sotasyylisyyksiasia saatiin esille. Kesti toista vuotta välirauhansopimuksen solmimisesta ennenkuin asia oli saatu oikeudelliseen ja lopulliseen päätökseen. Oikeuden päätös ei tyydyttänyt laajoja kansanjoukkoja, jotka olivat vaatineet paljon ankarampaa rangaistusta. Vaikkakin tuomiot olivat lievät, merkitsivät ne kuitenkin tuomiota koko sille poliitikalle, joka johti maamme sotaan natsi-Saksan rinnalla Neuvos-

toliittoa vastaan. Siinä onkin sotasyllisyysjutun poliittinen merkitys.

Sellaisissa kysymyksissä kuin virkamieskunnan puhdistamisessa fasistisista aineksista ovat tulokset vähäiset, mikä on vaikuttanut jarruttavasti ja yleensä vahingollisesti monien kysymysten hoitamisessa. Samoin ei valtiovallan taholta ole tehokkailla toimenpiteillä estetty läheskään kaikkea fasististen ainesten toimintaa, mikä ei myöskään voi olla vaikuttamatta vahingollisesti maamme sisäisessä tilanteessa sekä suhteissa ulkovaltoihin.

Kaikkein vähäisimpiä ovat toimenpiteet taloudellisella alalla taantumuksellisen suurpääoman riiston lopettamiseksi (tai ainakin vähentämiseksi) ja kansan elintason kohottamiseksi. On selvää, että maamme nykyinen vaikea asema asettaa tässä suhteessa suuria vaikeuksia. Käydyssä rikollisessa sodassa käytettiin maan taloudelliset voimavarat loppuun. Sodan tuhoiset seuraukset vaikuttavat talouselämässämme vielä monia vuosia eteenpäin, ja se vaikeuttaa elintasomme nousua. Kuitenkin on tässäkin tilanteessa mahdollisuuksia kansan elintason kohottamiseen ja samalla koko kansantalouden kohottamiseen, kun niitä vain käytetään. Huomautan tässä yhteydessä vain siitä, että valtiovallan taholta ei ole vielä käyty käsiksi niihin melkoisiin sotavoittoihin, joita useat teollisuuden harjoittajat sodan aikana kokosivat. Onko oikein, että eräät piirit keräsivät suuria voittoja, kun koko kansa samanaikaisesti kärsi huutavaa puutetta. Sotatarviketehtailijoilta ja muilta keinottelijoilta, jotka ovat käyttäneet vallitsevaa tilannetta hyväkseen kokoamalla suuria omaisuuksia, on näin saatu varallisuus otettava viipymättä valtiolle siten helpottaen kansan raskasta verotaakkaa.

Valtiovallan riittämättömät toimenpiteet fasistien toiminnan lopettamiseksi ja demokraattisten uudistusten toimeenpanemiseksi ovat johtaneet maan poliittisen tilanteen kärjistymiseen. Fasistiset ainekset ovat alkaneet tulla entistä aktiivisemmiksi ja röyhkeämmiksi, jota maamme laajat demokraattiset joukot eivät enää tyydy toimeettomina seuraamaan. Ne ovat valmiit tukemaan hallitusta sen ohjelman toteuttamisessa, mutta odottavat siltä tekoja eikä vain lupauksia.

Maamme välirauhansopimuksen jälkeisten hallitusten ohjelmat eivät paljon poikkea toisistaan. Tosin nykyisen hallituksen ohjelmassa sanotaan vähän enemmän kuin aikaisempien hallitusten ohjelmissa. Mutta ohjelma ei vielä ole sama kuin käytännöllinen toiminta. Nykyisen hallituksen kokoonpano edellytti, että hallituksen työskentely tulisi myöskin tapahtumaan

reippaammassa tahdissa ohjelman osoittamaan suuntaan. On myönnettävä, että siinä suhteessa on havaittavissa edistystä. Suhteiden rakentamisessa Neuvostoliittoon ryhtyi hallitus tositoimiin heti alussa. Se on lakkauttanut myös eräitä fasistisia järjestöjä. Reippaampi on myös ollut tahti sisäministerin alaan kuuluvien fasistimielisten virkamiesten eroittamisessa. Luultavasti siitä syystä, että sisäministeri on tässä suhteessa saanut parempaa tukea toimenpiteilleen, joten ne ovat johtaneet käytännöllisiin tuloksiin.

Mutta eivät tulokset tämänkään hallituksen aikana, vaikka ovatkin parempia, sittenkään vastaa niitä vaatimuksia, joita nykyinen tilanne edellyttää. Näyttää siltä, että melkoinen vastus on edelleenkin olemassa niissä asteissa, joista monien tärkeiden kysymysten ratkaisu riippuu. Se on saattanut laajat kansanjoukot ympäri maata levottomiksi maamme kohtalosta. Siitä ovat osoituksena ne kansalaiskokoukset, joita on ollut eri puolilla maata, Helsingin työpaikkakokoukset ja näiden kokousten lähetystöjen käynti hallituksen ja eduskuntaryhmien puheilla.

Edistykselliset joukkoliikkeet ovat saaneet osakseen eräiltä tahoilta kirpeää arvostelua. Näin tapahtui kun sotasyllisyysjuttu oli päiväjärjestyksessä, samoin silloin kun joukot vaativat keväällä hallituksen kokoonpanoa enemmän vasemmistovoittoiseksi, sekä nyt viimeksi joukkojen esittäessä poliittisia ja taloudellisia uudistuksia.

Kansalaiskokousten vaatimukset kaikissa näissä kysymyksissä ovat olleet täysin perusteltuja. Nämä joukkoliikkeet ovat kulkeneet täysin maamme nykyisen suuntauksen pohjalla. Vaatimus pääsotasyllisten rankaisemisesta ei suinkaan ollut nykyisen suuntauksen vastainen. Ne, jotka eivät käsittäneet, että Rytin ja Tannerin politiikka on ollut rikollista, jotka edelleenkin ihannoivat sitä taistelua, jota näiden miesten johdolla käytiin, eivät ole päässeet irti vanhasta turmiollisesta politiikasta, eivät sanoistaan ja lupauksistaan huolimatta ole nykyisen suuntauksen kannalla.

Kansalaiskokousten vaatimukset hallituspohjan saamiseksi enemmän vasemmalle olivat täysin ymmärrettävissä. Jokainen on voinut todeta, että hallitusten toimenpiteet eräissä suhteissa ovat olleet äärimmäisen hitaita. On myös selvää, että se hitaus johtuu eräitten oikeistolaiden piirien jarrutuksesta. Kansanjoukkojen mielenilmaisuihin tämän kysymyksen yhteydessä kuvastuu nähdäkseni vain syvä huolestuneisuus maamme kohtalosta, jos tahti ei muutu.

Samaa on sanottava tämän liikkeen viimeisistä vaiheista. Näitten joukkoliikkeitten vastustajat ovat huonolla asialla. He menevät demokratianvastaiselle linjalle kieltäen kansalta mahdollisuuden sanoa kantaansa asioista, jotka ovat sille vielä ensiarvoisen tärkeitä. Jos kysymykset, joita kansalaiskokoukset ovat esittäneet, ovat oikeita ja yleensä hyväksyttäviä, kuten on yleensä myönnetty, ei voida myöskään vastustaa sitä tapaa, jolla ne on esiintuotu.

Maamme demokratian kehityksen kannalta on käydyillä joukkoliikkeillä ollut huomattava merkitys. Voidaan sanoa, että suurten joukkojen liikehtiminen on auttanut murtamaan taantumuksellisten vastarinnan ja edistämään monia elintärkeitä ratkaisuja, mm. sotasyllisyyskysymystä, vasemmiston vaikutuksen voimistumista hallituksessa ja useita muitakin toimenpiteitä. Samalla kun ne ovat nostaneet joukkojen poliittista ja yhteiskunnallista aktiivisuutta, ne ovat osoittaneet, että laajat kansanjoukot tuomitsevat vanhan politiikan ja haluavat nyt kulkea eteenpäin, uutta kansanvaltaista tietä. Eteenpäin meno tällä tiellä tulee olemaan sitä varmempaa ja nopeampaa, mitä suuremmat joukot ovat aktiivisesti sen takana.

Hallituksen taholta on viime aikoina tehty kaksi tärkeää päätöstä, jotka kumpikin tähtäävät maan tuotannollisen elämän elvyttämiseen. Ensimmäinen koskee kuuden kuukauden linna-rauhaa hintojen ja palkkojen vakiinnuttamiseksi. Meillä yleensä puhutaan aivan liian paljon hinnoista ja palkoista. Keskeisin kysymys nykytilanteessa ja sen parantamisessa ei kuitenkaan ole hinta- ja palkkoprobleemi, vaan kysymys tuotannosta ja sen lisäämisestä. Millään pakkomääräyksillä ei saada hintoja ja palkkoja oikeaan keskinäiseen suhteeseen ellei saada tuotantoa kohoamaan siinä määrin, että tavaraa tulee enemmän markkinoille. Tähän on kiinnitettävä päähuomio, jolle hallituksen viimeisessä esityksessä on myös annettu suurempi merkitys.

Yleensä ollaan yksimielisiä siitä, että tuotannon kohottaminen on sekä yksityisten kansalaisten että koko kansantalouden parantamisen avain. Sen sijaan ei olla niinkään yksimielisiä käytännöllisessä toiminnassa tähän päämäärään pyrkiessä. Meistä kommunisteista tuntuu aivan selvältä, että pakkokeinot tässä asiassa eivät johda toivottuihin tuloksiin, eivätkä ne sovellu demokraattisiin periaatteisiin. Yleensäkin olisi kaikenlaisia pakkomääräyksiä käytettävä mahdollisimman vähän.

Kokemukset ovat osoittaneet, että kansanvaltaisista menetelmistä saadaan myös tuotannollisen elämän alalla parhaat tulokset. Kun demokratiaa ulotetaan myös teollisuuslaitosten seinien sisälle, kun työt järjestetään järkevän urakkajärjestelmän pohjalle siten, että työläisillä on mahdollisuus ansaita parempia palkkoja työn suorituksen mukaan, tulee myös tuotanto kohoamaan. Kun tuotantolaitos palvelee koko kansan etuja tulee se vaikuttamaan työläisen työsuhteen muuttamiseen.

Tämä on avain maan teollisuustoiminnan pikaiseksi kohottamiseksi. Nykyisen tilanteen vallitessa ei vielä työläinen yleensä tunne suurta halua työnsä tulosten kohottamiseen ja on useita esimerkkejä siitä, että myös työnantajilla ei ole riittävästi halua tuotannon kohottamiseen. Ilmeneepä eri muodoissa suorastaan tuotannon sabotointiakin. Vaikka siis yleensä myönnetäänkin tuotannon kohottamisen tähdellisyys, eivät vallitsevat suhteet anna edellytyksiä sen toteuttamiseen. Tämän epäkohdan korjaamiseen olisikin hallituksen taholta kiinnitettävä päähuomio maan talouselämän kohottamisessa.

Toinen huomattava hallituksen päätös oli maataloustuotteiden ylijäämän vapaakaupan salliminen. Tämä periaate on ehdottomasti oikea. Se on myös meidän viimeisen puoluekokouksemme päätöksen mukainen. Se antaa talonpojille oikeuden myydä vapaasti tuotemäärä, joka jää yli valtiolle tehtävien luovutusten. Epäkohta on siinä, että luovutukset yleensä eivät ole tasapuolisia eri talouksien kesken. Mutta tämä epäkohta olisi olemassa huolimatta siitä, minkälainen päätös on ylijäämätuotteisiin nähden. On selvää, että edellä olevan päätöksen käytäntöön soveltamisessa, jossa on monia vaikeuksia, on hallituksen taholta koetettava poistaa vallitsevat epäkohdat niin tyyten kuin mahdollista. Mielestäni tässä suhteessa hallituksen pitäisi vedota enemmän itseensä talonpoikiin, neuvotella heidän kanssaan menettelytavoista vaikeuksien voittamisessa. Talonpoikien itsensä pitäisi saada osallistua heille aivan ensiarvoisten kysymysten hoitamiseen.

PUOLUEEN KEHITYS JA EDESSÄ OLEVAT TEHTÄVÄT

Seitsemäs puoluekokous totesi, että puolueen järjestöllinen kasvu ei ole riittävä voimakkaasta kasvusta huolimatta. Tämä arvio pitää edelleenkin paikkansa. Puolueen julkisen toiminnan

alkuaikoina ilmeni voimakkaita jätteitä illegaalisen kauden koteloituneisuudesta, joka oli esteenä sen muodostumiselle joukkopuolueeksi, johtavaksi poliittiseksi tekijäksi maan demokraattisessa liikkeessä. Se ei ilmennyt ainoastaan puolueen alemmissä järjestöissä, vaan myöskin sen keskusjohdossa, se kuvastui puolueen rakennustyön kysymyksen asettelussa. Mutta näistä piirteistä on puolue nopeasti pääsemässä irti. Jo viime vuoden huhtikuussa pidetty puolueeneuvoston kokous antoi voimakkaan sysäyksen organisatorisen rakennustyön alalla. Viime syksyisen puoluekokouksen jälkeen on puolueen jäsenmäärä kasvanut 50 %:lla, ollen nyt 29.596. Tällä kertaa on meillä 18 piiritoimikunnan alaisina 643 puolueen perusjärjestöä.

Puoluekokouksen jälkeen on suurimmissa kaupungeissa puolueen organisaatiota kehitetty yhä enemmän työpaikkapohjalle.

Piirijärjestöjen tekemien suunnitelmien mukaan tulee puolueen perusjärjestöjen lukumäärä vuoden loppuun mennessä kohoamaan yli 800 ja puolueen jäsenmäärä nousemaan n. 40.000.

Organisaatio- eli järjestörakennekysymyksen tulee aina olla alistettu puolueen poliittisten kysymysten mukaan. Se merkitsee sitä, että puolueen järjestörakenne ei saa olla kytketty minkäänlaisiin ahtaisiin kaavoihin, että sen pitää aina joustavasti mukautua palvelemaan niitä tehtäviä, joita puolueen poliittinen linja edellyttää. Puolueen kasvun ja tehtävien muutoksien ohella muuttuu puolueen järjestörakenne voidakseen kulloinkin parhaalla mahdollisella tavalla auttaa poliittisten tehtävien toteuttamista.

Seitsemännen puoluekokouksen päälinjat tehtävien asettelussa pitävät edelleen paikkansa. Tällä kertaa on niistä erikoisesti korostettava, ei propaganda- ja agitaatiotunnuksina, vaan käytännön tunnuksina 1) fasisminvastaisten toimenpiteiden jouduttamista, fasismin vaikutuksen ja jätteiden poistamista, 2) pankkien, vakuutuslaitosten ja suurteollisuuden kansallistuttamista, 3) maareformin aikaansaamista maattomien ja maan tarpeessa olevien talonpoikien maantarpeen tyydyttämiseksi ja 4) demokraattisen liikkeen, ennenkaikkea työväenliikkeen tiiviimmän yhtenäisyyden aikaansaamista.

FASISMIN HÄVITTÄMINEN

Mitä tulee ensimmäiseen kysymykseen, niin maamme on sitoutunut jo välirauhansopimuksessa lakkauttamaan kaikki fa-

sistiset järjestöt "sekä olemaan vastaisuudessa sallimatta tämäntapaisten järjestöjen olemassaoloa". Tässä kysymyksessä sitovat meitä siis liittoutuneitten valtojen kanssa tehdyt sopimuksetkin. Mutta tämä ei ole suinkaan yksinomaisena kannustimena fasisminvastaisiin toimenpiteisiin. Minun mielestäni meidän pitäisi hävittää fasismi maastamme, vaikka meillä ei olisikaan ulkovaltojen kanssa tällaista sopimusta. Ei suinkaan voitaisi sallia fasismia maassamme siksi, että ulkopoliittiset tekijät eivät meitä velvoita fasisminvastaisiin toimenpiteisiin. Fasismin kertakaikkinen hävittäminen maastamme on välttämätöntä maamme sisäisten olojen kannalta katsoen. Mutta tämä on sitä välttämättömämpää kun maastamme sitovat tässä kysymyksessä myös ulkovaltojen kanssa tehdyt sopimukset.

Kun kommunistit kaikkein aktiivisimmin vaativat fasisminvastaisia toimenpiteitä ei se merkitse suinkaan puoluepoliittista laskelmointia, kuten joskus väitetään. Fasisminvastaisen toiminnan pitäisi yhdistää kansamme kaikki demokraattiset piirit päästäksemme todella vankasti uuden suuntauksen edellyttämälle tielle. Se, että monien demokraattista suuntaa edustavien henkilöiden ulospäin näkyvä asennoituminen ja toiminta ei ole tässä suhteessa kyllin aktiivista ja vielä heikompaakaan se on tavallisesti käytännöllisessä suhteessa, ei ole asialle eduksi.

Eräät fasisteja suosivat ja osittain heidän kanssaan maanlaisessa laittomassa yhteistyössä olevat henkilöt ovat alkaneet vaatia kokoontumis-, paino- ja sanavapautta. Kuten kaikki tietävät, tuollaiset oikeudet ovat nykyään kaikilla muilla paitsi fasisteilla. Tosin fasistisilla piireilläkin on ollut verrattain hyvät toimintaoikeudet. Mutta eräitä rajoituksia heihin nähden kieltämättä on olemassa. Niitä ei voida poistaa. Päinvastoin on otetta lujitettava.

Mutta ei riitä vain fasistien järjestötoiminnan estäminen. Kansanvallan vastainen toiminta on estettävä ilmenipä se tuotannon sabotointina teollisuuslaitoksissa, virastoissa erilaisia muotoja käyttäen jne. Ei voida sallia sitä, että virkamies asennoituu maan virallista suuntausta vastaan. Varsinkaan nykyoloissa ei ole siihen varaa. Sellaiset virkamiehet on poistettava tehtävistään ja tilalle asetettava puoluekantaan katsomatta henkilöitä, jotka toimivat demokraattisen suunnan mukaisesti.

KANSALLISTAMINEN

Viimeinen puoluekokous velvoitti puoluejohtokunnan laatimaan lähiajan talouspoliittisen ohjelman. Puoluejohtokunta esittää nyt tälle kokoukselle luonnoksen puolueen lähiajan talouspoliittisista suuntaviivoista. Keskeisin kysymys siinä on rahalaitosten ja suurteollisuuden kansallistaminen. Tässäkin kysymyksessä pitäisi alkaa päästä käytännöllisiin tuloksiin. Valmistelutyöt ovat tietenkin tarpeen, mutta ne näyttävät vievän liian paljon aikaa. Ilmeisesti eräillä tahoilla on tarkoituksenakin pysäyttää kaikki käytännölliset toimenpiteet siihen, että asiaa tutkitaan.

Kommunistit tulevat kansallistamisessa pyrkimään mahdollisimman pian käytännöllisiin tuloksiin. Se on välttämättömyys maamme poliittisen ja taloudellisen aseman vuoksi. Vallitseva poliittinen demokratia on heikolla pohjalla ellei sitä uloteta taloudellisen elämän alalle, ellei murskata taantumuksellisten suurpääoman omistajien taloudellista mahtiasemaa, taloudellista valtaa.

Nykyiset tuotantosuhteet ovat joutuneet ristiriitaan vallitsevien omistussuhteiden kanssa. Tämä ristiriita käy yhä suuremmaksi ja on esteenä maan taloudelliselle vaurastumiselle ja yhteiskunnallisten olojen kehittymiselle. Siksi koko kansan etu vaatisi ryhdyttäväksi pikaisiin toimenpiteisiin tuon ristiriidan poistamiseksi. Edellä mainittujen eräiden talouselämän hallitsevien kukkuloiden kansallistaminen loisi tässä suhteessa huomattavat edellytykset.

MAAREFORMIN TOTEUTTAMINEN

Puoluejohto katsoo, että vanhan eduskunnan hyväksymä nykyinen maanhankintalaki ei turvaa vähämaisten talonpoikien ja maattomien maanviljelykseen kykenevien maatyöläisten maan tarvetta, varsinkaan kun sen toimeenpanoelimet ovat taantumuksellisten aineiden käsissä, jotka jarruttavat lain käytäntöön panna. *Maansaanti on sadoille tuhansille maaseudun asukkaille suorastaan elinkysymys. Kaikki viivyttely tämän kysymyksen järjestelyssä on maattomien ja vähämaisten hädällä leikkimistä.* Saadakseen tässä suhteessa aikaan muutoksen teki SKDL:n eduskuntaryhmä asiasta eduskunnalle välikysymyksen, joka oli

esillä kuluneen viikon lopulla. Suoritettu eduskuntakeskustelu osoitti, että huolimatta asian laajasta periaatteellisesta kannatuksesta ei ole silti odotettavissa suuria käytännöllisiä tuloksia. Tämän vuoksi on asian kulkua tarkasti seurattava ja tehtävä työtä sen hyväksi. Ellei muutosta nykyisestä saada aikaan, on maaseutuväestön yhdessä työläisten kanssa harkittava muita keinoja sen ratkaisemiseksi.

Näitten tehtävien menestyksellinen toteuttaminen vaatii yhteistoimintaa hallituksen, eduskunnan ja laajojen työläis-talousoikeusjoukkojen välillä. Edustajamme hallituksessa ja eduskunnassa tarvitsevat kaiken sen tuen, minkä valitsijat voivat heille antaa näitten tehtävien eteenpäinviemiseksi. On otettava huomioon, että demokraattinen kehitys vaatii toiselta puolen demokraattiseen suuntaan tähtääviä uudistuksia ja toimenpiteitä, ja toiselta puolen demokraattisten järjestöjen ja niiden kautta yleensä demokraattisen joukkoliikkeen kehittämistä. Mitä voimakkaampaa on demokraattinen joukkoliike, sitä varmempaa on maamme kansanvaltainen kehitys, sitä pikemmin on mahdollista saada kansan kipeimpiin elinkysymyksiin parannuksia.

Erikoista huomiota on kiinnitettävä puolueen joukkotyön parantamiseen. Joukkotyön tehtävänä on tämän päivän kysymysten läpiajaminen ja puolueen joukkovaikutuksen lisääminen. Minä en nyt tässä yhteydessä puhu tästä asiasta enempää, koska siitä tulee apuallustus.

DEMOKRAATTINEN YHTEISTYÖ

Maamme demokraattisen kehityksen perusta on eri demokraattisten piirien yhteistyössä. Vain tätä tietä pitää mennä eteenpäin ja vain tätä tietä voidaan mennä eteenpäin. Mikään puolue ei yksin voi määrätä asioista ottamatta toisia huomioon. Kommunistinen puolue ei sitä haluakaan. Kukaan ei voi meitä siitä syyttää. Päinvastoin juuri me olemme erittäin aktiivisesti ja epäitsekkäästi työskennelleet mahdollisimman hyvän yhteistyön aikaansaamiseksi eri demokraattisten ryhmien kanssa kaikissa kysymyksissä. Jos ei tämä yhteistyö ole ollut tarpeeksi kiinteätä, jos se ei ole tuottanut niin paljon tuloksia kuin olisi ollut toivottavaa, niin arvelen, ettei siitä voida syyttää kommunisteja. Mutta kaikki huomattavimmat tulokset välirauhansopimuksen jälkeen on saavutettu demokraattisten ryhmien yhteistyön kautta. Jos halutaan parempia tuloksia, on siinä ainoa keino yhteistyön parantaminen. Tämä ei suinkaan tarkoita vain

yhteistyön parantamista hallituksessa ja eduskunnassa, vaan myöskin järjestöissä alhaalta ylös saakka. Mitkään syyt eivät voi olla tämän yhteistyön tiellä.

Eikö työläisillä ole yhteiset edut, yhteiset asiat ajettavanaan, olkoot he sitten kommunisteja tai sosialidemokraatteja. Eikö myöskin työväestöllä ja talonpoikaistolla ole kaikki tärkeimmät kysymykset yhteisiä, kumpiakin yhdistäviä. Yhdessä toimien työväestö ja talonpoikaisto voivat saada suuria aikaan, mutta keskenään tapellen joutuvat kumpikin epäitsenäiseen, sorrettuun asemaan. Mitä lujempi liitto on työväestön ja talonpoikien kesken, sitä paremmin he voivat asiaansa ajaa.

Työväen ja talonpoikien liiton luomiseen käytännöllisten kysymysten pohjalla tulee kiinnittää entistä suurempaa huomiota. Luulisin, että työväestön taholta tässä kysymyksessä voitaisiin tehdä paljon. Viime kesänä eräät puolueosastot kävivät auttamassa talonpoikia sadonkorjuussa. Tämän kesän aikana voitaisiin tätä muotoa käyttää paljon laajemmalti. Avustuksen tulee kohdistua ensikädessä sellaisiin, jotka ovat kipeimmin avun tarpeessa.

Jos työväenluokan yhtenäisyys ja liitto työväen ja talonpoikien kesken on tärkeä, niin eivät myöskään henkisen työn tekijät omien etujensa vuoksi saisi kulkea eri tietä. Huolimatta työn erilaisuudesta henkisen työn tekijä on palkkatyöläinen kuten ruumiillisen työn tekijäkin. Eräistä yhteiskunnallisista epäkohdista johtuen, ja siitä, että työväestö ja henkisen työn tekijät ovat olleet eri leireissä, on viimeksi mainittujen asema yleensäkin ja erittäinkin viimeaikoina ollut monasti huonompi kuin tavallisen työläisen. Henkisen työn tekijän palkkausolot ovat monilla aloilla epänormaali, jopa suorastaan kestäättömät. Tällainen olotila ei saa jatkua kauan.

Kommunistisen puolueen tulee työskennellä sen takapajuisuuden, kaikille työtätekeville kerroksille itselleen vahingollisen epäsuhteen ja vastakkaisen mielialan poistamiseksi, mikä nykyään vallitsee. Näitten eri yhteiskuntakerrosten kesken tulee saada aikaan keskeinen arvonto ja luottamus sekä yhteinen toiminta yhteisten kysymysten hyväksi.

5. SKP:n ESITYKSIÄ TALOUSPOLITIIKASTA

Suurpääoman jarrutus estettävä

Kuten SKP:n 20—30 p:nä maaliskuuta pidetty puolueeneuvoston kokous jo on todennut, maamme talouselämä on varsinkin viime vuoden ja myös kuluvan vuoden aikana ollut huomattavassa elpymisvaiheessa. Teollisuustuotanto on lisääntynyt ja saavuttanut suunnilleen vuoden 1935 tason. Myös ulkomaankauppamme kehitys on kulkenut edullisissa merkeissä kasvaen viime vuoden aikana tavaramäärään nähden noin 2¹/₂ kertaisesti. Pidentyn korvausajan ja lisääntyneen tuotannon ansiosta olemme pystyneet suorittamaan yli kolmanneksen sotakorvauksista, joiden määrä muodostaa yhä pienenevän osan kansantaloudellisesta tuotostamme. Rahanarvo on tuntuvasti vakiintunut ja myös valtion viimevuotinen tilinpäätös on saatu tasapainotilaan. Eräät viimeaikaiset tapahtumat, kuten esim. ratkaisuvaiheessa oleva virkamiesten palkankorotus, tekevät huomattavia aukkoja tämän vuoden talousarvioon, mutta yleisen kehityssuunnan ollessa myönteinen, talouspoliittinen tilanne ei missään tapauksessa ole hälyttävä, vaan valtiovallan ja hallitusvastuussa olevien poliittisten piirien yhteisponnistuksin saatavissa täysin vakavalle pohjalle.

Tätä edullista kehitystä on omiaan ehkäisemään maamme suurpääoman kansainvälinen ja kansallinen juonittelu, tietoinen jarrutus ja hillitön voiton tavoittelu. Toisena todellisena epäkohtana on pidettävä sitä, että maamme työväestön ja muiden työtätekevien kerrosten elintaso on jäänyt mainitusta noususta huomattavasti jälkeen. Vaikka elinkustannusindeksi ei sellaisenaan annakaan oikeata käsitystä tilanteesta tässä suhteessa, hintojen nousu on joka tapauksessa tosiasia, eikä yleinen palkkasulku ole tehnyt oikeutta nimenomaan tuotannollisessa mie-

lessä tärkeimmille väestöryhmille maassamme.

Maamme maatalous on sodan johdosta suuresti rappeutunut ja vaatii jatkuvasti valtiovallan tukea, kun jättiläisosa tästä tuesta on tähän mennessä koitunut suurmaanomistajien hyödyksi, on nyt sen sijaan otettava vakavan harkinnan alaiseksi se, miten maaseudun köyhin väestö sekä maatalouden tuotannollisesti tärkein osa, varsinainen talonpoikaistalous, saatetaan jaloilleen. Maataloudessa on aivan ilmeisesti myös ylisäännöstely muodostunut tuotannolliseksi kahleeksi, joten esimerkiksi ylijäämätuotteiden vapauttaminen on edelleen ajankohtainen kysymys.

Hallituksen harjoittaman hintapolitiikan samoin kuin yleisen taloudellisen suunnitelmallisuudenkin toteuttamisen pahimpana esteenä on ollut se, että hallitus ei ole saanut riittävää tukea toimenpiteilleen edes kaikkien hallitusvastuuseen kuuluvien poliittisten piirien taholta. *On todella aika ryhtyä yksityiskohtaisemmin määrittelemään sitä ohjelmaa, jota hallituspuolueet talouspolitiikassaan noudattaisivat ja jonka avulla ne vahvistaisivat hallituksen taloudellista vakauttamissuuntaa.* Tässä mielessä Suomen kommunistinen puolue on mielihyvin osallistunut yhteistoimintaan nimenomaan hallitusvastuussa olevien puolueiden ja erikoisesti Suomen sosialidemokraattisen puolueen kanssa.

Suomen kommunistinen puolue on alunperin ollut sitä mieltä, että hallituksella tulisi olla sekä yksityiskohtainen lähiajan että myös pitemmän ajan kehitystä viitoittava talousohjelman sa. SKP:n puolueoimikunnan mielestä nykyinen, kolmen suuren eduskuntaryhmän yhteistyösopimukselle pohjautuva hallitus voi, sitä tukevien poliittisten järjestöjen avustamana, sellaisen laatia ja toteuttaa. Hallituksenvaihdos sen sijaan ei olisi omiaan vakauttamista aikaansaamaan, vaan päinvastoin häiritsemään nykyistä edullista kehityssuuntaa.

SKDL on tehnyt eräitä erittäin kauaskantoisia ehdotuksia maamme talouselämän kansanvaltaistamiseksi ja tuotannon, niin teollisuustuotannon kuin maataloudenkin, sekä työtätekevien kansankerrosten elintason kohottamiseksi. Näiden esitysten toteuttamisen SKP:n puolueoimikunta katsoo ensijaiseksi tehtäväksi taloudellisella alalla.

SKP:n puolueoimikunta kehoittaa kaikkia työväenjärjestöjä käsittelemään näitä ehdotuksia ja lausumaan niistä käsityksensä. Niin työväen kuin talonpoikien ja henkisen työn tekijäinkin etu samoin kuin maamme taloudellinen ja valtiollinen menestys vaatii vilpittöntä yhteistoimintaa eri puolueisiin kuuluvien

isänmaallisten ja kansanvaltaisten kansalaisten kesken kansamme ja valtiomme sodanjälkeisen poliittisen ja taloudellisen kehityksen eteenpäinviemiseksi. Maan hallitukselta on odotettava, että se lujilla ja päättävillä otteilla sekä määrätietoisella talouspolitiikalla johtaa kansanvaltaista kehitystä kolmen suuren eduskuntaryhmän ohjelmassa esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti, ja siinä työssä sille on annettava kaikki mahdollinen tuki.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

Työkansan Sanomat
4. 4. 1947

Keskittyminen Suomen teollisuudessa

Yrjö Enteen tutkimus keskittymisestä

Yhä laajemmalti on maassamme levinnyt käsitys, että nykyisestä taloudellisesta aallon pohjasta ylöspääsyyn vaaditaan huomattavia muutoksia maamme taloudellisessa elämässä. Luottolaitosten ja suurteollisuuden kansallistamiskysymys on astunut esille eikä sen ratkaisua tuskin voitane sivuuttaa. Kansallistamisen käytännöllisessä järjestelyssä näyttelee suurta osaa teollisuuden ja luottolaitosten keskittyminen. Tämä onkin maassamme kehittynyt pidemmälle kuin ehkä monet ovat osanneet odottaakaan. Tuotannon keskittymisestä ei ole pidetty paljoakaan ääntä, vaan on prosessi tapahtunut hiljaisuudessa.

Suomen teollisuus on suhteellisen nuorta. Se alkoi kehittyä oikeastaan vasta viime vuosisadan puolivälin jälkeen ja sai suuremman vauhdin vasta tämän vuosisadan puolella. Alkuaan ulkolaisen pääoman turvin perustetuista rautaruukeista ja "paperimyllyistä" on kehittynyt monipuolinen ja eräillä aloilla tekniikan huippuna oleva suurteollisuus, joka on näytellyt huomattavaa osaa maailmanmarkkinoillakin.

Teollisuuden ja liike-elämän keskittymisprosessi alkoi maassamme vuosien 1910—1920 välisenä aikana. Yli 5 milj. mkn pää-

omalla toimivia osakeyhtiöitä oli maassamme v. 1900 vain 2 kpl. V. 1910 oli niitä 14 mutta v. 1920 jo 115 kpl. Kaikkien osakeyhtiöiden pääomista omistivat nämä osakeyhtiöt v. 1900 vain 6,1 %, v. 1910 25,4 %, mutta v. 1920 jo yli puolet eli 54,4 %. Vuonna 1944 oli tällaisia osakeyhtiöitä kaikkiaan 281 kpl eli 1,65 % osakeyhtiöiden kokonaislukumäärästä omistaen 10.394 milj. markan pääomat eli 65,5 % osakeyhtiöiden kokonaispääomista.

Jos katsomme vieläkin suurempia osakeyhtiöitä, nim. sellaisia, joiden osakepääoma on yli 50 milj. mk, niin näemme, että v. 1900 ja 1910 ei niitä ollut lainkaan. V. 1920 oli niitä 5 kpl omistaen yhteensä 620 milj. mk:n pääomat eli 16,9 % kaikista pääomista. V. 1944 oli tällaisia osakeyhtiöitä 48 kpl eli vain 0,28 % koko lukumäärästä, mutta niiden pääomat tekivät 7.149 milj. mk eli 45 % osakeyhtiöiden kokonaispääomista. Teollisuudessa oli tällaisia suuryhtiöitä 36 kpl eli 0,64 % omaten yhteensä 5.146 milj. markan pääomat eli 56,4 % koko teollisuusosakeyhtiöiden pääomista.

Edelläolevat numerot osoittavat, miten valtava on keskittymisen ollut teollisuudessa, liike-elämässä ja luottotoiminnassa.

Teollisuuden keskittymistä tutkittaessa on otettava huomioon, että osakeyhtiömuoto on täysin vallitseva teollisuudessamme. Kun meillä esim. yksityisten omistamain teollisuuslaitosten lukumäärä oli v. 1927 29,4 % ja osakeyhtiöiden omistamain 60,9 % kokonaismäärästä, olivat vastaavat luvut v. 1943 19,9 % ja 70,8 %. Vielä selvemmin näkyy osakeyhtiövaltaisuus bruttotuotannon määrissä. V. 1927 oli bruttotuotanto yksityisten tuotantolaitoksissa 7,4 % ja v. 1943 vain 3,4 %. Osakeyhtiöiden vastaavat luvut olivat v. 1927 84,7 % ja v. 1943 jo kokonaista 90,3 % koko teollisuuden bruttotuotannosta. Osakeyhtiömuoto on siis täysin hallitseva.

Eri teollisuusalojen pääomien keskittymisestä katso kirjoitusta Suurteollisuuden ja suurpankkien kansallistaminen Suomessa, Kommunisti numero 17 (15.9.46). Mainittakoon tässä vielä jokunen numero osoittaaksemme huippukehitystä eräillä aloilla.

Malminnoston alalla 3 osakeyhtiötä omistaa 61,7 % koko sen teollisuusalan pääomista. Kivi-, savi- ja lasiteollisuudessa 4 osakeyhtiötä omistaa 67,6 %, kemiallisessa teollisuudessa 1 yhtiö omistaa 37,5 %, nahka- ja kumiteollisuudessa 2 omistaa 60,8 %, kutomateollisuudessa 6 omistaa 55,3 %, paperiteollisuudessa 4 — 58 %, voimateollisuudessa 2 — 68,5 %, ravintoteollisuudessa 6 — 53 %, luottolaitoksissa 5 — 81 %.

Teollisuuden pääomat ovat keskittyneet suhteellisen harvo-

jen suuryhtiöiden haltuun niin pitkälle, että pari yhtiötä omistaa 2/3 jonkun teollisuusalan pääomista ja hallitsevat siis kokonaista teollisuuden alaa.

TEOLLISUUSYHTYMÄT — KONSERNIT

Teollisuuden suuryhtiöt ovat useilla teollisuuden aloilla yhdistetty valtaviin yhtymiin — konserneihin. Monet näistä yhtymistä ovat levittäytyneet useita eri teollisuusaloja käsittäviksikin. Useasti ovat nämä konsernit syntyneet jollakin määrättyllä teollisuuden alalla, mutta myöhemmin on niihin liitetty osakeyhtiöitä myöskin muilta teollisuuden aloilta. Tällaisia yhtymiä on meillä useita kuten Wärtsilä-yhtymä, Ahlström Oy., Kymi Oy., Rosenlew Oy., Fiskars Oy., Rauma-Raabe Oy., Kaukaan Tehdas Oy., Yhtyneet Paperitehtaat Oy. j.n.e.

Miten valtavia nämä yhtymät ovat siitä antaa hyvän kuvan esim. Kymi Oy., jonka nimellispääoma on 320 milj. mk ja joka omistaa seuraavat teollisuuslaitokset:

Kymin ja Kuusankosken paperitehdas ja puuhiomo,
Voikan paperitehdas ja puuhiomo,
Kymin sulfiittiselluloosatehdas,
Voikan sulfiittiselluloosatehdas,
Kuusankosken klooritehdas,
Voikan karbiiditehdas,
Hiomakivitehdas Sampo,
Hallan tehtaat (saha- ja laatikkotehdas),
Juankosken puuhiomo ja kartonkitehdas,
Kissakosken tehtaat,
Verlan puuhiomo ja kartonkitehdas,
Högforsin tehtaat (rautavalimo ym.),
Hyvinkään—Karkkilan rautatie,
Salon Valimo,
Putki ja Kone, Lahti (radiaattoritehdas),
Kouvolan Kirja- ja Kivipaino,
Kymin Puutarha Oy.

Näiden teollisuuslaitosten lisäksi on Kymi Oy:llä suuri vaikutusvalta useissa muissa yhtiöissä, joita se ei kokonaisuudessaan omista.

Wärtsilä-yhtymä, joka on keskittynyt metalliteollisuuden alalle, omistaa 8 suurta metallitehdasta. (Sulattimoita, konepajoja, laivatelakoita, naulatehtaan jne.). Lisäksi on yhtymä ”kiinnostu-

nut" monista muista teollisuuslaitoksista, kuten termi kuuluu, t.s. se on osaltaan niissä määräämässä ja ohjaamassa niiden toimintaa.

Ahlström Oy. omistaa ainakin 6 suurta teollisuuslaitosta, joihin kuuluu kaikkiaan lähes 40 eri tehdasta. Yhtymä esiintyy metalli-, paperi- ja vanerialoilla. Mainittakoon vain, että yhtymän Karhulan Tehtaisiin kuuluu konepaja, teräsvalimo, lasi-, tekohartsi- ja kartonkitehdas sekä puuhiomo ja voimalaitokset. Varkauden tehdaslaitoksiin kuuluu rauta- ja konepaja, paperi-, vaneri- ja sulfiittiselluloosatehtaat, puuhiomo ja saha.

Rosenlew & Co Oy. omistaa ainakin 10 teollisuuslaitosta eri aloilta.

Rauma-Raaha Oy. omistaa 7 eri teollisuuslaitosta pääasiassa puu- ja paperiteollisuuden aloilla.

Fiskars Oy:n alaisuuteen kuuluu niinikään 7 eri teollisuuslaitosta, Nokia Oy:n alaisuuteen 6 jne.

Monet näistä konserneista ovat aikaisemmin omistaneet useampiakin teollisuuslaitoksia, mutta niitä on yhdistetty ja vähemmän tuottoisia yrityksiä on lakkautettu. Niinpä esim. Antti Ahlström, joka aloitti uransa vientiliikkeellä 1850 luvulla, omisti kuollessaan 1896 jo 14 sahaa, 4 rautaruukkia, useita koskia ja maaomaisuutta 60.000 hehtaaria, edustaen kaikkiaan n. 9 milj. kultamarkan pääoma-arvoa. V. 1926 oli yhtymällä vain 4 sahaa, mutta niiden tuotanto ylitti kuitenkin yli neljänneksellä neljäntoista vanhan sahan tuotannon.

V. 1925 työskenteli Ahlström-konsernin 38:ssa teollisuuslaitoksessa ja metsänhoidossa yli 12.000 henkeä, maaomaisuus, josta osia oli aikain kuluessa myyty, käsitti 172.000 ha. Konsernin omaisuustase 31. 12. 40 nousi 1.178 milj. markkaan.

Samantapainen on Rosenlew & Co:n kehitys laivanvarustamosta nykyaikaiseksi konserniksi.

Kymi Oy:n historia on paljon lyhyempi, mutta sitä intensiivisempi. V. 1904 yhdistettiin Tampereen Kattohuopatehdas Oy. Kymmene Ab. ja Kuusankoski Ab. yhteen Kymi Oy:ksi. 1930-luvun loppupuolella oli yhtymän vuosituotanto 33.000 standarttia sahatavaraa ja 600.000 tonnia paperiteollisuuden tuotteita. Metsämaita oli yhtymällä yli 300.000 hehtaaria.

Kaukaan Tehdas Oy. on sulattanut itseensä 8 eri yhtiötä lukuisine teollisuuslaitoksineen. Yhtymän tuotanto oli 1930-luvun lopulla 82.500 tonnia selluloosaa ja hioketta, 30.000 std. sahatavaraa, 20.000 m³ vaneria, 2.000 m³ laatikkolautoja ja 288 milj. kpl. lankarullia.

Äsken kuolleen kenraali Rudolf Waldenin johtama Yhtyneet

Paperitehtaat Oy. perustettiin v. 1920. Sen vuosituotanto oli 1930-luvun lopulla 415.000 tonnia paperiteollisuuden tuotteita. Pääoma oli 135 milj. mk.

Nämä yhtymät eivät ole vain teollisuuslaitosten suuromistajia, vaan ne ovat myöskin suuria maanomistajia. Ahlström, Kymi, Kaukaa ja Serlachius Oy:t omistavat maa-aloja, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 8.220 neliökilometriä vastaten suunnilleen nykyisen Viipurin läänin maa-alaa.

Suomen vientiteollisuuksien suurosakeyhtiöt ovat alkaneet muodostua konserneiksi tällä vuosisadalla ja pääasiallisesti ensimmäisen maailmansodan jälkeisellä ajalla.

MYYNTIYHTYMÄT — KARTELLIT

Paitsi näitä suuria tuotannollisia yhtymiä, on vielä olemassa kartelleja eli teollisuuslaitosten sopimusyhtymiä, joiden välityksellä konsernien ja suuryhtiöiden myynti on käynyt ulkomaille. Nämä kartellit eivät suinkaan ole vain myyntiyhtymiä, jotka jakavat maailmanmarkkinoita ja määrittelevät kotimaisia ja ulkomaisia hintoja, vaan niiden määräämisvalta ulottuu myöskin tuotantoon. Ne päättävät tuotannon laajentamisesta tai supistamisesta, miten hinnat ja menekkimarkkinat kulloinkin vaativat. Ne ovat muodostuneet konsernien keskittymiksi.

Sahateollisuuden alalla edustaa kartellimuodostumista Suomen Sahanomistajayhdistys, joka perustettiin alkujaan jo vuonna 1895. Tämä kartelli on ollut yhdessä Norjan ja Ruotsin vastaavien järjestöjen kanssa jakamassa maailmanmarkkinoita, vaikuttaen voimakkaasti hintojen nousuun. Niinpä supistettiin tuotantoa 1890-luvun lopulla 25—50 prosentilla hintojen korottamiseksi. V:n 1925 puumarkkinain pulakautena sovitettiin jälleen minimihinnoista. Kartelliin yhtyneet sahat edustivat n. 70 % kokonaisviennistämme. V. 1928 päätti yhdistys vähentää tuotantoa 10 %:lla. Yhdistys muodostui järjestöksi, joka asiallisesti määräsi maamme puutavaratuotannosta. Sen luonne vientijärjestöstä muuttui tuotantoa määrääväksi järjestöksi ja merkitsi siten sahateollisuuden valtavaa keskittymistä.

Yhdistys oli huomattavin jäsen kansainvälisessä ns. E.T.E.C. (European Timber Exporters Convention) sopimuksessa, joka säännösteli puutavaratuotannon koko Euroopassa.

Sopimuksen avulla yhdistys pakotti maamme pientuottajat ja tilapäisviejät kontrollin alaisiksi niin, etteivät he voineet "häiritä" markkinoita. Luotiin tarkka tilasto tuotantoedellytyksistä,

valvottiin myyntitoimintaa ja myyntimääriä sekä ehkäistiin sivullisia perustamasta uusia sahalaitoksia tai myyntiliikkeitä.

Suomen paperiteollisuuden yhtymänä toimii Suomen Paperitehtaitten Yhdistys ja selluloosan valmistajien yhtymänä Suomen Selluloosayhdistys. Selluloosa onkin muodostunut paperiteollisuutemme suurimmaksi vientitavaraksi. V. 1900 oli vienti hiukan alle 5.000 tonnia, v. 1910 50.000 tonnia, 1920-luvulla keskimäärin 320.300 tonnia ja 1930-luvulla keskimäärin 853.700 tonnia, saavuttaen suurimman määrän v. 1937 nim. 1.179.337 tonnia.

Puutalo Osakeyhtiö on muodostettu puutalotehtaiden keskusjärjestöksi. Siihen kuuluu lähes 30 eri tehdasta. Se kontrolloi sekä kotimaisia että ulkomaisia hintoja.

Vaneriteollisuudella ja lankarullateollisuudella on omat myyntiyhtymänsä. Maatalouden alalla on tällainen monopoliyhtymä Valio.

Kuten edelläolevasta selviää on vientiteollisuutemme muutamien konsernien hallussa ja nämä ovat taasen kartellisoituneet, keskittyneet suuriksi vientiyhtymiksi, jotka ovat myöskin tuotantoa määrääviä järjestöjä.

Miten on ollut mahdollista tällaisten suuryhtymien luominen ja valtaviin pääomien kasaaminen ja keskittyminen muutamien harvojen käsiin? Tähän vaikuttavia tekijöitä on ollut useitakin.

Ensiksikin raaka-aineen runsaus ja halpuus. Maamme on yksi metsärikkaimpia Euroopassa. Raaka-ainetta on ollut runsaasti ja sen kuljetusmatkat tehtaisiin ovat olleet tähän asti melkoisen edulliset. Puu- ja paperiteollisuus on käyttänyt suoranaisia ryöstömenetelmiä raaka-aineen hankinnassa. Metsiensä todellisesta arvosta tietämättömiltä talonpojilta on ostettu metsät pilkkahintaan. Taloudellisia pulia ovat yhtiöt käyttäneet hyväkseen ostaakseen asiamiestensä avulla pakkohuutokaupoissa talonpoikien omaisuuden puoli-ilmaiseksi.

Toiseksi työvoima on näissä teollisuuksissa ollut hyvin huonosti palkattua, jopa niin pitkälle, että takavuosina kunnat olivat pakotettuja antamaan köyhäinhoitoavustusta yhtiöiden vakinaisissa töissä oleville työläisille.

Näistä seikoista johtuen onkin teollisuutemme kyennyt loistavasti kilpailemaan maailmanmarkkinoilla. Esim. v. 1931 olivat selluloosatonnin tuotantokustannukset Suomessa n. 320—350 mk. ja Ruotsissa 800—850 mk. markkoiksi laskettuna. Ei ole siis ihme, että puunjalostusteollisuutemme on kyennyt kokoamaan miljardien pääomat ja vararahastot.

Kolmanneksi, tuotteet on usein viety maasta raaka-aineena tai

puolivalmisteina nopean ja vaivattoman voiton saamiseksi. On harjoitettu ryöstötuotantoa. Metsien hoitoon ja lisäkasvun edistämiseen ei ole tarpeeksi kiinnitetty huomiota eikä varoja.

Neljänneksi, valtion omistamien rautateiden rahdit on pidetty suhteellisen alhaisina ja ovat siten vaikuttaneet tuotantokustannuksien halpuuteen.

PANKKIEN OSUUS KESKITTÄMISESSÄ

Kuten alussa mainitsin hallitsee liikepankkitoimintaa maassamme 5 suurinta liikepankkia. Ne ovat yhteenkietoutuneet myöskin säästöpankkien ja osuuskassojen kanssa. Porvarillisissa sanomalehdissä on yritetty tehdä näistä pankeista demokraattisia liikelaitoksia sen perusteella, että pankkien osakkeet eivät ole vain muutamien harvojen käsissä. Tosiasiahan on kuitenkin se, että vain harvat suurosakkaat ratkaisevat pankkien johdon valinnan ja siten pankkien luottopolitiikan suunnan ja täytäntöönpanon.

Pankkien ja luottolaitosten johtokuntien ja hallintoneuvostojen jäsenet ovat pankkien edustajina teollisuuslaitoksissa. Siten pankit sekä persoonallisella edustuksella että luotonannollaan kontrolloivat lukuisia teollisuuslaitoksia. Ne voivat päättää varsinkin pienteollisuuden "elämästä ja kuolemasta".

Tyypillisin teollisuuden liikepankki on Pohjoismaiden Yhdyspankki. On vaikeata saada täysin selville, miten pankit ovat soluttautuneet teollisuuslaitosten johtoon, mutta vajavaistenkin tietojen mukaan on Pohjoismaiden Yhdyspankin johdossa olevat tai heidän sukulaisensa yli 40 teollisuuslaitoksen johtokunnissa joko puheenjohtajana tai jäseninä, ja kontrolloivat jo siis yksistään persoonallisen edustuksen kautta tällaista määrää suuria teollisuuslaitoksia. Tämän lisäksi tulee vielä suurempi vaikutus, joka pankilla on teollisuuden luotonantajana. Pohjoismaiden Yhdyspankki on edustettuna sellaisissa suuryhtymissä ja osakeyhtiöissä kuin esim. Wärtsilä-yhtymä, Ahlström Oy., Kymi Oy., Serlachius Oy., Rosenlew Oy., Pellava- ja Rautateollisuus Oy., Strömberg Oy., Yhtyneet Villatehtaat Oy., Lohjan Kalkkitehdas Oy., Finlayson—Forssa Oy., Åström veljekset Oy., Kemi Oy. j.n.e. Langat vientiteollisuutemme konserneista johtavat Pohjoismaiden Yhdyspankkiin.

Kansallisosakepankin johtajat sukulaisineen ovat samojen lähteiden mukaan edustettuna 23:ssa eri suuryhtiössä.

Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki on edustettuna 11 yh-

tiön johdossa. Helsingin Osakepankki yhtä monessa. Suomen Kiinteistöpankki 5:ssä.

Liikepankkien kanssa on tässä suhteessa rinnastettavissa eräät huomattavat rahasuvut, jotka ovat eräänlaisia "yksityispankkeja" rahoittaen ja kontrolloiden lukuisia teollisuusosakeyhtiöitä. Mainittakoon tässä muutamia. Serlachius-suku esiintyy 5:n eri yhtiön johdossa, Rettig 3:ssa, Westerlund 5:ssä, Ramsay 4:ssä, Julin 4:ssä, von Wendt 6:ssa j.n.e.

Yhteenvedona nähdään, että 5 pankkia on edustettuna 91 yhtiössä ja 6 raharuhtinassukua 27:ssä yhtiössä. Tässä nähdään teollisuuden määräämisvallan keskittyminen muutamien harvojen miesten käsiin. Todellakin demokraattista teollisuuden johtoa.

Kaiken lisäksi on vielä huomattava se, että meillä on lukuisia suuria teollisuuslaitoksia, joissa osake-enemmistö on tässä mainittujen konsernien tai muun alan suuryhtiöiden käsissä. Tyypillisiä tällaisia viime aikojen suuryhtiöistä ovat esim. Säteri Oy. ja Suomen Kaapelitehdas Oy., joiden takana ovat eräät edellämainitut suuryhtymät. Lisäksi on suunnitteilla aivan uusia-kin teollisuuden aloja, jotka perustavat tuotantonsa jo olemassaolevien teollisuuslaitosten sivutuotteisiin ja tulevat hallinnollisesti näiden käsiin. Tosiasia on se, että viime aikoina ei ole perustettu yhtään huomattavampaa teollisuuslaitosta, jossa eivät nämä suuret konsernit olisi pääosakkaina ja siten myöskin määrääjinä.

YHTEENVETO

Pienistä rautaruukeista pikkusahoista ja "paperimyllyistä" on kehittynyt suurteollisuus. Suhteellisen harvat suuryhtiöt hallitsevat pääomillaan ja tuotannollaan teollisuudessa. Näitä suuria teollisuusyhtiöitä on yhdistetty valtaviksi konserneiksi ja nämä ovat taasen vuorostaan yhtyneet maailmanmarkkinoilla huomioonotettaviksi keskusjärjestöiksi kontrolloiden tuotantoa ja kotimaisia sekä ulkomaisia hintoja. Toiselta puolen kaikkea tätä ohjaavat ja kontrolloivat muutamit pankinjohtajat ja rahasuvut.

Tämä kehitys ei suinkaan ole käynyt ilman suunnattomia uhrauksia ja kärsimyksiä. Suurteollisuutemme kehitystietä reunustavat suuret nälkäisten, alipalkattujen tai työttömien työläisten joukot, kymmenentuhannet konnuiltaan hädetyt, puhtaaksi ryöstetyt talonpojat, kymmenentuhannet proletarisoituneet pik-

kuyrittäjät ja satojentuhansien ylettömällä raadannalla ennen-aikaiseen hautaan syöstyjen työläisten ruumiit. Suomen suurteollisuuden miljardipääomat ja suurlaitokset on koottu työtä-tekevien onnellisen elämän kustannuksella. Sen historia on kirjoitettu verellä ja hiellä.

Maamme politiikkaa on menneinä vuosina johdettu tämän suurteollisuuden pääesikunnasta. Millaista tämä politiikka on ollut ja mihin se on johtanut, siitä meillä on nyt karvaat kokemukset, joiden pitäisi myöskin osoittaa tie, mitä myöten on kuljettava, jos mielimme välttää tällaiset katkerat kokemukset. Ainoa tie on tämän harvainvallan murtaminen, sen taloudellisen pohjan murskaaminen, jolla taantumus seisoo. Suurteollisuus ja pankit on otettava valtion haltuun. Siihen ne ovat jo kypsät.

Kommunisti-lehti
N:o 1, 1947

SKDL:n eduskuntaryhmän kansallistamislakiesitys vuoden 1947 valtiopäiville

Useissa maissa on havaittu, että monopoliluontoisten suur-yhtymien vaikutus on muodostunut kahleeksi kansantalouden terveelle kehitykselle ja vaaraksi kansanvaltaiselle järjestelmälle. Senvuoksi esim. Ranskassa, Englannissa, Tšekkoslova-kiassa, Unkarissa, Romaniassa ym. tällaisia yhtymiä on kansallistettu, otettu valtion haltuun. Kansallistettujen laitosten tuotannon jatkuva nousu on osoittanut toimenpiteen oikeaksi.

Kansallistamisen välttämättömyys on tunnustettu meidänkin maassamme. Siitä on osoituksena valtioneuvoston eduskunnan toivomuksesta 7.2.1946 asettama ns. sosialisoimiskomitea. Se on myös lausuttu julki eduskuntamme ylivoimaista enemmistöä edustavien SKDL:n, SDP:n ja Maalaisliiton eduskuntaryhmien hyväksymässä yhteistyösopimuksessa, jossa mm. sanotaan:

”Se käsitys on saatava vallitsevaksi, että luonnonrikkaudet ja luontaiset raaka-ainevarat ovat olemassa koko kansaa ja sen yleistä hyvinvointia varten. Samoin on aikaisempien sukupolvien keräämiä pääomia käytettävä lähinnä yleisen edun sanele-

malla tavalla. Yksityiset kapitalistit eivät saa päästä niiden turvin hyötymään, vaan on hyödyn jakaannuttava tasapuolisesti kaikkien kansalaisten osalle. Jotta suurpääoman alistaminen kansantalouden ja yhteiskunnan kokonaisetujen palvelukseen olisi mahdollista, on se tarvittavassa laajuudessa otettava yhteiskunnan tai yhteistä etua valvovien elinten hallintaan.”

Maamme tuotannossa ja liike-elämässä ovat suuryhtymät tähän asti olleet suuntaa-antavina ja määräävinä. Teollisuudessa on täysin vallitsevana osakeyhtiömuotoinen omistus. Vuoden 1944 tilaston mukaan on osakeyhtiöperustalla toimivista teollisuusyrityksistä 37 eli 0,66 % kaikkien teollisuusosakeyhtiöiden lukumäärästä 50 miljoonan markan tai sitä suuremmalla pääomalla toimivaa. Näiden 37 osakeyhtiön yhteiset pääomat ovat 5.197 miljoonaa markkaa eli 56,5 % koko teollisuuden osakeyhtiöiden pääomista.

Kaikkiaan oli vuonna 1944 50 miljoonan markan tai suuremmalla pääomalla toimivia teollisuus-, liike- ja luottolaitoksia 49 eli 0,28 % kaikkien maamme osakeyhtiöiden luvusta. Niiden pääomat olivat 7.199 miljoonaa markkaa eli 45,4 % kaikkien osakeyhtiöiden pääomista.

Nämä muutamat numerot osoittavat, kuinka pitkälle pääomien keskittymistä on tapahtunut maassamme.

Muutaman kymmenen yhtiön pääosakkaat, jotka ovat osakaina useimmissa yhtiöissä, johtavat koko maan taloutta hallituksen ja eduskunnan voimatta paljoakaan siihen vaikuttaa.

Eivätkä he suinkaan johda sitä kansan ja valtion etujen mukaisesti, vaan saadakseensa yrityksistään mahdollisimman suuria voittoja.

Estämällä kiskonnan ja holhouksen, jota suurteollisuus ja pankit aina ovat talonpoikaistoon nähden harjoittaneet sekä suuntaamalla teollisuustuotanto kansan, siis myös maanviljelijäväestön tarpeita vastaaville aloille, voidaan käytännössä päästä siihen, että teollisuudesta tulee, ei maatalouden kilpailija, vaan sen tuki ja eteenpäin viejä. Valtion hallussa oleva teollisuus pystyy myös toimittamaan maanviljelijöille entistä halvemmilla hinnoilla maatalouskoneita ja muita työvälineitä sekä tarvikkeita.

Näiden suuryhtymien vaikutusvalta ei ole pysähtynyt vain taloudellisiin kysymyksiin, vaan ne ovat turmiollisella tavalla vaikuttaneet myös maamme sisä- ja ulkopolitiikkaan.

Fasistisen lapuanliikkeen rahoittajia olivat ennenkaikkea maamme suuromistajapiirit, joiden suhtautuminen työväenliikkeen eri aloihin, jopa ammatilliseen liikkeeseenkin, oli sotavuo-

siin asti jyrkän kielteinen. Nämä samat piirit rahoittivat 20-luvulla Neuvosto-Karjalan alueelle tehtyjä hyökkäyksiä ja ovat kannattaneet Neuvostoliitolle vihamielistä ulkopoliittista asennoitumista.

Jo näistä syistä suurten monopoliyhtiöiden ottaminen valtion haltuun on täysin perusteltavissa. Mutta entistä ajankohtaisemmaksi se käy nykyisessä tilanteessa, jolloin koko kansakunnan voimat on jännitettävä taloutemme kehittämiseksi ja jolloin tarvitaan tarkoin ohjattua, laajalle ulotettua suunnitelmallisuutta, niin tuotannon kuin liike-elämänkin aloilla. Tuotantomme kehittämisessä ja ohjauksessa on harkittava, mitä aloja on tuettava voimakkaammin ja mille aloille ohjattava sijoitustoimintaa kansantaloutemme kokonaisuutena silmälläpitäen. Tällaisen suunnitelmallisuuden toteuttaminen vaatii valtion suurempaa osuutta tuotannolliseen elämään.

Valtion hallintaan on saatava niin suuri osa tuotannosta ja liiketoiminnasta, että sen avulla ja johdolla voidaan poistaa taloudellista sekasortoa, määrätä talouselämän kehityksen suunta, lieventää maailmanmarkkinoilla esiintyvien pulien vaikutusta kansantalouteemme, puhumattakaan siitä, että sellaisella toimenpiteellä olisi erittäin suuri merkitys palkkatyöväen sosiaalisten olojen ja elintason parantamiseen. Suurtuotannon kansallistamisen kautta ne kansalaispiirit, työläiset ja teknillinen henkilökunta, jotka ovat tuotannon suunnittelevana ja toimeenpanevana voimana, saisivat vaikutusvaltaa tuotannon ja koko talouselämän hallinnassa ja niiden panos tuotannon kohottamisessa muodostuisi silloin epäilemättä nykyistä paljon voimakkaammaksi. Sellainen kokemus on saatu kaikissa niissä Euroopan maissa, joissa kansallistamistoimenpiteisiin on käytännössä jo ryhdytty.

Kansallistamiskysymyksen tekee ajankohtaiseksi myöskin valtiontalouden nykyinen tila. Valtion tulothan ovat yksipuolisesti verotulojen varassa. Verotuksella koottava summa on tämän vuoden tulo- ja menoarvion mukaan 2/3 kaikista tuloista.

Koko kansan etu vaatii, että veroja vähennetään ja valtiontalouden hoitoa muutetaan niin, että valtio saa huomattavan osan tuloistaan harjoittamastaan liiketoiminnasta.

Tämä voi tapahtua siten, että valtion tuloatuottavaa toimintaa merkittävästi laajennetaan ottamalla valtion haltuun ja kansantaloudellisen suunnitelmallisuuden piiriin aikaisempien laitosten lisäksi ratkaisevasti tuotantoon ja liiketoimintaan vaikuttavat suuryritykset sekä myös ne elinkeinoelämän haarat kokonaisuudessaan, joilla, kuten esim. vuoriteollisuuden, on ratkai-

seva merkitys koko tuotantoelämälle.

Yhtenä edellytyksenä suunnitelmallisuuden ja säästäväisyyden noudattamiseen kansantaloudessa on ulkomaankaupan ottaminen valtion haltuun. Tähän asti ovat tuotanto- ja liike-elämän suuryhtymät johtaneet maamme ulkomaankauppaa ohjaten sitä omia ahtaita ryhmäetujaan ja poliittisia näkökohtiaan silmälläpitäen maamme taloudelle vahingolliseen suuntaan. Mainittakoon kauppasuhteiden täydellinen laiminlyöminen takavuosina lähimpään naapurimaahamme, suureen ja rikkaaseen Neuvostoliittoon.

Ulkomaankaupan siirtäminen valtion haltuun on välttämätön toimenpide nykyisenä vaikeana aikana, jolloin ulkomaankauppa on saatava mahdollisimman tehokkaasti palvelemaan maan talouselämän välttämättömiä tarpeita.

Ulkomaankaupan ollessa valtion hallussa voidaan kireää hintapolitiikkaa hoitaa menestyksellisemmin käyttämällä ulkomaankaupan voittoja kulutustarvikkeiden hintojen tasoitukseen kotimaassa.

Suuryhtiöiden kansallistaminen ei suinkaan merkitse terveeseen yksityisyritteliäisyyden tukahduttamista, sillä suuryhtymät ovat hallitsemillaan tuotantoaloilla ehkäisseet luottopolitiikallaan, myynti- ja ostorenkailullaan jne. yksityisten, varsinkin pienempien yrittäjien toimintaa.

Eri alojen monopoliyhtymäin joutuessa kansallistettaviksi pienemmät vapautuvat riippuvaisuudestaan ja voivat kehittyä vapaammin ja itsenäisemmin.

Edellytykset suurtuotanto- ja liikelaitosten, suurten luottolaitosten, mineraalirikkausiemme, vuoriteollisuuden sekä kirkkausiemme kansallistamiselle ovat meidänkin maassamme olemassa. Kansamme etu vaatii näitten laitosten ja luonnonrikkauksien ottamista valtion haltuun.

Näillä perusteilla ehdotamme, että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lain:

LAKI ERÄIDEN TUOTANTO- JA LIIKELAITOSTEN KANSALLISTAMISESTA SEKÄ LUONNONRIKKAUKSIEN JA ULKOMAANKAUPAN OTTAMISESTA VALTION HALTUUN

1 §

Suuryhtymien epäkansanvaltaisen vaikutuksen lopettamiseksi maamme talous- ja yhteiskuntaelämään, talouselämän välttä-

mättömäksi käyneen suunnitelmallisuuden aikaansaamiseksi, valtion tulojen lisäämiseksi, terveen yksityisyritteliäisyyden tukemiseksi ja koko kansantalouden sekä kansamme elintason kohottamiseksi otetaan valtion haltuun eräät tuotanto- ja liikeyritykset, luonnonrikkaudet sekä ulkomaankauppa sen mukaan kuin tässä laissa tarkemmin säädetään.

2 §.

Tällä lailla kansallistetaan ottamalla valtion haltuun:

1) Osakeyhtiömuodossa toimivat teollisuus- ja liikeyritykset, joiden osakepääoma yksinään tai yhdessä sisar- ja tytäryhtiöiden kanssa 1 päivänä tammikuuta 1947 oli 50 miljoonaa markkaa tai sitä suurempi, sekä niihin laajuutensa puolesta verrattavat yritykset.

2) Pankit ja muut luottolaitokset, joiden osakepääoma tai siihen verrattava rahasto 1 päivänä tammikuuta 1947 oli 50 miljoonaa markkaa tai sitä suurempi.

3) Voimalaitokset, joiden teho on 1.000 kilowattia tai sitä suurempi ja vastaavan suuruisten voimalaitosten rakentamiseen tarvittavat kosket ja maa-alueet.

4) Vuoriteollisuutta harjoittavat yritykset toiminnan laajuudesta riippumatta. Oikeus mineraalirikkkauksien hyväksikäyttämiseen ja kivennäislöydösten valtaamiseen on yksinomaan valtiolla.

Tämän pykälän määräykset eivät koske kuntien eikä osuuskuntien omistamia laitoksia tai maa-alueita ja niihin liittyviä oikeuksia.

3 §.

Oikeus harjoittaa ulkomaankauppaa on vain valtiolla.

Valtioneuvosto voi kuitenkin osuustoiminnallisille keskusliikelle sekä poikkeustapauksessa muillekin myöntää oikeuden määrääjäksi harjoittaa ulkomaankauppaa, ei kuitenkaan maan talouselämälle tärkeillä tarvikkeilla.

4 §.

Kansallistaminen tapahtuu tämän lain voimaantulopäivänä siten, että

1) toisessa pykälässä tarkoitettujen osakeyhtiömuodossa toimivien yritysten osakekanta kokonaisuudessaan siirtyy valtion omistukseen;

2) muu kuin 1) kohdassa mainittu tämän lain mukaan kansallistettava omaisuus siirtyy valtion, tai valtioneuvoston niin päättäessä, jonkin kansallistetun yrityksen omaisuudeksi.

5 §.

Kansallistetuista yrityksistä valtio suorittaa täyden korvauksen obligaatioissa siten, että osakeyhtiöiden osakkeista suoritetaan niiden käypä arvo tämän lain voimaantulopäivänä. Muusta kuin osakeyhtiöiden omaisuudesta suoritetaan korvaus sen käyvän arvon mukaan, mikä sillä on tämän lain voimaantulopäivänä.

Ensimmäisessä momentissa mainituista obligaatioista suoritetaan kolmen prosentin vuotuinen korko tämän lain voimaantulopäivästä lukien. Koron maksu aloitetaan kuitenkin vasta kahden vuoden kuluttua siitä, kun sotakorvaussuoritukset ovat päättyneet. Obligaatiot lunastetaan viidenkymmenen vuoden kuluessa.

6 §.

Osakeyhtiömuotoiset kansallistetut yritykset säilyttävät edelleen osakeyhtiömuodon ja noudattavat toiminnassaan osakeyhtiölain määräyksiä.

Muut kansallistetut yritykset yhdistetään 1) momentissa mainittuihin yrityksiin tahi muodostetaan erillisiksi kansallistetuiksi osakeyhtiöiksi.

7 §.

Kansallistetun yrityksen hallituksessa tulee olla edustettuna yrityksen työntekijät, toimihenkilöt sekä valtio. Välittömästi lain voimaantulon jälkeen on ryhdyttävä toimenpiteisiin hallituksen valitsemiseksi.

8 §.

Kansallistettujen yritysten ylin johto ja valvonta kuuluu perustettavalle tuotantoministeriölle.

9 §.

Kaikki sellaiset kansallistettavien yritysten nimissä tehdyt oikeustoimet ovat mitättömiä, joihin on ryhdytty 1 päivänä tammikuuta 1947 tai sen jälkeen ja jotka vahingoittavat kansallistettujen yritysten toimintaa ja oikeuksia ja joista on syy-

tä olettaa, että niihin on ryhdytty aikomuksessa vaikeuttaa kansallistamisen toteuttamista.

10 §.

Joka tahallaan asettuu vastustamaan tai muutoin ehkäisee kansallistettujen yritysten toimintaa, rangaistakoon kuritushuoneella vähintään kahdeksi ja enintään kahdeksaksi vuodeksi.

Mikäli tässä pykälässä mainittu teko tai laiminlyönti on tapahtunut varomattomuudesta, rangaistakoon vankeudella vähintään kuudeksi kuukaudeksi.

11 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

Kommunisti-lehti
N:o 4, 1947

Palkkakysymyksen ratkaisu ei siedä viivyttelyä

Työläisten vaatimus työpalkkojen korottamisesta on jo useita viikkoja odottanut ratkaisuaan. Jo maaliskuussa SKDL:n liittotoimikunta esitti valtioneuvostolle yleistä palkkojen korottamista ja palkkasäännöstelystä luopumista. Esitystään se perusteli sillä, että työväestön elintason kohoaminen on jäänyt huomattavasti jälkeen työtätekevien uhrauksien ja ponnistuksien aikaansaamasta tuotannon noususta.

Toukokuun 14 p:nä SAK:n työvaliokunta teki työpalkkojen markkamääräisestä kohottamisesta yksimielisen esityksen, mutta talousneuvosto hylkäsi sen kahden sosialidemokraattisen jäsenen yhtyessä kannattamaan neuvoston porvarillista ryhmää. Asian siirryttyä SAK:n aloitteesta valtioneuvoston käsiteltäväksi hallituksen maalaisliittolaiset jäsenet olivat vuorostaan estäneet sekä tämän asian että maatyöläisten palkkakysymyksen järjestelyn joutumisen ratkaisuun. Kysymyksessä on näinollen harjoitettu tarkoituksellista jarrutusta, joka jo ku-

luneena aikana on kärjistänyt suuresti tilannetta palkkarintamalla ja voi johtaa jopa vakaviin häiriöihin tuotantoelämässä.

SKP:n puoluetoimikunta on pitänyt ja pitää SAK:n työvaliokunnan esitystä vähimmäisvaatimuksena. Palkkatyöväen asema on nyt muodostunut niin kestävämmäksi, että asian ratkaisu ei siedä viivyttelyä. Tuotannon häiriintymätön jatkuminen ja nousu riippuvat nyt työnantajain ja valtioneuvoston suhtautumisesta työväen oikeutettuihin vaatimuksiin. Elinkustannusten jatkuva nousu tekee kuitenkin puoluetoimikunnan mielestä välttämättömäksi toteuttaa kiireellisessä järjestyksessä SKDL:n esitys palkkasäännöstelystä luopumisesta ja hintojen vakauttamisesta.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

Työkansan Sanomat
31. 5. 1947

Kansa vihdoinkin maansa isännäksi

Puolueneuvoston viime kokoontumisen jälkeisen vuoden aikana on maamme demokraattisen liikkeen edustamassa suunnassa ja sen voimalla tapahtunut eräitä huomattavia, maaillemme edullisia ulkopoliittisia ratkaisuja. Niistä tärkeimpiä oli Marshallin orjuutussuunnitelman torjuminen viime vuoden elokuussa ja vastikään Neuvostoliiton kanssa solmittu sopimus ystävydestä, yhteistoiminnasta ja keskinäisestä avunannosta, joka merkitsee uutta askelta Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden kehityksessä ja muodostaa suojamuurin maamme itsenäisyydelle ja koskemattomuudelle.

Siitä huolimatta, että maamme oikeistopiirit hyökkäävät leveällä rintamalla kommunismia vastaan ja yrittivät viime keväänä poistaa kommunistit ja muut kansandemokraatit hallituksesta, ne kärsivät jo silloin ilmeisen tappion, eikä niiden ole onnistunut myöhemminkään päästä tarkoitustensa perille. Oikeiston hyökkäykset eivät kuitenkaan ole tyrehtyneet, vaan jatkuvat vaalien lähestyessä entistä kiivaampina esiintyen jopa terroritekoina eri puolilla maata. Varsinkin maaseudun syrjä-

seuduilla on Lapuan liikkeen menettelytapoja alettu uudelleen sovelluttaa työväenjärjestöjen toimihenkilöitä kohtaan. Niiden takana on ilmeinen suunnitelma vanhan, väkivaltaisen taantumuspolitiikan palauttamiseksi. Tämän suunnitelman välikappaleina oikeisto käyttää erikoisesti kokoomuksen nuorten järjestöä ja maaseutulehdistöään, jopa Ernesti Hentusen katu-lehteäkin, jotka syytävät mitä karkeimpia solvauksia paitsi kansandemokraattista liikettä ja sen hallituksessa olevia edustajia, myös Neuvostoliittoa vastaan. Sellaiset lain ja oikeuden rikkojat kuin lapuanliikkeen synnyttänyt kokoomuspuolue ja 30-luvun laittomuuksille tietä raivannut maalaisliiton oikeistijohto esiintyvät nyt "laillisuuden" esitaistelijoina ja kohdistavat hyökkäyksensä valtiollista poliisia ja sisäministeriötä vastaan, jotka rauhansopimuksen velvoitusten mukaisesti ovat pyrkineet panemaan sulkuja fasistiainesten toiminnalle. Kansanjoukkojen tuntema epäluottamus sitä oikeuslaitosta kohtaan, joka joitakin vuosia sitten jakoi epäinhimillisiä tuomioita rauhantaistelijoille, on vahvistunut oikeistopiireihin lukeutuvien asekatkijäsalaliittolaisten vapauttamisista ja demokraattisille kansalaisille ja sanomalehdille annetuista tuomioista.

Vaikka kommunistiset ministerit ovat voineet kahdessa vuodessa suorittaa sosiaalisen huollon ja lainsäädännön alalla sarjan uudistuksia, jotka ylittävät aikaisempien vuosikymmenien tulokset, työtätekevien kansankerrosten taloudellinen asema on pysynyt tukalana eikä ole läheskään seurannut sitä tuotannon ja voittojen yleistä nousua, joka on ilmennyt maamme talouselämässä. Perustavat yhteiskunnalliset uudistukset, suuryhtiöiden kansallistaminen ja maanomistusolojen uudistus, odottavat yhä ratkaisuaan. Verotusolot ovat sekä palkkatyöntekijäin että maataviljelevän väestön kohdalla edelleenkin raskaasti epäoikeudenmukaiset. Suurpääoma hallitsee jatkuvasti maamme taloutta ja ottaa itselleen koko siitä koituvan hyödyn. Se muodostaa pääesteen demokraattisen kehityksen eteenpäin menolle ja kansanjoukkojen elintason kohottamiselle niin maaseudulla kuin teollisuuskeskuksissakin uhaten jopa tähänastisiakin saavutuksia.

Oikeistososialidemokratia on liitossa suurpääoman kanssa ollut mukana estämässä demokraattisten uudistusten, kansallistamisen ja maareformin toteuttamista, painamassa työtätekevien ihmisten elintasoja hintoja korottamalla ja olemalla vastuussa verotusolojen epäoikeudenmukaisuudesta. Hajoittaessaan työväenliikkeen rivejä se on heikentänyt työtätekevien taisteluvoimaa.

Tässä tilanteessa SKP:n puolueneuvosto vetoaa puolueen jäsenistöön ja maamme koko demokraattiseen kansaan kehoittaen sitä aktiivisesti tarttumaan kehityksen kulkuun.

20 kapitalistiperheen harvainvalta maamme taloudessa on murrettava ottamalla suurimmat yhtiöt ja 2 suurpankkia valtion haltuun!

Yhtiöiden, maakeinottelijain ja suurten herrasviljelijöiden maat on jaettava maantarvitsijoille!

Verotus-, hinta- ja palkkaoloissa olevat epäkohdat on korjattava siten, että työtätekevän kansanosan elintaso voidaan kohottaa tuotannon nousun edellyttämälle tasolle!

Laaja ja raskas virkakoneisto, järjestysvalta, oikeuslaitos ja armeija on vihdoin puhdistettava virkavaltaisista, epädemokraattisista ja kykenemättömistä aineksista!

Häikäilemätön demokratian ja rauhanpolitiikan vastainen lehti- ja huhupropaganda on valtiiovallan toimesta lopetettava!

Sulku terroristien toiminnalle!

Tehokas suojele demokraattisille saavutuksillemme, järjestöillemme ja toimitsijoillemme!

Työtätekevien joukkovoima liikkeelle kansanvallan vaatimusten puolesta! Vaalivoitto kansandemokratialle!

Kansa vihdoin maansa isännäksi!

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN

PUOLUENEUVOSTO

Kommunisti-lehti

N:o 9, 1948

Työtätekevän kansan tärkeimmät elinedut vaarassa

YHTEISEEN TAISTELUUN TAANTUMUKSEN SUUNNITELMIA VASTAAN

Taloudellisella alalla Fagerholmin "kolmannen tien" hallitus on osoittautunut kahdenkymmenen kapitalistiperheen asianajajaksi.

Huolimatta kommunistien aloitteesta saadusta suuresta sotakorvaushelpotuksesta, kansa ei ole saanut tätä helpotusta osakseen, vaan sekin menee suurkapitalistien kukkaroon.

SOTEVAN kautta Wärtsilä-yhtymän herrat ovat ansainneet valtion kustannuksella lähes 400 milj. markkaa ylimääräistä voittoa, eikä hallitus ole ryhtynyt toimenpiteisiin voittojen palauttamiseksi valtiolle.

Kapitalistiyhtymät ovat eri aloilla koonneet miljardivoittoja, mutta työväen palkat ovat Hakulisen indeksiin sidottuna laskeneet. Virallinen indeksi on viime lokakuusta tämän vuoden elokuuhun kohonnut 29 %, mutta käytännössä oleva Hakulisen indeksi osoittaa samana aikana vain 12 % nousua. Kun lisäksi palkat tarkistetaan 3 kk aikajaksoin, niin 10 kk aikana jokainen työläinen on alemmissakin palkkaluokissa menettänyt yli 11.000 markkaa tämän indeksin mukaisesti.

Hallituksen tulo- ja menoarvio osoittaa, että verot lisääntyvät 55 miljardista markasta 71 miljardiin markkaan. Luvatus 6 miljardin markan valtion tuloveroalennuksen asemasta kansalaiset saavat maksaa ensi vuonna 16 miljardia enemmän veroja kuin vuonna 1948. Lisäys on noin 16.000 markkaa jokaista veronmaksajaa kohti.

Kun hallitus samanaikaisesti ei tee mitään hintojen alentamiseksi eikä uhkaavan työttömyyden estämiseksi, on aivan selvää, että se toiminnallaan pyrkii alentamaan työtätekevän väestön elintasoja. Toisaalta sosdem puolue tukee hallituksensa työväestölle vihamielistä politiikkaa pyrkimällä hajoittamaan ammatillisia järjestöjä ja murtamaan yhdessä työnantajien kanssa työläisten palkkataistelua.

Taantumusporvariston tukeman Fagerholmin vähemmistöhallituksen lyhyt toimikausi on vahvistanut puolueemme siitä antaman arvion oikeaksi. Sen yhteistoiminta suurpääoman kanssa on käynyt yhä kiinteämmäksi. Se on lännen imperialistipiireiltä saamiensa ohjeiden mukaisesti jo ennättänyt järkyttää Suomen kansainvälistä asemaa huonontamalla maamme ystävyysuhteita suureen sosialistiseen Neuvostoliittoon. Se valmistelee niiden valtion virkamiesten erottamista, jotka ovat toimineet demokratian hyväksi ja paljastaneet fasistien vehkeilyitä ja terroristisia puuhia. Poliittinen painostus ja vaino demokraattisia kansalaisia vastaan kiihtyy. Sen tarkoituksena on murtaa työtätekevien vastarinta taantumuksellisen suurpääoman suunnitelmia vastaan.

Fagerholmin hallitus ei ole pienimmälläkään teolla osoittanut, että se pyrkisi helpottamaan maaseudun vähävaraisen

väestön: maatyöläisten, pienviljelijäin ja pientilalaisten vaikeaa taloudellista asemaa. Hallituksen suurpääomaa tukevat toimenpiteet uhkaavat työtätekevän maalaisväestönkin etuja. Metsä- ja ansiotulojen supistuminen, työttömyyden uhka ja elinkustannusten kohoaminen ovat tuoneet taloudellisen ahdingon maaseudun vähävaraisen väestön koteihin. Tämä hallitus toimii siis kapitalistiyhtymien välikappaleena koko työtätekevän väestön taloudellisia etuja vastaan.

TYÖLÄISET

Taantumusporvariston tukeman hallituksen pyrkimykset työväen elintason alentamiseksi on tehtävä tyhjiksi taistelemalla reaalipalkan korottamisen puolesta! Taisteluun työttömyysuhkaa vastaan!

MAASEUDUN TYÖTÄTEKEVÄ VÄESTÖ

Sama nyrkki puristaa maaseudun vähävaraista väestöä kuin kaupungin työläistäkin. Maaseudun työtätekevien elin-etuja vastaan kohdistettu suurpääoman hyökkäys on torjuttava taistelemalla yhdessä, rinta rinnan kaupunkien työläisten kanssa!

RAUHAN JA KANSANVALLAN YSTÄVÄT

Suomen ja Neuvostoliiton ystävyys-suhteiden huonontumisesta on tehtävä loppu! Taisteluun länsimaiden imperialistipiirien välikappaleena Neuvostoliittoa vastaan kylmää sotaa käyvää vähemmistöhallitusta vastaan! Suojatkaa Suomen rauhaa!

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

Työkansan Sanomat
7. 10. 1948

Yhtynyttä taantumusta vastaan on keskitettävä kaikki voimat

Työläisten jatkuvan ponnistelun ansiosta on maamme teollisuuden tuotanto noussut kuluvan vuoden aikana noin 25 prosenttia. Maanviljelijät ovat uutteran työn ja suotuisien olosuhteiden vaikutuksesta saaneet suuremman sadon kuin edellisellä vuonna. Lisäksi on sotakorvauksiin saatu 50 prosentin alennus.

Kaiken tämän perusteella on olemassa mahdollisuudet työtekevä väestön elintason nostamiseen. On käynyt kuitenkin päinvastoin. Työnantajat ovat aloittaneet hyökkäyksen työläisten ja talonpoikien ehtojen huonontamiseksi.

Porvariston ja oikeistososialidemokraattien harjoittaman talouspolitiikan seurauksena talouspulpan oireita on alkanut esiintyä myös meidän maamme taloudessa. Sos.dem-vähemmistöhallitus koettaa sitoa maamme kapitalististen maiden pulatalouden ja siihen liittyvän Marshall-suunnitelman kuristavan vaikutuksen alaiseksi päästään ulkomaiset kapitalistipiirit sanelemaan maamme orjuuttavat laina- ja kauppaehdot ja sekaantumaa taloudelliseen ja poliittiseen elämäämme.

Kysymyksessä ei ole hyökkäys yksinomaan palkkatyöväestöä vastaan, vaan sen kohteena on myös maatalonviljelevä väestö, kuten metsätyöansiomahdollisuuksien supistaminen, yletön verorasitus ja kantohintojen alentaminen osoittavat. Sos.dem-hallitus on hyväksynyt tämän nälkiinnyttämispolitiikan ja ryhtynyt aktiivisesti sitä tukemaan.

Palkkatyöväestön taistellessa tätä hyökkäystä vastaan ovat sos.dem-hallitus ja SAK:n oikeistolaiset johtajat häikäilemättömästi asettuneet työnantajien puolelle. Poliisien hyökkäys lakossa olevien työläisten kimppuun ja SAK:n oikeistososialidemokraattien päätös julistaa lakonalainen työmaa vapaaksi ovat koko työväenluokkaa vastaan suunnattuja iskuja. Hallitusta tukeksaan SAK:n johdon enemmistö asettuu vastustamaan työläisten kaikkia pyrkimyksiä leipänsä leventämiseksi, yrittäen estää työläisten yksimielisesti tekemät lakot "korpilakko"-syytösten varjolla ja leimata ne rikokseksi "parlamentaarista" järjestelmää vastaan. Tällä tavalla aiotaan polkea maahan työläisten taistelukunto ja demokraattiset oikeudet poliisi- ym. toimien avulla.

Hyökkäysketjun yhtenä renkaana ovat ammatillisiin järjestöihin kohdistuvat hajoitusyritykset. Tämä sekä SAK:n oikeisto-

johtajien harjoittama työväen elinetujen vastainen politiikka ovat johtaneet siihen, että työläisiä on jo eronnut ja uhkaa yhä enemmän erota ammatillisista järjestöistä. Tämän onkin työnantajien ja hajoittajien pyrkimyksenä. Kuitenkin työväestö tarvitsee yhtenäisiä, voimakkaita ammatillisia järjestöjä taistelussaan ehtojensa kohottamiseksi. Sen vuoksi ammatilliset liitot ja osastot on pidettävä tiukasti työläisten käsissä järjestöinä, jotka tahtovat ja voivat tätä taistelua käydä.

Edelläolevan perusteella:

1. Puoluetoimikunta pitää palkkaohjepäätöksen uusimista ja aikapalkkojen korotusta välttämättömänä yhtyen SAK:n työvaliokunnan kansandemokraattisen osan esittämään kantaan.

2. Puoluetoimikunta toteaa, että teollisuustyöväen ehtojen ja oikeuksien polkeminen ei tuo mitään etuja maataviljelevälle väestölle. Mitä alhaisemmiksi työväestön ansiot poljetaan, sitä vaikeampi on talonpojan saada tuotteitaan kohtuullisiin hintoihin kaupaksi. Mitä oikeudettomampi on työväestö, sitä helpompi on yhtiöherrojen polkea myös työtätekevien talonpoikien oikeuksia. Puutavarayhtiöiden harjoittama kiristys koskee jo nyt kipeästi maaseudun eläjiin. Metsätyöansiomahdollisuudet ja metsäkaupat ovat vähentyneet. Työpalkkoja ja kantohintoja alennetaan samaan aikaan, kun verot ja teollisuustuotteiden hinnat nousevat. Tämä uhka kohdistuu yhtä tuhoisasti talonpojan kuin teollisuustyöväenkin ehtoihin. Työtätekevä talonpoikaistokin voi turvata etunsa ainoastaan taistelemalla rintarinnan teollisuustyöväestön kanssa rahamahdin kiristyvän otteen herpaannuttamiseksi.

3. Puoluetoimikunta toteaa, että porvariston ja sosdem-hallituksen talouspolitiikan aiheuttama työttömyys on yhä kasvussa. Se on muodostunut suurkapitalistien käsissä aseeksi yhä suurempien voittojen saalistamiseksi työtätekevän kansan kustannuksella. Tehokas taistelu työttömyyttä vastaan edellyttää suurkapitalistien voittojen supistamista, heidän sanelemissaan ja sosdem-hallituksen toteuttaman taloudellisen suunnituksen nopeaa lopettamista ja viipymätöntä suunnitelmatalouden toteuttamista maassamme.

4 Työväenluokan taistelukunnan heikentämiseen tähtäävät ammatillisten järjestöjen hajoitusyritykset on lyötävä päättävästi takaisin. Puoluetoimikunta kehoittaa työväestöä lujittamaan ammatillisia järjestöjään, tehostamaan niiden toimintaa ja kehittämään ne työväen elinetsuja tarmokkaasti puolustaviksi taistelujärjestöiksi. Kaikki voimat on keskitettävä taisteluun

yhtynyttä taantumusta vastaan työväenluokan ja koko kansan oikeuksien puolesta.

**SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN
PUOLUETOIMIKUNTA**

Työkansan Sanomat
7. 11. 1948

6. SKP RAUHAN JA SUOMEN JA NEUVOSTOLIITON YSTÄVYYDEN PUOLESTA

Lopullinen rauhansopimus varmistaa kansamme onnellisen tulevaisuuden

Kansalaiset!

Se rauhansopimus, jonka Suomen edustajat allekirjoittavat Pariisissa, on maamme ja nimenomaan sen demokratian kannalta historiallinen asiakirja. Samalla kun se päättää ja sovittaa natsi-Saksan puolella taistelleen Suomen ja Yhdistyneiden Kansakuntien välillä vallinneet vihollisuudet, se palauttaa maamme kansainvälisen luottamuksen suomalla meille oikeuden pyrkiä tasavertaisena jäsenenä Yhdistyneiden Kansakuntien järjestöön.

Rauhansopimus vahvistaa maamme itsenäisyyden ja riippumattomuuden, joista mitään ei olisi jäänyt jäljelle, jos Suomen hitleriläinen aseveli olisi sodan voittanut ja päässyt maailman rotuoppinsa mukaisesti järjestämään. Se on jo kolmas Neuvostoliiton kanssa solmittu rauhansopimus, jossa Suomen itsenäisyyden periaate selvästi ja ehdottomasti tunnustetaan ja niinollen vakuuttava todistus Neuvostoliiton hyvästä tahdosta maattamme ja kansaamme kohtaan. Siitähän me olemme saaneet niin useita osoituksia myös välirauhan aikana.

Mutta rauhansopimus ei vakaannuta ainoastaan maamme kansainvälistä asemaa. Se vakaannuttaa myöskin välirauhan jälkeen maassamme alkaneen demokraattisen kehityksen velvoittamalla hallituksen valvomaan, että kansalaisten perusoikeuksia ja -vapauksia käytännössä noudatetaan ja etteivät fasisitiset, demokratialle vihamieliset järjestöt pääse toimintaansa jatkamaan. Edelleen se velvoittaa hallituksemme toimimaan niin, että rauhaa ja vihamielisyyttä vastaan rikkoneet henkilöt saatetaan rangaistukseen. Niin ollen se antaa painavat kansainväliset takeet siitä, että ei enää palaa sellainen hallintokomento, jonka aikana huomattavalta demokraattiselta kansanosalta oli

riistetty mahdollisuus käyttää perustuslain myöntämiä oikeuksia.

Kansallamme on siis täysi syy ilmaista arvokkaalla ja vaikuttavalla tavalla ilonsa saamansa rauhan johdosta osallistumalla sankoin joukoin eri paikkakunnilla järjestettäviin rauhanjuhliin. Muodostukoot nämä juhlat tilaisuuksiksi, joissa kansamme eri kerrokset osoittavat vihdoinkin tajunneensa historian opetukset ja vakaasti päättäneensä toimia niin, että toisaalta Suomen ja toisaalta lähimmän naapurimme Neuvostoliiton samoin kuin muidenkin demokraattisten maiden välillä alkanut yhteistyö vahvistuisi ja kantaisi hedelmiä maamme ja kansamme onneksi.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

Kommunisti-lehti
N:o 3, 1947

On aika vahvistaa vakuutukset
ystävällisistä suhteista

*Lyhennelmä Hertta Kuusisen puheesta SKP:n
Helsingin osastojen johtokunnille 29. 2. 1948*

”Ystävälliset ja luottamukselliset suhteet suureen itäiseen naapuriimme” ovat olleet kaikkien poliittisten piirien tunnuslauseena sitten syksyn 1944. Vilpittömä pyrkimystä tällaisten suhteiden aikaansaamiseen, kehittämiseen ja lujittamiseen on vakuuteltu sanomalehtikirjoituksissa, eduskunnan puhujalavalta, juhlapuheissa ja päätöslauselmissa. Mikään puolue ei ole tahtonut jäädä toisista jälkeen näissä vakuutteluissa. Nyt on tullut hetki vahvistaa nämä vakuutukset asiakirjalla, jonka merkitys on suurempi kuin juhlapuheiden ja sanomalehtikirjoitusten.

Tasavaltamme presidentti on saanut vastaanottaa henkilökohtaisen kirjeen Neuvostoliiton ministerineuvoston puheenjohtajalta generalissimus Stalinilta, joka täten itseasiassa koko kansansa nimissä kääntyy Suomen kansan puoleen vedoten rauhan-

tahtoomme ja pyrkimykseemme lujittaa kansojemme keskinäistä ystävyyttä sellaisen yhteistyön avulla, joka samalla lisää niiden turvallisuutta. Kirje, joka saatettiin perille jo noin viikko sitten, on nyt Moskovan radion kautta tullut koko maailman tietoon. Siinä ei näinollen ole mitään salaperäistä, joka kaihtaisi valoa tai sotisi kansojen välisen rauhan ja ystävyyden periaatteita vastaan.

Tarkistettu käännös kuuluu seuraavasti:

Herra Presidentti

Kuten teille lienee tunnettua, on kaksi niistä kolmesta Neuvostoliittoon rajoittuvasta maasta, jotka taistelivat Neuvostoliittoa vastaan Saksan puolella, Unkari ja Romania, jo allekirjoittanut Neuvostoliiton kanssa sopimuksen keskinäisestä avunannosta Saksan mahdollista hyökkäystä vastaan.

Tunnettua on myös, että molemmat maamme ovat raskaasti kärsineet tästä hyökkäyksestä, ja näinollen me yhdessä kannamme vastuun kansojemme edessä, jos sallimme sellaisen hyökkäyksen uudistuvan.

Oletan, että Suomi on vähintään yhtä suuressa määrin kuin Romania ja Unkari kiinnostunut keskinäisestä avunantosopimuksesta Neuvostoliiton kanssa Saksan mahdollista hyökkäystä vastaan.

Ottaen nämä näkökohdat huomioon sekä haluten luoda edellytykset maittemme välisten suhteiden perinpohjaiselle parantamiselle rauhan ja turvallisuuden lujittamisen mielessä Neuvostoliiton hallitus ehdottaa neuvostoliittolais-suomalaisen ystävyys-, yhteistoiminta- ja keskinäisen avunantosopimuksen solmimista, joka olisi yhdenmukainen Unkarin ja Neuvostoliiton sekä Romanian ja Neuvostoliiton välisten sopimusten kanssa.

Jos tämä Suomen taholta hyväksytään, ehdottaisin suomalaisen valtuuskunnan lähettämistä Neuvostoliittoon tällaisen sopimuksen solmimista varten.

Jos Te pidätte sopivampana käydä neuvotteluja ja solmia sopimus Suomessa, niin Neuvostoliiton hallitus on valmis lähettämään valtuuskuntansa Helsinkiin.

*Syvästi kunnioittaen
Neuvostoliiton ministerineuvoston
puheenjohtaja*

J. Stalin.

Kiinnitän erikoisesti huomiota siihen kohtaan, jossa generalissimus Stalin viittaa niihin kärsimyksiin, joita äskeinen sota molemmille kansoille on tuottanut ja siihen vastuuseen, joka niiden valtiomiehillä on siitä, sallitaanko näiden kärsimysten toistua vai ryhdytäänkö ajoissa toimenpiteisiin niiden uudistumisen ehkäisemiseksi.

Olisi ollut varsin luonnollista, jos aloite olisi tapahtunut meidän taholtamme. Ovathan kokemukset osoittaneet, että jokainen, jonka tähtäimenä on hyökkäys Neuvostoliittoa vastaan, kiinnittää katseensa myös meidän maahamme, joka on Neuvostoliiton välitön rajanaapuri. Mikään, varsinkaan lännessäpäin tapahtuva selkkaus ei voisi tapahtua ottamatta huomioon meidän maamme asemaa ja asennetta. Tähän asti Suomi on kuitenkin ilman esteitä tai suorastaan aikaisempien vallanpitäjiensä omasta halusta asettunut kaikkien tällaisten suunnitelmien ja toimenpiteiden astinlaudaksi.

Tämä vaihe Suomen historiassa päättyi, tai ainakin sen piti päättyä v. 1944. Suomen kansa on saanut katkerasti maksaa aikaisempien vallanpitäjiensä lyhytnäköisyyden. On sanottava kunniaksi niille, jotka sen jälkeen ovat sen kohtalosta olleet vastuussa, että he ovat vakavasti harkinneet johtopäätöksiä, jotka siitä johtuvat. Aikaisempi asemamme, jolloin välirauhan-sopimus vasta väliaikaisesti määritteli suhteemme ja velvoituksemme toisiin valtioihin, lähinnä niihin, joiden kanssa Suomi oli sodassa, ei suonut näiden johtopäätösten tekemiselle täysiä mahdollisuuksia. Hidas, tosin vain määrätynlaisissa asioissa hidas suomalainen luonneko lienee aiheuttanut, että ystävyyssopimuksen ehdottaminen lopullisen rauhan solmiamisen jälkeenkin on viivästynyt, ja että aloite joutui Neuvostoliitolle.

Hyvä niinkin. Suomen kansan demokraattiset piirit, ne, jotka uudessa asenteessamme ovat nähneet enemmänkin kuin välttämättömyyden, ne, joiden mielestä ystävälliset suhteet Suomen ja Neuvostoliiton välillä merkitsevät onnellista käännettä kansamme historiassa, tervehtivät tätä uutta ystävydenosoitusta suurella ilolla.

Sekä kommunistisen puolueen puoluetoimikunta että Suomen kansan demokraattisen liiton liittotoimikunta ja eduskuntaryhmä ovat asettuneet varauksetta esitetyn ystävyyssopimuksen solmiamisen kannalle. Samanlaisen päätöksen on tehnyt myös sosialistisen yhtenäisyyspuolueen puoluetoimikunta.

Te tiedätte itse, toverit, miten tähän asiaan suhtautuvat jäsenjoukkomme. Te tiedätte, mitä sanovat työläiset työpaikoilla, mitä tuntevat perheenäidit, jotka vapisevat lastensa tulevaisuu-

den vuoksi, mitä ajattelee edistyksellinen sivistyneistö, jolle rauhan asia on kallis, mitä maaseudulla sanovat ne, jotka ovat saaneet kantaa sodan alttarille poikansa ja vähäisen omaisuutensa.

Kaikki nämä laajat, todella demokraattiset joukot hengittävät tällä hetkellä vapaammin. Ne riemuitsevat sydämissään, sillä niitä on vielä viime hetkiin saakka vaivannut ja painanut pelko siitä, että rakas synnyinmaamme ehkä sittenkin luisuisi uudelleen niille poluille, jotka ovat osoittautuneet sille niin kohtalokkaaksi ja jotka ovat merkinneet määrättömiä kärsimyksiä tuhansille, jopa sadoilletuhansille kansamme jäsenille, miehille ja naisille, aikuisille ja lapsille.

Mutta tiedätte, että on olemassa niitä, jotka kaikkein mieluummin sanoisivat: "Ei kiitoksia, emme halua olla missään tekemisissä Neuvostoliiton kanssa". Olette joutuneet tekemisiin harhautettujen ihmisten kanssa, jotka toistavat lukemistaan lehdistä ja suljetuissa selostustilaisuuksissa saamiaan ohjeita siitä, että Suomen on muka pysyttävä "puolueettomana", että haluamme kulkea jotain "pohjoismaista" tai suorastaan "länsimaista" tietä, että nyt on jopa maamme itsenäisyyskin vaarassa. Vanha tuttu Siperia-kauhu on saanut taas joitakin valtaansa. Esitetään lukemattomia kysymyksiä siitä, mitä tällainen sopimus vaikuttaisi sekä sisä- että ulkopoliittisesti.

Kysymykset ovat sinänsä oikeutettuja. Onhan todella kysymys suuresta poliittisesta tapahtumasta, joka ei voi olla vaikuttamatta koko tulevaan kehitykseen maassamme.

Mutta jos olette lukeneet maamme porvarillisia ja varsinkin sosialidemokraattisia lehtiä, niin huomaatte niiden kovin halukkaasti ja samalla pintapuolisesti kiiruhtavan vastaamaan kaikkiin mahdollisiin tämän asian yhteydessä esitettyihin kysymyksiin siten, että tulokseksi muodostuu kielteinen asenne ehdotettuun ystävyyssopimukseen. Ei ole vaikeata arvata, milloin sitä ei muutenkin voida todeta, mistä ovat kotoisin äskenmainitsemani ohjeet ystävyyssopimuksen vastaiselle huhu- ja kuulopuhepropagandalle.

Mitä sitten on kysytty, se selviää S. Sosialidemokraatin helmikuun 29. päivän numerosta. Siinä kysytään, mitä Neuvostoliiton ja Suomen välinen ystävyyssopimus vaikuttaisi Suomen kansainväliseen asemaan. Mitä se vaikuttaisi Suomen ja Neuvostoliiton ja Suomen ja muidenkin demokraattisten rauhaarakastavien kansojen ja kansankerrosten suhteisiin, se lienee sanomattakin selvää.

Rauhan ja turvallisuuden vuoksihan tällainen sopimus on tarkoitettu solmiakin.

Kysymys merkitsee siis lähinnä, eikö se mahdollisesti herättäisi pahaa verta niissä valtioissa tai piireissä, jotka suhtautuvat vihamielisesti Neuvostoliittoon ja jotka toivoisivat meidänkin suhtautuvan siihen samalla tavoin. Siihenkin vastaus lankeaa luonnostaan. Jos niitä haluamme palvella ja kumartaa, niin on mentävä paljon pitemmälle, kuin olla solmiamatta ystävyysso-
pimusta Neuvostoliiton kanssa.

Vakavassa mielessä voidaan kysymykseen vastata: Joko emme haluakaan puolustaa turvallisuuttamme tai sitten sovimme sen säilyttämisestä Neuvostoliiton kanssa yhdessä niin, ettei näiden kahden maan välillä voi enää syttyä minkäänlaista selkkausta ja ettei myöskään kukaan muu uskalla yrittää loukata rajojamme.

Kysymys on ennenkaikkea Suomen omasta koskemattomuudesta, Suomen kansan turvallisuudesta. On naurettavaa esittää sellaisia väitteitä, että ystävyysso-
pimus velvoittaisi Suomen armeijaa taistelemaan Välimerellä tai kaukaisessa idässä.

Meille on tärkeintä Suomen turvallisuuden puolustaminen. Miten siinä suhteessa voisimme olla "puolueettomia", se ei mahdu ainoankaan suomalaisen isänmaanystävän aivoihin. Siinä suhteessa emme voi olla sen parempia "skandinaaveja" kuin "länsimaisiakaan". Meidän on oltava suomalaisia patriootteja, isänmaanystäviä.

Mistä päin mahdollinen hyökkäys Neuvostoliittoon meidän maamme lävitse saattaisi muuten tapahtua?

Mistä muualta kuin "lännestä" tai sanottakoon vaikkapa "lounaasta". Muistettakoon muuten, että juuri Saksa aikaisemmin oli meillä kaiken "länsimaisuuden" esikuva. Mitä siis äskenmainittu "länsimäinen" kanta tässä Suomen turvallisuutta ja koskemattomuutta koskevassa kysymyksessä merkitsee? Ei mitään muuta kuin hyökkäyksen ja sotaisten seikkailujen kannalle asettumista.

Kaikki Neuvostoliiton läntiset rajanaapurit Suomea lukuunottamatta ovat jo tehneet ystävyysso-
pimuksen Neuvostoliiton kanssa. Niiden aluetta ei voida enää käyttää sodan lähtöasemina. Saksa on se maa, joka edellisen sodan järjesti. Se on nytkin se valtio, joka voi tulla sotaisten seikkailun lähtökohdaksi. Voidaan tosin sanoa, että Saksa ei kykene tällä hetkellä sotimaan. Se saattaa olla totta, mutta Neuvostoliiton rajamaat ovatkin tehneet kysymyksessäolevat sopimukset 20-vuoden näköaloja silmälläpitäen.

Jo nyt tiedämme Saksan sotateollisuutta ylläpidettävän ja saatettavan jaloilleen. Natsiaineksia ei kaikkialla Saksassa ole suinkaan syrjäytetty eikä niiden elättämiä mielialoja hävitetty. Ne ovat alkaneet uudelleen osoittaa elonmerkkejä monenlaisissa muodoissa. Niitä voidaan jälleen käyttää välikappaleena sodassa semminkin, kun sosialismin ja demokratian voittokulku on niissä herättänyt valtavan koston- ja vihantunteen. Mikä voisi olla esteenä sille, että ajoissa varautuisimme tällaisen mahdollisen vaaran torjumiseen? Ei mikään muu kuin vanha "aseveljeys" ja myötätunto natsilaisuutta kohtaan.

Neuvostoliiton solmimissa ystävyys- ja avunantosopimuksissa edellytetään nimenomaisesti, että eri osapuolten riippumattomuutta ja itsenäisyyttä kunnioitetaan. Niissä mainitaan erikokoisesti, että sopimuspuolet eivät sekaannu toistensa sisäisiin asioihin. Tämä on suorastaan vastakkainen kaikille niille ehdoille, joita eräissä taloudellisen avunannon varjolla Pohjois-Amerikan Yhdysvaltojen ja eräiden muiden valtioiden välillä solmituissa sopimuksissa edellytetään.

Niissä suorastaan sekaannutaan sekä asianomaisten maiden taloudellisen että itsemääräämisoikeuden alaan kuuluviin kysymyksiin. Neuvostoliitto ei ole tietävästi vaatinut mitään sellaista sopimuskumppaneiltaan.

On selvää, että Neuvostoliitto itse pystyy selvittämään oman puolustuksensa alaan kuuluvat asiat. Sen voimakas armeija ja sotapotentialiaali riittää turvaamaan Neuvostoliiton rajat ja näitä rajoja uhkaavat vaarat. Jotkut "länsimaiset" asiantuntijat ovat väittäneet, että se muutamassa viikossa pystyy miehittämään vaikka suurimman osan länsi-Eurooppaa.

Kysymys ei varmastikaan ole siitä, eikö Neuvostoliitto selviäisi Suomesta tai Suomen kautta tapahtuvasta hyökkäyksestä, vaan siitä, haluaako Suomi itse, Neuvostoliiton myötävaikutuksella, turvata oman alueensa.

Siinä suhteessa meille nyt suorastaan Neuvostoliiton taholta tarjotaan itsemääräämisoikeutemme tehokasta käyttämistä. Olisimmeko suomalaisia isänmaanystäviä, jos siitä kieltäytyisimme?

Miten heikoksi Yhdistyneiden Kansakuntien järjestö onkin rauhanaseena osoittautunut kun se ei ole pystynyt ehkäisemään uuden sodan valmisteluja ja lietsontaa eikä ottamaan tehokkaaseen valvontaansa tai estämään uusien tuhovälineiden, atomipommien ja bakteeriaseiden valmistusta, sen periaatteet kelpaavat tänäkin päivänä lähtökohdaksi kansojenvälisen rauhan ja ystävyyden kehittämisessä. Siitä lähtevät kaikki ne so-

pimukset, jotka Neuvostoliitto on solminut toisten valtioiden kanssa.

Siitä lähti aikanaan kolmen suurimman eduskuntaryhmän yhteistyösopimuskin, jossa sanottiin, että Suomen on "päättävästi ja lopullisesti pyrittävä luopumaan siitä maalle ja koko kansalle turmiollisesta suuntauksesta, jota meillä taantumuspierit viime vuosien ja koko itsenäisyytemme ajan ovat noudattaneet".

Kolme suurinta eduskuntaryhmää saavat nyt sanoa sanansa samoin kuin kaikki muutkin poliittiset pierit. SKDL on tehnyt sen viivyttämättä. Osoittakoot nyt toiset, mitä merkitsevät niiden yhtämittaa toistamat sanat siitä, että "suhteemme ennenkaikkea Neuvostoliittoon on saatava todella vilpittömälle, molemminpuolisen luottamuksen sekä keskinäisen kanssakäymisen ja ystävyyden pohjalle".

TALOUDELLISET EDUTKO VAARASSA?

On väitetty mahdollisen ystävyys- ja avunantosopimuksen vahingoittavan Suomen kauppaa- ja muita taloudellisia suhteita muuhun maailmaan. Kauppasuhteissa noudatetaan kunkin maan omien etujen mukaista käytäntöä. On muistettava, että Suomen tarjoamat tuotteet ovat erinomaisen kysytyjä maailmanmarkkinoilla, eikä niiden menekkiä vähennä se, että haluamme turvata rauhan rajoillamme.

Tärkein kauppattavamme nimenomaan elintarvikkeiden saannin mielessä, joita kansamme kipeimmin tarvitsee, on Neuvostoliitto. Myös tekstiilejä ja koneita voisimme saada Neuvostoliitosta ja lisäksi halvemmilla hinnoilla kuin muualta, jos vain ulkomaankaupasta vastuussa olevat elimet ja ministeriöt sitä haluaisivat. Mitä ulkomaisiin lainoihin tulee, niin mikäli niihin ei liitetä itsemääräämisoikeuttamme loukkaavia ehtoja eikä niiden tarkoituksena ole sitoa Suomea johonkin suurvaltaryhmittymään Neuvostoliittoa vastaan, ystävyys- ja avunantosopimus ei voi olla esteenä sellaistenkaan saannille tarpeen tullen.

Solmiamamme rauhansopimus edellyttää, ettemme koskaan antaudu Neuvostoliitolle vihamielisiin toimenpiteisiin tai salli niitä edes propagoitavan. Nyt meillä on tilaisuus itse määritellä toimenpiteet, jotka turvaavat rauhan ja koskemattomuuden rajoillamme. Mitä rauhanystäviä olisimme, jos tähän sanoisimme, että emme sitä halua?

Jos ajattelempa asiaa omilla aivoillamme, suomalaisilla ai-

voilla, niin emme voi tulla muuhun tulokseen, kuin että rauha ja turvallisuus maassamme on säilytettävä. Mikä voikaan olla onnellisempaa kuin se, että tämä päämäärä lyö yksiin Neuvostoliiton tarkoitusperien kanssa.

Olemme iloisia ja ylpeitä siitä, että me kommunisteina voimme tässä asiassa palvella maatamme. Meidän on tehtävä tämä asia selväksi koko kansalle. Meidän on selvitettävä hämääntyneet ja hämäännytetyt aivot. Meidän on osoitettava, missä ovat kansamme todelliset ystävät, missä sen viholliset. Jos missään, niin tässä kysymyksessä he paljastavat itsensä, näyttävät todelliset kasvonsa.

Jälleen osoittautuvat tosiksi Marxin sanat: *"Kommunistit halveksivat salata mielipiteitään ja tarkoituksiaan"*. Me seuraamme samoin Marxin ohjeita siinä, että "kommunistit tekevät työtä kaikkialla kaikkien maiden demokraattisten puolueiden yhdistämiseksi ja yhteisymmärryksen saamiseksi. Me olemme valmiita yhteistyöhön kaikkien sellaisten kansalaispiirien kanssa, joille kansamme onni, rauha ja turvallisuus ovat kalliit. Ne, jotka nyt pelkäävät ja vapisevat, tietävät tehneensä syntiä rauhaa ja kansanvaltaa vastaan, tietävät kulkevansa vieraalla ja väärällä asialla.

Meillä, kansanvallan, rauhan ja Suomen todellisen riippumattomuuden puolustajilla ei ole mitään pelkäämistä, meillä ei ole mitään menetettävänä, vaan kaikki voitettavana — Suomen kansalle!

Vapaa Sana
3. 3. 1948

7. TAISTELU DEMOKRAATTISEN KEHITYKSEN JATKAMISESTA

SKP vaatii levottomuuden lietsojain saattamista vastuuseen

Taantumus on lähtenyt uuteen kansanvaltaiseen rynnäkköön maassamme. Tietäen Suomen kommunistisen puolueen olevan nykyisen suuntauksen selkärangan ja demokraattisen kehityksen kärkijoukon, se on nyt ryhtynyt suoranaiseen provokaatioon puolueitamme vastaan. Peittääkseen omat vallankaappaus-suunnitelmansa ja käyttääkseen hyväkseen yrittämäänsä häiriötä ja sekaannusta yhteiskuntaelämässämme, oikeistopiirit ovat nyt ilman mitään perusteita alkaneet levittää suuren yleisön keskuuteen huhuja SKP:n muka suunnittelema ”vallankaappauksesta”. Ovatpa ne eräiden lehtiutisten mukaan saaneet joitakin valtiovallan elimiä ja edustajia toimenpiteisiinkin tällaisen tapauksen varalta. Kuitenkin juuri kommunistisen sisäministerin tehtävänä on toimia laillisen kansanvaltaisen järjestyksen suojelijana ja kommunistinen puolue jäsenjoukkoineen on ollut siinä hänelle varmimpana tukena. Sensijaan kaikki poliittiset väkivaltayritykset ja demokratianvastaiset mielenosoitukset, joita on ilmennyt, ovat sensijaan tapahtuneet oikeiston toimesta, sen yllytyksestä ja sen järjestöihin kuuluvien henkilöiden tekeminä. Painostus ja uhkaukset demokraattisia kansalaisia vastaan ovat lisääntyneet. Kokoomus on jälleen asettunut tämän vanhan lapualaishenkisen hyökkäyksen kärkeen oikeistososialidemokratian sitä uskollisesti tukiessa.

Ulkomaisten sodanlietsojapiirien ja maamme kansanvaltaisen järjestyksen vihollisten sormet ja vaalitaktilliset tarkoitusperät ovat selvästi näkyvissä. Neuvostoliiton ja Suomen välisen ystävyys-, yhteistoiminta- ja avunantosopimuksen ratifioimisvaihe on saanut nämä rauhanvastaiset piirit kiihkoihinsa ja aiheutta-

neet juuri tällä hetkellä sitä rauhattomuutta, josta edellä on ollut puhe.

Suomen kommunistisen puolueen puolue toimikunta kehottaa kaikkia rehellisiä kansanvaltaisia kansalaisia ja ennenkaikkea puolueemme jäseniä päättävästi torjumaan perättömät väitteet, tekemään provokaatiot tehottomiksi ja valppaasti seuraamaan tilanteen kehitystä. Minkäänlaiseen paniikkiin ei ole syytä. Taantumus on jälleen, kuten niin monasti ennenkin, tehnyt harhalaskelman. Sen yritykset eivät voi edes väliaikaisesti onnistua, kunhan työtätekevät joukot vain rohkeasti puolustavat oikeuksiaan ja maan etujen mukaista poliittista suuntausta.

Suomen kommunistisen puolueen puolue toimikunta vaatii valtiovaltaa saattamaan levottomuuden lietsojat ja sekasorron tielle pyrkijät vastuuseen puuhistaan. Valheellisten tietojen leviittämiselle on saatava sulku.

Taantumus ja sen katalat aikeet on lyötävä takaisin. Työväenliikkeen rivit on puhdistettava valheellisesta ja vierailta asioilla kulkevasta kuonasta.

Järjestynyt joukkovoima taisteluun oikeuden ja totuuden, vastasaavutetun vaalivapauden, rauhan ja kansanvallan puolesta.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

Työkansan Sanomat
28. 4. 1948

Sisäministerin paikasta pidetään tiukasti kiinni

SKP:n PUOLUETOIMIKUNNAN TIEDOTE

SKP:n puolue toimikunta yhtyy SKDL:n liittotoimikunnan julkilausumaan todeten, että sisäministerin salkun antaminen kommunisteilta merkitsisi tähänastisen demokraattisen suuntauksen muuttamista. Se merkitsisi luopumista itsenäisestä suomalais-

sesta politiikasta ja amerikkalaissuuntauksen hyväksymistä, joka julistaa kommunistit toisarvoisiksi kansalaisiksi. Merkittävää on, että tällainen hyökkäys tehdään lisäksi hetkellä, jolloin kommunistiset ministerit ovat juuri tehneet esityksen koko kansakunnalle elintärkeistä sotakorvaushelpotuksista. Suomen perustuslaki ei kuitenkaan tunnusta kansalaisten jakamista "epäluotettaviin kommunisteihin" ja "luotettaviin kommunisminvastustajiin". Välirauhansopimus palautti ihmisoikeudet kaikille Suomen kansalaisille ja vahvisti siihen asti voimassaolleiden poikkeuslakien tilalle Suomen perustuslain.

Luopuminen tästä demokraattisesta suuntauksesta johtaisi nyt, niinkuin se johti 30-luvullakin, ensin vasemmistolaisen työväenliikkeen oikeuksien polkemiseen ja sen jälkeen olotilaan, jossa kaikki vapaa kansalaistoiminta olisi estetty väkivalloin. Se johtaisi taloudelliseen kaaokseen, vuosien 1930—34 aikoja muistuttavaan talouspulaan, työttömyyteen, kansanjoukkojen elintason laskuun, talonpoikaistilojen pakkohuutokauppoihin, kaikkien työtätekevien kansankerrosten elintason alentumiseen, hätään ja kurjuuteen. Lopuksi se johtaisi samoin kuin vuonna 1939 sotaseikkailuun, suureen kansalliseen onnettomuuteen, josta Suomen kansalle koituisi arvaamattoman raskaita seurauksia.

Siksi koko kansan on noustava torjumaan taantumusvoimien epätoivoista seikkailua. Kommunistit ovat joutuneet hyökkäyksen kohteeksi juuri siksi, että he ovat johdonmukaisesti kannattaneet tässä maassa kansanvaltaista sisäpolitiikkaa ja suomalaista, neuvostoystävällistä ulkopolitiikkaa. Kommunisteihin tähdätty isku on siis isku koko kansakuntaa vastaan. Siksi se on torjuttava.

Kysymys ei voi olla tähänastisesta demokraattisesta suunnasta luopumisesta, vaan sen lujittamisesta. Työtätekevien kaikki voimat on keskitettävä suurpääoman vallan murtamiseen, kymmenen suurinta kapitalistiyhtiötä ja kaksi suurpankkia on kansallistettava, maaseudulla toimeenpantava kaikkia maanturvitsijoita tyydyttävä maareformi ja koko kansantalous johdettava suunnitelmallisuuden raiteille. Niissä merkeissä on taisteltava työtätekevän väestön elintason kohottamiseksi, Suomen saattamiseksi kukoistavaksi kansanvallaksi, jossa kansa on todellakin vapaa suurpääoman kahleista ja isäntänä omassa maassaan.

Vapaa Sana
23. 5. 1948

Askel taaksepäin — kaksi askelta eteenpäin

Yhtynyt taantumusrintama on valtiollisissa vaaleissa saavuttanut huomattavan voiton pystyessään melkoisesti supistamaan kansandemokraattien edustusta. Mutta päätavoitettaan, kansandemokratian murskaamista, se ei saavuttanut. Vastustajarintaman harjoittamasta ankarasta painostuksesta huolimatta Suomen kansan demokraattinen liitto ja sen eturiveissä taistellut Suomen kommunistinen puolue ovat osoittaneet olevansa pysyvä, merkittävä voimayhtymä, jonka panosta maamme valtiollisessa elämässä ei voida syrjäyttää.

Vaalitappiomme pääsyynä oli epäilemättä se, että ratkaisevat taloudelliset ja poliittiset muutokset, jotka sodan jälkeen Suomessakin olisi voitu suorittaa kommunistien ja sosialidemokraattien yhteisvoimin, ovat jääneet toteuttamatta. Suuryhtiöitten kansallistamista ja oikeudenmukaista maareformia ei ole pantu toimeen. Taantumuksen mahtiasemia valtiokoneistossa ei ole murrettu. Syyllinen siihen on sosialidemokraattisen puolueen oikeistolainen johto, joka kerta toisensa jälkeen on torjunut kansandemokraattien yhteistyöyritykset ja sensijaan liittoutunut taantumusporvariston kanssa estämään näiden päämäärien toteuttamisen.

Tappiomme toisena — erikoisen kohtalokkaana syynä — on ollut se kiihkokansallinen Neuvostoliiton vastainen propaganda, jolla kansaamme neljännesvuosisadan ajan, koko kansallisen kasvatusjärjestelmän voimalla, on sokaistu, ja jonka kehittämiin vaistoihin taantumus nyt sekä julkisessa että varsinkin salaisessa vaalikihoituksessaan vetosi.

Siihen on liittynyt ulkomailta johdettu häikäilemätön parjaus- ja provokaatiokamppailu, kommunismia ja koko kansandemokraattista liikettä vastaan. Järjestömme, jotka ovat vasta neljättä vuotta voineet vapaasti ja julkisesti tehdä selkoa tavoitteistaan, eivät ole vähine sanomalehtineen ja puhujavoimineen pystyneet tehokkaasti torjumaan suuryhtiöiden rahoittamain propagandavoimain kehittämää valhevyöryä.

Nämä tekijät ratkaisivat vaalituloksen taantumuksen voitoksi, puolueemme ja koko demokraattisen rintaman tarmokkaista ponnistuksista huolimatta.

Taantumuksen voitto on ollut koko Suomen kansan tappio. Vaikka taantumuksen vaalitunnuksissa on puhuttu "demokratiasta", "kansallisesta riippumattomuudesta" ja "pohjoismaisesta oikeusperinteestä", on sen koko vaalitaistelun takana ollut

valmistautuminen edessä olevaan talouspulaan säilyttääkseen sen rasitukset työtätekevän kansan harteille. Vaalivoittonsa rohkaisemana se tässä tarkoituksessa pyrkii rajoittamaan saavutettuja kansalaisvapauksia, lamauttamaan työväenluokan taistelukyvyn ja kytkemään maamme jälleen länsimaisten sodanlietsojain johtamaan Neuvostoliiton vastaiseen seikkailupolitiikkaan.

Ankarat taistelut ovat edessä, jokainen saavutus on nyt entistä kovemman kamppailun takana. Mutta taantumuksen hyökkäys tulee nostamaan vastarintaan nekin, jotka nyt hetkellisesti ovat erehtyneet äänillään sen voittoa tukemaan. Meidän tehtävämme on terästää taisteluamme työväen yhteisrintaman luomiseksi, työmiehen ja talonpojan liiton vahvistamiseksi ja kommunistisen puolueemme sekä Suomen kansan demokraattisen liiton lujittamiseksi. Taantumuksen vaalivoitto merkitsi askelta taaksepäin — ottakaamme uusissa taisteluissa kaksi askelta eteenpäin.

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN PUOLUETOIMIKUNTA

Hämeen Yhteistyö
7. 7. 1948

8. SKP:n 8. EDUSTAJAKOKOUS

Tilanne ja puolueemme tehtävät

*Lyhennelmä Ville Pessin selostuksesta SKP:n
8. edustajakokouksessa 30. 8. 1948*

I KANSAINVÄLINEN TILANNE JA SEN ERIKOISUUDET

Lähes kolme vuotta on kulunut puolueemme 7. edustajakokouksesta lokakuussa 1945. Tämä aika on ollut rikas merkittävistä tapahtumista sekä kansainvälisessä mitassa että oman maamme kohdalta.

Nämä kolmen vuoden tapahtumat ovat jälleen osoittaneet, että marxismin-leninisin teoria ja vain se antaa mahdollisuuden etukäteen oikein arvioida tulevan kehityksen suuntaa ja oikealla tavalla vaikuttaa tähän kehitykseen, oikealla tavalla johtaa työväenluokan ja muiden työtätekevien kerrosten toimintaa. Tämä kehitys on entisestään korostanut sekä yleensä kommunististen puolueiden että myöskin meidän kommunistisen puolueemme historiallista merkitystä ja tehtävää.

On käynyt, kuten puolueemme 7. edustajakokouksen päätöslauselmassa arvioitiin, että kireä taistelu demokraattisten ja taantumuksellisten voimain välillä tulee jatkumaan. Tämän taistelun jatkuminen, vieläpä sen jatkuva kiristymisen ja kärjistymisen, on tosiaan muodostanut alkaneen rauhankauden päätunnusmerkin.

Tov. Zhdanov lausuikin syyskuun lopulla 1947 Puolassa pidetyssä yhdeksän maan kommunististen tai muiden työväenpuolueiden neuvottelukokouksessa, että mitä pitempi aika erottaa meidät sodan päättymisestä, sitä jyrkemmin tulee näkyviin kaksi perussuuntaa sodanjälkeisessä kansainvälisessä politiikassa, kaksi suuntaa, jotka vastaavat maailman areenalla toimivien poliittisten voimien jakaantumista kahteen perusleiriin: toisaalta imperialistiseen ja demokratian vastaiseen leiriin, toisaalta imperialisminvastaiseen ja demokraattiseen leiriin.

Tällaisissa olosuhteissa ei YK:n järjestöstä, jonka jäsenistön

enemmistön muodostavat imperialistisen leirin päävaltioiden Yhdysvaltain ja Englannin määräyksiä tottelevat valtiot, ole voinut peruskirjastaan ja alkuperäisistä tarkoituspäätöksistään huolimatta tulla elintä, joka takaisi rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämisen. Puhumattakaan, että se olisi pannut täytäntöön Neuvostoliiton ehdotuksesta hyväksytyjä päätöksiään atomivoiman kansainvälisestä valvonnasta ja yleisestä aseistuksen supistamisesta tai Puolan ehdotuksesta hyväksytyä suositustaan diplomaattisten suhteiden katkaisemisesta Francon Espanjaan, sen imperialistiset jäsenvaltiot ovat, kuten Indonesiassa, voineet ryhtyä avoimeen siirtomaasotaan. YK:n puuttuminen esim. Kreikan ja Palestiinan asioihin ei ole tarkoittanut näiden kansojen vapauden, vaan Yhdysvaltain öljy- ja muiden sotilaallisten etujen valvomista. Neuvostoliiton ääni on kuitenkin kuulunut YK:n kokouksista maailman omanatuntona ja veto-oikeudellaan se on voinut ehkäistä useita peruskirjan vastaisia päätöksiä.

Terävimmän on kummankin pääleirin vastakkaisuus kansainvälisellä areenalla ja samalla imperialististen valtojen luopuminen liittoutuneiden yhteisistä sodanaikaisista päämääristä ja päätöksistä tullut näkyviin Saksan kysymyksen yhteydessä.

Jaltassa ja Potsdamissa tehdyt päätökset tähtäsivät fasismin jätteenkin poistamiseen ja sellaisen yhtenäisen, demokraattisen Saksan muodostamiseen, joka ei enää milloinkaan kykenisi sytyttämään uutta sotaa. Mutta mainituista päätöksistä piittaamatta Yhdysvallat ja sen satelliitit ovat menetelleet samoin kuin I maailmansodan jälkeen: eivät ainoastaan jättäneet Saksan sotapotentiaalia valvonta-alueellaan hävittämättä, vaan vieläpä ryhtyneet sitä amerikkalaisen pääoman turvin nopeasti vahvistamaan; eivät ainoastaan laiminlyöneet Schachtin tapaisen natsirikollisten rankaisemista, vaan vieläpä asettelleet näitä tärkeille johtopaikoille Länsi-Saksan hallintokoneistossa. Sitäpaitsi ne ovat laiminlyöneet yleensäkin yhteiskuntaelämän demokratisoimisen omilla miehitysvyöhykkeillään ja asettaneet päämääräkseen Saksan pysyvän pirstomisen sekä läntisten alueiden muodostamisen "itsenäiseksi valtioksi" imperialistien holhouksessa.

Kansainvälisen rauhan turvaaminen on jäänyt demokraattisen leirin tehtäväksi, leirin, jonka päävoiman muodostavat sosialistinen Neuvostoliitto ja uuden demokratian maat, jotka jo ovat astuneet sosialismin tielle. Tätä leiriä tukevat edistykelliset voimat kaikissa maissa.

Neuvostoliitto on sosialistisen taloutensa turvin selviytynyt

suunnattomista sodanaikaisista vaurioistaan nopeammin kuin mikään muu maa maailmassa. Jo vuoden 1947 lopulla teollisuuden kuukausituotanto saavutti ennen sotaa vallinneen tason. Ensimmäisenä maana maailmassa Neuvostoliitto saattoi luopua kulutustarvikkeiden säännöstelystä. Samanaikaisesti toimeenpantu rahanuudistus ja hintojen yleinen alentaminen kohottivat huomattavasti työläisten reaali-palkkoja ja kansan elintaso. Myös uuden demokratian maat ovat toimeenpanemansa suur-yritysten kansallistamisen ja maareformin avulla pystyneet ri-peään jälleenrakennustyöhön. Ensiarvoinen merkitys on tällöin ollut niillä sopimuksilla, joita ne ovat solmineet sekä keske-nään että Neuvostoliiton kanssa, sopimuksilla, jotka samalla tähtäytyvät Saksan tai sen liittolaisten taholta tulevan mahdol-lisen hyökkäyksen uhkaa vastaan.

Mitä tulee Suomeen, niin sen asema demokraattisessa leirissä ei ole vielä vakiintunut. Amerikkalais-englantilainen imperia-lismi tekee etenkin pohjoismaisen blokkinsa välityksellä sekä Suomen taantumusporvariston ja oikeistososialidemokratian avustamana määrätietoista työtä maamme irrottamiseksi de-mokraattisesta leiristä ja ymppäämiseksi imperialistiseen lei-riin.

Suomenkin kansallinen riippumattomuus voidaan turvata vain lujittamalla siteitä imperialisminvastaiseen leiriin, jonka johdossa on sosialistinen Neuvostoliitto, liitolla Neuvostoliiton kanssa ja koko kansainvälisen työväenliikkeen tuella.

Suurin saavutuksemme Suomen ja Neuvostoliiton ystävyy-den lujittamisessa sekä samalla maamme kansainvälisen ase-man ja kansallisen riippumattomuuden vahvistamisessa on tov. Stalinin ehdotuksesta t.v. huhtikuun 6. pnä allekirjoitettu ja toukokuun 31. pnä voimaan astunut sopimus ystävyydestä, yh-teistyöstä ja keskinäisestä avunannosta. Puolueemme kunnia-asiana on johtaa Suomen edistyksellisen työkansan taistelua tämän maallemme niin arvokkaan sopimuksen puolesta pitäen huolta siitä, että se rehellisesti toteutetaan.

Imperialistinen leiri, jonka johdossa on Yhdysvallat, on muo-dostunut uhkaksi maailmanrauhalle sekä Euroopankin maiden ja kansojen hyvinvoinnille ja vapaudelle. Ilmauksena tämän leirin politiikasta, leirin, jonka idut olivat nähtävissä jo II maailmansodan aikana, on ns. Trumanin oppi, joka tarkoittaa pyrkimystä amerikkalaisen monopolipääoman maailmanherruu-den pystyttämiseen, ja tämän täydennyksenä — amerikkalaisen laajentumispolitiikan nykyään luonteenomaisimpana muotona — ns. Marshallin "suunnitelma".

Tämän "suunnitelman" tarkoitusperänä on säilyttää Yhdysvaltain kapitalistien monopoliyriyten sodanaikaiset korkeat voitot ja vallata niille uusia markkina-alueita sodasta köyhtyneiden Euroopan maiden kustannuksella. Erityistä vauhtia tälle pyrkimykselle on antanut Yhdysvaltain väijyvä talouspula, jonka uhka näkyy esim. siinä, että sanotun maan teollisuustuotanto on laskenut 30 %:lla sodanaikaisesta samalla kun varastojen arvo vuosina 1946—47 nousi 27 miljardista 37 miljardiin dollariin ja että työttömiä on jo huomattavasti yli 5 miljoonaa.

Nykyään Marshallin "suunnitelman" (ja samalla amerikkalaisen imperialismin) Euroopan-politiikan sisältö voitaisiin tiivistää seuraaviin pääkohtiin:

1. Euroopan maiden talouselämän alistaminen amerikkalaisen monopolipääoman etujen palvelukseen.

2. "Länsimaiden" (niiden joukossa länsi-Saksa) sotilaallisen liittoutuman muodostaminen Neuvostoliittoa ja itä-Euroopan uusia demokratioita vastaan.

3. Euroopan maiden kansallisen riippumattomuuden tuhoaminen, niiden kansojen demokraattisten oikeuksien hävittäminen ja niiden yhteiskunnallisen kehityksen katkaiseminen — "kommunismiin vastustamisen" verholla.

4. Tuloksena tulisi olemaan talouspula, työtätekevän kansan elintason aleneminen ja joukkotyöttömyys asianomaisissa maissa.

Tällainen on pääpiirteissään imperialistisen leirin "kokonaisratkaisu", jota amerikkalaisen imperialismin asiamiehet eri maissa yrittävät panna täytäntöön, katsomatta siihen, ovatko nämä muodollisesti Marshallin "suunnitelman" osakkaita vai eivätkö ole.

Imperialistinen, demokrationvastainen leiri käy Amerikan imperialistien johdolla taistelua riistääkseen vapauttarakastavilta kansoilta niiden riippumattomuuden ja kansanvaltaisen vapauden.

Euroopan kansojen kansallinen elinkysymys on torjua tämä kansainvälinen riiston, orjuuttamisen ja nälkiinnyttämisen suunnitelma. Pienet kansat voivat turvata riippumattomuutensa, suvereenisuutensa ja kansanvaltaisen hallitusjärjestelmänsä vain kuulumalla imperialisminvastaiseen demokraattiseen leiriin. Vain oman kansansa kavaltajat voivat tahallansa asettua amerikkalaisen imperialismin suunnitelmaa puolustamaan ja edistämään.

Suomessakin on verraten vahvoja voimia, jotka työskentelevät imperialistisen leirin hyväksi. Ei vain joku taantumukselli-

sen suurpääoman röyhkein äänenkannattaja "Kauppalehti" (27. 2. -47) selitä, että meidän olisi amerikkalaisia luotonantajia miellyttääksemme luovuttava perustavista talouspoliittisista uudistuksista, vaan juuri siinä tarkoituksessahan muodostettiin Fagerholmin "kolmannen tien" hallituskin, että se loiton-taisi maamme Neuvostoliitosta, kytkisi sen imperialistien vana-veteen ja avaisi portit kansainvälisen nälkiinnyttämissuunnitel-man toteuttamiselle. Jos nuo voimat onnistuisivat pyrkimyksissään, niin maamme sodanjälkeinen taloudellisen nousun ja suhteellisen edistyksen käyrä kääntyisi kurjuutta, lapualaismal-lista terrorijärjestelmää ja sotaseikkailuja kohden.

II SUOMEN TILANNE

Taloudellinen kehitys ja työtätekevien asema

Talouspolitiikka — ja tuotannollinen elämä yleensä — on se ala, jossa taantumus on parhaiten säilyttänyt entiset asemansa, tehnyt lujinta vastarintaa ja jossa kansandemokraattinen liike on saanut vähiten suoritetuksi uudistuksia. Pekkalan hallituksen talouspolitiikka ei suinkaan ole ollut SKP:n eikä edes SKDL:n talouspolitiikkaa. Siinä hallituksessa SKP:llä oli vain pieni vähemmistö — 18 ministeristä vain 3 kuului SKP:een — eikä koko kansandemokraattisen hallitusryhmän käsissä ollut ainoatakaan talouselämän johtopaikkaa, vaan ne olivat maa-laisliittolaisten ja sosialidemokraattien hallussa. Valtiovallan elimissä, jotka ratkaisevat taloudellisia kysymyksiä, oli SKP:llä vain muutama edustaja, ja varsinaisille tuotannollisen elämän johtopaikoille emme saaneet juuri minkäänlaista kosketusta.

Taloudellinen valta on luonnollisesti niillä, jotka omistavat tuotannon välineet, kapitalisteilla, ja lähemmin sanottuna suurkapitalisteilla. Varsinainen taloudellinen valta maassamme on keskittynyt 20 kapitalistiperheelle, joiden hallussa ja omistuksessa on ratkaiseva osa maamme teollisuudesta. Maassamme tähän asti noudatettu talouspolitiikka on valtaosaltaan ollut edellämainittujen 20 perheen, suurpääoman talouspolitiikkaa.

Tästä huolimatta on viime aikoina taantumuksen taholta erikoisen kiivaasti hyökätty SKP:tä vastaan myös talouspoliittisissa kysymyksissä. SKP:tä ja koko kansandemokraattista suuntausta on syytetty melkein kaikista taloudellisista vaikeuksistamme, vaikka jokaisen pitäisi tietää, että taloudellisten vaikeuksien

todelliset syyt ovat aikaisemmassa sotapolitiikassa, että SKP:llä ei välirauhan jälkeenkään ole ollut ratkaisevaa vaikutusta talouselämän johtamisessa eikä puolueemme tekemiä esityksiä ole juuri ensinkään otettu huomioon.

Kuitenkin puolueemme ja työtätekevien yhteisponnistuksin on eräitä suurpääoman hyökkäyksiä työväen elinetuja vastaan kyetty torjumaan, onpa heidän elinetujaan voitu jossakin määrin korjatakin.

Tuotannon kehitys Suomessa sodan jälkeen

Tuotannollisen elämän nousu ei ole ollut yleensä niin heikkoa kuin suuromistajain edustajat ja kansanvaltaisen suunnan vastustajat ovat väittäneet. Huolimatta sodan aiheuttamasta erittäin suuresta rappiosta on tuotannon nousu sodan jälkeen ollut sellainen, että voidaan sanoa maamme olevan siinä suhteessa ensimmäisellä tilalla niistä Euroopan kapitalistisista valtioista, jotka olivat mukana viime sodassa. Kahden vuoden ajalla, viime vuoden loppuun mennessä oli maamme teollisuuden tuotanto noussut 64 %. Tämän vuoden aikana tuotannon nousu on edelleenkin jatkunut, joskin hieman hidastuneena. Jo viime vuoden loppuun mennessä tuotannon nousu oli noin 85—90 % sodanedellisestä, s.o. vv. 1938—39 tasosta.

Nyt voitaneen katsoa tuotannon saavuttaneen useimmilla aloilla jo sodan edellisen tason ja useilla aloilla ylittäneenkin sen. Mm. metalliteollisuuden tuotantokapasiteetti, tuotantomahdollisuudet ovat kasvaneet kaksinkertaisiksi.

Maataloudessa ei voida todeta näin voimakasta nousua vaan jäi maatalouden tuotanto viime vuoden lopulla noin 65 %:iin sodan edellisestä tasosta. Teollisuudella on ollut suuremmat edellytykset nousuun, kun sen sijaan maatalouden sodan aikana kärsimät tappiot ovat hitaammin poistettavissa. Teollisuuskapitalistien kanssa liittoutuneet maalaisliittolaiset suurtuottajat ovat harjoittaneet politiikkaa, joka ei ole edistänyt maatalouden voimakasta nousua.

Kommunistien ja muiden kansandemokraattien esitykset maatalouden voimaperäisestä kohottamisesta eivät ole saaneet kannatusta enempää eduskunnassa kuin hallituksessakaan. Seurauksena on ollut maataloustuotannon jälkeenyttäminen.

Maamme ulkomaankauppa on sodan jälkeen vuosi vuodelta laajentunut sekä määrällisesti että myöskin arvoltaan. Kun kauppataase v. 1945 oli 12,1 miljardia mk, niin se v. 1946 oli 47,3

miljardia mk ja viime vuonna 92,1 miljardia mk. Noususuunta näkyy jatkuvan edelleenkin.

Kauppavaihdon suuntaus on jatkunut edelleen länteen, ja samanaikaisesti on luonnollisesti kauppavaihtomme Neuvostoliittoon suhteellisesti heikentynyt. Kun Suomen viennistä v. 1945 meni Neuvostoliittoon 30 % ja v. 1946 20 %, niin viime vuonna sinne meni vain 12 %. Samoin on osittain myöskin tuonnin laita. V. 1945 tuotiin Neuvostoliitosta 17 % maamme kokonaistuonnista, v. 1946 21 %, mutta v. 1947 vain 11 %. Samanlainen suuntaus näkyy jatkuvan tänäkin vuonna, sillä tammi—toukokuun tuonnista tuotiin Neuvostoliitosta 14,5 % ja vietiin Neuvostoliittoon 20,6 %.

Tästä maallemme vahingollisesta ulkomaankaupan suuntauksesta on jo järkevämmällä kapitalistisellakin taholla lausuttu varoituksen sanoja, mutta ne näyttävät kaikuvaan kuuroille korville. Me kommunistit olemme koko ajan osoittaneet, että palaaminen vanhaan yksipuoliseen länteen suuntautumiseen on turmioksi maallemme. Kaupankäynti Neuvostoliiton kanssa on joka suhteessa muodostunut maallemme niin edulliseksi, ettei taantumuksellisten neuvostovastainen poliittinen suuntaus saa muodostua sen esteeksi.

Suomen talouselämän heikkoutena ei ole, kuten suuromistajat väittävät, että tuotanto olisi noussut hitaasti, että se olisi muodostunut kannattamattomaksi ja että olisi asetettu liian suuria rajoituksia ja rasituksia heidän "terveelle yksityisyritteliäisyydelleen", vaan se, että taantumuksellisten suuromistajain valtaa taloudellisen elämän alalla ei ole kyetty tarpeeksi rajoittamaan, että ei ole asetettu esteitä yksityisten suuromistajain harjoittamalle riistolle ja keinottelulle. Vika on siinä, että työläisten asema ja toimeentulo ei ole parantunut tuotannon nousua vastaavalla tavalla.

Vaikka tuotanto on saavuttanut jo melkein kaikilla aloilla sodan edellisen tason ja useilla jopa ylittänytkin sen, niin työväestön elintaso on jäänyt siitä pahasti jälkeen. Tämä saa selityksensä ennen muuta siitä, että SKP:n ja SKDL:n esittämiä talouselämän uudistusta koskevia hyviä aloitteita ja esityksiä ei ole toteutettu. Puolueemme esityksiä suurtuotantolaitosten kansallistamisesta ja maareformista ei ole saatu edes käsittelyalaiseksi eduskunnassa ja monet muutkin esitykset, kuten vero-uudistusta, valtiotalouden tervehdyttämistä, oikeaa hinta- ja palkkapolitiikkaa jne. koskevat, ovat jääneet toteuttamatta tai tulleet vain puolinaisina huomioon otetuiksi. Se on seurausta

siitä, että sosialidemokraatit ovat näissä asioissa liittoutuneet porvariston kanssa työväenluokkaa ja koko työtätekevää kansaa vastaan.

Myös valtiotalouden tilasta on esitetty virheellisiä arvosteluja ja vääristelyjä syytöksiä SKP:n ja kansandemokraattien edustamaa suuntausta vastaan. Huolimatta erittäin suurista sodan aiheuttamista rasituksista on valtiotalous kehittynyt myönteiseen suuntaan. V. 1946 oli sodan aiheuttamia menoja kaikista valtion menoista 54 % ja v. 1947 67 %. Tämä osoittaa valtion muiden menojen suhteellista laskua, ja siten valtiotalouden tervehtymistä.

Valtiotalouden hoidossa suurin puute, josta olemme ankarasti arvostelleet, on se, että valtion tulot edelleenkin ovat liian yksipuolisesti verotulojen varassa ja sen johdosta kansan verokuorma on muodostunut äärettömän raskaaksi. Verojen alentamiseksi olemme esittäneet, että tuloatuottavia valtion laitoksia olisi lisättävä kansallistamisen kautta.

Valtiotaloudella on edelleenkin sellaisia menoja ja rasituksia, joista olisi päästävä. Kotimaisten sotavelkain korkoihin ja kuoletuksiin on vv. 1946—47 käytetty lähes 30 miljardia mk, mikä summa on huomattavasti suurempi kuin sotakorvausmenot vastaavana aikana. SKDL:n esitystä kotimaisten sotavelkain korkojen ja kuolelusten lykkäämisestä ei kuitenkaan ole saatu käytännössä toteutetuksi. Siinäkin oikeistososialidemokraatit ovat olleet yhteisrintamassa porvariston kanssa.

Eräs ehkä kaikkein useimmin meitä vastaan heitettyjä syytöksiä on se, että kommunistit edistävät inflaatiota, estävät tuotannon nousua ja häiritsevät talouselämän tervehtymistä ja vakiintumista. Tuo syytös on heitetty joka kerta, kun työläiset ovat vaatineet lisää palkkaa tai muita parannuksia oloihinsa.

Ei ole valheellisempää väitettä kuin se, että kommunistit pyrkisivät estämään tuotannon nousua ja häiritsisivät talouselämän vakiintumista. Me olemme talouselämän vakaannuttamisen kannalla, mutta ei sellaisen "vakaannuttamisen", joka Suomesakin toimeenpantiin edellisen maailmansodan jälkeisenä kautena.

Kommunistinen puolue ei halua "vakaannuttamisen" kyltillä toimeenpantavaa työtätekevän kansan nälännyttämistä ja orjuuttamista. Emme halua sellaista "vakaannuttamista", joka merkitsee työläisille joukkotyöttömyyttä, vaivaishoitoa ja kunnallisia soppajonoja, talonpoikaistalouksien pakkohuutokauppoja ja työväenjärjestöjen hajoittamista.

SKP:n taistelu työtätekevien elinetujen puolesta

Vaikka SKP:llä ei ole ollut ratkaisevaa vaikutusta taloudelliseen elämään ja vaikka emme olekaan onnistuneet saamaan mitään taloudellisia perusuudistuksia toteutetuksi, niin sittenkin olisi väärin väittää, että SKP:n työllä ja mukanaololla hallituksessa ja eduskunnassa ei olisi ollut mitään myönteistä merkitystä, että emme olisi mitään saavuttaneet työtätekevien kansankerrosten elinehtojen puolustamisessa.

Hyvin merkittävä osuus Suomen talouden suhteellisen nopeassa kehityksessä sodan jälkeen on ollut Neuvostoliiton myöntämällä lukuisilla sotakorvaushelpotuksilla ja kauppasopimuksilla.

Maittemme välisen kauppavaihdon kehittymisen tuloksena Suomi on saanut Neuvostoliitolta lukuisia kipeästi kaipaamiaan tarvikkeita, mm. leipäviljaa niin runsaasti, että väestön viljaannoksia ei ole tarvinnut kertaakaan vähentää.

Vuosittaisia sotakorvaussuorituksia on Neuvostoliitto jatkuvasti keventänyt pidentämällä v. 1945 sotakorvausten toimitusaikaa kahdella vuodella, pyyhkimällä pois toimitusten viivästyisestä aiheutuneita sakkoja, suostuen luopumaan Neuvosto-Karjalasta aikoinaan ryöstetyn omaisuuden erään osan takaisin palauttamisesta, helpottaen saksalaisomaisuuden saatavien järjestelyä. Merkittävin taloudellinen ystävydenosoitus saatiin kesäkuun 3 p:nä v. 1948, jolloin Neuvostoliiton hallitus ilmoitti suostuneensa maamme hallituksessa olevien kommunistien aloitteeseen sotakorvausten helpottamiseksi ja myönsi Suomelle 50 %:n huojennuksen jäljelläoleviin sotakorvauksiin. Ilmoitus tehtiin samana päivänä, jolloin Suomen ja Neuvostoliiton ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimus ratifioitiin.

Näiden taloudellisten helpotusten pohjana on ollut maittemme välisten poliittisten suhteiden myönteinen kehitys. Ilman maamme kansanvaltaisten voimien vaikutusta ja ystävällisten suhteiden kehittämistä tämä ei olisi ollut mahdollista. Siinä suhteessa kommunistien panos on ollut maamme ja kansamme etujen kannalta erityisen merkittävä.

Vaikkakaan ei ole onnistuttu estämään yleistä hintojen nousua ja vastuu siitä on yritetty vyöryttää SKP:n harteille, niin juuri SKP:n työn kautta on onnistuttu huomattavasti jarruttamaan ja useissa tapauksissa estämäänkin teollisuustuotteiden hintojen tarpeetonta nousua, huolimatta siitä, että SKP:llä on ollut vain muutama jäsen hinta- ja palkkaneuvostossa. Jos sosialidemokraattiset neuvoston jäsenet olisivat yhtyneet edusta-

jiemme pyrkimyksiin panna sulku kohtuuttomille hintojen korotuksille, niin niitä olisi voitu vieläkin huomattavammin ehkäistä.

Viime vuosina on jouduttu siihen, että hintojen valtava nousu on aiheuttanut liikehtimistä työläisten keskuudessa ja palkkoja on ollut pakko korottaa. Siihen vedoten kapitalistit ovat vaatineet uusia hintojen korotuksia.

Merkillepantavaa on ollut, että oikeistososialidemokraatit ovat vastustaneet työläisten palkkaliikkeitä ja kieltäneet monessa tapauksessa niiltä ammatillisten järjestöjen tuen. Mutta elintason alentuessa on työläisten ollut pakko lähteä lakko-
taisteluihin.

Sellaisissa tapauksissa, jolloin ammatilliset keskusjärjestöt ovat lakkoluvan kieltäneet, ovat työläiset lähteneet taisteluun ammatillisten perusjärjestöjen ja yhteisten päätöstensä pohjalla. Näistä lakoista ovat vastustajat käyttäneet sitten korpi-
lakkojen nimeä ja vaatineet sekä SAK:ta että valtiovaltaa estämään tällaiset työläisten oikeutetut liikehtimiset.

SKP:n aloitteesta ja työn tuloksena on saatu aikaan useitakin veroalennuksia, vaikka inflatorinen kehitys ja väärä verotusjärjestelmä ovatkin vähentäneet niiden merkitystä. Vähävaraisten kansanosaan kohdistuva verorasitus on edelleenkin liian raskas. Kun verotuksen pääkuorma tulee palkannauttijain ja muiden vähävaraisten kannettavaksi, niin on se ollut omiaan alentamaan juuri köyhemmän kansanosan elintasoja. Valtion tuloista kootaan tänä vuonna verotuksella 77 %. Suurin osa näistä verotuloista menee suoranaisten sodasta johtuneiden menojen peittämiseen. Herrojen sotalaskuja saa köyhä kansa nyt maksaa suurten verojen muodossa.

Verokuorma ei ole jakaantunut oikeudenmukaisesti veronmaksajain tuloihin ja elintason nähden. Eräitä veronmaksajaryhmiä on mahdoton verottaa todellisten tulojen määrästä, kun sen sijaan esim. palkannauttijat joutuvat maksamaan veroa jokaisesta markasta, jonka he ansaitsevat. Puolueemme ponnistelut oikeudenmukaisen verotuksen aikaansaamiseksi eivät ole tuottaneet tuloksia, joskin eräitä helpotuksia on onnistuttu saamaan.

Suomen taloudellisen kehityksen näköalat

Tuotannon nousu niin teollisuuden kuin maataloudenkin alalla on siis ollut varsin merkittävä sodan jälkeisinä vuosina. Kui-

tenkin jo nyt on monilla aloilla havaittavissa tuotannon nousun hidastumista.

Kapitalistinen järjestelmä on meilläkin osoittanut lahonneisuutensa. Tuotantojärjestelmään on saatava rakenteellisia muutoksia, jotta kansan elintaso voitaisiin kohottaa, suurpääoman riistovaltaa rajoittaa ja saada talouselämä vakavalle pohjalle.

Kapitalistisen maailman taloudessa on jo havaittavissa uuden pulakauden merkkejä, vain kiihtynyt sodanvarustelu on vielä estänyt sen puhkeamista — ja se tulee kiertämättömästi vaikuttamaan myöskin Suomen talouden kehitykseen. Sen vaikutus tulee olemaan sitä syvempi ja tuhoisampi, mitä enemmän maamme on sidottu kapitalistisiin maihin. Kapitalistipiirit eivät pyrikään väijyvän pulan tuhoja estämään ja kehittämään yhteistyötä niiden maiden kanssa, jotka ovat kapitalistisen pulatalouden vaikutuspiirin ulkopuolella.

Edessämme olevan uuden kapitalistisen talouspulan torjumiseksi on mitä suurin merkitys sillä, että maamme ulkomaankauppa suunnataan niihin maihin, jotka joko kokonaan tai osaksi jäävät tämän pulan ulkopuolelle. Tällaisia maita ovat ennen kaikkea Neuvostoliitto ja itä-Euroopan kansandemokraattiset maat, joissa on jo perusta laskettu sosialismiin siirtymiselle.

Poliittinen kehitys

Tärkeimpänä poliittisena tehtävänäimme koko sodan jälkeisen ajan on ollut fasismin jätteidensä hävittäminen, taantumuksen pyrkimysten estäminen ja kansanvaltaisen kehityksen jouduttaminen Suomessa. Tämän saavuttamiseksi puolue on pyrkinyt toimimaan kaikkien demokraattisten voimien yhtenäisyyden ja demokraattisella pohjalla tapahtuvan yhteistyön puolesta. Sen mukaisesti ovat puolueemme edustajat pyrkineet toimimaan niin Pekkalan hallituksessa kuin sen ulkopuolellakin.

Ensi kerran Suomen historiassa maallamme oli hallitus, jonka sisällä käytiin alinomaista taistelua kansanvallan puolesta ja sitä vastaan. Mutta vastustajain rintama on ollut voimakas, oikeistososialidemokraatit ja maalaisliittolaiset ovat järjestelmällisesti jarruttaneet kansanvaltaisia uudistusvaatimuksia, jotka sisältyvät tehtyyn yhteistyösopimukseen. Tästä sopimuksesta he ennen vaaleja, kuten muistetaan, myös muodollisesti luopuivat.

Kehitys on osoittanut, että taantumus on pystynyt viime vuo-

sien aikana hidastuttamaan maamme demokraattista kehitystä.

Kesä—heinäkuussa v. 1946 puoluenevoston kokous jo totesi, että demokratian kehitys seitsemännen puoluekokouksen jälkeen on ollut liian hidasta. Puoluenevosto lausui: ”Se on herättänyt ymmärrettävää tyytymättömyyttä laajoissa kansanjoukoissa. Toimenpiteet fasistisia voimia vastaan ovat olleet riittämättömät, josta johtuukin, että ne ovat aktivoineet toimintaansa . . . Taantumuksen taloudellinen perusta on vielä koskematon, antaen pontta sen poliittisille otteille.”

Tosiasia on, että viime aikoina ovat Suomen taantumukselliset huomattavasti aktivoituneet ja rohkaistuneet ja lähteneet avoimeen taisteluun SKP:n edustamaa kansanvaltaista suuntausta vastaan. On tunnettua, että ulkomaisten taantumuksellisten tuella he ovat saavuttaneet myös tuloksia tässä taistelussa.

Syyt demokraattisen kehityksen hitauteen

7. puoluekokous oli asettanut puolueemme tehtäväksi liittää kaikki demokraattiset voimat yhteistyöhön fasismia ja taantumusta vastaan kansanvaltaisen kehityksen edistämiseksi. Tämä päälinja oli epäilemättä oikea, sillä neuvostoaseiden voitto oli antanut kansallemme demokraattiset oikeudet ja vapaudet. Taantumus ei voinut enää harjoittaa avointa väkivaltaa joukkoja kohtaan. Näemme kuitenkin, että käytännölliset tulokset tämän yleislinjan toteuttamisesta ovat niukat. Meillä on siis syytä käydä itsekritiikkiä siitä, miksi saavutuksemme ovat jääneet vähäisiksi, mitkä syyt ovat olleet maamme kansanvaltaisen kehityksen tiellä.

Ensimmäinen syy demokraattisen kehityksen hitauteen maassamme on ollut se, että kansamme omakohtainen taistelu Suomen vapauttamiseksi sodanaikaisesta saksalais-ikeestä oli vähäistä. Suomen kansa joutui tosiasiallisesti taistelemaan koko sodan ajan saksalaiherruuden puolesta, koska taantumukselliset puolueet olivat aikaisemmin onnistuneet saattamaan kansamme valtaosan siihen uskoon, että Suomen vihollisia olivat Neuvostoliitto ja muut yhdistyneet kansakunnat ja että Suomen todellisena vihollisena kansaamme orjuuttanut natsi-Saksa oli muka maamme ”ystävä” ja ”auttaja”. Luullen taistelevansa Suomen puolesta suurin osa kansaamme taisteli miltei loppuun asti Hitler-Saksan puolesta. Vain vähäinen osa kansastamme ymmärsi, että Suomi taisteli sodassa väärällä puolella, ja vieläkin pienempi joukko nousi kommunistien johdolla vastusta-

maan hitleriläistä sotaa.

Sodan loppuvaiheessa tilanne jossakin määrin muuttui. Natsi-Saksan satelliitteina toimineet sotakiihkoilijat menettivät tappioittensa johdosta paljon kannatustaan. Vuoden 1944 välirauha solmittiin kuitenkin olosuhteissa, joissa taantumukselliset voimat eivät menettäneet asemiaan. Valtaan jäivät ensimmäisinä kuukausina välirauhansopimuksen solmimisen jälkeen vanhojen sotapuolueitten edustajat, rauhan ja demokratian viholliset. Heillä oli valta-asema kaikkien porvarillisten puolueiden lisäksi myös sosdem-puolueessa, ja sentähden nämä taantumukselliset voimat menettivät monopoliasemansa vain valtion johdossa. Mutta, kuten puolueemme 7. edustajakokous korosti, ne eivät olleet menettäneet poliittista taistelukykyään eivätkä sisuaan. Niille jäi virkakoneistoon ja armeijaan ylivoittoinen asema, ja niiden vaikutus valtion asiain hoitamisessa oli merkittävä. Näistä asemista taantumus aloitti sitkeän taistelun maamme demokraattisen kehityksen ehkäisemiseksi.

Toinen tärkeä syy demokraattisen kehityksen hitauteen ja pysähtymiseen viime aikoina on ollut kansanrintaman puuttuminen. Tiedetään, että kansandemokraattisissa maissa kansanjoukkojen käymä fasisminvastainen taistelu johti osittain jo sodan aikana, mutta ainakin sodan päättymisvaiheessa laajan kansanrintaman muodostamiseen taistelussa taantumusta ja sen valtaanpalaamispyrkimyksiä vastaan. Tämän kansanrintaman perusvoimana on ollut työväenluokka, jota ovat edustaneet kommunistiset ja sosialidemokraattiset puolueet. Tämän perusvoiman ympärille kansanrintamaan ovat näissä maissa yhtyneet kaupunkien väliluokkia ja maaseudulla työtätekevää talonpoikaista edustaneet puolueet. Suurpääoman johtama taantumuseleiri on siten kansandemokraattisissa maissa kadottanut kannatuksensa ja hävinnyt taistelun toisensa jälkeen. Demokraattinen kehitys on mennyt eteenpäin nopeasti.

Meillä Suomessa tällaista laajaa kansanrintamaa ei päässyt muodostumaan pääasiallisesti siitä syystä, että maamme sosialidemokraattinen puolue on ollut vankasti oikeistososialidemokraattien hallitsema. Suomen sosdem-puolue erosi tämän maailmansodan aikana ratkaisevasti muiden maiden sosdem-puolueista siinä suhteessa, että sen tannerilainen johto liittyi aktiivisesti kannattamaan Saksan natsien sotaretkiä Neuvostoliittoa ja muita yhdistyneitä kansakuntia vastaan, mitä minkään muun maan sosialidemokraattinen puolue ei ainakaan avoimesti julennut tehdä. Tässä fasistisessa sotaliitossa maamme sosdem-puolueen johtavat henkilöt eivät unohtaneet ainoastaan sitä, että

sosialidemokraattisen puolueen pitäisi alkuperäisen tarkoituksensa mukaisesti olla sosialistinen puolue, vaan vieläpä senkin, että sen pitäisi olla demokraattinen puolue. Taisteltuaan koko toisen maailmansodan ajan maailmanfasismin puolesta demokratiaa vastaan sosdem-puolueen johtohenkilöt jatkoivat fasismin häviön jälkeen demokratianvastaista taisteluaan taantumuksen puolesta. Käyttäen hyväkseen byrokraattista järjestökoneistoaan he nujersivat puolueensa jäsenjoukkojen keskuudessa syntyneen opposition, karkoittivat vähitellen puolueen johtopaikoilta kaikki ne, jotka tavalla tai toisella olivat ilmaisseet kannattavansa yhteistyötä kommunistien ja muiden demokraattisten voimien kanssa. Sosdem-puolueen johto, jossa ovat saaneet esteettömästi hallita Väinö Tanner ja hänen jälkeensä muut vanhan sotapolitiikan kannattajat, torjui kaikki kommunistien ja muiden kansandemokraattien tekemät yhteistyötarjoukset. Täten ei kansanrintamalle voinut meidän maassamme muodostua sitä vahvaa perustaa, jonka kaksi työväenpuoluetta muodostivat sille kansandemokratian maissa.

Saavutettuaan vaaleissa osittaista menestystä sosdem-puoluejohto on hylännyt jo kaikki puheetkin yhteistyöstä kommunistien kanssa ja liittoutunut entistä läheisemmin taantumusporvariston kanssa vastustamaan demokraattista kehitystä.

Tosin meillä solmittiin vuoden 1945 vaalien jälkeen kolmen eduskuntaryhmän yhteistyösopimus. Tämä sopimus erosi ratkaisevalla tavalla niistä yhteistyösopimuksista, joita syntyi aikoinaan kansandemokratian maissa. Näissä maissa yhteistyösopimukset solmittiin yhdistyneen työväenluokan ollessa selvästi kansanrintaman johtavana voimana. Se antoi iskuvoiman ja toimintakykyisyyden koko kansanrintamalle. Mutta meillä kolmen eduskuntaryhmän yhteistyösopimuksessa ei työväenluokan vaikutus tuntunut muuten kuin SKDL:n edustajien kautta. Sosdem-eduskuntaryhmä vastusti sopimuksen demokraattisten pykälien toteuttamista, vastusti valtiokoneiston demokratisoimista, suurteollisuuden kansallistamista ja maareformin toimeenpanoa yhtä itsepintaisesti kuin maalaisliittokin. Kolmisopimuksen merkeissä ei siis syntynyt kansanrintamaa, vaan syntyi parlamentaarinen yhteistyö, jossa kaksi kolmannelta yhteistyön harjoittajista ehkäisi hyväksytyyn sopimuksen tärkeimpien kohtien toteuttamisen. Sopimuksella oli siis vain sikäli edistyksellinen merkitys, että se eristi kokoomuspuolueen valtiollisen elämän johtoasemista. Niin kauan kuin sopimus oli asiallisesti voimassa, ei päässyt syntymään nykyisenlaista tilannetta, jolloin kokoomuksen johtama porvarillinen taantumus ja sosdem-oi-

keisto ovat muodostaneet yhteisrintaman kansandemokratiaa vastaan.

Kolmanneksi on korostettava, että puolueemme on tehnyt liian heikkoa työtä yrittäessään vähentää taantumusporvariston palvelukseen antautuneen sosdem-puoluejohdon vaikutusvaltaa työväenjoukkojen keskuudessa. Oikeistososialidemokratian hyökätessä sekä ideologisella että käytännön rintamalla yhdessä porvariston kanssa kommunisteja ja muita kansandemokraatteja vastaan me olemme tosiasiallisesti harjoittaneet riittämättömästi oikeistososialidemokratian periaatteellista arvostelua.

Neljänneksi voitaneen nykyisin pitää ilmeisenä tosiasiana, että puolueemme olisi ammatillisessa liikkeessä pitänyt kehittää vv. 1944—46 saavutetut menestykset suureksi voitoksi, joka olisi koitunut koko työväenluokan hyväksi ja edistänyt maamme demokraattista kehitystä. Vuoden 1946 puoliväliin asti jatkunut "linnarauha" palkkarintamalla ehkäisi työläiset käyttämästä luokkavoimaansa hetkellä, jolloin se olisi tuottanut suurimman tuloksen. Päätäväisempi asenne ammatillisen liikkeen johdossa toimineiden oikeistososialidemokraattien myyräntyön torjumiseksi silloin olisi varmasti vahvistanut ammattiliittojen ja SAK:n johtoelimissä taistelun kannalla olevien työläisten vaikutusta, tehnyt ammatillisesta liikkeestä sellaisen työväenluokan yhtenäisen joukkovoiman keskittymän, jota voitaisiin käyttää taistelussa kapitalismia vastaan. Se olisi merkinnyt sitä, että sosdem-puolueen johdolla ei tällä hetkellä olisi voimaa auttaa kapitalisteja ammatillisen työväenliikkeen tehottomaksi tekemisessä hajoittamalla sen rivejä. Nyt on tilanne muodostunut sellaiseksi, että monet työläiset luopuvat ammattiosastonsa jäsenyydestä, koska he eivät havaitse saavansa siitä odottamaansa tukea. On maamme työtätekevän väestön eduille suureksi vahingoksi, että SAK on tosiasiaa jäänyt edelleenkin eräänlaiseksi sosdem-puoluejohdon koneistoksi, joten se ei ole voinut käydä päättävää taistelua työväen elinetujen puolesta.

Viidenneksi meidän hallituspolitiikassamme on ollut heikkouksia, jotka ovat ehkäisseet meitä saavuttamasta suurempia tuloksia. Oli oikein, että puolueemme osallistui hallitukseen taistellakseen myös siten saavuttamistaan uusista asemista työväenluokan, pienviljelijäväestön ja koko työtätekevän kansan etujen puolesta. Hallitukseenmenon meille antama etu näkyy jo siitä, että työtätekevän kansan viholliset, porvarilliset ja oikeistososialidemokraattiset taantumusmiehet ovat koko ajan käyneet taistelua kaataakseen hallituksen, jossa kommunistit olivat mukana, ja eristääkseen meidät hallituspolitiikasta, missä pyrki-

myksessään he nyt ovat tilapäisesti onnistuneetkin. Taistelutaktiikka, jonka mukaan me pyrimme edistämään työkansalle edullista demokraattista kehitystä osallistumalla hallituspolitiikkaan, oli oikea.

Mutta on ilmeistä, ettei hallituksessa olleiden toveriemme toiminta saanut aina tarpeeksi tukea joukkoliikkeistä, ja usein, kun joukkoliike syntyi, sitä ei tuettu tarpeeksi voimakkaasti ministeriemme taholta. Se on ollut epäilemättä eräs suurimpia heikkouksiamme.

Kuudenneksi on todettava, että puolueemme taistelu ideologisella rintamalla on ollut riittämätöntä. Edellä oli jo puhe siitä, että ideologinen taistelumme oikeistososialidemokratiaa vastaan ei aina ole ollut tarpeeksi selvällä periaatteellisella tasolla. Mutta ideologinen taistelumme myös muita vastustajiamme vastaan on ollut riittämätöntä. Meitä vastassa on ollut yhdistyneen taantumuksen taloudellisilta mahdollisuuksiltaan ylivoimainen propagandakoneisto, jonka meistä levittämiä valheita me emme ole tietysti kaikkia ehtineetkään kumota, mutta jonka pääväitteet meidän olisi kuitenkin pitänyt pystyä torjumaan. Emme ole pystyneet tekemään sitä senvuoksi, että jokapäiväinen käytännöllinen puolue työ on niellyt johtavan kaaderistomme ajan eikä sillä ole ollut mahdollisuutta eikä aina taitoakaan syventyä teorian kysymyksiin.

Vastustajamme ovatkin olleet varsin aktiivisia selvittäessään meidän maailmankatsomustamme. He eivät ole leimanneet kommunisteja, aikakautemme kehittyneimmän demokratian muodon kannattajia ainoastaan demokratian, vaan myös kaiken ihmisvapauden vihollisiksi. Mutta vähän on meillä sellaisia tovereita, jotka olisivat selvittäneet puheissaan tai kirjoituksissaan kommunistien suhdetta vapauteen. Onko sitten ihme, jos monet yksinkertaiset lukijat ja älykkäämmätkin ihmiset luulevat meistä kommunisteista, jotka neljännesvuosisadan ajan olemme sitkeästi taistelleet kansalaisvapauksista, että me kannatammekin kaiken vapauden hävittämistä. Tämä tulos ei ole hämmästyttävä, sillä kyllä asia on siten, että jos me kommunistit emme itse selvitä suhdettamme ajan suuriin taistelukysymyksiin, niin sen tekevät meidän puolestamme vihollisemme kokonaan vääristellen.

Sellaiset ovat tärkeimmät niistä syistä, jotka ovat hidastuttaneet Suomen demokraattista kehitystä. Nämä syyt eivät kuitenkaan ole sellaiset, että ne sinänsä edellyttäisivät jatkuvaa taantumusta maamme demokraattisessa kehityksessä. Yleistilanne kansainvälisesti sekä maamme kohdalta on sellainen, että taan-

tumusleiri ei voi meilläkään toivoa kestävästä menestystä. Taantumusleirin viime aikoina Suomessa saavuttama menestys tulee jäämään tilapäiseksi. Suomen työkansa on saanut sodanjälkeisenä aikana maistaa demokraattisista oikeuksista, ja siksi se tulee nousemaan taisteluun kaikkia niitä vastaan, jotka ovat päättäneet viedä meidät takaisin sodanedelliseen terrorijärjestelmään. Suomen työläiset ja maaseudun vähävaraiset kyntäjät ovat pystyneet demokraattisen suuntauksen aikana taantumusleirin jarrutuksesta huolimatta kohottamaan elämäänsä huomattavasti paremmaksi kuin se oli ennen demokraattisen suuntauksen alkua v. 1944, ja siksi he nousevat puolustamaan taloudellisia etujaan sitä mukaa kuin suurpääoma ja sen palvelijat vähentävät työtätekevien osuutta kansantalouden tuottamasta hyödyistä. Suomen kansa muistaa vielä ne kauhut ja kärsimykset, jotka neuvostovastaiset sotaseikkailut toivat tullessaan, ja sen tähden se nousee taisteluun taantumusleirin harjoittamaa, Suomen etuja vaarantavaa neuvostovihamielistä seikkailupolitiikkaa vastaan. Ja kommunistinen puolueemme, joka vain voimistuu arvostellessaan ja korjatessaan virheitään, astuu entistä päättävämmin johtamaan Suomen työläisten ja työtätekevien talonpoikien, koko Suomen kansan taistelua kehityksen säilyttämiseksi demokraattisilla raiteilla.

Rauhansopimuksen säätämät takeet kansanvaltaisen järjestyksen rikkomattomuudelle Suomessa

Tässä pyrkimyksessä kansamme ja puolueemme nojautuvat viime vuonna vahvistettuun rauhansopimukseen. Se on mitä tärkein kansainvälinen asiakirja, jolla on Suomen kansan elämälle ja kehitykselle pysyvä suuriarvoinen merkitys. Samalla kun se on luonut lujan perustan rauhan suhteille Suomen ja Neuvostoliiton kesken, on se säätänyt myös määrättyt takeet kansanvaltaisen järjestyksen rikkomattomuudelle Suomessa. Nämä rauhansopimuksen säätämät kansanvallan takeet ovat seuraavat:

Ensiksi: Suomessa ei millään hallituksella tai virkavallalla ole oikeutta loukata eikä syrjäyttää demokraattisia kansalaisvapauksia, sillä, kuten rauhansopimuksen kuudes artikla säätää, "Suomen on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin taatakseen kaikille Suomen oikeudenkäyntipiirissä oleville henkilöille rotuun, sukupuoleen, kieleen tai uskontoon katsomatta oikeuden nauttia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, joihin si-

sältyvät sananvapaus, paino- ja julkaisuvapaus, uskonnonvapaus, vapaus poliittisiin mielipiteisiin sekä kokoontumisvapaus.”

Näin ollen Suomi on velvollinen kaikin tarvittavin keinoin estämään sellaisen taantumuksellisen hallituskomennon palauttamisen, joka maassamme vallitsi yli 20 vuotta ja joka riisti kommunisteilta ja muilta vasemmistotyöläisiltä demokraattiset kansalaisvapaudet ja ihmisoikeudet.

Toiseksi: Suomessa ei enää koskaan voi tulla kysymykseen, että kukaan vangittaisiin toiminnastaan Suomen ja Neuvostoliiton ystävyuden edistämiseksi, kuten aikaisemmin on tapahtunut, sillä rauhansopimuksen seitsemännen artiklan mukaan on Suomi sitoutunut ”olemaan vastaisuudessa ryhtymättä toimenpiteisiin tai saattamatta voimaan lakeja, jotka olisivat ristiriidassa tässä artiklassa mainittujen tarkoituksena kanssa”. Näin ollen Suomi ei voi sallia sellaisen kiihkokansallisen hallituksen palauttamista, joka maassamme ennen vallitsi ja joka vainosi ja vangitsi kommunisteja ja muita vasemmistolaisia heidän myötätuntonsa ja toimintansa takia Neuvostoliiton ja Suomen ystävällisten suhteiden hyväksi.

Kolmanneksi: Suomessa ei voida sallia julkisia eikä salaisia fasismiluontoisia järjestöjä, kuten suojeluskuntia, asevelijärjestöjä, ”lapuanliikkeitä”, ”isänmaallisia kansanliikkeitä”, ”akateemisia karjalaisseuroja” yms., sillä rauhansopimuksen kahdeksannen artiklan mukaan on Suomi sitoutunut ”olemaan vastaisuudessa sallimatta sen luontoisten järjestöjen olemassaoloa ja toimintaa, joiden tarkoituksena on kieltää kansalta sen demokraattiset oikeudet”. Näin ollen Suomeen ei voi enää palautua sellainen hallitusjärjestelmä, joka nojaisi valtansa suojeluskuntiin tai muihin fasismiluontoisiin järjestöihin, joiden avulla valtaherrat ja rikkaat riistäjät ennen terrorisoivat ja sortivat työtätekevää kansaa sekä vainosivat kommunisteja ja muita vasemmistolaisia.

Näillä takeilla on rauhansopimus pystyttänyt kansamme demokraattisten oikeuksien turvaksi vakavan suojamuurin. Nojaten näihin rauhansopimuksen takeisiin ja valppaasti valvoen rauhansopimuksen hengen ja kirjaimen koskemattomuutta, voi Suomen työtätekevä kansa voitonvarmuudella jatkaa taistelua kaikkia taantumusleirin vallanpalauttamisyrityksiä vastaan, kansanvallan laajentamiseksi ja lujittamiseksi Suomessa.

III EDESSÄOLEVAN TAISTELUKAUDEN PÄÄVAATIMUKSET

Horjumatta kamppailen kaikkia raha- ja virkavallan hyökkäyksiä ja taantumuksen kätyrien juonia vastaan, Suomen kommunistinen puolue tulee johdonmukaisesti ja tinkimättä jatkaamaan taisteluaan maamme kansanvaltaisen rintaman lähimpien päävaatimusten puolesta, joihin sisältyy:

Ulkopolitiikassa ystävyys- ja liittoumien lujittaminen Suomen suhteissa Neuvostoliittoon; rauhansopimuksen sekä ystävyys-, yhteistyö- ja keskinäisen avunantosopimuksen ehdottoman noudattamisen turvaaminen; taloudellisen ja sivistyksellisen vuorovaikutuksen laajentaminen Suomen ja Neuvostoliiton välillä; selvä ja johdonmukainen asennoituminen Suomen puolelta kansainvälisessä politiikassa imperialistien pyyteitä vastaan sekä yhtyminen imperialisminvastaisen, demokraattisen leirin ponnistuksiin kansojen turvallisuuden ja rauhan, niiden vapauden, itsenäisyyden ja suvereenisuuden tukemiseksi.

Sisäpolitiikassa fasismin täydellinen juurittaminen pois yhteiskunnastamme ja sen vastustaminen kaikissa sen ilmenemismuodoissa; maamme virkakoneiston sekä oikeus- ja puolustuslaitoksen kansanvaltaistaminen ja puhdistaminen fasistisista taantumuksellisista aineksista. Demokraattisen suuntauksen kannattajien erottaminen on tuomittava ja estettävä.

Talouspolitiikassa puolueemme pyrkii monopolipääoman käsissä olevan suurteollisuuden, voimalaitosten, liikepankkien ja vakuutuslaitosten kansallistamiseen. Samalla puolueemme ajaa sellaisen maareformin toteuttamista, jolla pakkoluovutetaan kaikki teollisuuskapitalistien, pankkien ja keinottelijain käsissä olevat maat, metsät ja maatilat sekä maatyöläisiä riistävän kartanonherrain tilat ja tilukset. Pakkoluovutettavat maat on jaettava maan puutteessa oleville pienviljelijöille, mökkiläisille ja maatyöläisille. Valtion on tehokkaasti autettava pienviljelijäin talouden kohottamista.

Kaikkein kiireellisimpänä tehtävänä Suomen kommunistinen puolue pitää työväen taloudellisen aseman parantamista, teollisuuden, liikenteen sekä maa- ja metsätyön eri aloilla. Kun maallemme on nyt sotakorvausten alennuttua puolta pienemmiksi ja yleisen taloudellisen tilanteen parannuttua tarjoutunut vihdoinkin täysi mahdollisuus työväen elinehtojen nopeammalle korjaamiselle, niin ei hallituksella eikä ammatillisilla järjestöillä ole mitään oikeutettua syytä estellä työväen palkan- korotuspyyntöjä ja palkkaliikkeitä.

Samalla puolueemme tulee jatkamaan päättäväistä taistelua nykyisen väärän verotusjärjestelmän perinpohjin muuttamiseksi, niin että pääosa verorasituksesta siirrettäisiin työtätekevään kansankerrosten hartioilta riistäjäluokkain kannettavaksi. Mutta jo ennen yleisen verouudistuksen toteuttamista puolueemme vaatii jyrkästi, että eduskuntaryhmämme valtioneuvostolle tekemä ehdotus 30 %:n verohelpotuksesta toteutetaan viivyttelämättä. Jos työväenluokka miehissä ja naisissa nousee päättäväiseen taisteluun tämän oikeutetun vaatimuksen puolesta, ei mikään mahti voi estää sen pikaista toteuttamista.

IV KOMMUNISTINEN PUOLUE

Organisatorisista saavutuksistamme ja puutteistamme

Nämä tehtävät asettavat puolueellemme, joka näinä päivinä on viettänyt perustamisensa 30-vuotispäivää, entistä suurempia vaatimuksia. Tosin puolueemme on julkisen toimintansa aikana, — nimenomaan kuluneena kolmivuotiskautena — sekä järjestöllisesti että poliittisesti kehittynyt enemmän kuin koskaan ennen vastaavana aikana. Puolueessamme oli kesäkuun lopussa 53.227 jäsentä. Yli 34.000:lla on jäsenmäärä lisääntynyt sitten viime puoluekokouksen. SKDL:n entisen eduskuntaryhmän jäsenistä oli puolueen jäseniä 41, nykyisestä ryhmästä 33. Ammattiyhdistysliikkeessä tuhannet kommunistit ovat uskollisella, uhrautuvalla työllään hankkineet ammattiyhdistysväen luottamuksen ja arvonnannon. Kommunistinen puolueemme, joka toimi 27 vuotta ankaran maanalaisuuden oloissa, vain muutamien tuhansien rohkeiden suomalaisten työläisten aktiiviseen tukeen nojaten, on neljän vuoden aikana kasvanut puolueeksi, jolla on vankka asemansa maamme yhteiskuntaelämässä.

Siitä huolimatta meillä on vielä paljon tehtävää kehittääksemme puolueestamme sen taistelevan joukkovoiman, joka turvaa kansanvaltaisen kehityksen jatkumisen maassamme, tekee tyhjäksi kommunismin vastustajain aikeet entiseen fasistihenkiseen väkivaltakomentoon ja siihen liittyvään sotaseikkailupolitiikkaan palaamisesta.

Eteenpäin päästäksemme meidän on tarkastettava myös eräitä yksityisiä kysymyksiä puoluejärjestömme organisatorisessa kehityksessä.

Ensimmäisenä haluaisin kiinnittää huomiotanne puolueen lu-

kumäärälliseen kasvuun. 53.000 jäsentä ja todellista maksavaa ja toimivaa jäsentä eikä mitään "kuolleita sieluja" käsittävä poliittinen puolue on luonnollisesti meidän oloissamme merkittävä joukkopuolue. Mutta puolueellamme on ollut ja on edelleenkin kaikki mahdollisuudet kohottaa jäsenmääräänsä huomattavasti. Julkisen puoluetyömme alkuaikoina teimme epäilemättä virheen siinä, että asetimme puolueemme jäseniksi pyrkiville varsin suuria ideologisia vaatimuksia. Se osaltaan ehkäisi puolueemme laajenemasta nopeasti niin suureksi joukkopuolueeksi, että se olisi kyennyt ohjaamaan koko työväenliikkeen toimintaa ja laajentamaan vaikutustaan kaikkiin demokraattisiin piireihin.

Eräs keskeisimpiä tehtäviämme on siis edelleenkin puolueen lukumäärällisen voiman lisääminen, uusien työläisjoukkojen johdattaminen puolueeseen, vaikutuspohjamme huomattava laajentaminen.

Puolueemme jäsenistön kokoonpanossa kuvastuvat erittäin havainnollisesti myös eräät työmme yleiset heikkoudet. Kiinnitän huomiotanne siihen, että vieläkin vain 17,9 % puolueemme jäsenistä on naisia. On kokonaisia perusjärjestöjä, joissa ei ole ainoatakaan naisjäsentä. Puolueemme johtoportaissa on naisten osuus niinkään perin vähäinen. Tämä puoluetyömme heikkous heijastuu kaikkien demokraattisten joukkojärjestöjenkin työssä ja se tuli näkyviin varsin kovakouraisesti myös viime valtiollisissa vaaleissa. Silloinhan naisten yleisessä aktiivisuudessa oli havaittavissa ilmeistä kohoamista, mutta se ei tullut kommunistien ja muiden kansandemokraattien, vaan oikeistopuolueiden hyväksi. Ja kuitenkin meillä on kaikki mahdollisuudet voittaa puolellemme työtätekevään naisten joukot syventymällä heidän kysymyksiinsä, tekemällä jatkuvasti työtä heidän parissaan, auttamalla heidän omasta joukostaan esille aktiivisia puoluetyöntekijöitä eri aloille. Ne naiset, joille puolueessa on uskottu luottamustoimia, ovat hoitaneet ne tavallisesti erittäin tunnollisesti, jopa useasti huomattavasti paremmin kuin miehet.

Puolueemme yhteiskunnallisessa kokoonpanossa kiintyy huomio maaseudun väestön, niin maanviljelijäin kuin maatyöläistenkin lukumäärän vähäisyyteen. Vain 8 % jäsenistämme kuuluu talonpoikaisväestöön, 1,7 % maatyöläisiin. Se selittää osaltaan maalaisliiton viime vaaleissa suorittamat uudet aluevaltaukset. On mielenkiintoista panna merkille, että niissä piireissä, joissa meillä oli vaaleissa suurin menestys — tarkoitan Lappia ja Kainuuta — on työtä talonpoikaisväestön keskuudessa tehty vakavammin kuin muualla. Sellaisessa maassa kuin

Suomessa, jossa maataviljelevä väestö muodostaa 51 % koko väestöstä, ei yhteiskunnallinen uudistustyö ole ajateltavissakaan ilman työväen ja talonpoikaisväestön lujaa liittoa ja yhteistyötä. Puolueen vaikutuksen vahvistaminen työtätekevän talonpoikaiston keskuudessa onkin eräs maamme kansanvaltaisen kehityksen menestymisen tärkeimpiä edellytyksiä.

Voimakkain järjestöllinen kehitys on kuluneiden kolmen vuoden aikana tapahtunut työpaikkaosastojen kohdalla, joiden luku on noussut 700 %:lla. Lukuisilla työpaikoilla ovat kommunistit luottamusmiehinä, mikä osoittaa puolueemme jäsenten hankkineen toiminnallaan teollisuustyöväen keskuudessa luottamusta ja kannatusta. Siitä huolimatta meillä ei ole suinkaan varaa heittäytyä laakereilla lepäämään.

Työväki on puolueemme ydin, perusta, johon työmme nojaa ja joka myös antaa työllemme hengen ja suunnan. Kun me puhumme puolueestamme työväenluokan puolueena ja tämän luokan etujoukkona, kuten puolueemme uudessa sääntöehdotuksessa tehdään, ei siinä ole vähäisintäkään kerskailun sivumakua. Päinvastoin, siinä on ilmaistu järkkymättömän velvoittavana se vastuu, joka kommunistisella puolueella on kehityksen ohjaamiseksi työväenluokan ja koko työtätekevän väestön historiallisten etujen mukaisesti maassamme.

Esitetty määritelmä ei myöskään vähimmässäkään määrässä hyljeksi muiden työtätekevien väestökerrosten, ennen kaikkea työtätekevän talonpoikaisväestön osuutta yhteiskunnallisessa taistelussa, jossa niiden edut lankeavat kaikissa oleellisissa kohdin yhteen työväen etujen kanssa ja jossa niiden paikka on työväen rinnalla.

Mutta proletariaatin nojautuminen aikansa kehittyneimpään tuotantotapaan, sen voimakas keskittyminen, sen hankkima kokemus taistelussa pääoman valtaa vastaan nostaa työväen sen taistelun johtoon, jota kapitalismin kukistamiseksi käydään.

”Puolueessa on keskittyneenä koko proletariaatin taistelukokemusten tieto, yhteiskunnallisen liikkeen lakien tieto, marxilaisuuden ja leniniläisyyden terävä ja laajakatseinen teoria”, kirjoitti toveri Kuusinen kommunistisen puolueen tehtävää käsitellessään v. 1924.

Senvuoksi me asetamme puolueemme jäsenistölle suurempia vaatimuksia kuin mikään muu puolue maassamme jäsenilleen asettaa. Sehän edustaa vallankumouksellista luokkaetua työväen ryhmä- ja hetken etuja vastaan. Vasta sen kautta proletariaatin luokkaliike tulee yhtenäiseksi voimaksi. Siksi sen on myös nähtävä selvemmin ja laajemmin kuin koko luokka, osat-

tava käyttää marxilaisuuden ja leniniläisyyden oppeja ja ohjeita hyväkseen pyrkiessään muuttamaan maailmaa. Siksi meille ei ole tärkeä vain järjestömme lukumäärällinen voima, vaan myös sen laatu, sen toiminnallisuus, sen jäsenjoukon aatteellinen taso, ideologinen, marxilainen kasvatus.

Puolueemme tehtävät ideologisen taistelun tehostamiseksi

Työmme heikkouksia käsitellessäni osoitin, että emme ole ideologisen taistelun rintamalla tehneet läheskään sitä, mikä olisi ollut välttämätöntä nykyisin käynnissä olevassa kahden leirin, imperialistisen ja demokraattisen leirin välisessä ideologisessa taistelussa. Mutta se ei merkitse sitä, että puolueemme ei olisi lainkaan osallistunut taisteluun ajan suurista kiistakysymyksistä. Ei, meillä on jo huomattavia saavutuksiakin ideologisen taistelun rintamalla, ja harjoittaaksemme vakavasti itsekritiikkiä, meidän on pyrittävä tehostamaan ideologista taisteluamme jatkamalla nimenomaan niistä saavutuksista, jotka meillä ovat olemassa.

Ei kannata salata sellaista syntiä, että kaikki puolueemme toimihenkilötkään eivät ole tutustuneet marxilais-leniniläisen opin perusteoksiin. Meidän on kuitenkin päästävä siihen, että ainakin valtaosa puolueemme jäsenistä perehtyy niihin ja että puolueemme kokonaisuudessaan ohjaa käytännöllistä toimintaansa käyttäen kompassinaan aikakautemme edistyneintä teoriaa, marxismin-leninismien teoriaa. Olisi päästävä siihen, että sellaiset puolueemme jäsenet, jotka eivät ole perehtyneet hyvin esimerkiksi Neuvostoliiton kommunistisen puolueen historiaan, kiiruhtaisivat heti hankkimaan itselleen tämän verrattoman teoksen, johon on koottu äärimmäisen suppeaan muotoon ei ainoastaan Venäjän, vaan koko kansainvälisen työväenliikkeen tähänastiset kokemukset ja opetukset.

Marxilais-leniniläinen luokkataisteluoppi voidaan viedä joukkoihin vain siten, että puolueemme johtavat toverit itse omaksuvat tämän opin ratkaisemalla päivän taistelukysymykset sen antamien opetusten pohjalla ja kasvattamalla laajoja kansanjoukkoja ymmärtämään jokapäiväisen leivän puolustamista koskevat pikkukysymykset työväenliikkeen suurten päämäärien puolesta käytävän jättiläistaistelun osakysymyksinä. Historiallinen kokemus on otettava avuksi ratkaistaessa tämän päivän taistelukysymyksiä.

Mutta se merkitsee sitä, että puolueemme johtavien jäsenten on osattava soveltaa marxismin klassikoiden opetuksia käytännölliseen, jokapäiväiseen taisteluun. Kansainvälisiä kokemuksia täytyy verrata Suomen työväenliikkeen kokemuksiin ja sen perusteella on osattava tehdä oikeat johtopäätökset nykyhetkeä varten. Lyhyesti sanoen, meidän on pystyttävä edistämään marxilaisen teorian kehitystä Suomen kohdalta. Vain siten me voimme välttää kaavoihin kangistumisen ja pysyä luovan marxilaisuuden kannalla.

Tässäkin suhteessa meillä on jo saavutuksia. Alustukset, joita on pidetty puoluekokouksissamme, pohjautuvat käytännön kysymyksiä ratkaistaessa marxilais-leniniläisen teorian antamiin opetuksiin. Samoin puoluekokoustemme päätöslauselmat, jotka useimmissa tapauksissa ovat olleet kollektiivista työtä. Sen lisäksi lehdistössämme on tämän tästä julkaistu puolueemme perustajan, Suomen työväenliikkeen kunniaveteraanin, Suomen etevimmän sosialistisen teoretikon O. W. Kuusisen sisältörikkaita kirjoituksia. Merkille pantavaa on, että myös eräät muut puolueemme jäsenet ovat harrastaneet marxilais-leniniläisen opin soveltamista Suomen oloihin.

Mutta kouluissa ja kursseilla voidaan saada vain alkusysäys, päästä tutustumaan ainoastaan marxilais-leniniläiseen opiskelumenetelmiin, siihen tapaan, jolla kommunistit suhtautuvat ideologisen taistelun kysymyksiin. Siihen sysäykseen on lisättävä jokapäiväinen henkilökohtainen opiskelu koulun tai kurssien jälkeen.

Persoonallinen, henkilökohtainen opiskelu on siis nostettava puolueessamme sille kuuluvaan arvoonsa. Puolueen toiminta on järjestettävä niin, että jokaiselle puolueen jäsenelle jää aikaa opiskelua varten. Puolueen toiminta on järjestettävä niin, että jokainen jäsen, jolla on kykyjä ideologiselle taistelullemme välttämättömiin kirjallisiin töihin, saa niitä varten aikaa. Puolueen toiminta on järjestettävä niin, että vastuunalaisille työntekijöille ei ainoastaan anneta tilaisuutta oman työnsä tarkasteluun teoreettiselta kannalta, vaan vaaditaan, että he tosiaanakin turvautuisivat marxilais-leniniläiseen teoriaan käytännön kysymyksiä ratkaistessaan.

Tämän marxilais-leniniläisen teorian kallionlujalle pohjalle puolueemme perustaa koko toimintansa. Sitä se pyrkii soveltamaan jokapäiväisessä taistelussaan, sen avulla määrittelemään eri luokkien kunkin hetken voimasuhteet. Mutta lisäksi oman varsinaisen puolueohjelman tarve on käynyt erinomaisen ajankohtaiseksi. Tässä kokouksessa hyväksyttäväksi esitetty

sääntöehdotus on yritys esittää lyhyeksi kiteytetyssä muodossa puolueemme luonne, menettelytapamme ja järjestörakenteemme. Kuitenkin tarvittaisiin kipeästi myös varsinaista puolueohjelmaa, joka hahmoittelisi puolueemme tehtävän luokkataistelussa, sen aatteelliset päämäärät ja tiet, joita kulkien päämäärään pyritään.

Puolueellamme ei ole ollut varsinaista omaa puolueohjelmaa, lukuunottamatta perustavassa kokouksessa v. 1918 esitettyä ohjelmaluontoista perustamislausuntoa. Se ei meitä enää tänään tyydytä. Sen laatijathan eivät olleet vielä omaksuneet marxilaisuutta ja leniniläisyyttä niiden koko syvyydessä, he olivat vasta lähteneet kommunismin tielle. Lisäksi silloinen tilanne, vasta päättyneen vallankumoustaistelun kokemukset, Suomessa riehuva valkoinen terrori löivät leimansa arvioon. Perustamislauseannon ehkä suurimpana puutteena on se, että siinä ei lainkaan nähdä työväenluokan liittolaisten, ennen kaikkea talonpoikaiston tehtävää ja merkitystä proletaarisessa vallankumouksessa. Äkkijyrkkää liioittelua oli epäilemättä myös kaiken eduskunnallisen, osuustoiminnallisen ja ammatillisen taistelun kieltämisessä ja sen asettamisessa aseelliseen vallankumoukseen valmistautumisen vastakohtaksi, samoin kuin kansanvallan ja proletariaatin diktatuurin vastakkain asettelussa, jolloin edellistä termiä on harhauttavasti käytetty porvariston diktatuuria kuvattaessa ja jälkimmäisen laaja kansanvaltainen sisältö jätetty määrittelemättä.

Mutta historian kannalta tämän asiakirjan valtava myönteinen merkitys on siinä, että se teki poliittisen ja järjestöllisen pesäeron taantumuksellisesta sosialidemokratiasta ja asettui selvästi taistelussa proletaarisen vallankumouksen kannalle sosialidemokraattien ponnistusten suuntautuessa samaan aikaan kapitalistisen järjestelmän pystyessä pysyttämiseen ja lujittamiseen. Kolmen vuosikymmenen ajan on kommunistinen puolueemme pitänyt ohjeenaan perustamislauseannon sanoja:

"Ainoastaan sellainen työväenliike ja toiminta, josta on taakeita, että se edistää kommunismin leviämistä sekä työväen tulevan vallankumouksen voitolle pääsyä, on hyväksyttävää ja sellaista on tarmokkaasti ajettava — toisenlaisella kannalla esiintyvää toimintaa työväen keskuudessa on jyrkästi tuomitava, paljastettava ja vastustettava."

Sen jälkeen ja varsinkin toisen maailmansodan seurauksena maailmankuvaan on tullut niin paljon uutta, että vanha ohjelma ei vastaa aikamme vaatimuksia ja kaipaa uudistusta. Puolue-toimikunnan mielestä olisikin ryhdyttävä laatimaan puolueoh-

jelmaa, johon olisi sisällytetty ne uudet ilmiöt ja kehitys, jotka imperialismiin perusteita järkyttänyt toinen maailmansota on aiheuttanut. Siihen pitäisi sisällyttää erittely imperialistisen kehityksen nykyisestä vaiheesta, maamme taloudellisesta ja poliittisesta kehityksestä itsenäisyyskautensa aikana, Suomen työväen ja talonpoikaisväestön asemassa tapahtuneista muutoksista, perustella kommunistisen liikkeen strategia ja taktiikka, esittää päämäärämme sosialismi, Neuvostoliiton kansojen saavuttama kokemus sosialistisen valtion rakentamisessa, tutkia ja arvioida se uusi tie, jota kansandemokraattiset valtiot kulkevat matkalla sosialismia kohti, viitoittaa oman kansamme tie eteenpäin.

Puolueohjelman laatiminen on suuri ja vastuunalainen tehtävä. Se juuri on marxilaisen teorian sovellutusta meidän oloihimme. Puolueohjelmikunta esittääkin, että tämä kokous velvoittaisi uuden puolueohjelmikunnan laatimaan ehdotuksen ohjelmaksi ja esittämään sen hyvissä ajoin ennen uutta puoluekokousta perusjärjestöjen käsiteltäväksi.

SKP on Suomessa ainoa puolue, jolla on ideologisessa taistelussaan käytettävänänsä mahtava ase — marxilais-leniniläinen teoria. Siksi SKP on myös ainoa suomalainen puolue, joka voittaa tässä ideologisessa taistelussa kaikki vastustajansa. Huutakoot vihollisemme äskeisissä vaaleissa saavuttamastaan pikku voitosta. Heillä on ollut suurempiakin voittoja, jotka ovat kaikki kääntyneet heidän tappiokseen. Vuonna 1918 he painoivat SKP:n maan alle ja kirkuivat, että vastaperustettu puolue on vain muutamien emigranttien puolue, jolla ei ole kannatusta Suomessa. Mutta mitä vastaan he nostivat lapuanliikkeen kymmenen vuotta myöhemmin, vuonna 1929. Ennen kaikkea SKP:tä vastaan, kommunismia vastaan. Kommunismin hävittäjät saavuttivatkin silloin voiton.

Mutta kymmenen vuotta myöhemmin heidän oli jälleen kajautettava Väinö Tannerin suun kautta sotahuutonsa kommunismin hävittämisestä. Silloinkin he saavuttivat voiton. Mutta mikä on ollut kaikkien näiden "voittojen" tuloksena? Ainoastaan se, että vuonna 1918 perustetusta pienestä maanalaisesta puolueestamme, jolla silloin ei ollut minkäänlaista vaikutusta Suomen politiikkaan, on tullut suuri julkinen joukkopuolue, jonka vaikutus Suomen politiikkaan tilapäisesti oppositioonkin ajettuna on ilmeinen. SKP on saanut 30 vuoden aikana voittoja ja tappioita, mutta eteenpäin se on mennyt ja tulee vastustamattomasti menemään. Sen edustama marxilais-leniniläinen teoria on tunkeutunut Suomessakin joukkojen keskuuteen

ja muuttunut siten aineelliseksi voimaksi, joka johtaa kommunistin uusiin valtaviin voittoihin meilläkin.

Tilanne ja puolueemme tehtävät.

32 s.

Helsinki 1948

Tilanteesta ja puolueen tehtävistä

SKP:n 8. edustajakokouksen päätöslauselma

I KAKSI VASTAKKAISTA LEIRIÄ KANSAINVÄLISELLÄ AREENALLA

SKP:n 8. edustajakokous toteaa, että edellisen puoluekokouksen arvio kansainvälisestä tilanteesta ja sen kehityksen suunnasta on ollut täysin oikea. Kuluneen vaiheen luonteenomainen piirre on ollut taantumuksellisten ja edistyksellisten voimien yhä kärjistävä taistelu sekä kunkin yksityisen maan sisällä että kansainvälisessä mitassa.

7. ja 8. edustajakokouksen välisenä aikana on selvästi muodostunut kaksi vastakkaista leiriä — toisaalta imperialistinen, demokratianvastainen ja toisaalta imperialisminvastainen, demokraattinen leiri.

Imperialistinen leiri, jonka johdossa on Amerikan Yhdysvallat, on muodostunut uhkaksi maailmanrauhalle ja käy taistelua riistääkseen vapautta rakastavilta kansoilta niiden riippumattomuuden ja kansanvaltaisen vapauden.

Erittäin aktiivista osaa tien raivaamisessa amerikkalaisen imperialismin tunkeutumiselle eri maihin ja lähestyvän pulan rasitusten säilyttämiseksi työtätekevien väestökerrosten kannettavaksi esittää sosialidemokratian oikeistolainen johtoaines, joka useissa länsi-Euroopan maissa on hallituspolitiikan johdossa ollen tai siihen huomattavalla tavalla osallistuen ryhtynyt toimenpiteisiin maittensa alistamiseksi amerikkalaisen imperialismin kahleisiin.

Vapautta rakastavien kansojen elinkysymys on torjua nämä orjuuttamisen ja nälkiinnyttämisen suunnitelmat. Pienet kan-

sat voivat turvata riippumattomuutensa, suvereenisuutensa ja kansanvaltaisen hallitusjärjestelmänsä vain taistellen imperia-
lisminvastaisen, demokraattisen leirin riveissä jokaista yritystä
vastaan, joka tähtää niiden kansallisen vapauden, itsenäisyy-
den ja itsemääräämisoikeuden rajoittamiseen.

Rauhan ja demokratian leiri, jonka johtavana voimana on
sosialistinen Neuvostoliitto, vahvistuu jatkuvasti. Neuvostoliitto
ja kansandemokraattiset valtiot muodostavat voimakkaan mah-
titekijän kansainvälisessä politiikassa sekä rauhan ja kansan-
vallan, kansojen vapauden ja riippumattomuuden puolesta käy-
tävän taistelun selkärangan. Neuvostoliitto on sosialistisen ta-
lousjärjestelmänsä avulla selviytynyt sodan tuottamista suun-
nattomista vaurioistaan nopeammin kuin mikään muu maa.
Taloudellinen nousu on ollut ripeätä myöskin sosialismin tielle
astuneissa itä-Euroopan kansandemokratioissa, jotka Neuvosto-
liiton tuella ja omien maittensa voimakkaan kansanvaltaisen
kehityksen ansiosta ovat voineet jatkuvasti kohottaa kansansa
hyvinvointia. Ainoastaan Jugoslaviassa on tapahtunut edistyk-
sen sijasta taantumista. Tito ja hänen kumppaninsa ovat poi-
kenneet marxilais-leniniläiseltä linjalta, hyljänneet sosialismin
ja luokkataistelun asian ja ajautuneet kansalliskiihkonsa sokai-
semina Neuvostoliitolle ja kansandemokratioille vihamieliseen
politiikkaan. Ei ole kuitenkaan epäilystä siitä, etteikö Jugosla-
vian kansa kommunismin asialle uskollisina pysyneiden taiste-
lijain johdolla löydä jälleen oikeaa tietä.¹

Useimmissa kapitalistissa maissa kommunistiset puolueet ovat
kasvaneet mahtaviksi työväenluokan joukkopuolueiksi ja johta-
vat taistelua työtätekevien elinetujen ja kansojensa riippumat-
tomuuden puolesta.

Joukko kommunistisia ja muita työväenpuolueita on muodos-
tanut yhdyssiteekseen Tiedoitus toimiston, jonka suorittama
marxilais-leniniläinen kasvatustyö auttaa muitakin kommunis-
tisia puolueita entistä paremmin selviytymään suurista tehtä-
vistään. Kommunististen puolueiden johdolla toimiva kansan-

¹ SKP:n keskuskomitea korjasi Jugoslaviaa koskevaa arviotaan hyväk-
syen 9. 8. 1956 seuraavan lausuman:

”Keskuskomitea pitää tarpeellisena puolueen yhteyksien ylläpitä-
mistä ja laajentamista veljespuolueisiin. Siinä mielessä keskuskomitea
kehottaa poliittista toimikuntaa tekemään aloitteen veljellisten
yhteyksien palauttamisesta Jugoslavian kommunistien liittoon ja va-
littaa, että puolueemme johto on arvostellut Jugoslavian kommu-
nistien liiton toimintaa yksipuolisten ja harhaanjohtavien tiedoitus-
ten perusteella.” Kommunisti-lehti N:o 9, 1956

valtainen rintama laajenee rehellisten sosialistien ja muiden kansanvallan ja rauhan kannattajien esiintyessä kaikissa maissa kommunistien rinnalla imperialistisia kansojen alistuspyrkimyksiä vastaan.

II SUOMEN TILANTEEN KEHITYS

Välirauhansopimus merkitsi Suomen irrottamista Hitler-Saksan asekkumppanuudesta. Sen jälkeisenä aikana demokraattiset voimat ovat kyenneet torjumaan yritykset sitoa Suomi imperialistiseen leiriin. Demokraattisen hallitussuuntauksen ansioksi on laskettava, että suhteita Neuvostoliittoon on vahvistettu solmimalla ystävyuden, yhteistyön ja keskinäisen avunannon sopimus, joka rauhansopimuksen ohella on takeena Suomen demokraattisen kehityksen ja rauhanpolitiikan jatkuvaisuudesta. Mutta amerikkalais-englantilainen imperialismi tekee etenkin pohjoismaisen blokkinsa välityksellä sekä Suomen taantumusporvariston ja oikeistososialidemokratian avustamana jatkuvasti yrityksiä maamme kytkemiseksi imperialismin leiriin, missä tarkoituksessa myös Fagerholmin sosdem-hallitus muodostettiin. Tässä esiintyykin maamme uhkaava suurin vaara.

Maamme talouselämän ja erikoisesti teollisuustuotannon alalla tapahtunut nousu on seurausta maamme työtätekevien ponnistuksista, joihin demokraattisen kehityksen avautuminen Suomessa on heitä kannustanut. Sitä on edistänyt voimakkaasti Neuvostoliiton taloudellinen tuki. Taloudellisen elämän nopeampaa nousua ja sen suunnitelmallisuuden kehittämistä on kuitenkin ehkäissyt se, että suurpääoman määräysvaltaa talouselämässä ei porvariston ja oikeistososialidemokraattien vastustuksen vuoksi ole pystytty murtamaan. Taloudelliset perusuudistukset, suurteollisuuden kansallistaminen ja maareformi, ovat suorittamatta. Suurkapitalistit ovat voineet säilyttää voittonsa kaventamattomina, vieläpä lisänneet niitä jarruttaen niin maaseudun kuin kaupunkienkin työtätekevien kerrosten elintason kohoamista. Verotaakka painaa edelleenkin raskaimpana kansan vähävaraisia kerroksia.

Kapitalistien pyrkimyksenä on riistovoittojensa lisäämiseksi siirtää uhkaavan pulan seuraukset työläisten ja muiden työtätekevien kannettavaksi työttömyys- ym. rasituksineen. SKP:n tehtävänä on johtaa työtätekevien taistelua kapitalistisen pulatalouden turmiollisia seurauksia vastaan, valmistella toimenpi-

teitä, joiden avulla maamme voitaisiin siirtää suunnitelmatalouden piiriin.

Maamme asema demokraattisen kehityksen tiellä on vielä vakiintumaton osaltaan sen vuoksi, että fasismin juurien kitkeminen on suorittamatta. Demokratian kehitys Suomessa on ollut tavattoman hidasta.

Syyt demokraattisen kehityksen hitauteen ovat osittain löydettävissä siitä tilanteesta, joka sodan jälkeen muodostui taantumusainesten pystyessä säilyttämään ylivoittoisen asemansa hallintokoneistossa ja armeijassa, ja toisaalta työssämme ilmenneistä puutteista ja heikkouksista. On otettava huomioon, että maassamme ei sodan aikana kyetty muodostamaan laajaa fasismin- ja sodanvastaista rintamaa, joka olisi kaatanut taantumusporvariston ja oikeistososialidemokratian fasistisen sotahallituksen ja muodostanut demokraattisen hallituksen solmimaan rauhan Neuvostoliiton ja muiden liittoutuneiden maiden kanssa, vaan rauhan solmi taantumushallitus. Suomen irrottamisella natsi-Saksasta oli suuri kansainvälinen merkitys fasismia vastaan käydyssä sodassa. Samalla se pelasti kansamme niiltä kärsimyksiltä ja uhrauksilta, joita jatkuva sodankäynti olisi aiheuttanut. Mutta demokraattisten voimien heikosta yhdistymisestä ja taistelusta johtuen maamme taantumusaineokset saivat mahdollisuuden pysyä lukuisissa tärkeissä yhteiskunnallisissa asemissa.

Osaksi edellä olevasta johtuen maassamme ei myöskään sodan jälkeen kehittynyt laajaa ja voimakasta kansanvallan rintamaa, joka olisi yhdistänyt riveihinsä imperialismin, sodan ja fasismin vastustajat eri yhteiskuntapiireistä. Tällaista rintamaa on osittain korvannut SKDL, jolla on ollut suuri osuutensa maamme sodanjälkeisessä kansanvaltaisessa kehityksessä, joskin sen puitteet ovat olleet liian ahtaat. Laajan demokraattisen rintaman aikaansaamisen pääesteenä on ollut maamme oikeistososialidemokratia. Se on liittoutunut suurpääoman kanssa, torjunut käytännössä kommunistien ja muiden kansandemokratien taholta esitetyn, taantumuksen vallan rajoittamiseen ja kansanvaltaisen kehityksen eteenpäin viemiseen tähtäävän yhteistyön ja ryhtynyt jopa avoimeen hajoitustoimintaan työtekevien yhteisissä joukkojärjestöissä, erikoisesti ammatillisessa liikkeessä.

Puolueemme toiminnan pääpuutteena on ollut joukkotyön heikkous sekä se, että joukkojen aktiivista taistelua ei ole riittävästi kytketty eduskunta- ja hallitusryhmän työhön. Herkeämättömässä taistelussa porvarillisia ja oikeistososialidemokraat-

tisia yhdistyneitä voimia vastaan ovat puolueemme ideologiassa kasvatuksessa ilmenneet puutteellisuudet tulleet näkyviin ja olleet omiaan heikentämään puolueen taistelua demokraattisen kehityksen turvaamiseksi ja työväenluokan enemmistön voittamiseksi mukaamme.

III EDESSÄ OLEVAN TAISTELUKAUDEN PÄÄVAATIMUKSIA

Horjumatta kamppailen kaikkia raha- ja virkavallan hyökkäyksiä ja taantumuksen juonia vastaan Suomen kommunistinen puolue tulee johdonmukaisesti ja tinkimättä jatkamaan taisteluun maamme kansanvaltaisen rintaman lähimpien päävaatimusten puolesta, joihin sisältyy:

Ulkopolitiikassa ystävyysluojen lujittaminen Suomen ja Neuvostoliiton välillä, rauhansopimuksien sekä ystävyysluojen, yhteistyön ja keskinäisen avunannon sopimuksien ehdoton noudattaminen, selvä ja johdonmukainen asennoituminen Suomen puolelta kansainvälisessä politiikassa imperialistisen leirin pyyteitä vastaan sekä yhtyminen imperialisminvastaisen, demokraattisen leirin ponnistuksiin kansojen turvallisuuden ja rauhan, niiden vapauden, itsenäisyyden ja suvereenisuuden lujittamiseksi.

Sisäpolitiikassa fasismin täydellinen juurittaminen pois yhteiskunnastamme ja sen vastustaminen kaikissa sen ilmenemismuodoissa; maamme virkakoneiston sekä oikeus-, opetus- ja puolustuslaitoksen kansanvaltaistaminen ja puhdistaminen fasisistisista, taantumuksellisista aineksista. Demokraattisen suuntauksen kannattajain erottaminen työpaikoista ja virkatoimista on tuomittava ja estettävä. Oikeistososialidemokraattisten johtajien ja porvarillisten puolueiden yritykset hallitusvallan siirtämiseksi takaisin taantumuksen käsiin on tehtävä tyhjäksi ja turvattava kansalle vapaus saattaa maassamme voimaan sellainen todella kansanvaltainen hallitusjärjestelmä, jonka vallitessa avautuu tie kapitalismista sosialismiin.

Talouspolitiikassa puolueemme pyrkii monopolipääoman käsissä olevien suurten teollisuus- ja voimalaitosten, liikepankkien ja vakuutuslaitosten kansallistamiseen. Samalla puolueemme ajaa sellaisen maareformin toteuttamista, jolla pakkoluovutetaan kaikki teollisuuskapitalistien ja keinottelijain hallussa olevat maat, metsät ja maatilat sekä maatyöläisiä riistäväin kartanonherrain tilat ja tilukset. Pakkoluovutettavat maat on

jaettava maan puutteessa oleville pienviljelijöille ja maatyöläisille.

On huolehdittava siitä, että saadaan estetyksi pääasiassa omalla työllään maataloutta harjoittavan omavaraisen talonpoikaiston tilojen jatkuva pirstoutuminen ja tuetaan sen pyrkiä tuotantomahdollisuuksiensa parantamiseksi ja elintonsa kohottamiseksi koneiden hankinnan sekä maa- ja karjatalouden kaikinpuolisen uudistamisen ja voimaperäistämisen avulla.

Pienviljelijäin ja maatyöväestön tämän hetken elinehtojen parantamiseksi on taistelua tehostettava kiinnittämällä huomiota heidän ansiomahdollisuuksiensa ja asunto-olojensa parantamiseen, vero- ja velkarasituksen huojentamiseen sekä valtion avustaman osuustoiminnan antaman tuen, kuten kone-osuuskuntien, hyväksikäyttöön.

Kiireellisenä tehtävänä Suomen kommunistinen puolue pitää työväen taloudellisen aseman parantamista nyt, kun tuotannon noustua sotaa edeltäneelle tasolle ja eritoten sotakorvausrasitusten huojennuttua siihen on avautunut entistä suotuisimmat mahdollisuudet.

Samalla puolueemme tulee jatkamaan päättäväistä taistelua nykyisen väärän verotusjärjestelmän perinpohjin muuttamiseksi niin, että pääosa verorasituksesta siirretään työtätekevään kansankerrosten hartioilta riistäjäluokkien kannettavaksi.

Mutta jo ennen yleisen verouudistuksen toteuttamista puolueemme vaatii jyrkästi, että SKDL:n eduskuntaryhmän esitys verohuojennuksista kaupunkien ja maaseudun työtätekevälle väestölle saatetaan pikaisesti voimaan. Jos työväenluokka ja muut työtätekevät miehissä ja naisissa nousevat päättäväiseen taisteluun tämän oikeutetun vaatimuksen puolesta, ei mikään mahti voi estää sen pikaista toteutumista.

IV PUOLUEEMME JOUKKOTYÖN VAHVISTAMINEN

Näiden tehtävien toteuttamisen edellytyksenä on puolueemme taisteluvoiman ja taistelukyvyn kohottaminen. Siinä mielessä keskeisimpiä tehtäviämme ovat puolueen jäsenmäärän nostaminen, uusien työläisjoukkojen johdattaminen puolueeseen, puolueemme vaikutuspohjan laajentaminen erikoisesti työtätekevän talonpoikaisväestön, sivistyneistön, naisten ja nuorten keskuudessa. Siirtoväen asioihin on kiinnitettävä tähänastista enemmän huomiota. Näillä työsaaroilla työskenteleville tovereille

on annettava kaikki mahdollinen tuki ja kasvatettava uutta voimaa heidän avukseen.

Varsinkin nykyisin, jolloin ei ole olemassa eri poliittisten ryhmien kiinteää yhteistyötä ja laajaa kansanvaltaista rintamaa edistyksellistä politiikkaa ajamassa ja tukemassa, on työtä työtätekevien suurissa joukkojärjestöissä voimakkaasti tehostettava.

SKDL:n järjestövoiman lisäämiseksi on tehtävä tarmokasta työtä ja vaikutettava sen kehittämiseen ja lujittamiseen työtätekevään joukkojen poliittisena yhteistoimintajärjestönä pyrkimällä kokoamaan sen piiriin kansanvaltaisen kehityksen ja rauhan kannattajia eri yhteiskuntakerroksista. Tämän järjestön puitteissa syntynyttä ja kehittyntä yhteistyötä on kehitettävä yhtä luottamuksellisesti ja avoimesti kuin tähänkin mennessä.

Ammattiyhdistysliikkeessä kommunistien on koko toiminnallaan pyrittävä kohottamaan maamme palkkatyöväen mahtavimman taloudellisen taistelujärjestön taistelukelpoisuutta työväen elinehtojen parantamiseksi, SAK:n lähiajan ohjelman ja Ammattillisen Maailmanliiton päätösten toteuttamiseksi käytävässä taistelussa, vahvistettava yhteistyötä sosialidemokraattisten työläisten kanssa ammattiyhdistysliikkeen eheyden lujittamiseksi ja oikeistoainesten siihen suuntaamien hajoituspyrkimysten takaisin lyömiseksi.

Suomi-Neuvostoliitto-Seuran merkitys ei ole suinkaan vähentynyt. Suomen ja Neuvostoliiton kansojen ystävyysasia ei voi olla yksinomaan solmimiemme valtiosopimusten varassa, vaan kansan enemmistö yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta on saatava täysin myötämieliseksi tälle ystävyyspoliitikalle. Poikkeaminen siitä ei saa enää koskaan tulla kysymykseen. Kommunistien on aina oltava eturivissä Suomen kansan ja Neuvostoliiton ystävyyskehittämässä, jolla on ensiarvoisen merkitys kansamme elinestujen kannalta, heidän on osattava hälventää ennakkoluuloja, joita sosialistista naapurimaattamme kohtaan rauhan vihollisten toimesta kansamme keskuuteen kylvetään.

Osuustoimintajärjestöissä, työväen urheilu- ja raittiusliikkeessä ja kaikissa muissakin työtätekevän väestön joukkojärjestöissä on kommunistien tehostettava marxilaista kasvatus-työtä.

V PUOLUEEMME AATTEELLISEN LUJUUDEN JA TAISTELUKUNTOISUUDEN TERÄSTÄMINEN

Edustajakokous toteaa, että puolueemme peruslinja on ollut oikea, puolueemme on eheä ja yhtenäinen ja sen johtoa ja jäsenistöä kannustaa vääjäämätön taistelutahto. Voidakseen selviytyä voittajana suurista tehtävistään, lyödäkseen taantumuksen hyökkäyksen takaisin ja toteuttaakseen Suomessa kansandemokratian, joka avaa tien sosialismiin, puolueemme on huolehdittava siitä, että jäsenistömme sosialistinen aatepohja lujittuu ja sen johtoelimet oppivat entistä paremmin soveltamaan luokkataistelussa marxilais-leniniläistä teoriaa käytäntöön. Samalla on jatkuvasti vaalittava puolueen yhtenäisyyttä ja vahvistettava yhteyttä laajoihin työtätekeviin joukkoihin. Ei ole langettava työväenluokan ja yleensä demokratian voiman aliarviointiin ja niiden vastustajien voiman yliarviointiin. Puolueemme on otettava entistä enemmän oppia sellaisen kommunismin teoriaa ja käytäntöä erinomaisesti hallitsevan ja loistavasti kehittävän puolueen kuin bolševikkipuolueen, Leninin ja Stalinin puolueen, kokemuksista. Puoluekokous velvoittaa uuden puolue-toimikunnan ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin puolueohjelman tarkistamiseksi ja uudistamiseksi.

Suomen kommunistisen puolueen 8. edustajakokous kutsuu maamme työväenluokkaa ja koko työtätekevää kansaa taisteluun elinehtojensa parantamisen, rauhan ja kansanvallan puolesta päämääränään sosialistinen Suomi, tukenaan ystävyys ja yhteistyö sosialistisen Neuvostoliiton kanssa.

Tilanne ja puolueemme
tehtävät.

32 s.

Helsinki 1948

Yhtenäisen ammattiyhdistysliikkeen puolesta

Sodanjälkeiset vapaammat olosuhteet sekä kommunistien mukaantulo ammattiyhdistysliikkeeseen ovat tehneet mahdolliseksi ennennäkemättömän voimakkaan ja yhtenäisen ammattiyhdistysliikkeen muodostumisen maassamme. 350.000 jäsentä

käsittävänä järjestönä SAK voi menestyksellä käydä taistelua suurpääoman riistoa vastaan, estää työläisten elintason alen tamisyrietykset ja turvata palkkatyöväen ehtojen parantami sen, sekä vaikuttaa ratkaisevasti maamme kansanvaltaisen kehi tyksen lujittamiseen ja voimistamiseen, jos SAK:ta johdetaan näiden taisteluperiaatteiden mukaisesti ja estetään sen sisällä alkanut oikeistososialidemokraattien hajoitustyö.

Maamme työväenluokan ja kaikkien palkkatyöntekijäin etu vaatii ammatillisen liikkeen eheyden, yhtenäisyyden ja taistelu kuntoisuuden säilyttämistä ja kohottamista. Siltä vaaditaan yhä lujempaa asennoitumista taantumusta vastaan sekä taloudelli sella että poliittisella rintamalla. Siltä odotetaan niiden pää tösten toimeenpanoa, jotka se viimeisessä edustajakokoukses saan on yksimielisesti hyväksynyt, kuten kansallistamisen, tuo tantokomitealain tarkistamisen, verotusjärjestelmän uudistami sen, fasismin jätteiden poiskitkemisen toteuttamista.

Maamme palkkatyöväki! Ammattiyhdistysväki!

Tiivistä rivisi kaikkia niitä toimenpiteitä vastaan, jotka täh täävät ammattiyhdistysliikkeemme hajoittamiseen!

Toimi yhtenäisin rivein niiden päätösten toteuttamiseksi, jot ka edustajakokouksessamme on yksimielisesti hyväksytty!

Palkkatyöväki!

Keskitä voimasi ammatilliseen liikkeeseen ja luo SAK:sta luja ja toimiva taistelujärjestö tämän päivän vaatimustesi to teuttajaksi, rauhan ja kansanvallan puolustajaksi, sosialismin toteuttajaksi!

SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN

8. EDUSTAJAKOKOUS

Työkansan Sanomat

5. 9. 1948

9. LOKAKUUN SUURI SOSIALISTINEN VALLANKUMOUS 30 VUOTTA

Kunnia 30-vuotiaalle Neuvostoliitolle
Kunnia suurelle sosialistiselle
lokakuun vallankumoukselle

30 vuotta sitten tapahtui Venäjällä suuri sosialistinen lokakuun vallankumous, joka mursi sotaisen imperialismin renkaan, vapautti kymmeniä kansoja — myös Suomen kansan — tsarismien vankilasta, toteutti laajan yhteiskunnallisen, taloudellisen ja sivistyksellisen demokratian, kukisti kapitalismin ja aloitti sosialismin aikakauden maapallon kuudenneksella. Vallankumous vei voittoon Marxin, Engelsin, Leninin ja Stalinin aatteet ja loi perustan työläisten, talonpoikien ja sivistyneistön edistykselliselle valtiolle.

30 vuoden kuluessa vallankumouksen luoma neuvostovaltio on kommunistisen puolueen johdolla suorittanut — kriisin järkyttäessä koko kapitalistista maailmaa — valtavan sosialistisen rakennustyön. Se on vahvistanut stalinilaisella perustuslailla sosialistisen järjestelmänsä, jossa ei ole riistäjiä eikä riistettyjä, ja toteuttanut maansa kymmenien eri kansallisuuksien veljellisen liiton. Se on vapauttanut Euroopan kansat — myös Suomen kansan — hitleriläisestä raakalaisvallasta, johtaen maailman edistyksellisten kansojen taistelua vapauden, edistyksen, rauhan ja ystävällisen keskinäisen yhteistyön puolesta.

Saavutuksillaan neuvostovaltio on kumonnut kansainvälisen taantumuksen väitteet sosialismin "mahdottomuudesta" ja todistanut sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän etevämmyyden kapitalismiin verrattuna.

Tämän on Suomen kommunistinen puolue ainoana maamme puolueista alusta alkaen ymmärtänyt ja syntyhetkestään asti

työskennellyt maamme itsenäisyyden ja kansamme etujen mukaisesti maamme ja Neuvostoliiton ystävyyspuolesta.

Sitävastoin taantumuspouluuet fasistisine asekaarteineen ovat Neuvostoliiton-vastaisia seikkailusotia järjestellessään ja käydessään toimineet imperialistisen taantumuksen apureina maamme itsenäisyyttä ja kansamme elinotuja vastaan.

Suuren sosialistisen lokakuun vallankumouksen ja Neuvostoliiton 30-vuotisjuhlaa vietetään hetkellä, jolloin imperialistiset sodanlietsojat amerikkalaisten suurkapitalistien johdolla ja kansainvälisen oikeistososialidemokratian tukemina jälleen kuumaisesti pyrkivät maailmanrauhan rikkomiseen sekä uuden rosvosodan järjestämiseen Neuvostoliittoon ja muita edistyksellisen demokratian maita vastaan. Sodanlietsojat ulottavat vaikutuksensa Suomeenkin ja tyrkyttävät tärkäläisten apuriensa välityksellä kansallemme "länsi"- ja "pohjoismaista" suuntaustaan. Siten ne pyrkivät horjuttamaan maamme ja Neuvostoliiton ystävällisiä suhteita, hävittämään itsenäisyytemme ja alistamaan kansamme sotaisten suunnitelmiansa välikappaleeksi.

Mutta sosialismin maata ei voida kukistaa. Tällä hetkellä Neuvostoliitto voimakkaampana kuin koskaan aikaisemmin, kaikkien vapauttarakastavien kansojen ja maailman työtätekevien kansanjoukkojen tukemana johtaa taistelua edistyksen ja maailmanrauhan puolesta.

Suomen edistyksellinen työtätekevä kansa, joka tänään sata-tuhantisin joukoin tervehtii 30-vuotiasta Neuvostoliittoon, näkee siinä parhaan ystävönsä ja itsenäisyytensä luotettavan turvaajan. SKP:n ja muiden demokraattisten järjestöjen johdolla kansamme pystyy torjumaan imperialistisen taantumuksen juonet ja varmistamaan maamme ystävyyspuolen sosialistisen naapurinsa kanssa.

Eläköön suuri sosialistinen lokakuun vallankumous!

Eläköön 30-vuotias Neuvostoliitto!

Eläköön maailman kansojen voitokas taistelu imperialismia vastaan!

Eläköön Suomen ja Neuvostoliiton luja ystävyys!

**SUOMEN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN
PUOLUETOIMIKUNTA**

**Työkansan Sanomat
7. 11. 1947**

10. SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE 30 VUOTTA

30 vuotta SKP:n perustamisesta

Työkansan naiset ja miehet!

Taistelussa syntynyt, taistelussa kasvanut ja karaistunut kommunistinen puolueemme täyttää tänään 30 vuotta. Tämä taival on ollut täynnä uhrauksia, vaaroja ja vaikeuksia, mutta samalla uskallusta, uskollisuutta ja sankaruutta. Suomen kommunistinen puolue on ylpeä siitä, Suomen parhaat pojat ja tyttäret ovat sen riveissä antaneet kaikkensa kansamme puolesta.

Kommunismien tulisana syttyi Suomen taivaalle taantumuksen ollessa täällä synkimmillään. Kun vieras sotilassaapas talasi veriin Suomen työläis- ja torppariarmeijan, kun pyövelien teloitustaukaukset kaikuivat kautta maan määrätöntä kosta kylväen, tämä valoisa ja voitonvarma sanoma toi työväenluokalle uuden toivon, rohkeuden elää ja tahdon taistella.

Työväenliikkeen suuren kokoamisvaiheen päättyessä v. 1918 avoimen aseellisen luokkataistelun tulikokeeseen, Suomen työväenluokka kesti sen kunnialla. Se puolusti kansanvaltaa ja vapautta viimeiseen asti. Sen johtoon asettuivat vanhan työväenliikkeen parhaat voimat, miehet ja naiset, jotka eivät olleet tällaiseen taisteluun valmistautuneet. He pysyivät kuitenkin uskollisina luokalleen ja sen päämäärille. Senvuoksi he osasivat myös tappion hetkellä tehdä oikeat johtopäätökset. He ymmärsivät, että Suomen työväenluokka tarvitsee johtajakseen puolueen, joka tahtoo ja pystyy viemään työkansan asian voittoon, puolueen, joka kaikissa olosuhteissa, kaikissa vaiheissa näkee tien tämän päämäärän saavuttamiseksi.

Niin syntyi Suomen kommunistinen puolue, uuden tyyppin työväenpuolue. Se on marxilais-leniniläinen puolue, joka ei laahaa tapahtumien jäljessä vaan kulkee niiden kärjessä. Se on puolue, joka toteuttaa työväen ja työtätekevän talonpoikaiston lii-

ton kaikkien työtätekevien yhteisen vapaustaistelun pohjaksi. Se on puolue, joka on päättänyt kukistaa kapitalismin ja kaiken sorron.

Kommunismien siemen tunkeutui heti ensi hetkestä syväälle Suomen työtätekevän kansan keskuuteen. Sen sitkeä ja peloton taistelu sai osakseen myötätuntoa ja vastakaikua kaikkialla. Tehtaissa, pelloilla, metsissä, työtätekevien joukkojärjestöissä, parlamentissa, kaikilla kunnallisen ja muun yhteiskunnallisen elämän aloilla, kaikkialla, missä työväenluokka taisteli oikeuksistaan, kommunistit olivat ensi rivissä.

Kommunistit pysyivät uskollisina vanhan työväenliikkeemme kansainvälisyyden perinteille ja näkivät sosialistisessa naapurivaltiossa Suomen ystävän, ei sen "perivihollista" kuten valkoinen valtiovalta ja sen oikeistolaiset apurit työväenliikkeen sisällä. Kommunistit eivät tahtoneet koskaan nostaa asetta sitä valtiota vastaan, joka oli antanut Suomelle itsenäisyyden ja jonka isäntinä olivat työläiset ja talonpojat. He varoittivat, he vaativat Suomen hallitusta sopimaan Neuvostoliiton kanssa. He esittivät ystävyyttä ja yhteistyötä sosialistisen valtion kanssa. He puolustivat rauhaa silloinkin, kun sota ja sen valmistaminen oli maassamme julistettu ylimmäksi isänmaallisuudeksi. Mutta Suomen taantumusvalta valitsi sodan. Se möi kansamme Hitlerin hirmuvallan tarkoitusperien hyväksi.

Suomen kommunistinen puolue ei yksinään pystynyt estämään sitä, että Suomen kansa johdettiin hitleriläiseen sotaan, mutta se viitoitti sodankin olosuhteissa käymällä vastarintaliikkeellä Suomen kansalle rauhan ja demokratian tien. Historia on vahvistanut SKP:n kannan. Suomen kansa astui tälle uudelle tielle, joka avasi sille pysyvän rauhan ja kansanvaltaisen kehityksen mahdollisuudet. Kommunistit yhdessä liittolaisensa, rehellisten sosialistien ja muiden kansanvallan ja rauhan kannattajien kanssa Suomen kansan demokraattisen liiton riveissä ovat olleet johtavana voimana Suomen kansan keskuudessa sen rakentaessa kansanvaltaista järjestelmää ja saavuttaessa kauniita tuloksia maan jälleenrakentamisessa, kansamme pelastamiseksi sekasorrolta ja ahdingolta. Kun vanhat voimat nyt jälleen yrittävät palauttaa entisen taantumuksellisen pakkovallan ja entisen, sosialismille ja Neuvostoliitolle vihamielisen suuntauksen, kommunistinen puolueemme on julistanut avoimen taistelun tätä yritystä vastaan.

Suomen kommunistinen puolue käy leppymätöntä taistelua taantumuksellista suurpääomaa ja kapitalismia vastaan, joka orjuuttaa kaikkia työtätekeviä kansankerroksia, työläisiä ja

työtätekeviä talonpoikia, yksinpä pienimpiä yrittäjiäkin.

Suomen kommunistisen puolueen päämääränä on sosialistinen yhteiskunta, jossa ei ole riistäviä ja riistettäviä, vaan jossa jokainen työtätekevä, työläinen, talonpoika ja työtätekevän sivistyneistön jäsen on vapaa kapitalismin kahleista, elää ja työskentelee veljellisessä sovussa toistensa kanssa ja jossa jokaisen lapsen, vanhuksen ja työkyvyttömänkin ihmisen toimeentulo on turvattu.

Suomen kommunistinen puolue vaatii ystävyyden ja luottamuksen palauttamista, rauhansopimuksen ehdotonta täyttämistä ja vastasolmitun ystävyyssopimuksen määräysten noudattamista. Kommunistinen puolue näkee Neuvostoliitossa Suomen ystävän ennen kaikkea sen vuoksi, että se on s o s i a l i s t i n e n valtio, rauhan ja kansojen riippumattomuuden esitaistelijavaltio. Ystävällinen kanssakäyminen ja yhteistyö Neuvostoliiton ja muiden sosialismin tielle kääntyneiden valtioiden, kansandemokratian kanssa, antaa maallemme sen tarvitseman tuen imperialistien sotaisten tarkoituksien ja alistamispyrkimysten ehkäisemiseksi.

Suomen kommunistinen puolue kutsuu kaikkia rehellisiä suomalaisia taisteluun maansa todellisen itsenäisyyden ja riippumattomuuden puolesta sota ja imperialistista alistuspolitiikka vastaan, sitä maansamyymistä vastaan, jota maamme taantumuspiirit vastaperustetun oikeistososialidemokraattisen hallituksen kautta ovat jälleen ryhtyneet valmistamaan. Se kutsuu maamme työtätekevää kansaa taisteluun kansanvallan suojelemiseksi ja kehittämiseksi, parempien elämänehtojen puolesta niitä kuristusyrityksiä vastaan, joita tämän hallituksen avulla sitä vastaan suunnitellaan.

Otto Wille Kuusisen, Yrjö Sirolan ja Toivo Antikaisen puolue ei koskaan petä eikä häpäise työväenliikkeen päämääriä. Häpeä ja tuomio kuuluu niille, jotka ovat hyljänneet nämä päämäärät ja ryhtyneet itsenäisen, demokraattisen Suomen vihollisten imperialististen sodanlietsojain asianajajaksi. Häpeä ja tuomio kuuluu niille, jotka käyttävät väärin sosialismin lippua, tukevat ja avustavat suurpääomaa sen taistelussa sosialismia ja työtätekevää kansaa vastaan.

Taisteluun rauhan, työväenluokan kansainvälisen solidaarisuuden ja Suomen kansallisen riippumattomuuden puolesta!

Taisteluun suurpääoman mahdin murskaamiseksi ja demokraattisten uudistusten, suurten liikelaitosten kansallistamisen ja todellisen maauudistuksen puolesta!

Taisteluun työväenluokan oikeuksien ja koko työkansan parempien elinehtojen puolesta!

Seuratkaa Suomen kommunistisen puolueen lippua sen taistelussa Suomen kansan puolesta!

Vuosisatamme kuuluu kommunismille!

SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE

Työkansan Sanomat
27. 8. 1948

SKP:n puoluejohdon jäsenet 1944—1948

SKP:n PUOLUENEUVOSTO v. 1944—1945

Uudenmaan piiri	Nurminen, Nestori	Arppe, Lydia
Helsingin piiri	Koskinen, Paavo	Porkkala, Veikko
Tampereen piiri	Mäkinen, Aili	Rosman, Paavo
Lahden piiri	Lindqvist, Hemming	Pellinen, Onni
Satakunnan piiri	Terho, Martti	Aaltonen, Arvi
Vaasan piiri	Hauhia, Veikko	Hilden, Arvo
	Vinstén, Rudolf	
Kokkolan piiri	Pohjola, Olavi	Valkama, Pauli
Lapin piiri	Timonen, Antti	Karppinen, Heikki
Turun piiri	Junttila, Lasse	Lunden, Alvar
Joensuun piiri	Krook, Eero	Huttunen, Noak
Kyminlaakson piiri	Sadinmäki, Viljam	Pykäläinen, Taavetti
Kuopion piiri	Hämäläinen, Elina	Miettinen, Einar
Mikkelin piiri	Lindholm, Hemming	Pulkkinen, Otto
Jyväskylän piiri	Matilainen, Arvi	Ilonen, Heli
Oulun piiri	Murto, Yrjö	Jääskelä, Yrjö
Kajaanin alapiiri	Leinonen, Erkki	

SKP:n PUOLUETOIMIKUNTA v. 1944—1945

Aaltonen, Aimo, puheenjohtaja	Koskinen, Paavo
Heikkilä, Kauko	Kuusinen, Hertta
Heinonen, Lyyli	Leino, Yrjö
Huhta, Matti	Pessi, Ville, puoluesihtööri
Janhunen, Matti	Tattari, Väinö
Kivikoski, Paavo	Uusitalo, Aaro

SKP:n 7. PUOLUEKOKOUKSESSA 1945 VALITUT PUOLUENEUVOSTON VAKINAISET JA VARAJÄSENET

Helsingin piiri:	Saima Viitanen	Taavi Pöyry
------------------	----------------	-------------

Iisalmen piiri:	Otto Rosenberg	Kalle Kettunen
Jyväskylän piiri:	Iivari Leppänen	Vilho Niiranen
Joensuun piiri:	Kalle Nuutinen	Noak Huttunen
Kainuun piiri:	Hannes Tauriainen	Antti Leinonen
Kokkolan piiri:	Aksel Sjöblom	Joel Kivinen
Kuopion piiri:	Kalle Hämäläinen	Pekka Huuskonen
Kyminlaakson piiri:	Taavetti Pykäläinen	Jalmari Kukkola
Lahden piiri:	Eino Kujanpää	Jussi Hukari
Lapin piiri:	Eino Tainio	Matti Kemi
Mikkelin piiri:	Yrjö Korolainen	Nestori Valtonen
Oulun piiri:	Herman Niskanen	Yrjö Jääskelä
Satakunnan piiri:	Arvi Aaltonen	Onni Ranta
Tampereen piiri:	Paavo Rosman	Artturi Pihala
Turun piiri:	Jalmari Junkkerinen	Lauri Saarinen
	sekä ruotsalaisten edustaja:	
	Runar Nordgren	
Uudenmaan piiri:	Kaarlo Mäkinen	Viljo Raunimo
Vaasan piiri:	Eino Vesterholm	Jalmari Teirilä
	sekä ruotsalaisten edustaja:	
	Rudolf Vinsten	
Vuoksenlaakson piiri:	Kaarina Behm	Juho Auvinen
Puheenjohtaja:	Jaakko Parkkari	
Varapuheenjohtaja:	Herman Niskanen	

SKP:n 7. PUOLUEKOKOUKSESSA 1945 VALITTU PUOLUETOIMIKUNTA

Vakinaiset jäsenet

Aaltonen, Aimo	Mäkinen, Aili
Janhunen, Matti	Pessi, Ville
Kivikoski, Paavo	Ryömä, Mauri
Kuusinen, Hertta	Tattari, Väinö
Leino, Yrjö	Uusitalo, Aaro
Malmberg, Martti	

Varalle

Heikkilä, Kauko
Markkanen, Kalle
Murto, Yrjö

Rosenberg, Gösta
Rydberg, Kaisu-Mirjami
Tuominen, Tyyne

Huhtikuusta 1948 puoluetoimikuntaan kuuluivat lisäksi Arvo Stenman ja Mikael Romberg

SKP:n PUOLUETOIMIKUNNAN POLIITTINEN JAOSTO v. 1945—1948

Aaltonen, Aimo
Janhunen, Matti
Kuusinen, Hertta
Malmberg, Martti

Murto, Yrjö
Mäkinen, Aili
Pessi, Ville, puoluesihtööri
Uusitalo, Aaro, puheenjohtaja

SKP:n 8. PUOLUEKOKOUKSESSA 1948 VALITUT PUOLUENEUVOSTON VAKINAISET JA VARAJÄSENET

Helsingin piiri:	Sulo Suvanto	Väinö Laitinen
Iisalmen piiri:	Hannes Partanen	Kalle Kettunen
Joensuun piiri:	Juho Nykänen	Veikko Antikainen
Jyväskylän piiri:	Tauno Korhonen	Reino Niinimäki
Kainuun piiri:	Kalle Korhonen	Ilmari Räsänen
Kokkolan piiri:	Joel Kivinen	Väinö Kujanen
Kuopion piiri:	Hugo Räsänen	Tatu Parviainen
Kyminlaakson piiri:	Jalmari Kukkola	Tyyne Kokkonen
Lahden piiri:	Lempi Kilpinen	Sanni Korenius
Lapin piiri:	Niilo Rosenlund	Valter Palmgren
Mikkelin piiri:	Paul Koskinen	Onni Karppinen
Oulun piiri:	Herman Niskanen	Yrjö Jääskelä
Satakunnan piiri:	Arvi Aaltonen	Onni Ranta
Tampereen piiri:	Paavo Rosman	Lauri Suosalo
Turun piiri:	Elina Gröndahl	Toivo Forss
Uudenmaan piiri:	Lydia Virtanen	Paavo Nikander
Vaasan piiri:	Aleksi Rinne	Lydia Kivelä
Vuoksenlaakson piiri:	Uuno Hamari	J. Ruippo

Kaksikielisistä piireistä lisäksi seuraavat ruotsinkieliset toverit:

Helsingin piiri:	Christina Gerich	Martin Backman
Kokkolan piiri:	Erik Forss	Erik Hagström
Turun piiri:	Rudolf Johansson	Börje Sten
Vaasan piiri:	Olof Granholm	Svea Sundberg
Uudenmaan piiri:	Ture Magnusson	Arvo Asplund
Puheenjohtaja:	Jaakko Parkkari	
Varapuheenjohtaja:	Herman Niskanen	

SKP:n 8. PUOLUEKOKOUKSESSA 1948 VALITTU PUOLUETOIMIKUNTA

Varsinaiset jäsenet

Aaltonen, Aimo	Ryömä, Mauri
Kuusinen, Hertta	Murto, Yrjö
Mäkinen, Aili	Janhunen, Matti
Malmberg, Martti	Pessi, Ville, puoluesihtööri
Enne, Yrjö	Suonpää, Leo
Lehto, Oiva	Rosenberg, Gösta
Hulkkonen, Aarne	Stenberg, Elli
Kujala, Toivo	Lindqvist, Hemming
Hietanen, Esa	Uusitalo, Aaro
Stenman, Arvo	Tauriainen, Hannes
Karvonen, Toivo	Tattari, Väinö

Varajäsenet

Junttila, Lars	Jouhten, Jaakko
Romberg, Mikael	Talvio, Konsta
Lång, Toivo	Hautala, Arvo
Laine, Helvi	Tainio, Eino
Koskinen, Paavo	Rydberg, Kaisu-Mirjami

Sisältö

JOHDANTO, <i>Ville Pessi</i>	5
------------------------------------	---

1. SKP ASTUU JULKISUUTEEN

Yhteistyöhön kansamme vapauden, paremman elämän ja va- loisamman tulevaisuuden puolesta, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i> ..	21
Maamme nykyisestä tilanteesta ja SKP:n tämän hetken teh- tävistä, <i>Ville Pessin puhe Messuhallissa 1. 11. 1944</i>	27
Suomen kommunistisen puolueen kutsu puolueeseen, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	35
Päätöslauselma talonpoikain neuvottelukokouksesta 8. 11. 1944, <i>SKP ja SKDL</i>	37
Suomen demokraattiselle nuorisolle, <i>SKP:n nuorisotyöntekijäin edustajisto</i>	45

2. SKP OTTAA PAIKKANSA VALTIOLLISESSA ELÄMÄSSÄ

Miksi Suomen kommunistinen puolue osallistuu nykyiseen hal- litukseen, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	48
Demokratian puolesta fasismia ja taantumusta vastaan, <i>SKDL:n vaaliohjelma</i>	50
Julkilausuma, <i>SKP:n puolueeneuvoston kokouksesta 18–19. 4. 1945</i>	63
Eduskuntatyöstä, <i>Hertta Kuusisen alustus SKP:n puolueeneuvos- ton kokouksessa 19. 4. 1945</i>	66
SKDL:n, sosialidemokraattien ja maalaisliiton eduskuntaryhmän yhteistyösopimus	70
Välikysymys sotasyllisten rankaisemisesta ja hallituksen vastaus välikysymykseen	75
Demokratian rintama vahvaksi, <i>SKP:n puoluetoimikunnan po- liittinen jaosto sotasyllisten tuomioista</i>	83

3. SKP:n 7. EDUSTAJAKOKOUS

Yleinen tilanne ja SKP:n politiikan pääsuunta, <i>lyhennelmä Ville Pessin alustuksesta SKP:n 7. edustajakokouksessa</i>	85
SKP:n 7. edustajakokouksen päätöslauselma	96

4. SKP:n PUOLUENEUVOSTON KOKOUS 30. 6. 1946

Maan etu vaatii demokraattisten voimien yhteistyötä, *lyhennelmä Ville Pessin selostuksesta puoluneuvoston kokouksessa* 109

5. SKP:n ESITYKSIÄ TALOUSPOLITIIKASTA

Suurpääoman jarrutus estettävä, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	120
Keskittyminen Suomen teollisuudessa, <i>Yrjö Enteen tutkimus keskittymisestä</i>	122
SKDL:n eduskuntaryhmän kansallistamislakiesitys vuoden 1947 valtiopäiville	130
Palkkakäsymyksen ratkaisu ei siedä viivyttelyä, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	136
Kansa vihdoinkin maansa isännäksi, <i>SKP:n puoluneuvosto</i> ..	137
Työtätekevän kansan tärkeimmät elinedut vaarassa, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	139
Yhtynyttä taantumusta vastaan on keskitettävä kaikki voimat, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	142

6. SKP RAUHAN JA SUOMEN JA NEUVOSTOLIITON YSTÄVYYDEN PUOLESTA

Lopullinen rauhansopimus varmistaa kansamme onnellisen tulevaisuuden, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	145
On aika vahvistaa vakuutukset ystävällisistä suhteista, <i>lyhennelmä Hertta Kuusisen puheesta SKP:n Helsingin osastojen johtokunnille 29. 2. 1948</i>	148

7. TAISTELU DEMOKRAATTISEN KEHITYKSEN JATKAMISESTA

SKP vaatii levottomuuden lietsojain saattamista vastuuseen, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	154
Sisäministerin paikasta pidetään tiukasti kiinni, <i>SKP:n puoluetoimikunnan tiedote</i>	155
Askel taaksepäin — kaksi askelta eteenpäin, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	157

8. SKP:n 8. EDUSTAJAKOKOUS

Tilanne ja puolueemme tehtävät, <i>lyhennelmä Ville Pessin selostuksesta SKP:n 8. edustajakokouksessa 30. 8. 1948</i>	159
---	-----

Tilanteesta ja puolueen tehtävistä, <i>SKP:n 8. edustajakokouksen päätöslauselma</i>	185
Yhtenäisen ammattiyhdistysliikkeen puolesta, <i>SKP:n 8. edustajakokous</i>	192
9. LOKAKUUN SUURI SOSIALISTINEN VALLANKUMOUS 30 VUOTTA	
Kunnia 30-vuotiaalle Neuvostoliitolle, kunnia suurelle sosialistiselle lokakuun vallankumoukselle, <i>SKP:n puoluetoimikunta</i>	194
10. SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE 30 VUOTTA 30 vuotta SKP:n perustamisesta, <i>Suomen kommunistinen puolue</i>	196
SKP:n PUOLUEJOHDON JÄSENET 1944–1948	200